

Salmos Israel kuery oporaeiaty

Salmos Israel kuery oporaeiaty

Salmos ma yma gui oiporua Nhanderuete pe oporaeia rupi. Mbyte rupi peve huvixa Davi ojapo va'ekue, pova'e guive:

“Senhor ma vexa'i mongarua rami xere opena va'e oiko.

Ha'e ramo xevy pe ndoatai 'rã mba'eve rei” (23.1).

Davi omoĩ avi levita kuery Nhanderuete ombojeroviaa rupi oporai va'erã. Ha'e kuery va'e regua ojapove ju salmos. Três mil ma'etỹ ma ojapo, salmos ha'e javi rai'i ojapopaa ague. Salmo 80 ma ymave ete, Moisés ojapo va'ekue.

Jypy Israel kuery ranhe oiporu raka'e salmos Nhanderuete pe oporaia rupi. Jesus ha'e hemimbo'e kuery voi oiporu raka'e. Ha'e gui aỹ ma yvy jave rupi oiporua, nhande kuery guive.

Salmos ma joo ramigua e'ỹ-e'ỹ ikuai. Nhanderuete oguerovy'aa oĩ, ixupe onhepytyvõ ukaa, ixupe gueko vai oeja vy omombe'ua, ixupe mba'emo vai oiko va'e re oporandua, ixupe joe ojerurea, ixupe ngovaigua kuery gui ojepy ukaa, ha'e oĩ avi ixuguigua re nhombo'ea. Nhanderuete pe oporaia meme. Oĩ avi salmos Jesus rekorã re ijayvu ma voiague, Novo Testamento py ma omombe'u porãave.

“Yvy jave re pendekuai va'e,

peroporaei Senhor pevy'aa rupi!

Pevy'aa rupi Senhor pe ete peiko.

Henonde pejexa uka pejuvy peporaei reve” (100.1-2).

“Peporaei Senhor pe!

Ha'eve ha'e iporã ete Nhanderuete pe japoraeia.

Jaroporaeia ma iporã ixupe voi” (147.1).

1

Heko porã ha'e heko vai va'e ikuaia re ijayvua

- ¹ Ovy'a ete 'rã ava heko vai va'e kuery nhomongetaa rami
ndoikoi,
ojejavypa rei va'e ikuaia rupi ndopytai,
neĩ nhombojaru rei va'e kuerya py voi oguapy e'ỹ
va'e.
- ² Ha'e rami 'rãgue py SENHOR ayvu oguerovy'a vy
ara py ha'e pyávy ijayvua re anho oikuaa pota oikovy
va'e.
- ³ Ha'e va'e ma yvyra yakã yvýry onhotỹ mbyre rami oiko,
hi'a aguã ára py porã hi'a va'e rami,
neĩ hogue ma ipiru rive'ỹ va'e rami.
Ha'e ma ojapo va'e ha'e javi oiko porã 'rã.*
- ⁴ Ha'e rã heko vai va'e ma ha'e rami e'ỹ ikuai.
Ha'e kuery ma mba'emo pire yvytu opa rupi ogueraa
va'e rami 'rã okanhy.
- ⁵ Ha'e nunga rupi nhomboayvua ára heko vai va'e ndoo
jepei 'rã,
ojejavypa rei va'e ndopytai 'rã heko porã va'e ikuaia
py.
- ⁶ Mba'eta SENHOR oma'ẽ heko porã va'e oikoa re.
Ha'e rã heko vai va'e oikoa ma okanhy 'rã.

2

Huvixarã Nhanderuete omoĩ va'ekue po'akaa re ijayvua

- ¹ Mba'e re tu yvy regua kuery ipoxypa ri?
Mba'e re tu yvy re ikuai va'e onhembopy'a okuapy
ovare e'ỹ va'e re?
- ² Mba'eta yvy regua huvixa kuery opu'ã okuapy,

* 1:3 Jeremias 17.5-8

huvixa ikuai va'e SENHOR rovai jogueroayvu okuapy,
huvixarã SENHOR omoĩ va'ekue rovai guive.*

Ha'e vy aipoe'i:

- ³ “Nhamondo 'rã ha'e kuery nhanemoxãague,
jajora 'rã nhandepokuaague” he'i okuapy.
- ⁴ Ha'e rã yva re uguapy oiny va'e ma opuka 'rã,
SENHOR ojoi 'rã ha'e kuery.
- ⁵ Ha'e rami vy ipoxya rupi ijayvu ete 'rã ha'e kuery pe.
Ooxya oexa uka vy omondyipa 'rã.
Ha'e vy aipoe'i 'rã:
- ⁶ “Xee ma xejepegua huvixarã amoĩ ae ma
yvyty iky'a e'ỹ va'e Sĩaõ áry.”
- ⁷ Ha'e rã ha'e va'e ju aipoe'i: “Xee amombe'u 'rã SENHOR
ijayvuague.
Ha'e aipoe'i xevy: ‘Ndee ma xera'y.
Kova'e ára romoĩ.*
- ⁸ Ejerure ke xevy,
ha'e ramo ndevy guarã xee ame'ẽ 'rã amboae regua
kuery,
yvy apy re peve ndepo'aka aguã.
- ⁹ Popygua ferro guigua py remopẽ 'rã,
hyru yapo guigua ombovopaa rami 'rã remopẽmba',
he'i va'ekue xevy.”*
- ¹⁰ Ha'e nunga rupi huvixa kuery, penheangu ke aỹ,
yvy regua huvixa kuery, pendu ke penemongeta rã.
- ¹¹ SENHOR pe ete ke pendekuai pejererokyjea rupi,
peporaei ixupe peryryipa reve.
- ¹² Peayvua rupi pemboete Ta'y ipoxy e'ỹ aguã,
peikoa gui pekanhy e'ỹ aguã.
Ha'e rami e'ỹ rã are e'ỹ re oexa uka 'rã opoxya.

* 2:2 Atos 4.23-28 * 2:7 Atos 13.33; Hebreus 1.5, 5.5 * 2:9 Apy Ta'y
omombe'u Nguu ixupe aipoe'iague (Atos 13.33; Hebreus 1.5, 5.5; Apocalipse
2.26-27, 12.5, 19.11-16).

Ovy'a ete 'rã hexe onhemi va'e kuery ha'e javi.

Ojexavai teĩ Nhanderue te ojerovaa re ijayvua

Mboraeirã Davi gua'y Absalão gui ojava jave py ombopara va'ekue (2 Samuel 15.1-30).

3

¹ SENHOR, heta pojava va'e ty'y xerovaigua kuery ikuai!
Aipapapa aguã rami e'ỹ xere opu'ã va'e.

² Heta ete xevy aipoe'i okuapy va'e:
“Nhanderue te tu ndogueraa jepei 'rã rima.”

³ Ha'e rami teĩ SENHOR, ndee ma mba'emo vai joko reiko
xevy.

Ndee ae roguerovy'a, ha'e rã xeakã remopu'ã kuerei
'rã.

⁴ Xeyavu atã reve ajapukai SENHOR pe.
Ha'e rã vyty iky'a e'ỹ va'e áry gui xembovai.

⁵ Anhenyo vyve ake vyvoi 'rã,
avy ju 'rã guive, xere SENHOR opena ramo.

⁶ Xee ma ndakyjei 'rã mbovy e'ỹ
jovaive-ive re xere opu'ã va'e gui.

⁷ SENHOR, epu'ã ke.
Xerepy ke, Xerue te.
Xerovaigua kuery ha'e javi reunga 'rã haĩnhykã,
remopẽmba 'rã heko vai va'e kuery raĩ.

⁸ Mba'eta SENHOR gui ou 'rã jaa jepe aguã.
Tove ndevyagua kuery re toĩ remoingo porãa.

4

Oiko axy teĩ Nhanderue te ojerovaa re ijayvua

Jogueropora ei va'e pe ixã va'e py ombojoguy reve guarã
Davi ombopara va'ekue.

¹ Xerue te xemboeko porãa, xembovai ke ajapukai ramo.
Xee ajexavai ramo xemoingo porã jevy va'ekue.

- Xemboaxy jevy ke, ha'e endu anhembo'ea.
- ² Peẽ avakue, raka'e peve 'rã tu axĩmba aguã rami xeapo
pekuapy xemboete 'rãgue py?
Raka'e peve 'rã ovare e'ÿ va'e rive pejou porã,
ha'e peikuaa pota apu re?
- ³ Peikuaa pota ke pova'e re:
SENHOR pe ikuai va'e kuery ma ha'e oiporavo 'rã
ojeupe guarã.
Ha'e rami vy SENHOR oendu 'rã ixupe ajapukaia.
- ⁴ Pendevai teĩ pejejavy eme.
Peneakãngyta áry pendetui vy
pendepy'a py penhemongeta, ha'e pepytu'u.*
- ⁵ Peme'ẽ ha'evea ramigua,
ha'e pejerovia SENHOR re.
- ⁶ Heta ikuai aipoe'i va'e: “Mava'e nda'u nhandevy ombou
'rã mba'emo porã?”
SENHOR, ore kuery pe exa uka nderova rexakãa.
- ⁷ Xepy'a re ma remoĩ avy'a aguã.
Ha'e kuery mba'emo ra'yĩ ha'e vinho ojou reta vy
ovy'a okuapya gui
xee avy'ave.
- ⁸ Xepy'a porã reve anheny vyve ake 'rã,
mba'eta SENHOR, ndee anho xemombytu'u porã.

5

Heko vai va'e kuery gui ogueraa jepe aguã re ojerurea ague
Jogueroporaie va'e pe mimby py ombojoguy reve guarã
Davi ombopara va'ekue.

- ¹ SENHOR, ejapyxaka ke xeyvu re,
endu ke xepoaẽ rã.
- ² Xeruvixa, Xeruede, endu ke ajapukai rã.
Ndevy pe ae ajapukai.

* 4:4 Efésios 4.25-27

- ³ SENHOR, aje'ive guive rendu 'rã xeayvua.
Aje'ive anhembo'e 'rã ndevy,
ha'e rire roarõ 'rã aikovy.
- ⁴ Mba'eta ndee Xeruete, ndererovy'ai 'rã teko vai,
nerenonde ma heko vai va'e noĩ 'rã.
- ⁵ Nerenonde ijayvu vaikue-ikue va'e ndopytai 'rã.
Teko vai re ikuai va'e rejou vai va'e meme.
- ⁶ Ndee remomba 'rã ijapua re ikuai va'e.
SENHOR ojou vai 'rã jouguy moëa ha'e nhombotavypa rei va'e.
- ⁷ Ha'e rã xee ma xemboaxy ete ramo aike 'rã ndevygua opy,
ndevygua templo icy'a e'ÿ va'e rexei,
xerenapy'ã re aĩ 'rã nerenonde ajererokyjea rupi.
- ⁸ SENHOR, xerovaigua kuery gui
xerereko ke heravy ndeguigua teko porã rupi,
embo'yvi ke ndeguigua tape xerenonderã.
- ⁹ Mba'eta ha'e kuery ma ijuru re anhetẽ va'e noĩ.
Joupe ojapo vai aguã re anho 'rã ipy'a okuapy.
Ijyryvi ma omanogue rupa ojepe'a va'e rami.
Oapekũ py ma ijayvu porã merami rive 'rã.*
- ¹⁰ Ha'e nunga rupi Xeruete, eikuaa uka ha'e kuery reko vaia.
Embo'apa ke jogueroayvuague py ae.
Opa marã rei ikuaiamo ramo eipe'apa nerenonde gui,
nderovai opu'ã rei rire.
- ¹¹ Ha'e rã ndere ojerovia va'e kuery ma tovy'apa.
Ndererovy'aa rupi toporaei atã okuapy raka'e rã peve,
ndee repy ramo.
Tove nderery oayvu va'e tandererovy'a okuapy.

* 9:9 Romanos 3.9-20

- ¹² Mba'eta ndee SENHOR, remoingo porã 'rã heko porã va'e.
Reayvu ete vy rejoko 'rã opa mba'e vai gui.

6

Nhanderuete omboaxy aguã re Davi ojerureague

Jogueroporaiei va'e pe ixã irundy meme va'e py ombojoguy reve guarã Davi ombopara va'ekue.

- ¹ SENHOR, ndepoxya rupi e'ỹ ke xemongeta,
nde vaia rupi e'ỹ xembopaga.
- ² Xemoaxy ke SENHOR, mba'eta aendu xekangypaa.
SENHOR, xemonguera ju ke, mba'eta xekãgue oku'epa rei ma,
- ³ xenhe'ẽ voi nda'evei ete.
Ha'e gui ndee SENHOR, raka'e peve 'rã tu naxepytvõi?
- ⁴ SENHOR, ejevuy ju, eraa jepe xerekovea,
xerepy ke xemoaxy vy.
- ⁵ Mba'eta manoa py ma ndoikoi 'rã ndere ima'endu'a va'e.
Onhono porãague py ituia gui mava'e 'rã tu oporaiei ndevy?
- ⁶ Xekane'õ ma xepoaẽ riae vy.
Pytũ nhavõ xerexay omoakỹ xerupa,
inhakỹmba peve.
- ⁷ Xerovaigua kuery kãuxa ajexavai ramo xerexa irurupa ma,
tuja'i rami ndaexa porãi aikovy.
- ⁸ Teko vai rupi pendekuai va'e, pejepe'apa ke xea gui,*
mba'eta SENHOR oendu ma ajae'o reve xeyvu rã.
- ⁹ Ajapukaia oendu vy
oikuaa pota ma guive ajerurea re.

* 6:8 Mateus 7.23; Lucas 13.27

- ¹⁰ Ha'e ramo xerovaigua kuery oxĩmba ha'e
onhemondyipa 'rã okuapy.
Ojepe'apa xapy'a 'rã oxĩmba vy.

7

Nhanderuete heko porã va'e kuery oepya re ijayvua

Benjamim regua Cuxe ijayvuague Davi oendu vy SENHOR
pe oporaeiague.

- ¹ SENHOR Xeruete, ndere anhemí va'e.
Xerepy ke xerakykue ou va'e ha'e javi gui,
xereraa jepe guive.
- ² Ha'e rami e'ỹ rã xivi rami xerero'apa 'rã,
xerepyarã ndoikoi ramo xemondoropa 'rã.
- ³ SENHOR Xeruete, xere ha'e kuery ijayvu reia va'e nunga
xee ajapo va'e rire,
xapy'a rei xepo py ajejavy,
- ⁴ e'ỹ vy xereve peteĩ rami ikuai porã va'e pe ajapo vai va'e
rire —
ha'e rã xee ma araa jepe kuerei mba'e py e'ỹ xembo-
jexavai va'e —
- ⁵ ha'e rami ajoapo vai va'e rire ma
xerovaigua kuery ha'evea rami 'rãgue xerakykue
monha xenhe'ẽ oupity peve,
xerekove re ha'evea rami opyrõ 'rãgue yvy re,
yvy ku'i rupi arovy'ave va'ekue ombotyryry vy.
- ⁶ SENHOR, epu'ã ke ndepoxya rupi.
Exa uka ndepo'akaa xerovaigua kuery ipoxypaa re-
joko vy.
Epu'ã ke xerepy aguã,
ha'e kuery rembopaga aguã re ndeayvua rami vy.
- ⁷ Nerenonde tonhemboatypa yvy regua kuery.
Ha'e gui ha'e kuery áryve rupi ndee ke eĩ yvate.
- ⁸ Mba'eta SENHOR omboayvu 'rã yvy regua kuery.
SENHOR, xere voi eikuaa pota xereko porã

- ha'e anhetē rupi aikoa re.
- ⁹ Topa heko vai va'e kuery reko vaia,
 ha'e rā heko porā va'e kuery ma emoĩ atāve.
 Mba'eta Xeruete ndereko porā va'e,
 ndee reikuaa pota nhane'arandua ha'e nhandepy'a
 re oĩ va'e re.*
- ¹⁰ Nhanderuete ma xejoko 'rā opa mba'e va'e gui.
 Ogueraa jepe 'rā opy'a py heko porā va'e.
- ¹¹ Nhanderuete ma anhetē rupi nhomboayvu va'e,
 ko'ē nhavō oendu 'rā nhombopaga aguā.
- ¹² Ha'e rami vy avakue ndojeko rerovai ri ramo
 Nhanderuete oaĩmbe'e 'rā okyxe.
 Omoxã ae ma guive guyrapa, oguereko katupa ma.
- ¹³ Oguereko katu avi
 hu'y hendy va'e ijukaarã.
- ¹⁴ Heko vai va'e ma imemby raxy va'e rami oendu 'rā teko
 vai ojapoxea,
 oguereko'i 'rā nhombotavy aguā,
 ha'e gui oikuavã 'rā apu.
- ¹⁵ Ojo'o puku 'rā yvy,
 teĩ ikua ojo'oague py ha'e ae ju 'rā ho'a.
- ¹⁶ Inhakã re ae ju ojeapa 'rā joupe ojapo vaiague,
 ijapyte re ae 'rā ojeapa ipoxyague.
- ¹⁷ Ha'e rā xee ma arovy'a 'rā SENHOR
 anhetē rupi joe oikuaa potaa re,
 aporaiei 'rā guive SENHOR yvate va'e rery rupi.

8

Nhanderuete yvatea ha'e avakue po'akaa re ijayvua
 Jogueroporaiei va'e pe Davi ombopara va'ekue “Uva'a
 nhamia” he'ia py oporaieia rami oporaiei aguā.

¹ SENHOR, ore kuery SENHOR,

* 7:9 Apocalipse 2.23

yvy jave re nderery iporã ete!
Yva gui voi reikuaa uka ndeyvatevea.

- ² Kyrĩgue'i ha'e okambu va'e pe reme'ẽ oporaia aguã.
Ha'e kuery oporaia ma remoĩ nderovaigua kuery
jokoarã,
remokyrirĩ aguã nderovaigua kuery ha'e joepya rupi
jojuka va'e.*
- ³ Ha'e gui ma yva regua aexa ndepo py rejapo va'ekue,
jaxy, jaxy-tata remoĩ va'ekue ha'e javi —
- ⁴ marã ramigua tu avakue ikuai, ha'e kuery re
nema'endu'a aguã?
Marã ramigua ru avakue ra'y kuery, ha'e kuery pe
rejekuaa uka aguã?
- ⁵ Ha'e rami teĩ rembopo'aka ha'e remboete uka vy
rejapo Nhanderuete gui yvyĩve'i ikuai aguã rami.*
- ⁶ Ndepo py rejapo va'ekue re rembopo'aka vy
opa marãgua remoĩ ipy guýry:*
- ⁷ vexa'i ha'e vaka kuery ha'e javi,
mymba oka regua guive,
- ⁸ ha'e gui guyra'i yva regua, pira ye'ẽ rupigua,
ha'e ye'ẽ guýry rupi ikuai va'e ha'e javi.
- ⁹ SENHOR, ore kuery SENHOR,
yvy jave re nderery iporã ete.

9

Jarovy'a ete aguã regua

Jogueroporaiei va'e pe Davi ombopara va'ekue “Ta'y
omano” he'ia py oporaieia rami oporaiei aguã.

- ¹ SENHOR, ndevy aporaiei 'rã xepy'a ha'e javi py.
Amombe'upa 'rã nerembiapo porãa.

* 8:2 Mateus 21.14-17 * 8:5 Gênesis 1.26-28; Hebreus 2.5-9 * 8:6 1
Coríntios 15.27; Efésios 1.22

- ² Avy'a ndere, roguerovy'a 'rã.
Ndeyvate ete va'e, aporaei 'rã nderery rupi.
- ³ Mba'eta xerovaigua kuery oguevipa.
Onhepyxanga vy okanhymba nerenonde gui.
- ⁴ Mba'eta ndee xerepy 'rã xemboeko porã vy.
Tenda repenaaty py reguapy vy ha'evea rami meme renhomboayvu reiny.
- ⁵ Ha'e rami vy yvy regua kuery pe ndeayvu ete 'rã,
remomba 'rã heko vai va'e.
Ha'e kuery rery voi rembogue raka'e rã peve guarã.
- ⁶ Ha'e ramo orerovaigua kuery okanhymba,
hetã voi rembovaipa raka'e rã peve.
Noĩvei ma ha'e kuery re ima'endu'aa.
- ⁷ Ha'e rã SENHOR ma oĩ riae 'rã guenda openaaty py,
nhomboayvu oiny aguã omoĩ va'ekue py ae.
- ⁸ Ha'e rami vy omboayvu 'rã yvy regua kuery ha'evea rami.
Ha'evea rami meme oguereko yvy regua kuery.*
- ⁹ Ojexavai va'e pe ma onhemi aguã yvate va'e SENHOR oiko,
omoingo axya rã onhemi kuerei aguã.
- ¹⁰ Ha'e nunga rupi SENHOR, nderery oikuaa va'e kuery ojerovia ndere,
mba'eta ndee nereipytyvõ e'ỹi 'rã ndereka va'e.
- ¹¹ SENHOR Sião py oiko va'e pe peporaei pemboete vy.
Yvy regua kuery mbyte rupi peikuaa uka hembiaapo porãa.
- ¹² Mba'eta ima'endu'a 'rã jouguy moẽare nhombopaga aguã,
ndaexarai 'rã ojexavai va'e ojavukaia re.
- ¹³ SENHOR, xemboaxy ke.
Eikuaa pota ke xerayvu e'ỹ va'e xemoingo axya re.

* 9:8 Atos 17.31

- Ndee ma xemopu'ã ju manoa rokẽ gui,
¹⁴ Sião tetã rokẽ py ju amombe'u aguã ndereko porãa ha'e javi.
 Roguero'vy'a 'rã xereraa jepeague re.
¹⁵ Yvy regua kuery ma vvykuarã ojo'oague py ae ho'apa.
 Nhuã omoĩ nhemi va'ekue py ipy ae ojejura.
¹⁶ SENHOR ojekuaa uka 'rã ha'evea rami joguerekoa py.
 Mba'eta heko vai va'e kuery ojexavai 'rã opo py ae ojapo va'ekue py.
¹⁷ Heko vai va'e kuery ma omombo'a 'rã ikuai axya aguã py,
 ha'e javi regua Nhanderuete gui hexarai va'e meme.
¹⁸ Ha'e rã ojexavai rei va'e kuery gui ma SENHOR ndaexarai riaei 'rã,
 nomboaxa rivei 'rã ojexavai va'e oarõ okuapya.
¹⁹ SENHOR, epu'ã ke.
 Imarã va'e kuery ta'ipo'aka eme.
 Yvy regua kuery tombopagapaa nerenonde.
²⁰ SENHOR, emongyje ete ha'e kuery.
 Yvy regua toikuaa imarã va'e meme ikuaia.

10

Heko vai va'e kuery ho'apa aguã re ijayvua ague

- ¹ SENHOR, mba'e re tu mombyry reĩ?
 Mba'e re tu rojexavai rã nderejekuaa ukai?
² Mba'eta heko vai va'e kuery ma ayvu vaikue-ikue py omoingo axy 'rã iporiaukue'i.
 Ha'e kuery tojejurapa jojopy aguã omoĩ va'ekue py ae.
³ Mba'eta heko vai va'e ovy'a 'rã oipotapa reia re rive,
 mba'emo ojoupaxe va'e ijayvu vaikue-ikue 'rã SENHOR re,
 ijayvu vai 'rã hexe.

- 4 Heko vai va'e ojee rive ojerovia vy ndoikuaa potai 'rã mba'eve re.
Ha'e rami vy “Nhanderuate ndoikoi”, he'i 'rã.
- 5 Ha'e kuery oikoa nhavõ rupi ojoupa rei 'rã mba'emo.
Ndoikuaai 'rã guive ne'arandua rupi ndeayvua.
Ojojai rei 'rã okuapy ngovaigua kuery.
- 6 Mba'eta opy'a py aipoe'i: “Avave rei ndaxereityai 'rã.
Aỹ ha'e raka'e rã voi ndoui 'rã mba'emo vai xe'áry”,
he'i.
- 7 Ijuru tynyẽ oiny ayvu vai, nhombotavyarã ha'e ayvu poyi,
ha'e rami vy nhomboeko vai ha'e joapo vai aguã re anho 'rã ijayvu.*
- 8 Nhoarõ 'rã tetã yvýry jojuka aguã.
Ojuka 'rã heko porã'i va'e nhemia py.
Oma'ẽ mbegue 'rã openamby e'ỹ oity aguã.
- 9 Nhoarõ 'rã oiny guary okua yvy'ã peguy re oĩ va'e py nhoarõ oinya rami.
Oarõ 'rã oity aguã iporiaukue'i,
nhuã py ombo'a vy oimamamba aguã.
- 10 Onhemombe ovy 'rã,
ipo'akaa py iporiaukue'i ho'apa aguã.
- 11 Aipoe'i 'rã opy'a py: “Nhanderuate ma nopenai.
Ngova ombojere vy peteĩve henda py ndoexa potai 'rã ajapo va'e.”
- 12 SENHOR, epu'ã ke!
Xeruate, eupi ndepo!
Nderexarai eme iporiaukue'i gui.
- 13 Mba'e nunga rupi tu heko vai va'e omboyke Nhanderuate?
Mba'eta opy'a py “Nhanderuate nopenai 'rãe” he'i.
- 14 Ha'e rami teĩ ndee ma rexa ae,

* 10:7 Romanos 3.14

reikuaa pota guive rojexavaia rupi romba'eapoa re,
ndepo py orerepy aguã.

Ndepo py onhemboaxa openamby e'ỹ ikuai va'e.
Ha'e ramo repy 'rã tyre'ỹ.

¹⁵ Emopẽ ke heko vai ha'e joupe ojapo vai va'e jyva.

Eikuaa pota ha'e kuery reko vaia re
rejoupã peve.

¹⁶ SENHOR ma Huvixave imarã e'ỹ va'e.*

Ijvyvuy gui okanhymba 'rã amboae regua kuery.

¹⁷ SENHOR, rendu ae ma onhemo'yvyĩ'i va'e kuery oipotaa.

Ha'e rami vy rembopy'a guaxu ha'e reraa jepe 'rã,

¹⁸ repy aguã tyre'ỹ ha'e omoingo axy reipy,

avakue vyvuy regua nanhomongyjevei aguã.

11

SENHOR re nhanhemi aguã regua

Jogueroporaiei va'e pe Davi ombopara va'ekue.

¹ Xee ma SENHOR re anhemi va'e.

Ha'e nunga rupi mba'exa tu xenhe'ẽ pe aipopeje:
“Ejava ke vyvuyty katy guyra'i rami.

² Mba'eta heko vai va'e kuery omoixã ma guyrapa,

ixã re ma omoĩ ma hu'y oa'anga vy,
nhemia py heko porã va'e rovai opoi aguã.

³ Yvy ytarã omoĩ va'ekue omombaa ramo

mba'e tu heko porã va'e ojapo 'rã?'"*

⁴ Ha'e rã SENHOR ma oĩ ojeupegua temploiky'a e'ỹ va'e py.

Yva re SENHOR oĩ guenda openaaty py.

Oma'ẽ oiny avakue ojapo va'e re.

⁵ SENHOR oikuaa pota 'rã heko porã ha'e heko vai va'e re.

* 10:16 Apocalipse 11.15 * 11:3 Apy ma huvixave irũ kuery oguerokyje
vy ixupe ijayvu okuapy hovaigua kuery ojukaxea gui onha aguã re. Ha'e gui
“Yvy ytarã omoĩ va'ekue” he'ia ma huvixa openaa re ijayvu vy (Salmo 75.3,
82.5).

Ojou vai 'rã jojukaa rupi anho ikuaixe vai va'e.

⁶ Heko vai va'e áry ombou 'rã tapyĩ rexakã enxofre revegua.

Ha'e kuery oy'u aguã ombou 'rã yvytu tata revegua.*

⁷ Mba'eta SENHOR ma heko porã va'e oiko vy oayvu teko porã rupi ikuai va'e.

Ha'e ramo heko porã va'e oexa 'rã hova.

12

Apu gui onhepytyvõ ukaa ague

Jogueroporaiei va'e pe ixã irundy meme va'e py ombogogy reve guarã Davi ombopara va'ekue.

¹ SENHOR, orereraa jepe ke!

Mba'eta ndevyguá avakue ndoikovei.

Avakue ra'y kuery mbyte gui okanhymba ma ojerovi-apy.

² Ha'e ramo anhetẽ rupi e'ỹ 'rã ijayvu jomeme, opy'a py nhombotavy vy ijayvu mbegue rei okuapy.

³ SENHOR, ejaya ijayvu mbegue rei va'e kuery rembe, opa marã rei ijayvu va'e apekũ guive.

⁴ Mba'eta aipoe'i okuapy: “Nhaneapekũ py 'rãe nhandepo'aka,

nhanerembe ma nhanemba'e ae.

Mava'e tu nhandere ipo'aka 'rã?” he'i okuapy.

⁵ Ha'e ramo SENHOR aipoe'i:

“Iporiaukue'i omoingo axya ha'e ojexavai va'e ipoaẽ ramo

xee aendu vy apu'ã ta aỹ.

Araa jepe 'rã aepy aguã oarõ oikovy va'e”, he'i.

⁶ SENHOR ayvu ma iky'a e'ỹ va'e meme, prata sete-kue oiky'a'o pyre rami, tata rupa yapo gui ojapo pyre py.

* 11:6 Apocalipse 20.10, 21.8

- ⁷ Tá SENHOR, ndee ma orerepy 'rãe.
 Aÿgua kuery gui orereraa jepe 'rã raka'e rã peve.
⁸ Ha'e rã heko vai va'e ma opa rupi ikuai,
 avakue ra'y kuery ma teko vai anho oguerovy'a.

13

Ojerovíaa rupi ojerurea ague

- Jogueroporaí va'e pe Davi ombopara va'ekue.
¹ SENHOR, raka'e peve 'rã tu nderexarai xegui?
 Raka'e peve 'rã tu xevy pe nderejexa ukavei?
² Raka'e peve 'rã tu nda'evei ria xepy'a py?
 Mba'eta ko'ẽ nhavõ xepy'a py aendu ndavy'aia.
 Raka'e peve 'rã tu xerovaigua xere opu'ã rei?
³ SENHOR Xeruete, eikuaa pota ke xere, xembovai guive!
 Xemboexa pyxo, manoa py ake e'ỹ aguã,
⁴ xerovaigua kuery “Xepo'aka ma hexe” he'i e'ỹ aguã,
 ha'e xerovaigua kuery xekangy ramo oexa vy ovy'a
 rei e'ỹ aguã.
⁵ Ha'e rã xee ma ajerovia ndere xemboaxya rupi xerereko
 aguã.
 Xepy'a py arovy'a xereraa jepea.
⁶ Aporaí 'rã SENHOR pe,
 opa mba'e py xemoingo porã ríre.

14

Salmo 53.1-6

- Jogueroporaí va'e pe Davi ombopara va'ekue.
¹ Hi'arandu e'ỹ va'e ma opy'a py:
 “Nhanderuete ndoikoi” he'i.
 Ha'e kuery opa marã ikuai ojejokoa rupi e'ỹ.
 Neĩ peteĩve ma ndoikoi heko porã va'e.
² Ha'e rã SENHOR ma yva gui oma'ẽ 'rã avakue ra'y kuery
 ikuai re,
 oexa aguã amongue pa 'arandu rupi oikoa,

- amongue pa oiko Nhanderuete oeka va'e.
- ³ Ha'e rami teĩ ha'e javive ojepe'a, opa marã rei ikuai pavẽ rei.
Ndoikovei ae teko porã rupi oiko va'e,
neĩ peteĩve ma.*
- ⁴ Teko vai rupi ikuai va'e 'arandurã noĩ teve?
Ha'e kuery ma xevygua kuery omomba rivepa 'rã mbojape ho'ua rami.
Ndojapukai 'rã guive Nhanderuete pe.
- ⁵ Ha'e rami teĩ ha'e kuery onhemondyipa 'rã oexa vy heko porã va'e kuery reve Nhanderuete oiko ramo.
- ⁶ Ha'e kuery ma vvyĩgue'i nhomongeta ramo ojojai rei okuapy,
ha'e rã SENHOR ma onhemoĩ ha'e kuery onhemi aguã.
- ⁷ Sião gui ou ma va'e rire Israel kuery reraa jepearã!
SENHOR ojepegua kuery omoingo porã jevy ramo Jacó ramymino kuery, Israel kuery ovy'apa 'rã okuapy.

15

Yva pygua re ijayvua

Mboraeirã Davi ombopara va'ekue.

- ¹ SENHOR, marã ramigua nda'u oiko 'rã ndevygua opy?
Marã ramigua nda'u oĩ 'rã ndevygua vvyty iky'a e'ỹ va'e py?*
- ² Teko porã rupi ikuai va'e anho,
gueko porãa oexa uka va'e,
opy'a py anhetẽ rupi ijayvu va'e,
- ³ oapekũ py joe ijayvu vai e'ỹ va'e,
amboae kuery pe ojapo vai e'ỹ va'e,

* 14:3 Romanos 3.9-20 * 15:1 Salmo 24.2-6

neĩ ngoo katy rai'i ikuai va'e re voi ima'endu'a vai e'ỹ
va'e.

⁴ Ha'e kuery ndoguerovy'a rei 'rã ojou vaipy,
ha'e rã omboete 'rã SENHOR renonde ojererokyjea
rupi ikuai va'e kuery anho.

Ijayvuague ndojapo e'ỹi 'rã guive,
ha'e nungakue py oiko axy teĩ.

⁵ Operáta oiporuka rire nomboekovia retavei 'rã,
neĩ nombopagai 'rã ojejavý e'ỹ va'e kuery mba'emo
ome'ẽa ta teĩ.

Ha'e rami ikuai va'e ma mba'eve py ndoityai 'rã.

16

Nhanderuete peguaiky'a e'ỹ va'e reko re ijayvua
Davi oporaeiague.

¹ Xeruete, epena porã ke xere,
ndere anhemi rire.

² SENHOR pe aipoa'e: "Ndee ma xe-Senhor.
Iporãve va'e xee ndarekoi ndee e'ỹ vy.

³ Ha'e gui ndevyguaiky'a e'ỹ va'e yvy re ikuai va'e ma
xee arovy'a vy ha'e kuery pe 'Yvatekueve' ha'e."

⁴ Ha'e rã amboae tuueterã re SENHOR omboekovia va'e
kuery ma ikuai axy 'rã.

Ha'e kuery ruete pe xee name'ẽi 'rã tuguy revegua,
neĩ ndaxeayvui 'rã hery rupi.

⁵ SENHOR anho oiko mba'emo xevygua me'ẽa, xekaro
pygua me'ẽa guive.

Ndee anho remoĩ xerenonderã.

⁶ Ha'e ramo xevygua ma ha'eve va'e,
xevy guarã ma iporã va'e meme.

⁷ Aroyvu porã 'rã SENHOR xemo'arandua,
pyávy voi xemongeta xepy'a re.

⁸ Xema'endu'a riae SENHOR xereve oikoa re.
Xeyvúry oĩ ramo ndaxereityai 'rã.

- ⁹ Ha'e rã xekuraxõ py avy'a,
 xenhe'ẽ ovy'a,
 xerete avi opytu'u porã 'rã.
- ¹⁰ Mba'eta xerekovea nderejai 'rã manoa py,
 Ndevyguã icy'a e'ỹ va'e nderejai 'rã ivaipa aguã py.
- ¹¹ Xevy rexa uka 'rã tape tekove katy oo va'e.
 Nerenonde oĩ avy'a ete aguã,
 ndeyvýry oĩ xembovy'a va'e raka'e rã peve guarã.*

17

Nhanderuete oepy aguã re ojerurea ague

Davi onhembo'eague.

- ¹ SENHOR, endu ke ajerure ramo ha'evea rami xerereko
 aguã,
 eikuaa pota ajapukaia re,
 ejapyxaka ajerurea re,
 mba'eta ijapu va'e juru gui e'ỹ xeayvu onhendu.
- ² Nerenonde gui eikuaa uka xemboeko porãa regua.
 Mba'eta orerexa vy ha'evea rami meme reikuaa pota.
- ³ Xekuraxõ re reikuaa pota teĩ,
 pyávy voi reikuaa pota vy
 tata py rami xereko rea'ã teĩ
 peteĩ henda py ma xere nderejoui 'rã teko vai.
 Xejuru gui noẽi 'rã ayvu vai.
- ⁴ Avakue opa marã ikuai teĩ xee ma ndeayvua rami vy
 ajejoko jojuka va'ety ikuaia rupi aiko e'ỹ aguã.
- ⁵ Ndeguigua tape rupi anho aiko,
 ajavy e'ỹ re.
- ⁶ Xeruete, xee ajapukai ndevy,
 mba'eta ndee xembovai 'rã.

* 16:11 Kova'e ayvu rupi Pedro ijayvu Jesus rekokie omombe'u vy (Atos 2.22-36), ha'e gui Paulo ju ijayvu (Atos 13.32-37; 1 Coríntios 15.4).

- Ejapyxaka ha'e endu xeayvua.
 7 Exa uka opa mba'e py ndeporayvu etea.
 Mba'eta ndere onhemi va'e kuery reraa jepe 'rã
 ha'e kuery re opu'ã va'e gui.
 8 Epena ke xere nderexa ra'yĩ re rami ae,
 xeao'i ke ndepepo guy py
 9 heko vai va'e kuery xembojexavaia gui,
 xerovaigua kuery xejukaxea gui.
 10 Mba'eta ipy'a ratã va'e kuery ma opy'a omboty reve
 ijayvu vaikue-ikue 'rã.
 11 Aỹ voi orejoko rei okuapy,
 orere oma'ẽ vaipa yvy rupi orereityxe vy.
 12 Guary guembiarã ojouxu va'e rami ikuai,
 guary ra'y onhemia gui oma'ẽ mbegue va'e rami
 guive.
 13 SENHOR, epu'ã ke, ejoko ha'e eitypa.
 Ndekyxe py eraa jepe xerekove heko vai va'e po gui.
 14 SENHOR, ndepo py ae xereraa jepe avakue yvy regua gui.
 Ha'e kuery ma aỹ oikove teri reve anho 'rã ojou iporã
 va'e.
 Mba'eta ha'e kuery rye remonyẽ mba'emo porã.
 Ha'e kuery ta'y reta 'rã.
 Ha'e gui mba'emo ndoiporupai va'ekue ma oeja 'rã
 gua'y kuery pe.
 15 Ha'e rã xee ma teko porã rupi vy ama'ẽ 'rã nderova re.
 Apu'ã ju vy avy'a 'rã roexa vy.*

18

2 Samuel 22.1-51

Jogueroporaie va'e pe Davi SENHOR rembiguai ombopara va'ekue. SENHOR pe oporaie Saulo ha'e hovaigua kuery ha'e javi po gui oepy ramo. Ha'e vy aipoe'i:

* 17:15 Omanoague gui onhemboete ju aguã re ijayvu (Apocalipse 22.4).

- ¹ SENHOR xemombaraetea, xee roayvu.
- ² SENHOR, ndee ma xe'itaova.
Ndee ma oo ikorapa va'e ha'e xerepya.
Xeruete ma xe'itaova anhemiaty,
mba'emo vai jokoa, xereraa jepea imbaraeete va'e
ha'e oo imbaraeete ete va'e.
- ³ SENHOR ogueroporaieipy va'e pe xee ajapukai vy
aa jepe kuery 'rã xerovaigua kuery po gui.
- ⁴ Nhuã manoa regua xejura va'ekue,
yai rami heko vai va'e xere opu'ã vy xemongyje.
- ⁵ Manoa pygua xejokua,
nhuã xã xejura xapy'a.
- ⁶ Ha'e ramo ajexavaia py ajapukai karamboae SENHOR pe.
Xeruete pe ajapukai xereraa jepe aguã.
Ha'e rã oĩaty templo gui oendu xeayvua,
ijapyxa peve ajapukaia ovaẽ ramo.
- ⁷ Ha'e ramo yvy omyĩ ha'e oryryi.
Yvyty yta ikuai va'e voi ovavapa, oryryipa,
SENHOR ogueropoxy ramo.
- ⁸ Inhapyĩgua gui opu'ã hataxĩ,
ijuru gui ma tata nhomombaarã oẽ,
tapyĩ hexakã va'e avi.
- ⁹ Yva omo'yvyĩ'i vy oguejy,
ipy guýry pytũ vaikue oĩ reve.
- ¹⁰ Anjo ipepo va'e áry oĩ vy oveve ouvy,
yvyty opepo áry ou pojava.
- ¹¹ Pytũ gui ojapo onheovã aguã.
Ha'e va'e ojee omoĩ ouvy.
Yy ha'e arai pytũ va'e hoo rami oĩ.
- ¹² Hexakã henonde oo va'e gui ma arai ivaipa,
amandau ha'e tapyĩ hexakã va'e ho'a.
- ¹³ Ha'e gui ma SENHOR yapu yva re.
Yvate ete va'e ijayvu atã ramo

- ho'a amandau ha'e tapyĩ hexakã va'e.
- 14 Ngu'y omombo vy omoaĩmba xerovaigua kuery.
Overa vy omondyipa.
- 15 Ha'e ramo ojekuaa yy rupa peve,
yvy yta avi ojekuaapa,
ndeayvu atãa py SENHOR,
ndepoxya rupi neapyĩgua gui nepytuẽ ramo.
- 16 Yvate gui SENHOR okuave'ẽ vy xerupity,
xerenoẽ yy tuvixa va'e gui.
- 17 Xereraa jepe xerovaigua kuery imbaraeete va'e gui,
xemomboriau rei va'e kuery gui ae,
xegui ipo'akave ete va'ekue ri.
- 18 Ha'e kuery ma ajexavai jave opu'ãmba rei va'ekue xere,
teĩ SENHOR onhemoĩ xepytyvõarã.
- 19 Ha'e rami vy xereru peteĩ henda ipa'ũ ja'eavea py.
Xererovy'a vy xereraa jepe.
- 20 Xereko porãa rekovia SENHOR ome'ẽ iporã va'e,
xevy ome'ẽ ndaxepo ky'aia repy.
- 21 Mba'eta xee ma SENHOR guigua tape rupi anho aiko
va'e,
Xeruete gui ndajepe'ai guive ha'eve'ỹa rami aiko
aguã.
- 22 Xejee amoĩ ijayvuague ha'e javi,
xejegui ndaipe'ai ayvu omoĩ va'ekue.
- 23 Henonde aiko anhetẽ rupi,
ajejoko guive teko vai rupi aiko e'ỹ aguã.
- 24 Ha'e ramo xevy SENHOR ome'ẽ xereko porãa repy,
henonde rupi ndaxereko ky'ai rire.
- 25 Heko porã va'e kuery pe rejekuaa uka 'rã heko porã va'e,
anhetẽ rupi ikuai va'e pe rejekuaa uka anhetẽ
rupigua avi,
- 26 iky'a e'ỹ va'e pe rejekuaa uka iky'a e'ỹ va'e,

- ha'e rã heko vai va'e pe ma rejekuaa uka 'rã nhom-
bopaga kuaa va'e.
- 27 Mba'eta reraa jepe 'rã onhemo'yvyĩ'i va'e,
ha'e rã oma'ẽ vaikue reia rupi onhemboyvate va'e ma
remomba 'rã.
- 28 Ndee rejapo xerata endy hexakãve aguã rami.
Pytũ rupi aikoa rupi ma ndee SENHOR Xeruete re-
moexakãmba.
- 29 Ndereve vy amomba 'rã xondaro kuery,
Xeruete reve vy apo 'rã tetã kora áry rupi.
- 30 Nhanderuete guigua tape ma iky'a e'ỹ va'e,
SENHOR ayvu ma oa'anga pyre.
Hexe onhemi va'e ha'e javi pe ma mba'emo vai jokoã
oĩ.
- 31 Mava'e tu Nhanderuete oiko SENHOR e'ỹ vy?
Mava'e tu nhande'itaova oiko Nhanderuete e'ỹ vy?
- 32 Xeruete xemombaraetea oiko,
omoatyrõ 'rã aguata aguã rupi.
- 33 Xepy ojapo 'rã guaxu rami inhakuã aguã.
Yvatea rupi aẽ teĩ xemoĩ atã.
- 34 Xepo pe voi ome'ẽ joe apu'ã kuaa aguã.
Ha'e ramo guyrapa overa va'e guigua teĩ xee aipira
'rã.
- 35 Mba'emo vai jokoarã reme'ẽ xereraa jepea,
reiporu kuaa regua xemoĩ atã,
xemboaxya rupi xemboyvate.
- 36 Apyrõ aguã tape rembopyve ramo
ndaxepxyryi 'rã.
- 37 Xerovaigua kuery amonha 'rã aupitypa peve.
Ha'e gui amomba rire ajevy ju 'rã.
- 38 Amou'ũmba opu'ã aguã nda'evevei peve.
Xepy yvýry ho'apa.
- 39 Mba'eta ndee xemombaraete ajoguero'a kuaa aguã,
rejapo xere opu'ã va'ekue re xepo'aka aguã rami.

- 40 Xerovaigua kuery rejapo ojavapa aguã rami.
Xerayvu e'ỹ va'e amomba.
- 41 Guepyarã pe ha'e kuery ojapukai teĩ ndoepyai.
SENHOR pe voi ha'e kuery ojapukai teĩ nombovai.
- 42 Ha'e ramo amongu'ipa yvy ku'i yvytu rupi ovevepa va'e
rami,
yapo tape guiguare nhamomboa rami amokan-
hymba.
- 43 Heta va'e kuery xere opu'ã teĩ xereraa jepe,
xemoĩ yvy regua kuery ruvixarã.
Amboae regua kuery ndaexai va'ety voi xevelygua
ikuai.
- 44 Xeayvu oendu vyve xenhe'ẽ rendu okuapy.
Yvy mboae regua oexa uka xevely ikuaia,
- 45 amboae regua kuery okanhymba,
onhemiaague gui oẽmba onhemondyipa vy.
- 46 SENHOR ma oikove va'e, togueroayvu porãa xe'itaova!
Tomboetea Nhanderuete xereraa jepea!
- 47 Nhanderuete xerepy vy jojukapa,
heta va'e kuery re xembopo'aka.
- 48 Nhanderuete ae xereraa jepe xerovaigua kuery gui.
Ndee ma xemboyvate xerovaigua kuery áryve,
ha'e xerepy avakue jojuka va'ety po gui.
- 49 Ha'e ramo SENHOR, roguerovy'a 'rã yvy regua kuery
oendua py,
aporaiei 'rã nderery rupi.*
- 50 Ha'e ae ombopo'aka 'rã huvixaverã omoĩ va'ekue,
oexa uka 'rã guembiporavo oayvua,
Davi ha'e hamymino kuery pe, raka'e rã peve.

* 18:49 Romanos 15.9

19

Nhanderuete rembiapo ha'e ijayvua oguerovy'aa ague

Jogueropora ei va'e pe Davi ombopara va'ekue.

¹ Yva re mba'emo ikuai va'e oikuaa uka Nhanderuete
hexakãmba va'ea,

yvate rupi ikuai va'e oikuaa uka 'rã opo py ojapoague.

² Ára nhavõ oikuaa uka 'rã ara pygua pe,

ha'e pytũ nhavõ oikuaa uka 'rã pytũ rupigua pe.

³ Nda'ijayvui 'rã, neĩ nda'ijayvuai 'rã,

ha'e va'e gui mba'eve nonhendui 'rã.

⁴ Ha'e rami teĩ ha'e nunga 'arandu ma yvy jave rupi
oikuaa,

yvy apy peve 'rã ha'e nunga re ayvua.*

Ha'e vy yva apy re omoĩ kuaray oike aguã.

⁵ Ha'e va'e ma omenda ramo va'e rami 'rã oẽ ouvy ngoo
gui,

ovy'a 'rã ovy imbaraetepa va'e onha ovy rami.

⁶ Yva apy gui oẽ vy

oaxa 'rã ovy ijapy rovai peve.

Jipoi 'rã haku-a oguerovy e'ỹa.

⁷ Ha'e gui SENHOR guigua lei ma ha'eve vaipa ete vy
omombaraete ju 'rã nhanderekove.

SENHOR omombe'u va'e ma ogueroviapy vy

omo'arandu 'rã hi'arandu e'ỹ'i va'e.

⁸ SENHOR nhombo'ea ma ha'evea ramigua vy
ombovy'a 'rã nhanekuraxõ.

SENHOR ojapo uka va'e ma icy'a e'ỹ va'e vy

omoexakã 'rã nhanderexa.

⁹ SENHOR renonde jajererokyjea ma icy'a e'ỹ va'e,
raka'e rã peve guarã guive.

SENHOR joe oikuaa potaa ma anhetẽ rupigua,

ha'evea rami meme.

* 19:4 Romanos 1.18-25, 10.16-18

- ¹⁰ Ha'e nunga ma ouro gui jaipotave va'erã,
ouro oiky'a'o pyre gui iporãve ramo.
He'ëve 'rã ei
hetãgue gui onhami va'ekue gui.
- ¹¹ Ha'e va'e rupi nerembiguai kuery remongeta 'rã guive.
Ha'e va'e jajapo vy jajou reta 'rã iporã va'e.
- ¹² Mava'e nda'u oikuaapa 'rã ha'e ae ojevavyague?
Emboguepa ke aikuaa e'ỹ-e'ỹ va'e guive.
- ¹³ Xejoko xee nerembiguai anhemboyvate reia gui voi.
Ha'e nunga ta'ipo'aka eme xere.
Ha'e rami rã iky'a va'e'ỹ 'rã aiko,
ha'e aa jepe 'rã ajevavyve etea gui.
- ¹⁴ SENHOR, xe'itaova ha'e xerepya,
tove ayvu xejuru gui oẽ va'e ha'e xepy'aa xepy'a re oĩ
va'e
nerenonde toĩ nembovy'aarã.

20

Huvixave re ojerurea ague

Jogueroporaiei va'e pe Davi ombopara va'ekue.

- ¹ Rejexavaia ára tove SENHOR tanembovai.
Jacó Ruete rery tandereraa jepe reĩ atã aguã py.
- ² Tombou nderepyarã guenda iky'a e'ỹ va'e gui.
Sião gui ma voi topena ndere.
- ³ Ta'ima'endu'a ixupe guarã reme'ẽ va'e ha'e javi re,
tojou porã mba'emo ixupe reapy rã.
- ⁴ Tome'ẽmba ndepy'a re reipotaa oĩ va'e,
tojapopa rejapoxe va'e ha'e javi.
- ⁵ Ha'e gui ma ndepo'aka ramo ore kuery rovy'a 'rã mbo-
raei rupi,
Nhanderuete rery rupi roupi 'rã imoiny bandeira.
Ixupe SENHOR tomoingo renhemboayvua ha'e javi.

- ⁶ Aỹ ma xee aikuaa SENHOR ogueraa jepe 'rãa huvixarã
omoĩ va'ekue.
Ombovai 'rã o'amba iky'a e'ỹ va'e gui,
ha'e rami vy opo py oexa uka 'rã opo'akaa.
- ⁷ Amongue ma ojerovia 'rã mba'eyru re,
amboae kuery ma kavaju re 'rã ojerovia.
Ha'e rã nhande kuery ma SENHOR Nhanderuete rery
anho jarovy'a.
- ⁸ Ha'e kuery ma ojero'a vy ho'apa 'rã.
Ha'e rã nhande kuery ma nhapu'ã 'rã jakuapy.
- ⁹ SENHOR, embopo'aka ke oreruvixave.
Rojapukai ramo orembovai.

21

Ngovaigua kuery re huvixave ipo'aka rã oguerovy'aa ague
Jogueroporaie va'e pe Davi ombopara va'ekue.

- ¹ SENHOR, nembaraetea re oreruvixave ovy'a,
reraa jepeague re oporaie.
- ² Mba'eta rejapo ma opy'a py ojaxoxe va'ekue,
nerendu e'ỹi ojaxukaia.
- ³ Mba'eta reayvu vy iporã va'e anho reme'ẽ ixupe.
Inhakã re remoĩ coroa ouro ete'i guigua.
- ⁴ Guekove re ha'e ojerure ramo reme'ẽ,
raka'e rã peve guarã.
- ⁵ Reraa jepeague ma pavẽ rei oguerovy'a okuapy.
Hexe remoĩ hexakãrã ha'e yvateve agua.
- ⁶ Raka'e rã peve guarã remoĩ nhomoingo porãarã.
Hexeve reiko ramo vy'a anho 'rã oendu.
- ⁷ Mba'eta huvixave ojerovia SENHOR re.
Ha'e rami vy Yvate ete va'e omboaxy ramo peteĩve
henda py ndo'ai 'rã.

- ⁸ Ha'e rami vy ndepo oupity 'rã nderovaigua kuery ha'e javi,*
reiporu kuaa regua ojopypa 'rã ndere ija'e e'ỹ va'e.
- ⁹ Ha'e kuery pe rejekuaa uka vy
rejapo 'rã tata rupa haku raxa va'e rami.
SENHOR opoxya rupi omomba 'rã,
tata oapypaa rami.
- ¹⁰ Yvy gui remomba 'rã hamymino kuery,
avakue ra'y kuery ikuaia gui.
- ¹¹ Nderovai ha'e kuery mba'emo vai ojapoxe teĩ
nupu'ã kuaai 'rã, ndojapo kuaai 'rã ha'e nunga.
- ¹² Rejapo 'rã oguevipa aguã rami,
ha'e kuery rova re rea'anga 'rã nderapa.
- ¹³ SENHOR, tandeyvate ndepo'akaa py.
Ha'e rã ore ma roporaei 'rã ndepo'akaa roguerovy'aa
rupi.

22

Messias oiko axy rire ipo'aka ju aguã re ijayvua

Jogueroporaei va'e pe Davi ombopara va'ekue, “Guaxu ajé'ivegua” he'ia py oporaeia rami oporaei aguã.

- ¹ Xeruate, Xeruate, mba'e re tu xereja ri?*
- Mba'e re tu ajexavaia rupi ajapukai teĩ
mombyry ri repyta xegui xereraa jepe e'ỹ aguã?
- ² Xeruate, ára py ajapukai ramo naxembovai,
pyávy voi ndapytu'ui ae.
- ³ Ha'e rami teĩ ndee ma iky'a e'ỹ va'e reiko.
Nerenda repenaaty py reguapy reiny Israel kuery
oporaei okuapy va'e mbyte.
- ⁴ Oreramoĩ kuery ma ndere ojerovia raka'e.

* 21:8 Apy guive huvixave pe ijayvu. * 22:1 Kova'e salmo ha'e javi omombe'u ma voi Jesus kuruxu re omano jave guarã (Mateus 27.33-54, Marcos 15.22-32, João 19.17-30, Filipenses 2.5-11).

Ojerovia ramo reraa jepe.

⁵ Ndevy pe ha'e kuery ojapukai ramo reo jepe raka'e.

Ndere ojerovia, nda'eve e'ỹi nho guive.

⁶ Ha'e rã xee ma taxo, ava e'ỹ merami,
mba'eta avakue pe ovare e'ỹ va'e,
heta va'e kuery oipota va'e'ỹ aiko.

⁷ Xerexaa kuery ha'e javi xejojai rei.

Hembe'a rei reve oakã ombovava vy aipoe'i:

⁸ “ SENHOR re rejerovia ramo tanderepy.

Ha'e ae tandereraa jepe, hexe ndererovy'a ri vy”, he'i
okuapy.

⁹ Ha'e rami teĩ ndee ma xetui'i aguã rami xeapo va'ekue.

Xere repena porã va'ekue akambu'i teri jave.

¹⁰ Xetui'i guive ndevy aiko.

Xeryru'i py aĩa pyve ndee Xerujete reiko.

¹¹ Aỹ ma enhemombyry eme xegui,
mba'eta ovaẽ ma ajexavai aguã,
ha'e xepytyvõarã ndoikoi.

¹² Heta ikuai toro nharõ rami xejoko va'e,

toro mbaraetekueve Basã pygua xembojere rei
okuapy.†

¹³ Xere ha'e kuery ijuru jai,

guary nhomboa'ypa va'e rami okororõ.

¹⁴ Yy rami anheẽ,

ha'e xekãgue ha'e javi oku'epa,

xeryepy re xekuraxõ ma ei raity hykupa va'e rami
ojeapo.

¹⁵ Yapo guigua pẽgue ipirupaa rami

xembaraetea voi opa ma,

xeapekũ guive xejurupy re oja ma oiny.

Ha'e rami py ndee xereity yvy ku'i rupi amano aguã.

† 22:12 Basã yvy re ma heta ikuai raka'e vaka. Ha'e rã apy ma toro re ete'ỹ, heko vai va'e kuery re ijayvu.

- 16 Jagua kuery xembojere rei okuapy,
joapo vai va'ety kuery nhomoirũmba va'e.
Xepo ha'e xepy ombokuapa.
- 17 Aexapa xekãgue ha'e javi'i.
Ha'e kuery xere oma'ẽ okuapy xere ovy'a reia py.
- 18 Xeao jomeme omboja'opa ma.
Xekamixa puku re oexa okuapy xortea.
- 19 Ha'e rã ndee SENHOR, ejepe'a eme xea gui.
Xemombaraetea, ejapura ke xerepy aguã.
- 20 Eraa jepe xerekove ha'e kuery kyxe gui,
jagua kuery oipe'a ta va'e gui.
- 21 Xereraa jepe ke guary juru gui,
bũfalo rakua gui guive.
- Tá, ndee ma xembovai ma!
- 22 Ha'e rami rire xeryvy kuery oendua py xema'endu'a 'rã
nderery re,*
heta va'e kuery mbyte rogueroporaie 'rã, po rami:
- 23 “ SENHOR renonde pejererokyjea rupi pendekuai va'e,
peroporaie.
Pembojerovia, peẽ Jacó ramymino kuery ha'e javi.
Israel ramymino kuery ha'e javi, pemboete pekuapy.
- 24 Mba'eta ha'e naxemboaxy e'ỹi ajexavai rã,
ndojeguarui guive aiko axya gui,
ngova voi nomo'ãi xegui.
Ha'e rami 'rãgue py oendu xereraa jepe aguã
ajapukai ramo”, ha'e 'rã.
- 25 Mba'eta ndegui ae ou ijaty va'e kuery mbyte xee
rogueroporaie aguã.

* 22:22 Hebreus 2.10-12

- Nerenonde ojererokyjea rupi ikuai va'e oexaa py
ajapo 'rã anhemboayvuague.‡
- 26 Ha'e ramo iporiaukue'i okaru 'rã okuapy hevyatãmba
peve.
SENHOR oeka va'e oguerovy'a 'rã okuapy.
Ha'e kuery kuraxõ toikove riae!
- 27 Ha'e nunga rupi yvy apy peve ima'endu'aa 'rã SENHOR
re,
ixupe guarã ojeko rerova 'rã okuapy.
Henonde guenapy'ã re yvy regua kuery ha'e javi
oĩmba 'rã okuapy.
- 28 Mba'eta SENHOR pegua ae ipo'aka aguã.
Ha'e ae 'rã opena yvy regua kuery re.
- 29 Yvy regua oguerekopa rei va'e kuery voi okaru vy
ombojerovia 'rã okuapy.
Yvy re onhono porã mbyre ha'e javi 'rã oĩ guenapy'ã
re henonde,
gukove ae'i re nopena kuaai va'ekue.
- 30 Tamymino kuery voi ha'e oipotaa rami 'rã ikuai.
Mba'eta raka'eve rã ikuai va'e pe ijayvua 'rã SENHOR
reko re.
- 31 Ha'e kuery ou vy omombe'u 'rã ixuguigua teko porã.
Raka'eve rã ikuai va'erã pe omombe'ua 'rã ha'e ojapo
va'ekue.

23

“Xere SENHOR opena” he'ia

Mboraeirã Davi ombopara va'ekue.

¹ SENHOR ma vexa'i mongarua rami xere opena va'e oiko.*

‡ 22:25 “Anhemboayvuague ajapo 'rã” he'i vy ma mba'emo mymba ojuka
aguã re ijayvuague re ima'endu'a. Ha'e gui ho'okue omboja'o 'rã guetarã
kuery pe Nhanderuite oguerovy'a okuapy aguã (Levítico 7.15-16). * 23:1
Apy ma vexa'i mongarua re ombojoja, Nhanderuite nhandere openaa re
ijayvu vy (Apocalipse 7.15-17).

- Ha'e ramo xevy pe ndoatai 'rã mba'eve rei.
² Xemombytu'u 'rã inony nhuũndy porã py rami.
 Xereraa 'rã yy iky'a e'ỹ va'e py.
³ Omombaraete kuerei 'rã xenhe'ẽ.
 Tape teko porã rupi 'rã xerereko,
 guery omboete ukaa rupi vy.
⁴ Yvyugua manoa guy pytũ reia rupi aiko teĩ
 ndakyjei 'rã mba'eve rei gui,
 xereve ndee reiko ramo.
 Ndepo pygua ha'e ndepopoka ma xembopy'a guaxu.
⁵ Rereko katu akaru aguã†
 xeroaigua kuery oexaa py.
 Xeakã re renhoẽ 'rã azeite.
 Xekaro remonyẽ 'rã onheẽmba rei peve.
⁶ Anhetẽ xereve oĩ 'rã ndeporayvua ha'e xemboaxya ára
 nhavõ, aikovea pukukue re.
 Ha'e gui SENHOR ro py aiko 'rã raka'e rã peve.

24

Huvixave hexakãmba va'e ou aguã re ijayvua

Mboraeirã Davi ombopara va'ekue.

- ¹ SENHOR mba'e ae itui yvy ha'e opa mba'e hexe ikuai va'e,
 yvy regua kuery ha'e javi guive.*
² Mba'eta ha'e onhono raka'e ye'ẽ áry rupi,
 yy oxyry va'e áry omombyta.
³ Marã ramigua tu ha'eve SENHOR pegua yvyty re oẽ aguã?
 Marã ramigua nda'u ha'eve henda iky'a e'ỹ va'e py
 oiko aguã?
⁴ Opo py ojejavy e'ỹ va'e, ipy'a ky'a e'ỹ va'e,

† 23:5 Apy ma hoo va'e nhomovaẽ porã va'e re ombojoja. Ha'e va'e jave py hoo va'e ipoua kuery omovaẽ porã vy azeite onhoẽ'i vy oikyty 'rã inhakã re (Lucas 7.46). * 24:1 1

- tuuete ramigua ovare e'ỹ va'e re onhe'ẽ
 nogueroma'endu'ai va'e,
 neĩ ndoura rivei va'e.
- ⁵ Ha'e va'e kuery re ma ou 'rã SENHOR omoingo porãa,
 ha'e ramo Nhanderuete heraa jepea po gui ojopy 'rã
 teko porã.*
- ⁶ Ha'e rami ikuai ixupe ojumpukai va'e kuery,
 Jacó Ruete oekaa rupi ikuai va'e.
- ⁷ Peipe'a ke okẽ ikuai va'e,
 peipe'apave okẽ guaxu marã e'ỹ,
 Huvixave hexakãmba va'e oike agũa.
- ⁸ Mava'e tu Huvixave hexakãmba va'e?
 SENHOR imbaraete ha'e ipo'akapa va'e,
 SENHOR joe opu'ãa rupi ipo'aka va'e.
- ⁹ Peipe'a ke okẽ ikuai va'e,
 peipe'apave okẽ guaxu marã e'ỹ,
 Huvixave hexakãmba va'e oike agũa.
- ¹⁰ Mava'e tu Huvixave hexakãmba va'e?
 SENHOR ixondaro reta va'e,
 ha'e ae Huvixave hexakãmba va'e.

25

Nhanderuete pe onhepytyvõ ukaa ague

Davi ombopara va'ekue.

- ¹ Ndere SENHOR, aroma'endu'a xenhe'ẽ.
- ² Xeruete, ndere xee ajerovia va'e.
 Axĩmba rei agũa rami e'ỹ ke xerereko,
 xeroaigua kuery xere ovy'a rei e'ỹ agũa.
- ³ Ha'e rã nerarõ va'e kuery ma peteive noxĩmbai 'rã.
 Oxĩmba va'erã ma nhemi rupi joapo vai va'e kuery.
- ⁴ SENHOR, eikuaa uka xevy ndeguigua tape.
 Xembo'e ke reikoa rupi aiko avi agũa.

* 24:5 Mateus 5.8

- 5 Xerereko ndeguigua anhetẽ va'e rupi, xerekombo'e guive,
mba'eta ndee ma Xeruetete xereraa jepea,
ndee ae roarõ aikovy ko'ẽ nhavõ.
- 6 SENHOR, nema'endu'a ke renhomboaxy ha'e ndeporayvua rupi
jypy guive reiko re.
- 7 Nema'endu'a eme ke xekunumi jave ajejavyague re,
neĩ nderovai xereko vaiague re.
SENHOR, xemboaxya rupi anho ke nema'endu'a xere,
ndeporayvu va'e vy.
- 8 SENHOR ma iporayvu ha'e heko porã va'e vy
ojejavypa va'e kuery pe oikuaa uka 'rã tape.
- 9 Yvyĩgueve ma ha'e oguereko 'rã teko porã rupi,
ombo'e 'rã ojeuguigua tape rupi oiko aguã re.
- 10 SENHOR guigua tape ha'e javi rupi oĩ nhomboaxya ha'e
anhetẽ va'e,
guexeve guarã ojapo va'ekue ha'e ijayvuague rupi
ikuai va'e pe.
- 11 SENHOR, nderery remboete ukaa rupi vy
emboguepa xereko vaiague heta teĩ.
- 12 Avakue SENHOR renonde ojererokyjea rupi ikuai va'e pe
oikuaa uka 'rã tape oo aguã.
- 13 Ha'e ramo ha'e kuery nhe'ẽ opytu'u 'rã ovy'a reve,
ha'e gui hamymino kuery jevy ikuai porã 'rã yvy re.
- 14 SENHOR renonde ojererokyjea rupi ikuai va'e ma ha'e
omonhemboja 'rã.
Ha'e va'e kuery pe oikuaa uka 'rã guexeve guarã
ojapo va'ekue.
- 15 Ama'ẽ riae aikovy SENHOR re,
mba'eta ha'e ae oipe'a 'rã xepy nhuã gui.
- 16 Ejevvy ju xea py, xemboaxy ju,
mba'eta xae'i aĩ vy ajexavai.

- 17 Xemombytu'u ke xepy'a py nda'eveia gui,
xepe'a ke ajexavaia gui.
- 18 Eikuaa pota aiko axya ha'e ajexavaia re,
ha'e emboguepa ajejavague ha'e javi.
- 19 Eikuaa pota ke xerovaigua kuery re,
heta vaipa ramo.
Xere ija'e e'ỹ va'e kuery xembojugaru rei okuapy.
- 20 Earõ xenhe'ẽ re, ha'e xerepy.
Taiko eme axĩmba rei aguã rami,
ndere anhemi rire.
- 21 Anhetẽ rupi ha'e teko porã rupi aikoa tojapo akanhy e'ỹ
aguã rami,
mba'eta ndee ae xee roarõ.
- 22 Xerujete, eraa jepe Israel kuery
ikuai axya ha'e javi gui.

26

Heko porã va'e ojavukaia

Mboraeirã Davi ombopara va'ekue.

- 1 SENHOR, xemboeko porã ke,
anhetẽ rupi anho aiko
ha'e SENHOR re ajeroviaa gui ndajepe'ai rire.
- 2 SENHOR, eikuaa pota ke aikoa re ha'e xekuaa.
Exa pota xepy'aa ha'e anhembopy'aa re.
- 3 Mba'eta ndeporayvua re xema'endu'a riae aikovy,
ndeguigua anhetẽ va'e rupi aiko.
- 4 Ndaguapyi guive avakue nhombotavypa rei va'e reve,
joayvu merami rive va'e kuery reve nanhemoirũ.
- 5 Opa marã rei ikuai va'e xee ndajou porã,
ha'e heko vai va'e kuery reve ndaguapyi.
- 6 Ajepoei ajevavy e'ỹa aikuaa uka vy.
Ha'e rami vy SENHOR, aiko ndevyguá altar yvýry,
- 7 aporaei atã aguã ndevy,

nerembiapo porãa amombe'upa aguã.

- ⁸ SENHOR, xee ma ayvu ndevygua oo,
nerexakã oiaty.
- ⁹ Eipe'a eme xerekove heko vai va'e kuery reve,
xerekove eipe'a eme jouguy moëa kuery reve.
- ¹⁰ Ha'e kuery po ma jojukaague re icy'a,
oiporu kuaa regua re ma teko vai repyrã rive
oguereko.
- ¹¹ Ha'e rã xee ma xereko porãa rupi aiko.
Xerepy ke xemboaxy vy.
- ¹² Xepy oĩ atã yvy joja reia py.
Ha'e rami vy heta va'e kuery oendua py xema'endu'a
porã 'rã SENHOR re.

27

Nhanderuete reve oikoxea rupi ijayvua

Mboraeirã Davi ombopara va'ekue.

- ¹ SENHOR ma xemoexakãa ha'e xereraa jepea oiko.
Mava'e gui 'rã tu akyje?
SENHOR ma xerekovea onhemi aguã.
Mava'e gui tu akyje ta?
- ² Ha'e gui joapo vai va'ety kuery xere ou vy xemomba
aguã,
xeavyky rei va'e ha'e xerovaigua kuery,
ha'e kuery onhepyxanga vy ho'apa 'rã okuapy.
- ³ Xondaro kuery heta xembojere teĩ
xepy'a py nanhemondyi 'rã.
Xere anho opu'ãmba teĩ ajerovia riae 'rã.
- ⁴ Peteĩ regua re tema ajerure SENHOR pe,
ha'e va'e anho ajouxé:
ha'e va'e ma SENHOR pegua oo py aiko aguã aikovea
pukukue re,
SENHOR rexakãa aexa aguã,

- ha'e ixupegua templo py anhembo'e aguã.
- ⁵ Ha'e rami vy aĩ vaia ára xenhomi 'rã ojeuegua opy,
xemoinge 'rã ojeuegua oo py anhemi aguã.
Xereraa 'rã itaova áry.
- ⁶ Ha'e jave py xeaã ombo'yvate ju 'rã
xerovaigua kuery xembojere rei va'e áry.
Ixupegua oo py arovy'a vy mba'emo ame'ẽ 'rã.
Aporaei ha'e ambopu 'rã SENHOR pe.
- ⁷ SENHOR, endu ke xeayvua,
ndevy ajapukai rã.
Xemboaxa ha'e xembovai.
- ⁸ Xepy'a re amoĩ “Xereka ke xereve reiko aguã” 'rea.
Ha'e ramo roeka 'rã SENHOR, ndereve aiko aguã.
- ⁹ SENHOR, ejexa uka e'ỹ eme xevy.
Ndepoxy reve xemoxẽ eme xee nerembuguai.
Mba'eta ndee ma xepytyvõa reiko.
Xerueete xereraa jepea,
epena e'ỹ eme xere, xereja eme xea'e'i.
- ¹⁰ Mba'eta xeru ha'e xexy xereja teĩ
SENHOR xereru 'rã.
- ¹¹ SENHOR, xembo'e ke ndeguigua tape rupi aiko aguã,
tape jojaa rupi xerereko xere oma'ẽ mbegue va'e
kuery gui.
- ¹² Xemboaxa eme xerovaigua kuery oipotaa rami xerereko
aguã.
Mba'eta xerovai opu'ã rei okuapy ayvu rive py,
joapo vai aguã re anho nhomongeta va'e.
- ¹³ Xee ajerovia SENHOR porayvua aexa aguã
vy re aikove teri reve.
- ¹⁴ Pearõ ke SENHOR.
Pendekuerai eme, pendepy'a guaxu
ha'e pearõ tema SENHOR.

Oguerovy'a reve ojerurea

Mboraeirã Davi ombopara va'ekue.

¹ SENHOR, ndevy pe ajapukai.

Xe'itaova, endu e'ÿ eme ke xeayvua,
mba'eta naxembovai ramo
yvykua py oguejy va'e kuery rami akanhy 'rã.

² Endu ke xereraa jepe aguã re ajapukai ramo,
nerendaiky'a e'ÿ va'e katy xepo aupi reve.

³ Xembotyryry eme ke heko vai va'e kuery
opa marã rei ikuai va'e reve.

Ha'e kuery ma ikuai porã aguã re merami rive ijayvu
oirũ pe,
teĩ ipy'a re ma opa marãgua anho oĩ.

⁴ Embopaga ke ha'e kuery ojapoague rami,
mba'emo vai ojapoague re.

Eme'ẽ ha'e kuery opo py ojapoague rekoa,
embojoja ha'e kuery ojapoague repy.*

⁵ Ha'e kuery ndoikuaa potai SENHOR ojapo va'e re,
neĩ opo py ojapo va'ekue re.

Ha'e ramo SENHOR oitypa 'rã, nomopu'ã jevyvei 'rã
guive.

⁶ Ta'ima'endu'a porã SENHOR re,

xereraa jepe aguã re ajapukai ramo xerendu rire.

⁷ SENHOR ae xemombaraetea ha'e mba'emo vai joko.

Hexe xekuraxõ ojerovia.

Ha'e xereraa jepe ramo xekuraxõ ovy'a,
ha'e ixupe aporaei reve amboete 'rã.

⁸ SENHOR omombaraete 'rã ixupe ikuai va'e,
hembiporavo onhemi vy oo jepe aguã.

⁹ Eraa jepe ke ndevygua kuery,

* 28:4 Mateus 16.27; Apocalipse 22.12

emoingo porã ndevygua kuery.
Ha'e kuery re epena ha'e emboyvate raka'e rã peve.

29

Yapu ha'e overa rupi Nhanderuete ayvu onhendua re ijayvua

Mboraeirã Davi ombopara va'ekue.

¹ Nhanderuete ra'y kuery pendekuai va'e, pemboete SEN-

HOR,^{*}
perovy'a SENHOR rexakãa ha'e imbaraetea.

² Pemboete SENHOR hery pemboete aguã ha'evea rami.
Pembojerovia SENHOR iky'a e'ÿa rexakãa py.

³ Yy áry rupi onhendu SENHOR ijayvua.†

Nhanderuete yapu guexakãa gui.
Yy tuvixa va'e áry rupi SENHOR oiko.

⁴ SENHOR ayvu ma ipo'akapa va'e.

SENHOR ayvu re yvatea anho oĩ.

⁵ SENHOR ayvu omopẽ 'rã yary ikuai va'e.

Tá, SENHOR omboa'ypa 'rã yary Líbano py ikuai va'e.

⁶ Líbano ha'e Siriom vyty áry ikuai va'e

ojapo 'rã vaka ra'y rami opo-opo aguã rami, vaka
ka'aguy regua rami.

⁷ SENHOR ayvu ojapo 'rã tata hendy ovy aguã rami.

⁸ SENHOR ayvu omboryryi 'rã tekoa e'ÿa.

SENHOR ojapo 'rã Cades tekoa e'ÿa rupi yvy oryryi
aguã rami.

⁹ SENHOR ayvu ma ojapo 'rã guaxu kuery ta'y'i aguã rami,
oitypa 'rã ka'aguy.

* 29:1 “Nhanderuete ra'y kuery” he'ia ma amongue henda py yva pygua anjo kuery pe ijayvu vy (Salmo 103.20), ha'e rami e'ÿ vy ojerovia va'e kuery pe (Salmo 82.6, 96.7-9). † 29:3 Apy ma omombe'u Nhanderuete opo'akaa oexa uka vy oky ryapu ha'e overa vyty reve ombou. Hyapu pe “Nhanderuete ijayvua” he'i.

Ha'e ramo ixupegua templo py ha'e javi “Iporã etel!”
he'i okuapy.

¹⁰ SENHOR opena raka'e yy ou jave.

Huvixave rami opena 'rã raka'e rã peve.

¹¹ SENHOR omombaraete 'rã ojeupegua kuery.

SENHOR omoingo porã 'rã ojeupegua kuery.

30

Omano ta ramo ogueraa jepe rire oguerovy'aa ague

Mboraeirã Davi ombopara va'ekue oo guaxu Nhanderuete
pe omboaxa jave.

¹ SENHOR, xee ma romboete 'rã,
xereraa jepe rire.

Nderejapoi xerovaigua kuery xere ovy'a rei aguã
rami.

² SENHOR Xeruete, ndevy pe ajapukai va'ekue xereraa jepe
aguã.

Ha'e ramo xemonguera.

³ Rejapo yvykua gui xenhe'ẽ oẽ ju aguã rami.

Xerekove re repena yvykua py aguejy e'ỹ aguã.

⁴ Peẽ ixupegua pendeky'a e'ỹ va'e, peporaei pekuapy
SENHOR pe,

perovy'a hery icy'a e'ỹ va'e.

⁵ Mba'eta ipoxya ma xapy'a'i guarã anho.

Ha'e rã nhandarayvua ma jaikovea pukukue re 'rã oĩ.

Pytũ ouvy rã onhendu 'rã ojae'o va'e.

Va'eri ko'ẽ ma rã ou 'rã vy'a.

⁶ Xee aiko porã rei jave

“Ndaxereityai 'rã” ha'e va'ekue.

⁷ Ndee SENHOR xemboaxya rupi ae

rejapo xee aña yvyty oĩ atã aguã rami.*

Mba'eta nderejexa ukai ramo

* 30:7 “Xevygua yvyty” he'ia ma opo'akaa re ijyvu vy.

xee ajexavai.

⁸ SENHOR, ndevy pe ajapukai.

SENHOR, ndevy ae ajerure.

⁹ Mba'erã tu xeruguy ovare 'rã yvykua py aguejy rã?

Ndevy pe iku'ikue oporaei 'rã ri ty'y?

Ha'e nunga oikuaa uka 'rã teve ndeguigua anhetẽ va'e?

¹⁰ SENHOR, endu ha'e xemboaxy ke.

SENHOR, enhemoi xepytyvõarã.

¹¹ Xerexaya gui xemombytu'u avy'a ju aguã.

Xegui reipe'a ma ajukue vaikue,†

hekovia avy'a ete aguã ju remoi,

¹² xenhe'ẽ opytu'u e'ỹ re oporaei aguã.

SENHOR Xeruete, roguerovy'a 'rã raka'e rã peve.

31

Iporiauague gui ogueroxy'aa ague

Jogueroporaei va'e pe mboraerã Davi ombopara va'ekue.

¹ SENHOR, ndere ae anhemí va'e.

Taiko eme oxĩmba rei va'e.

Xereraa jepe ke ndereko porãa rupi vy.

² Endu ke ndeapxya py, xereraa jepe pojava aguã.

Enhemoi xevy oo ikorapa va'e,

oo imbaraeete vaipa va'e aa jepe aguã.

³ Mba'eta ndee ae xe'itaova ha'e oo ikorapa va'e reiko.

Nderery remboete ukaa rupi vy xerereko ha'e xembo'e 'rã.

⁴ Xepe'a 'rã nhuã nhemi rupi omoi mbyre gui,

mba'eta ndee ma xemombaraetea.

⁵ Ndepo py ae amboaxa xenhe'ẽ.*

† 30:11 Ajukue vaikue py ha'e kuery onhemonde 'rã ipy'a vai vy (Mateus 11.21). * 31:5 Kova'e ayvu rupi Jesus Cristo ijayvu kuruxu re omano jave (Lucas 23.46).

- SENHOR Xeruate anhetẽ va'e, ndee ae xerepy.
- ⁶ Rejou vai mba'emo ra'angaa ombojerovia va'e.
Ha'e rã xee ma SENHOR re anho ajerovia.
- ⁷ Xee roguerovy'a, ajou porã 'rã ndeporayvua,
mba'eta reikuaa pota ajexavaia re,
reikuaa xenhe'ẽ oiko axya.
- ⁸ Naxemboaxai xerovaigua kuery po py.
Xemopu'ã imo'amy peteĩ henda tuvixaa py aiko
aguã.
- ⁹ SENHOR, ajexavaia aendu rã xemboaxy ke.
Xeporiau reia gui xerexa voi opa ovy.
Xerekove, xerete guive opa.
- ¹⁰ Xerekovea ma iporiaua re anho oaxa ovy,
xepoaẽa rupi tema aiko ma'etỹa nhavõ.
Ajevavypa rire naxembaraeteive-ive avy,
xekãgue voi opa ovy.
- ¹¹ Xerovaigua kuery ha'e javi ojeguaru aguã rami aiko,
xero katy'i ikuai va'e kuery voi onhemondyipa xegui.
Xerexa va'ety kuery ndaxerexa xeveipa okuapy,
tape rupi xerexa va'e onha xegui.
- ¹² Xegui ha'e kuery hexaraipa ma opy'a py, omanogue gui
rami,
karo nhae'ũ guigua vokue rami aiko.
- ¹³ Mba'eta xee aendu heta ijayvu mbegue okuapy ramo,
xeyke jovaive rupi ikuai xemongyjexe vy.
Xere ijayvu mbegue vy
onhembopy'a okuapy xerekove oipe'a aguã.
- ¹⁴ Ha'e rã xee ma ajerovia SENHOR re.
Ndevy pe “Ndee ma Xeruate” ha'e.
- ¹⁵ Ndepo py oĩ xe'ára.
Xepe'a ke xerovaigua kuery po gui,
xerakykue monhaa kuery xejukaxea gui.
- ¹⁶ Emoexakã ke nderova xee nerembiguai áry.

Xemboaxy vy xereraa jepe.

- ¹⁷ SENHOR, ndevy pe ajapukai rire
ejapo eme axĩmba aguã rami.
Toxĩmba heko vai va'e kuery ae,
tokyrirĩmba omanoa py.
- ¹⁸ Emokyrirĩ ijapu va'e kuery,
heko porã va'e re opa marã rei ijayvu va'e,
onhemboarai rei, ojee ae ojerovia okuapy va'e.
- ¹⁹ Ndeporayvua ma yvate ete va'e,
nerenonde ojererokyjea rupi ikuai va'e pe rexa uka
aguã rereko va'e.
Ha'e va'e ma rexa uka 'rã avakue ra'y kuery gui ndere
onhemi va'e kuery pe anho.
- ²⁰ Ha'e kuery renhomi 'rã ndejee ae avakue ojapo vaixea
gui.
Ha'e py renhomi 'rã opa marãgua ayvu gui.
- ²¹ Ta'ima'endu'a porãa SENHOR re!
Mba'eta xemboaxy ete
peteĩ tetã py xejokopaa ramo.
- ²² Xee ajapura reve
“Navaẽvei ma 'rã nerenonde py” ha'e va'ekue.
Ha'e rami teĩ ndee rendu ajapukaia,
xereraa jepe aguã re ajapukai ramo.
- ²³ SENHOR pegua iky'a e'ỹ va'e ha'e javi, peayvu ke.
SENHOR ndoity ukai 'rã hexe ojerovia va'e.
Ha'e rã heko vai va'e ma ombopaga vaipa 'rã.
- ²⁴ SENHOR pearõ va'e kuery,
penembaraete ke, pendepy'a guaxu tema!*

32

Ojevavyague omboguepa rire oguerovy'aa ague
Mboraeirã Davi ombopara va'ekue nhanembo'e aguã.

* 31:24 1 Coríntios 16.13

- ¹ Ovy'a ete 'rã heko vaiague omboguepaa va'e,
ojejavyague ojao'ipaa ma ramo.
- ² Ovy'a ete 'rã ava ixupe SENHOR “Heko vai va'e” nde'i
ramo,
ipy'a re onhenhomi aguã noĩ va'e.*
- ³ Xee ma ajejavyague namombe'ui teri jave
xekãgue voi inhymave ovy ko'ẽ nhavõ xepoaẽ ramo.*
- ⁴ Mba'eta ara py ha'e pyávy xere aendu va'ekue ndepo
poyia.
Ha'e ramo xembaraetea opa ovy kuaray puku py yy
typaa rami.
- ⁵ Ha'e gui ma ajejavyague amombe'upa ndevy,
xereko vaia nanhomivei.
Xejeupe aipoa'e: “Amombe'u 'rã SENHOR pe xereko
vaia.”
Ha'e ramo remboguepa ajejavyague.
- ⁶ Ha'e ramo ndevygua kuery ha'e javi tojapukai ndevy
ndejou aguã ha'eve teria ja.
Ha'e rami vy ha'e kuery re yy tyguaxu ouvy teĩ
ndoguerovy'i 'rã.
- ⁷ Ndee ma anhemiaty.
Xereraa jepe 'rã ajexavaia gui,
ha'e xereraa jepeague re remoĩ avy'a reve roguero-
poraie aguã.
- ⁸ Aipo're: “Romo'arandu ha'e rombo'e 'rã tape reo aguã
re.
Ndere ama'ẽ ha'e romongeta 'rã.
- ⁹ Kavaju, mburika rami e'ỹ eme eiko.
Ha'e kuery ijuru xã, e'ỹ vy hova regua reve vy 'rãe
rereko.
Ha'e rami e'ỹ ramo ndoikoi 'rã reipotaa rami” 're.†

* 32:2 Romanos 4.4-8 * 32:3 Davi ojejavyague ha'e onhemombe'uague re
ijayvua ma 2 Samuel 11.1-12.14 py oĩ. † 32:9 Apy ma Nhanderuete ijayvu
nhandevy.

- ¹⁰ Heko vai va'e ma ojexavai ete 'rã.
Ha'e rã SENHOR re ojerovia va'e ma omboaxya rupi
'rã oguereko.
- ¹¹ Pendereko porã va'e, perovy'a ke SENHOR, pevy'a ete.
Pevy'aa rupi peporaei atã,
pendepy'a re teko porã oĩa va'e ha'e javi.

33

Opa mba'e moingoare ha'e opena va'e pe oporaeia

- ¹ Pendereko porã va'e, perovy'a SENHOR!
Anhetẽ rupi ikuai va'e ogueroporaeia ma ha'eve va'e.
- ² Penema'endu'a SENHOR re ixã reta va'e reve pembo-
joguy vy.
Ixupe peporaei mbaraka dez ixã va'e reve.
- ³ Pemonhendu mboraei pyau,
pembopu ke pevy'aa rupi.*
- ⁴ Mba'eta SENHOR ayvu ma anhetẽ ete va'e,
ha'e mba'emo ojapoa ha'e javi rupi ojeroviapy oiko.
- ⁵ Oguerovy'a 'rã heko porã ha'e ha'evea rami joguereko
va'e.
Yvy jave re oĩ SENHOR porayvua.
- ⁶ Yva ma oayvu py rive ojapo raka'e,
ijayvuẽ gui yva regua ha'e javi ikuai.
- ⁷ Yy avi omboaty raka'e ye'ẽ tuvixa va'erã,
ono'õ reta vy omonyẽ hendarã va'ekue.
- ⁸ Yvy jave re pendekuai va'e, pemboete SENHOR.
Yvy re pendekuai va'e ha'e javi, henonde pejereroky-
jea rupi pendekuai.
- ⁹ Mba'eta ijayvu ramo rive opa mba'e ojekuaa,
ha'e ijayvua rupi opa mba'e oiko raka'e.*

* 33:3 Apocalipse 5.9, 14.3 * 33:9 Hebreus 11.3

- ¹⁰ SENHOR omboaxa rivepa 'rã yvy regua kuery onhembopy'a okuapya,
ombovaipa 'rã ha'e kuery ojaxoxe va'e.
- ¹¹ Ha'e rã SENHOR onhembopy'aa ma ndoaxa rivei 'rã raka'e rã peve guarã,
opy'a re omoĩ va'e oĩ 'rã ta'y jevy-jevuy ikuai peve.
- ¹² SENHOR pe “Oreruete” he'i va'e regua ma ovy'a ete 'rã,
ojeupe guarã ae oiporavo rive.
- ¹³ Yva gui SENHOR oma'ẽ oiny vy
oexapa 'rã avakue ra'y kuery ikuai.
- ¹⁴ O'amba gui oexapa yvy regua kuery.
- ¹⁵ Peteĩ-teĩ kuraxõ apoare
oexapa ha'e kuery ojapo va'e ha'e javi.
- ¹⁶ Nda'ipoi huvixave oxondaro kuery po'akaa rupi oo jepe
va'erã,
ojerovia rei va'e teĩ ombaraetea py rive ndoo jepei
'rã.
- ¹⁷ Kavaju voi nanhombopo'akai 'rã.
Imbaraete teĩ ndogueraa jepei 'rã avave rei.
- ¹⁸ Ha'e rã SENHOR ma oma'ẽ 'rã oiny henonde ojererokyea
rupi ikuai va'e re,
omboaxy aguã oarõ okuapy va'e re.
- ¹⁹ Ha'e kuery rekovea ogueraa jepe 'rã omanoa gui,
karuai jave voi opena 'rã okuave aguã rami.
- ²⁰ Nhanenhe'ẽ py nharõ SENHOR nhanepytyvõ aguã,
nhanderepya ha'e mba'emo vai jokoia oiko ramo.
- ²¹ Hexe ae nhanekuraxõ ovy'a 'rã,
hery iky'a e'ỹ va'e re jajerovia ramo.
- ²² SENHOR, orerereko ke oremboaxya rupi,
ndee ae roarõ ramo.

34

“Peikuaa pota SENHOR porayvua re”, he'ia

Abimeleque renonde Davi inhakã porã e'ÿa rami on-hemoingo ramo omoxê jave oo vy mboraeirã ombopara va'ekue (1 Samuel 21.10-15).

¹ Ára nhavõ xema'endu'a porã 'rã SENHOR re.

Ixupe aporaei riae 'rã.

² Xenhe'ẽ py voi aporaei 'rã SENHOR pe.

Ha'e ramo vyÿigue'i oendu vy ovy'a 'rã.

³ Pemboete ke SENHOR xereve,

peteĩ rami jarovy'a hery.

⁴ SENHOR pe ajapukai ramo xere opena karamboae.

Xereraa jepe guive akyjea ha'e javi gui.

⁵ Pema'ẽ hexe, ha'e ramo penemoexakã 'rã.

Pendere noĩvei 'rã pexĩmbaa.

⁶ Xee ajexavai vy ajapukaia SENHOR oendu vy

xereraa jepe karamboae opa mba'e py aiko axya gui.

⁷ SENHOR renonde ojererokyjea rupi ikuai va'e yv'ry ma

ixuguigua anjo oiko ogueraa jepe aguã.

⁸ Peikuaa pota pexa aguã SENHOR porayvua.

Ovy'a ete 'rã hexe onhemi va'e kuery.

⁹ SENHOR rembiporavo pendekuai va'e, pendekuai

henonde pejererokyjea rupi,

mba'eta ha'e rami ikuai va'e pe ndoatai 'rã mba'eve rei.

¹⁰ Guary ra'y kue'iry ojexavai ha'e oendu 'rã karuai.

Ha'e rã SENHOR oeka va'e pe ma mba'emo porã ndoatai.

¹¹ Xera'y kuery, peju ke, pejapyxaka xeayvu re.

Xee rombo'e 'rã SENHOR renonde pejererokyjea rupi peiko aguã re.

¹² Peẽ kuery tu pendekove reve peikoxe

ha'e peikove pukuxe, iporã va'e rupi pevy'a aguã?

- 13 Ha'e rami ri vy pejoko peneapekũ mba'emo vaia rupi
pendeayvua gui,
pendejuru guive pejoko apu gui.
- 14 Pejepe'a mba'emo vai gui, iporã va'e rupi anho peiko.
Peka peteĩ rami pendekuai aguã, penhea'ã ha'e rami
aguã re ae.
- 15 Heko porã va'e re SENHOR oma'ẽ 'rã oiny,
ojapyxaka oendu aguã ojapukaia.
- 16 Ha'e rã mba'emo vai apoa ma SENHOR ndoexaxei,
yvy gui omboguepa 'rã ha'e kuery re ima'endu'aa.*
- 17 Ha'e rã heko porã va'e ojapukai ramo ma SENHOR oendu
'rã,
ogueraa jepe 'rã oiko axya ha'e javi gui.
- 18 SENHOR nonhemombyryi 'rã opy'a py nda'evei va'ea
gui,
ogueraa jepe 'rã onhe'ẽ py ojexavai va'e.
- 19 Mbovykue rei e'ỹ 'rã oiko heko porã va'e ojexavai aguã.
Ha'e rami teĩ SENHOR ogueraa jepe 'rã ha'e nunga
ha'e javi gui.
- 20 Opena 'rã ikãgue ha'e javi re,
neĩ peteĩ ma nomopẽ ukai 'rã.*
- 21 Teko vai ae ojuka 'rã heko vai va'e.
Heko porã va'e ndoayvui va'e kuery ombopagaa 'rã.
- 22 Ha'e rã guembiguai kuery rekove ma SENHOR oepy 'rã.
Hexe ojerovia va'e regua peteĩve nombopagaai 'rã.

35

Hovaigua kuery ombopaga aguã re ojerurea ague

Mboraeirã Davi ombopara va'ekue.

1 SENHOR, emoingo axy ke xemoingo axy va'e kuery,
epu'ã xere opu'ã va'e re.

* 34:16 1 Pedro 3.9-12 * 34:20 Kova'e ayvu rami vy Jesus omano jave
ikãgue nomopẽai (João 19.28-37).

- ² Eru hu'y joko ha'e nemo'ãa tuvixa va'e,
epu'ã ejuvy xerepy aguã.
- ³ Eru hu'y guaxu,
ha'e ejoko xerakykue monhaa kuery.
Xenhe'ẽ pe aipo're:
“Xee ma ndereraa jepea.”
- ⁴ Tove xejukaxe okuapy va'e nda'evei nho ta'ikuai ha'e
toxĩmba.
Xere ijayvu mbegue rei va'e toguevipa oxĩmba reve.
- ⁵ Ta'ikuai mba'emo pire yvytu omboveve heravy va'e
rami,
SENHOR-a guigua anjo omondyipa ramo.
- ⁶ Tojevy ju tape kyjea yxyĩ va'e rupi,
ha'e SENHOR-a guigua anjo toakykue monha.
- ⁷ Mba'eta mba'e py e'ỹ ha'e kuery xembo'axe okuapy
nhuã py,
mba'e py e'ỹ yvy ojo'o xerekovea oipe'a aguã.
- ⁸ Ha'e ramo xeroaigua kuery tokanhymba xapy'a
noexa'ãvei ma jave.
Ha'e kuery ae to'a nhuã nhemi rupi ojapo va'ekue py.
Ha'e va'e py ae ho'a vy tokanhy.
- ⁹ Ha'e ramo xenhe'ẽ py xee avy'a 'rã SENHOR re,
xereraa jepeague re xema'endu'a 'rã.
- ¹⁰ Xerete ha'e javi py aipoa'e 'rã:
“ SENHOR, mava'e nda'u ndee rami guarã oiko?
Mba'eta ndee ma ojexavai va'e reraa jepe 'rã im-
baraeteve va'e gui.
Ndovy'ai va'e ha'e iporiaukue'i reraa jepe 'rã imbo-
jexavaia kuery gui.”
- ¹¹ Heko vai va'e kuery opu'ã vy
xere ijayvu 'rã xee aikuaa va'e rupi e'ỹ.
- ¹² Mba'emo porã ajapoague rekovia mba'emo vai ha'e
kuery ojapo xere,

- xerekove omokanhyye vy.
- 13 Ha'e gui xee ma ha'e kuery imba'eaxy ramo
ajukue vaikue py anhemonde va'ekue.*
Xepy'a vai aikovy va'ekue akaru e'ỹ re,
xeakã amboguejy reve anhembo'e ainy.
- 14 Ha'e kuery re xepy'a vai aikovy xeirũ ae'i re rami,
xeryvy re rami ae.
Jexavai gui ajero'a rei'i aikovy oxy re ojae'o va'e rami.
- 15 Ha'e rã xee anhepyxanga ramo
ha'e kuery ovy'a vy onhemboaty okuapy xerovai.
Omboetepy e'ỹ neĩ xee aexa va'ety e'ỹ ijayvu rei
okuapy xere.
- 16 Ngarua py opa marã ovy'a va'e rami
ha'e kuery haĩ jekyty okuapy xere.
- 17 SENHOR, raka'e peve 'rã tu rema'ẽ rive?
Eraa jepe xerekove ha'e kuery ipoxya gui,
guary kuery gui epy xerekove.
- 18 Ha'e ramo xee roguerovy'a 'rã heta va'e kuery ijatya py.
Ndevy aporaei 'rã heta mbyte.
- 19 Ha'e rã ndaxerayvui rive va'e ma tovy'a reive eme.
Mba'e py e'ỹ xere nda'ija'ei va'e toxapymi reive
eme.*
- 20 Peteĩ rami ikuai aguã re e'ỹ ae ha'e kuery ijayvu.
Ha'e rami 'rãgue py yvy re ikuai rive'i va'e ombotavy
aguã re anho jogueroayvu okuapy.
- 21 Ijuruja-rujai 'rã okuapy xere.
Ha'e vy aipoe'i 'rã:
“Jajopy ma, jajopy ma teve!
Mba'emo ojapo rã nhanderexa py ae jaexa.”
- 22 Ha'e rami teĩ ndee SENHOR rexa reiny ha'e kuery ikuai.
Ha'e rami vy ekyrirĩ eme.

* 35:13 Ajukue vaikue py onhemonde 'rã ipy'a vai vy (Salmo 30.11; Mateus 11.21). * 35:19 João 15.25

- SENHOR, ejepe'a eme xea gui.
²³ Emyĩ, evy ke xemboeko porã aguã.
 Xe-SENHOR Xeruete, eikuaa uka xereko porãa.
²⁴ SENHOR Xeruete, xereko re eikuaa pota ndereko porãa rupi.
 Ejapo eme xere ha'e kuery ovy'a rei okuapy aguã rami.
²⁵ Ha'e kuery aipo te'i eme opy'a py:
 “Aỹ ma oiko ma jaipotaa rami!
 Aỹ ma nhamomba 'rã!” te'i eme.
²⁶ Ha'e rami 'rãgue py toxĩmba, tojekuaa heko vaia ajexavai rã ovy'a rei okuapyague re.
 Ta'ikuai oxĩmba ete va'e xerovai onhemboyvate rei rire.
²⁷ Ha'e rã xereko porãa oguero vy'a va'e ma toporaei okuapy ovy'aa rupi.
 Ha'e kuery ma aipo te'i ria: “Omboetepy toiko SENHOR,
 hembiguaĩ kuery ikuai porã rã ovy'a va'e.”
²⁸ Xee avi xeyvu reve xema'endu'a 'rã ha'evea rami rejapoa re.
 Ára pukukue re aporaei 'rã ndevy.

36

Avakue reko vaia ha'e Nhanderuete reko porãa re ijayvua
 Jogueroporaie va'e pe Davi SENHOR rembiguai ombopara va'ekue.

- ¹ Heko vai va'e py'a re ma oĩ heko vaixea anho.
 Ha'e kuery re noĩ SENHOR renonde ojererokyje aguã.*
² Mba'eta teko vai ojapo 'rã ojejou porã rei aguã rami rive.
 Ha'e vy aipoe'i 'rã ojeupe: “Opa marã aiko teĩ avave rei ndoikuaai 'rã,

* 36:1 Romanos 3.18

neĩ ndaxejou vai 'rã guive”, he'i teĩ.

³ Ijuru gui ayvu oẽ va'e ma ayvu vai anho, ha'e nhombotavyarã.

Hi'arandua rupi ve'ỹ oiko, joupe ndojapo porãvei ma guive.

⁴ Ngupa py voi opa mba'e vai re rive onhembopy'a.

Tape iporã e'ỹ va'e rupi anho ooxe,
ndojejokoi guive mba'emo vai py.

⁵ Ha'e rã ndee SENHOR, ndeporayvua ma yva peve 'rã oo,
arai peve 'rã oo ojeroviapy reikoa.

⁶ Ndereko porãa ma ndevygua yvyty rami tuvixa,
ha'e gui ne'arandua ma yvykua puku rami.

Ndee SENHOR rejapo 'rã avakue ha'e mymba okuave
aguã rami.

⁷ Xeruate, ndeporayvua ma ha'eve ete!

Ha'e nunga rupi ae avakue ra'y kuery onhemi 'rã
ndepepo 'ã py.

⁸ Ndero py orerevyatã 'rã mba'emo porã re anho,

ha'e rã roy'u aguã ma orembovy'a va'e anho reme'ẽ.

⁹ Mba'eta ndere ae oĩ yvu tekove me'ẽa.

Nerexakãa py anho roexa 'rã hexakã va'e.

¹⁰ Ndekuaa va'e kuery pe exa uka riae reayvua,

ha'e ndereko porãa eikuaa uka anhetẽ rupi ipy'a va'e
pe.

¹¹ Ojee rive ojerovia va'e kuery topyrõ eme xere,

neĩ heko vai va'e tojapo eme ajepe'a aguã rami.

¹² Mba'eta teko vai rupi ikuai va'e ho'apa 'rã.

Ha'e kuery ho'aague gui nopy'ãvei 'rã guive.

37

“Heko vai va'e ovy'aa opa voi 'rã” he'ia

Mboraeirã Davi ombopara va'ekue.

¹ Heko vai va'e kuery rexa teĩ eroangeko eme,

- ejou vai eme guive joapo vai rei va'e oguerekopa ramo.
- ² Mba'eta ha'e kuery ma are'ỹ re ipiru 'rã nhuũ rami, jai rogue pyau ipirua rami 'rã okanhy.
- ³ Ejerovia SENHOR re, ndereko porã tema.
Eiko tema yvy re, anhetẽ va'e re anho eĩ atã.*
- ⁴ SENHOR ae erovy'a.
Ha'e ramo ha'e ojapo 'rã ndepy'a py reipotaa oĩ va'e.
- ⁵ SENHOR po py emboaxa reikoa, hexe ejerovia guive.
Ha'e ramo ha'e ojapopa 'rã.
- ⁶ Ha'e vy ojapo 'rã ndereko porã tataendy rami ojekuaa aguã,
anhetẽ rupi reikoa oikuaa uka 'rã kuaray mbyte rami.
- ⁷ Epytu'u ke SENHOR re, ha'e earõ.
Eroangeko eme avakue mamõ rã ooa rupi ojoupa ramo,
neĩ joapo vaixea rupi ikuai ramo voi.
- ⁸ Ejepe'a ndevaia gui, ndepoxyve eme.
Nda'evei opa marã ndepy'a aguã.
Ha'e rami e'ỹ vy ndee ju 'rã ndereko vai.
- ⁹ Mba'eta heko vai va'e ma omombaa 'rã.
Ha'e rã SENHOR oarõ va'e ma ikuai porã 'rã yvy re.
- ¹⁰ Are'ỹ'i re heko vai va'e ndoikovei 'rã.
Oĩague py reka teĩ nderejouvei 'rã.
- ¹¹ Ha'e rã oiko rive'i va'e ma ikuai porã 'rã yvy re,
ha'e kuery ovy'a 'rã okuapy ikuai porã aguã ojou vy.*
- ¹² Heko vai va'e onhembopy'a 'rã heko porã va'e rovai,
haĩ jekyty 'rã ojukaxe vy.
- ¹³ Ha'e rami teĩ SENHOR ojojai 'rã,
opaga aguã ára ovaẽ rai'i maa oikuaa vy.
- ¹⁴ Heko vai va'e kuery oekyi okyxe, guapa guive oipira 'rã

* 37:3 Apy "Yvy" he'ia ma ojepegua kuery pe Nhanderuete oeja va'ekue re ijayvu vy. * 37:11 Mateus 5.5

- ojuka aguã iporiaukue'i ha'e ojexavai rei va'e,
 ojuka aguã tape porã rupi oiko va'e.
- 15 Ha'e rami teĩ ikyxe py ae 'rã oikutua ipy'a re,
 hapa avi omopẽmbaa 'rã.
- 16 Peteĩ heko porã va'e mbovy'i oguereko teĩ
 mbovy e'ỹ heko vai va'e oguerekopa va'e gui ovareve.
- 17 Mba'eta heko vai va'e po'akaa ma omombaa 'rã.
 Ha'e rã heko porã va'e re ma SENHOR onhangareko.
- 18 SENHOR oikuaa anhetẽ rupi oiko va'e oikoa,
 ha'e kuery pegua ma raka'e rã peve guarã oĩ.
- 19 Mba'emo vai oiko teĩ ha'e kuery noxĩmbai 'rã,
 karuaia ára teĩ hevyatãmba 'rã.
- 20 Ha'e rã heko vai va'e ma okanhymba 'rã.
 Nhuũndy rami 'rã SENHOR rovaigua kuery okan-
 hymba,
 hataxĩrã rive nhuũ okai vy ojeapoa rami.
- 21 Heko vai va'e ma oiporu aguã re ojerure teĩ nom-
 boekoviai 'rã.
 Ha'e rã heko porã va'e ma nhomboaxy vy ome'ẽ rive
 'rã mba'emo.
- 22 SENHOR ogueroayvu porã va'e hekoa 'rã yvy re.
 Ha'e rã ijayvu vaia va'e ma okanhymba 'rã.
- 23 Heko porã va'e SENHOR oikoa ogueroxy'a vy
 ojapo 'rã oĩ atã aguã rami.
- 24 Ha'e kuery ho'a teĩ nda'itui 'rã yvy rupi,
 ipo re SENHOR ojopy rã.
- 25 Xekunumi va'ekue ri aỹ ma xetuja'i ma
 va'eri xee ndaexai teri heko porã va'e re nopenaai rã,
 neĩ hamymino kuery voi mbojape re ojerurea rupi
 ikuai rã ndaexai.
- 26 Ha'e kuery joayvua rupi vy oiporuka 'rã joupe.
 Hamymino kuery voi joapo porã va'e ikuai.
- 27 Ejepe'a ke mba'emo vai gui,

- ejapo iporã va'e anho.
 Ha'e rami vy reiko riae 'rã.
- 28 Mba'eta SENHOR oguero vy'a heko porã va'e.
 Ndoeja rivei 'rã ojepeguaiky'a e'ÿ va'e kuery.
 Ha'e kuery re opena 'rã raka'e rã peve guarã.
 Ha'e rã heko vai va'e ramymino kuery ma omombaa
 'rã.
- 29 Heko porã va'e kuery ikuai porã 'rã yvy re,
 ha'e py ikuai 'rã raka'e rã peve.
- 30 Heko porã va'e ijayvu 'rã 'arandu re,
 anhetẽ rupi meme 'rã ijayvu.
- 31 Opy'a re omoĩ 'rã Nguete guigua lei.
 Na'ikangyi 'rã guive oikoa rupi.
- 32 Heko porã va'e re ma heko va'e va'e ojukaxe vy
 oma'ẽ mbegue teĩ
- 33 SENHOR nomboaxai 'rã ipo py,
 nombopaga ukai 'rã guive omboayvua rã.
- 34 Earõ ke SENHOR, ha'e ixuguigua tape rupi eiko.
 Ha'e ramo nemboyvate 'rã yvy re reiko porã aguã,
 ha'e rexa 'rã heko vai va'e omombaa rã.
- 35 Xee aexa va'ekue heko vai va'e ipo'akaa,
 yary Líbano regua rami ipo'akave ovy opa rupi.
- 36 Ha'e gui teĩgue ju aaxa vy ama'ẽ rã okanhy ma ra'e.
 Aeka teĩ ndajouvei ma.
- 37 Eikuaa pota ke anhetẽ rupi ikuai va'e re,
 exa pota heko porã va'e oikoa re.
 Mba'eta mby'a porã re ikuai va'e oguereko 'rã
 guamymino kuery.
- 38 Ha'e rã ojevavypa rei va'e ma omombaa voi 'rã.
 Heko vai va'e ramymino kuery voi omombaa 'rã.
- 39 SENHOR gui ae ou heko porã va'e oo jepe aguã.
 Ha'e kuery ojexavaia ára py hexe onhemi aguã on-
 hemoĩ.

40 SENHOR oipytyvõ ha'e ogueraa jepe 'rã,
heko vai va'e po gui oipe'a 'rã ogueraa jepe vy,
hexe onhemi ramo.

Ojejavyague gui ojeko rerovaa rupi ijayvua ague

Mboraeirã Davi ombopara va'ekue nhomoma'endu'a
aguã.

38

- 1 SENHOR, ndepoxya rupi e'ỹ ke xemongeta,
nde vaia rupi e'ỹ ke xembopaga.
- 2 Mba'eta xere nderu'y onhexyvõ ae,
ha'e ndepo poyi xe'áry oĩ.
- 3 Ndepoxy ramo xero'o naexaĩvei,
xekãgue voi naexaĩvei ajejavyague re.
- 4 Mba'eta xeakã áry peve ajejavyague oo,
ndaropo'akavei guive mba'emo ipoyi va'e rami.
- 5 Xeai ivaipa rei, ipeupa ma ovy,
ajekoreague re.
- 6 Ojero'a rei va'e rami anhenhandu naxembaraetevei vy.
Xepy'a vai rei aikovy ára pukukue re.
- 7 Xekupe oiko'õ rei,
noĩvei ma xero'o rexaĩa.
- 8 Ajexavai aikovy, naxembaraetevei ma.
Xepy'a py nda'evei ete vy xepoaẽ aikovy.
- 9 SENHOR, xee aipota va'e ha'e javi ndevy pe meme
amboaxa,
xepoaẽa nerendu e'ỹi 'rã.
- 10 Xekuraxõ ma otyty atã xembaraetea opa ramo,
ndaxerexa pyxovei guive.
- 11 Xereve xeirũ kuery ikuai va'ekue ojepe'apa ma
xemba'eaxya gui,
xeretarã kuery voi onheguaẽmba.
- 12 Xerekove oipe'axe va'e onhembopy'a okuapy xejopy
aguã,

- xevy ojapo vaixe va'e opa marã ijayvu okuapy,
 ára pukukue re oikuaa pota xembotavy aguã re.
- ¹³ Ha'e rami teĩ xee ma ijapyxa e'ỹ va'e rami aendu rive,
 ijayvu e'ỹ va'e rami nambovai.
- ¹⁴ Oendu e'ỹ va'e rami ajeapo,
 xejuru ndaipe'ai ambovai aguã.
- ¹⁵ Mba'eta SENHOR, ndee ae roarõ.
 SENHOR Xeruate, ndee ma xere reikuaa pota 'rã.
- ¹⁶ Mba'eta aipoa'e jepi: “Ha'e kuery tovy'a rei eme xere,
 xepyxyry rã xerovai opu'ã rei e'ỹ aguã”, ha'e.
- ¹⁷ Mba'eta xee ha'a aguã rami aiko,
 xejee nda'eveia aendu riae tema.
- ¹⁸ Ha'e rami vy amombe'u xereko vaia.
 Ajejavyague py aendu mboriau.
- ¹⁹ Ha'e rã xerovaigua kuery ma hexaĩ ha'e imbaraete.
 Heta ikuai mba'e py e'ỹ xere nda'ija'ei va'e.
- ²⁰ Ha'e rami ae ikuai ojapo porã va'ekue pe ojapo vai va'e.
 Xerovaigua ikuai, teko porã rupi aiko rã.
- ²¹ SENHOR, xepytyvõ e'ỹ eme.
 Xeruate, ejepe'a eme xea gui.
- ²² SENHOR, xereraa jepea,
 ejapura ke xerepy aguã.

Imarãa re ijayvua

Jogueroporaie va'e Jedutum pe Davi ombopara va'ekue.

39

- ¹ Xejeupe ae aipoa'e va'ekue: “Aỹ aiko kuaa pota 'rã
 xeayvu py ajejavy e'ỹ aguã.
 Amboty 'rã xejuru,
 heko vai va'e xerenonde ikuai jave” ha'e va'ekue.
- ² Ha'e rami vy akyrirĩ, neĩ iporã va'e rupi voi ndaxeayvu-
 vei.
 Ha'e rami teĩ haxy aenduve tema.
- ³ Xepy'a re aendu tata rami hendy va'e.

Ha'e aikuaa pota rã hendyve ovy.
Ha'e ramo xee anhemombe'u vy aipoa'e:

- 4 “ SENHOR, eikuaa uka ndaikovei aguã ára,
ha'e mbovy ára ete'i ma 'rã pa aiko,
xemarãa aikuaa aguã.
- 5 Ndee aikoa ára reme'ẽ va'ekue mokoĩ, mboapy po puku-
a'i rami ipuku aguã.
Nerenonde aikoa opa rive va'erã.
Anhetẽ ae avakue ha'e javi oĩ atãve va'ekue teĩ mba'e
e'ỹ meme ikuai.
- 6 Ha'e rami ae avakue oaxa 'rã ovy kuaray'ã rami.
Heko eta reia mba'everã ndovarei.
Ojeupe guarã opa marãgua omoĩ porã teĩ ndoikuaai
guive mava'e 'rã pa ogueraa.
- 7 Ha'vy xee, SENHOR, mba'e tu xee arõ?
Ndee ae xee roarõ va'e.
- 8 Xereraa jepe ke xereko vaiague ha'e javi gui.
Xembojaru uka eme heko vai va'e pe.
- 9 Akyrirĩ ha'e ndaxeayvui va'ekue
ndee ae ha'e rami xemoingo ramo.
- 10 Eipe'a ke xegui ndee xemoingo axya.
Ndepo ipoyi ramo akanhy ma avy.
- 11 Avakue ojejavypaague re ndeayvu ete ha'e rembopaga
vy
rembovaipa 'rã ha'e kuery oguero'vy'a va'ekue, vixo'i
mba'emo ho'upaa rami.
Avakue ikuai va'e ma opa rive va'erã meme.
- 12 SENHOR, endu ke ajerurea.
Xerepy aguã re ajapukai ramo ejapyxaka.
Ekyrirĩ eme xerexay rã rexa vy,
mba'eta nerenonde ma mombyry guigua rami rive
aiko,

oguada rei va'e aiko xeru kuery ikuaiague rami avi.*
 13 Eikuaa potave eme xere,
 akanhy avy e'ỹ re avy'a ju aguã.”
Salmo 70.1-5
 Jogueropora ei va'e pe Davi ombopara va'ekue.

40

- 1 Arõ SENHOR ajerovia ete reve.
 Ha'e ramo xere oikuaa pota vy
 oendu xereraa jepe aguã re ajapukaia.
- 2 Ha'e rami vy xerenoẽ yvykua py akanhyague gui,
 yapo hu'ũ rei va'e mbyte ha'aague gui.
 Ha'e gui xepy omoĩ atã ju itaova áry.
- 3 Ha'e xejuru py omoĩ mbora ei pyau
 Nhanderuate arovy'a aguã.
 Ha'e nunga heta oendu vy
 ojererokyje 'rã SENHOR renonde, hexe ojerovia 'rã
 guive.
- 4 Ovy'a ete 'rã SENHOR re ojerovia oikovy va'e.
 Ha'e kuery nda'ikuai 'rã ojee anho rei ojerovia va'e
 rami,
 neĩ apu rupi oiko va'e rami guive.
- 5 SENHOR Xeruate, heta ete ikuai iporã va'e remoingo
 va'ekue,
 orevy rejapo porã aguã re ndepy'aa guive.
 Ndereve joo ramigua ndoikoi.
 Ndereko ha'e javi amombe'u ta va'e rire
 namombe'upai 'rãgue.
- 6 Ndee ndereipotai mymba ajuka vy ame'ẽ ndevy.
 Neĩ mba'emo apy reve jejavya regua nereme'ẽ ukai.
 Ha'e rami 'rãgue py reipe'a xeapyxa.
- 7 Ha'e ramo xee aipoa'e: “Apy ma aĩ.
 Kuaxia re ipara oiny xerekorã regua.

* 39:12 Hebreus 11.13; 1 Pedro 2.11

- ⁸ Ndee reipota va'e xee ajapoxe, Xeruete.
Xepy'a re oĩ ndeguigua lei ajapo aguã”, ha'e.*
- ⁹ Heta va'e kuery ijatya py
amombe'u ayvu porã teko porã regua.
Neĩ peteĩ henda py ma voi namombe'u e'yi.
SENHOR, ndee ma reikuaa.
- ¹⁰ Xepy'a py ndaikuaa uka e'yi ndeguigua teko porã.
Arojapukai anhetẽ rupigua ha'e orereraa jepea
reikoa.
Ijatya va'e kuery gui namombe'u e'yi ndee orem-
boaxya ha'e ndeguigua anhetẽ va'e.
- ¹¹ Ha'e nunga rupi SENHOR, exa uka e'ỹ eme xemboaxya.
Xemboaxya rupi riae ke xerereko,
ndeguigua anhetẽ va'e rupi guive.
- ¹² Mba'eta mbovy e'ỹ ikuai mba'emo vai xejoko rei va'e.
Xereko vaia xerupity ma.
Heta ete ramo ndaexapai.
Xe'a xeakã re ikuai va'e gui voi hetave.
Xekuraxõ voi okanhy ma.
- ¹³ SENHOR, xereraa jepe na!
SENHOR, ejapura ke xerepy aguã.
- ¹⁴ Xerekove oipe'axe va'e toxĩmba,
oxĩmbaa anho toendu.
Ajexavai ramo ovy'a rei va'e kuery
oxĩmba reve tojevypa ju guakykue katy.
- ¹⁵ Tove “Ha'evea rami! Ha'evea rami!” he'i rive okuapy
va'e
toxĩmba nda'ijayvu kuaavei vy.
- ¹⁶ Ha'e rã ndereka va'e kuery ha'e javi ma tandererovy'a
oporaei reve.
Rejogueraa jepea oguerovy'a va'e

* 40:8 Hebreus 10.5-10

“ SENHOR ima'endu'a porãmbý toiko!” te'i ria e okuapy.

- ¹⁷ Ha'e gui xee ma iporiaukue'i, ojexavai rei'i va'e teĩ xere SENHOR opena porã.
Ndee ma xepytyvõarã ha'e xerepyarã.
Xeruete, ndeare eme ke!

Hovaigua kuery ijayvu reia gui Nhanderuete oepyague re ijayvua
Jogueropora ei va'e pe Davi ombopara va'ekue.

41

- ¹ Ovy'a ete 'rã iporiaukue'i mboaxya kuery.
Ha'e va'e kuery SENHOR ogueraa jepe 'rã nda'eveia ára.
- ² SENHOR oepy ha'e opena porã 'rã hekovea re.
Ojapo 'rã yvy re ovy'a aguã rami.
Nomboaxai 'rã hovaigua kuery po py ojavyky rei aguã.
- ³ SENHOR omombaraete ju 'rã imba'eaxy gui.
Imba'eaxy teĩ hupa ituia rejapo ha'eve rei'i aguã rami.
- ⁴ Ha'e gui xee aipoa'e: “ SENHOR, xemboaxy ke!
Emonguera xerekovea, ndevy ajejavy rire teĩ” ha'e.
- ⁵ Xerovaigua kuery xere ijayvu vai vy
“Raka'e tu omano 'rã, ha'e hery na'ima'endu'aavei 'rã?” he'i okuapy.
- ⁶ Ha'e kuery regua xerexa aguã ou vy ovare'ỹ va'e rupi 'rã ijayvu.
Opy'a re mba'emo vai anho omoĩ.
Oẽ vy ha'e nunga re teri rive 'rã ijayvu.
- ⁷ Ndaxerayvui va'e kuery ijayvu mbegue rei 'rã xere.
Mba'emo vai rupi xere ijayvu vy
- ⁸ “Mba'eaxy vaikue hexe oĩ va'e gui rima imba'eaxy oupy, nupu'ãvei ma 'rã guive” he'i okuapy.

- ⁹ Xeirũ ayvuve vy ajeroviave va'ety voi
 opu'ã avi xerovai, xereve okaru va'ety ae.*
- ¹⁰ Ha'e rã ndee SENHOR xemboaxy ke.
 Xemopu'ã ju, ha'e kuery ambopaga aguã ojapo va-
 iague re.
- ¹¹ Ha'e nunga rupi xee aikuaa ndee xemboaxya,
 mba'eta xerovaigua kuery pe ndaxereity ukai.
- ¹² Ha'e rami 'rãgue py anhetê rupi aikoã py xemom-
 baraete,
 ha'e xemoĩ nerenonde raka'e rã peve guarã.
- ¹³ SENHOR Israel kuery Ruete toiko ima'endu'a porãmby
 jypy'i guive raka'e rã peve.
 Amém, amém.

Nhanderuete ombojeroviaaty py ooxea rami ijayvua ague
 Jogueroporaie va'e pe Coré ra'y kuery nhombo'e aguã
 ombopara va'ekue.

42

- ¹ Yy oxyry va'e gui guaxu oy'uxe va'e rami
 xenhe'ẽ py xee avi roeka, Xeruete.
- ² Xepy'a py aendu Nhanderuete re nda'evei etea, Nhan-
 deruete oikove va'e re.
 Raka'e nda'u aa 'rã Nhanderuete renonde aĩ aguã?
- ³ Ara py ha'e pyávy xerexay re anho aiko akaru e'ỹ re.
 Ha'e ramia ja xevy aipo'ea riae: “Mamo tu oĩ
 Nderuete?”*^{*}
- ⁴ Ymave rupi aikoague re xema'endu'a vy
 xepy'a vai aikovy xenhe'ẽ py guive,
 mba'eta xema'endu'a heta va'e kuery reve aa ague
 re.

* 41:9 Judas rekorã re ijayvu ma voi Jesus ombo'a uka nhemi aguã re (João 13.18-30). * 42:3 Ipy'a vai oikovy mba'eta yvy mboae re heraa escravo-rã, Nhanderuete pegua templo gui mombyry. Ha'e py ma ooxea oendu, Nhanderuete ombojerovixaxe vy.

Ajogueraa va'ekue Nhanderuete pegua oo katy.
 Rovy'aa rupi rojapukai rovy va'ekue roporaiei reve,
 heta orekuai ngarua py.

- ⁵ Xenhe'ẽ, mba'e re tu ndeporiau ri?†
 Mba'e re tu nda'evei rei reĩ xepy'apy py?
 Earõ tema Nhanderuete, mba'eta aroporaiei nho 'rã.
 Ha'e ma Xeruete xepytyvõa oiko.
- ⁶ Xepy'a py aendu nda'evei etea.
 Ha'e nunga rupi ndere xema'endu'a aikovy
 Jordão vyýry aikoa py, Hermom vyvty re ha'e Mizar
 yvy'ã'i re.
- ⁷ Peteĩ vyvkua gui onhendu amboae vyvkua peve ytu
 revovo.
 Ha'e rami aendu ndeguigua yai xe'áry oaxa-axa va'e.
- ⁸ Ha'e rami teĩ ara nhavõ SENHOR oexa uka 'rã xemboaxya,
 ha'e pytũ nhavõ ou 'rã ixupe aporaiei aguã,
 xenhe'ẽ Ruete pe anhembo'e aguã.
- ⁹ Nhanderuete xe'itaova pe aipoa'e:
 “Mba'e re tu nderexarai xegui?
 Mba'e re tu ajexavai aikovy xerovaigua kuery
 xeavyky rei rã?” ha'e.
- ¹⁰ Mba'eta aendu xekãgue ha'ypa va'e rami,
 xerovaigua kuery xere ijayvu rei ramo.
 Ha'e kuery ijayvu vy
 “Mamo tu Nderuete oĩ?” he'i okuapy.
- ¹¹ Xenhe'ẽ, mba'e re tu ndeporiau ri?
 Mba'e re tu nda'evei rei reĩ xepy'apy py?
 Earõ Nhanderuete, mba'eta aroporaiei nho 'rã.
 Ha'e ma Xeruete xepytyvõa oiko.

† 42:5 Apy “Xenhe'ẽ” he'ia ojeupe ae ijayvu vy.

43

Henda iky'a e'ỹ va'e py ooxea rami ijayvua ague

- ¹ Xeruete, xemboeko porã ke
xere opu'ã va'e kuery gui.
Xereraa jepe avakue nhombotavy ha'e ijapu va'e gui.
- ² Mba'eta Xeruete, ndere ae anhemi.
Mba'e re tu naxepytyvõi?
Mba'e re tu ajexavai aikovy xerovaigua kuery
xeavyky rei rã?
- ³ Emboguejy nerexakã ha'e anhetẽ va'e,
xereraa aguã ndevyguia yvyty iky'a e'ỹ va'e áry
nembojeroviaaty oĩ va'e py.
- ⁴ Ha'e ramo aa aguã Xeruete pegua altar oĩa py,
Xeruete arovy'a va'e renonde.
Xeruete, rogueroporaiei 'rã mba'epu ixã reta va'e
amohendu reve.
- ⁵ Xenhe'ẽ, mba'e re tu ndeporiau ri?
Mba'e re tu nda'evei rei reĩ xepy'apy py?
Earõ Nhanderuete, mba'eta aroporaiei nho 'rã.
Ha'e ma Xeruete xepytyvõa oiko.

Nhanderuete pe ojepy ukaa ague

Jogueroporaiei va'e pe Coré ra'y kuery nhombo'e aguã
ombopara va'ekue.

44

- ¹ Oreruete, oreramoĩ kuery orevy omombe'u rã
roendu ma oreapyxa py
yma rupi rejapo va'ekue, ha'e kuery ikuai teri jave.
- ² Ha'e jave py ma ndepo py reipe'apa raka'e yvy regua
kuery,
ikuaiague py oreramoĩ kuery ju remoĩ atã aguã.
Yvy regua kuery remoingo axy,
ha'e rã oreru kuery pe ma reme'ẽ opa rupi ikuai aguã.

- ³ Okyxe py e'ỹ ha'e kuery oipe'a yvy,
 imbaraeete vy e'ỹ guive ipo'aka.
 Ha'e rami 'rãgue py ndepo, ndeivyva ha'e nderova
 rexakãa py
 rembopo'aka raka'e ha'e kuery reayvu vy.
- ⁴ Xeruete, ndee ma xeruvixave.
 Rejapo Jacó kuery ipo'aka aguã.*
- ⁵ Ndee orepytyvõ ramo orepo'aka 'rã orerovaigua kuery
 re.
 Nderery rupi ropyrõ 'rã orere opuã va'e re.
- ⁶ Xerapa re e'ỹ ajerovia,
 xekyxe e'ỹ guive xereraa jepe 'rã.
- ⁷ Mba'eta ndee anho orerovaigua kuery gui orerepya
 reiko,
 remoxĩmba 'rã orere ija'e e'ỹ va'e.
- ⁸ Oreruete re ae rovy'a riaa,
 raka'e rã peve roporaai 'rã nderery rupi.
- ⁹ Ha'e rã aỹ ma ndee oremombo ma mombyry,†
 ore kuery ju roxĩmba aguã py oremoĩ.
 Ndereovei guive orexondaro kuery reve,
- ¹⁰ oreapo guive orerovaigua kuery gui ronhamba aguã
 rami.
 Ha'e orere ija'e e'ỹ va'e kuery orereraa guem-
 biguairã.
- ¹¹ Vexa'i rami oremboaxa ma orejuka aguã katy.
 Oremoaĩmba yvy regua kuery mbyte rupi.
- ¹² Mba'eve re'ỹ guive remboekovia ndevygu kuery,
 hepykue re mba'eve rejou aguã e'ỹ guive.
- ¹³ Ndee oreapo oreka katy'i ikuai va'e gui roxĩmba aguã
 rami.

* 44:4 “Jacó kuery” he'ia ma Israel kuery re ijayvu vy. † 44:9 Apy ma ijayvu Nhanderuete ha'e kuery re hovaigua kuery ipo'aka aguã rami oejaague re.

- Orembojere okuapy va'e orere ijayvu rei ha'e orejojai rei.
- 14 Omombe'u pyrã rami oremoĩ yvy regua kuery mbyte.
Amboae regua oremboetea rupi e'ỹ ombovava-vava oakã.
- 15 Axĩmbaa oĩ riae xere,
xerova re axĩmbaa anho ojekuaa,
- 16 aendu xembojaru rei va'e, ijayvu vaikue-ikue va'e
ojapukai ramo,
xerovaigua kuery xejukaxea aikuaa vy.
- 17 Ha'e nunga ha'e javi orere oiko.
Ha'e rami teĩ ndorerexarai ndegui,
ndorojepe'ai guive ndereve guarã rejapo va'ekue gui,
- 18 orepy'a py ndorojevvy ha'ekue py,
ndorojavvy guive ndeguigua tape.
- 19 Oremou'ũ ukapa jagua-tuvy nhe'ẽ ikuai py,
ha'e manoa'ã py oreao'i.
- 20 Oreruete rery gui orerexarai va'e rire,
ha'e rami e'ỹ vy tuuete ramigua rive pe orepo roupi
va'e rire
- 21 ha'e ramo nda'u Oreruete ndoikuaai 'rãgue teve?
Ha'e ma nhandepy'a re oĩ va'e oikuaapa.
- 22 Ha'e rami avi ndevygua orekuai ramo ae
ko'ẽ nhavõ oremboaxaa orejukaarã pe.
Vexa'i ojukaa aguã katy heraa va'e rami orekuai.*
- 23 Emyĩ ke! SENHOR, mba'e re tu reke?
Ema'ẽ ju ke orere, orejou vai riae eme.
- 24 Mba'e re tu nderejexa ukavei?
Nderexarai teve roiko axy vy rojexavaia re?
- 25 Mba'eta orerekovea ojexavai yvy ku'i peve,
orerete voi yvy re oje'apa maa rami.
- 26 Epu'ã ke orerepy aguã.

* 44:22 Romanos 8.36

Orereraa jepe ndeporayvua rupi.

Huvixarã Nhanderuete omoĩ va'e ha'e hambirekorã re ijayvua

Jogueroporaiei va'e pe Coré ra'y kuery nhombo'e aguã ombopara va'ekue. Mboraei mborayvu regua, “Yvoty lírio” he'ia py oporaeia rami oporaiei aguã.

45

¹ Ayvu porã anho oĩ xekuraxõ re.

Huvixave peguarã ae kova'e mboraei ajapo.

Ombopara porã kuaa va'e rami 'rã xeayvu.

² Ndee ma avakue ra'y kuery ikuai va'e gui neporãve va'e.

Ndejuru gui ayvu porã anho oẽ.

Ha'e nunga rupi ae Nhanderuete nemoingo porã raka'e rã peve guarã.

³ Ndepy'a guaxuve va'e, emoĩ ndejee ndekyxe.

Emoĩ avi ndeyvatea ha'e ndepo'akaa.

⁴ Ndepo'akaa rupi tereo kavaju áry,

anhetẽ va'e ha'e teko porã re vy.

Ha'e gui ndepo reiporu kuaa regua ojapo 'rã nhomondyipaarã ojekuaa aguã rami.

⁵ Oreruvixave, nderu'y ma hakua porã,

nderovaigua kuery kuraxõ re oike 'rã.

Ha'e ramo yvy regua kuery nenhe'ẽ rendua rupi 'rã ikuai.*

⁶ Xeruete, ndepo'akaa ma raka'e rã peve 'rã oĩ.

Ndepo'akaa py anhetẽ rupi 'rã rejoguereko.

⁷ Rerovy'a teko porã, ha'e rã teko vai ma rejou vai.

Ha'e nunga rupi ae Nhanderuete Nderuete huvix-averã nemoĩ vy

* 45:5 Apocalipse 19.11-16

neakã áry azeite omoĩ neirũ kuery gui ndererovy'ave
vy.*

- ⁸ Ndeao ma mirra, aloés ha'e cássia gui heakuã porãmba.
Ndero ma marfim gui ojapo pyre.
Opy ma onhendu 'rã ixã va'e pu nembovy'aarã.
- ⁹ Kunhague ikuai 'rã nerembiguai, huvixave rajy kuery
guive.
Reiporu kuaa regua re oĩ ndera'yxy,
ouro iporãve va'e Ofir guigua py ombojagua pyre.
- ¹⁰ Xerajy, endu ke. Eikuaa pota xeayvua re.*
Nderexarai ke neretarã kuery ha'e nderu ro pygua
kuery gui.
- ¹¹ Ha'e ramo ma huvixave oguerovy'a 'rã neporãa.
Ha'e ma nde-Senhor ramo
henonde eĩ nerenapy'ã re.
- ¹² Ndea py ou 'rã Tiro pygua rajy mba'emo ome'ẽ va'erã
reve.
Heta va'e kuery regua oguerekopave va'e ojerure 'rã
reipytyvõ aguã.
- ¹³ Opy ma oĩ 'rã huvixave rajy pavẽ gui iporãve va'e.
Ijao ma ouro guigua py ojagua va'e.
- ¹⁴ Ijao potypa va'e reve ogueroikea 'rã heruvy huvixave
renonde.
Irũ kunhataĩgue hakykue ou va'e ogueru 'rã oĩa py.
- ¹⁵ Ovy'a ete reve 'rã ogueru,
huvixave ropy ogueroike 'rã.
- ¹⁶ Nderu kuery rekovia ndera'y kuery ikuai 'rã.
Ha'e va'e kuery remoĩ 'rã huvixarã yvy jave re.
- ¹⁷ Xee ajapo 'rã nderery re ima'endu'aa riae aguã rami.
Yvy regua kuery ndereroporaei 'rã raka'e rã peve.

* 45:7 Hebreus 1.8-9 * 45:10 Apy ma huvixave ra'yxy pe ju ijayvu.

Nhanderuete nhanhemiaty imbarae va'e re ijavyua
 Jogueropora ei va'e pe Coré ra'y kuery kunhague opora ei
 aguã ombopara va'ekue.

46

- ¹ Nhanderuete ma nhanhemiaty imbarae va'e oiko,
 nhandereraa jepearã jajexavai jave nhandea'i pyve oĩ
 va'e.
- ² Ha'e nunga rupi ndajakyjei 'rã amboae rami yvy ojeapo
 teĩ,
 ha'e yvyty ikuai va'e ye'ẽ mbyte py onhemombo,
- ³ yvy opu'ã-pu'ã vy yjuipa,
 opu'ã ovy ramo yvyty voi oryryipa teĩ.*
- ⁴ Oĩ peteĩ yakã Nhanderuete pegua tetã mbyte rupi oxyry
 vy
 ombovy'a 'rã ha'e pygua kuery,
 Yvate ete va'e pegua ooiky'a e'ỹ va'e rupi voi.
- ⁵ Tetã mbyte ma Nhanderuete ae oĩ.
 Ha'e ramo neĩ peteĩ henda py ma voi ndoityai 'rã.
 Nhanderuete oipytyvõ 'rã ko'ẽmba guive.*
- ⁶ Yvy regua kuery haxẽmba,
 tetã ikuai va'e omyĩ 'rã.
 Ha'e rã Nhanderuete oayvu omonhendu ramo yvy
 tykupa 'rã.
- ⁷ Nhandereve ma oiko SENHOR ixondaro reta va'e,
 Jacó Ruete ae oĩ nhanhemi aguã.
- ⁸ Peju ke pexa SENHOR rembiapokue,
 yvy re mba'emo ombovaipaague.
- ⁹ Mba'eta yvy apy peve omomba joe opu'ãa.
 Omopẽmba guyrapa ha'e yvyra rakua,
 karóxa joe opu'ãa pygua guive oapypa tata py.

* 46:3 Lucas 21.25-28 * 46:5 Tetã Nhanderuete pegua omombe'u porãve
 Apocalipse 21.23-22.5 py.

- ¹⁰ Aipoe'i: “Pepytu'u peikuaa aguã xee ae Penderuete aikoa.
Xee ma xeyvate 'rã yvy regua kuery áryve,
yvy jave re ete 'rã xeyvate”, he'i.
- ¹¹ Nhandereve oiko SENHOR ixondaro reta va'e,
Jacó Ruete ae oĩ nhandemi aguã.

Nhanderuete yvy regua kuery ruvixave pe oporaeia
Jogueroporaiei va'e pe Coré ra'y kuery ombopara va'ekue.

47

- ¹ Ha'e javi regua kuery, pejepopete ke.
Penema'endu'a Nhanderuete re, pevy'aa rupi pen-
hendu.
- ² Mba'eta SENHOR yvateve ete va'e ma omboetevepy,
huvixave yvateve va'e yvy jave re ipo'aka va'e.
- ³ Amboae regua kuery re nhandembopo'aka vy
nhandepy guýry omoĩ yvy regua kuery.
- ⁴ Nhandevy guarã oiporavo nhandekuai aguã.
Ha'e va'e yvy ma hembiaiyvu Jacó ojou porã va'ekue.
- ⁵ Nhanderuete oẽ ovy oguerojapukai va'e mbyte rupi.
Mimby guaxu pu rupi guive SENHOR oaxa ovy.
- ⁶ Peporaiei Nhanderuete pe,
peporaiei porã ixupe.
Peporaiei nhanderuvixave pe,
peporaiei porã ixupe.
- ⁷ Nhanderuete ma yvy jave regua ruvixave oiko.
Ixupe peporaiei mboraei porã rupi.
- ⁸ Nhanderuete ipo'aka 'rã yvy regua kuery re.
Oguapy 'rã tenda openaaty iky'a e'ỹ va'e py.
- ⁹ Yvy regua ruvixa kuery onhemboatypa vy
Abraão Ruete pegua ju ikuai.

Mba'eta Nhanderuate peguarã ae ikuai yvy regua
 kuery hu'y joko a oguereko va'ekue ha'e javi.*
 Ha'e anho yvate ete va'e oiko.

Nhanderuate pegua tetã re ijayvua

Mboraeirã Coré ra'y kuery ombopara va'ekue.

48

- ¹ Yvate ete va'e ma SENHOR oiko,
 ha'evea rami jaroporaie
 Nhanderuate pegua tetã py.
- ² Ixupegua yvyty iky'a e'ỹ va'e ma yvate ete,
 yvy jave re oguero vy'aa va'e.
 Sião yvyty oĩ kuaray puku-a yke katy,
 huvixave retã oĩa.
- ³ Tetã py oo ikorapa va'e rupi
 Nhanderuate ojekuaa uka nhanhemi aguã yvate va'e
 rami.
- ⁴ Ha'e nunga rupi huvixa kuery nhomoirũmba jogueruvy
 va'ekue
 okanhymba.
- ⁵ Tetã oexa vyve onhemondyipa.
 Okyjepa vy onhamba.
- ⁶ Ha'e py ngyje rive ipo'aka ha'e kuery re,
 oendu guive haxy imemby ta va'e rami.
- ⁷ Yvyty kuaray oua katy gui ou va'e py
 rembovaipa Társis gui kanoã ou va'ekue.
- ⁸ Omombe'ua rã nhaenduague rami
 jaexa SENHOR ixondaro reta va'e pegua tetã py oiko
 va'e,
 Nhanderuate pegua tetã py ae.
 Nhanderuate omoĩ atã 'rã raka'e rã peve.

* 47:9 Ha'e va'e jave py xondaro kuery omoĩ 'rã imoiny hu'y joko a nguvixa
 retã kora re, ixupegua ikuaia oikuaa uka aguã (Cântico 4.4).

- ⁹ Oreruete, renhomboaxya re orema'endu'a
 ndevygua templo mbyte roña py.
- ¹⁰ Oreruete, nderery oikuaa pavẽ 'rã.
 Ha'e rami vy ndevy oporaei rã yvy apy peve 'rã
 onhendu.
 Ndepo py ha'evea rami rejoguereko.
- ¹¹ Tovy'aa Sião yvyty re,
 Judá rajy kuery avi tovy'a ne'arandua re.
- ¹² Peguata ke Sião rupi,
 ha'e javi rupi pejere.
 Peipapa torre ikuai va'e.
- ¹³ Peikuaa pota porã ikora yvatea re,
 ha'e pexa pota oo ikorapa va'e ikuai va'e re,
 raka'e rã ikuai va'erã pe pemombe'u kuaa aguã:
- ¹⁴ “Ha'e rami oiko Nhanderuete
 raka'e rã peve guarã.
 Nhanderereko 'rã nhamano peve.”

Avakue okanhymba aguã re ijayvua

Jogueroporaei va'e pe Coré ra'y kuery ombopara va'ekue.

49

- ¹ Ha'e javi regua, pendu pota ke pova'e.
 Yvy re pendekoa va'e ha'e javi, pejapyxaka ke.
- ² Yvyĩgue'i ha'e yvatekueve,
 perekopa va'e ha'e pendeporiaukue'i ha'e javi.
- ³ Ha'e gui xejuru py xeayvu 'rã 'arandu re,
 xepy'a py 'arandua re anho 'rã aikuaa pota.
- ⁴ Ajapyxaka porã 'rã mba'emo re ombojoja vy ijayvua rã,
 ndoikuaai pyre amombe'u porãve 'rã ixã reta va'e pu
 rupi.
- ⁵ Mba'e re tu jexavaia ára py akyje 'rã?
 Xerakykue monha okuapy va'e ma teko vai rupi
 xejoko rei teĩ.

- 6 Ha'e kuery ma omba'e rei-rei re rive ojerovia,
mba'emo oguereko va'e re rive ovy'a va'e.
- 7 Anhetẽ avave rei ndojogua kuaai 'rã guvyv rekove.
Nhanderujete pe nome'ẽ kuaai 'rã jogueraa jepe aguã
regua.
- 8 Mba'eta joekove jajogua aguã ma hepy vaipa.
Raka'e rã peve nanhanhea'ãvei 'rãgue
- 9 jajapo aguã oikove riae aguã rami,
yvykua py oguejy e'ỹ aguã.
- 10 Ha'e gui jaexa rã hi'arandu va'e voi omano 'rã.
Hi'arandu e'ỹ va'e ha'e ndoikuaai va'e joo rami
meme 'rã opa,
ha'e amboae pe ju oeja 'rã omba'e rei-reikue.
- 11 Opy'a py aipoe'i: “Xero opa e'ỹ va'e hi'aĩ,
xerekoague ma raka'eve rã ikuai va'e peguarã” he'i
teĩ.
Ha'e rami vy guery rupi ae 'rã omboery oyvy.
- 12 Ha'e rami teĩ avakue ojejou porã va'eri nda'ikuai riaei
'rã.
Ha'e rami 'rãgue py mymba rami avi okanhy 'rã.
- 13 Ha'e rami ikuai ojee ae ojerovia va'e,
hemimbo'e kuery ijayvua oguero'vy'a va'e voi.
- 14 Ha'e rami teĩ vexa'i rami avi omboguejya 'rã yvykua py.
Ha'e kuery re opena va'erã ma manoa.
Yvykua katy meme 'rã oguejy.
Ha'e py ma iporãague hu'ũmba 'rã.
Ha'e kuery rekoarã oĩ va'e ma yvykua ae.
- 15 Ha'e rã xerekove ma Nhanderujete oepy 'rã manoa
po'akaa gui,
ojea py xereru vy.
- 16 Penhemondyi eme amongue imba'e rei-reipave ovy rã,
ha'e ngoo pyguarã mba'emo porã ojouve ovy teĩ.
- 17 Mba'eta ha'e kuery omano vy mba'eve ndogueraai 'rã
ngupive,

- mba'emo porã oguereko va'ekue nomoirũvei 'rã.
 18 Oikove teri jave ojejou porã 'rã,
 ha'e ojeupe guarã ojou reta rã pavẽ ojou porã teĩ
 19 ha'e va'e oo avi 'rã tuu kuery ooague py,
 hexakã ndoexavei aguã py.
 20 Avakue ojou porãmby nai'arandui vy
 mymba rami avi 'rã okanhy.

Anhetê rupi Nhanderuate nhamboete aguã regua
 Mboraeirã Asafe ombopara va'ekue.

50

- 1 SENHOR Nhanderuate Ipo'akapa va'e ijayvu vy
 oenoĩmba 'rã vyv regua kuery kuaray oua katy gui
 oikea katy peve ikuai va'e.
 2 Sião tetã iporãve ete va'e gui
 Nhanderuate oexa uka 'rã guexakãa.
 3 Ha'e rami vy Nhanderuate ou 'rã, nokyrirĩ 'rã guive.
 Henonde ma ou tata nhomombaarã,
 ijyvýry rupi vyvutu vaikue hevovo.
 4 Ojeupegua kuery omboayvu aguã ou.
 Ha'e rami vy yvate yva katy ojavukai 'rã,
 vyv katy guive. Ha'e vy aipoe'i:
 5 “Pemboatypa ke xeivygua kuery icy'a e'ỹ va'e,
 Ha'e va'e kuery ma mba'emo ome'ẽ va'e py xereve
 guarã onhemoingo va'ekue”, he'i.
 6 Yva gui oikuaa uka heko porãa,
 mba'eta nhomboayvua ma Nhanderuate ae.
 7 “Xeivygua kuery, pejapyxaka ke, ha'e rã xee xeayvu 'rã.
 Israel kuery, amombe'u ta penderokokue.
 Xee ma Penderuate, ‘Oreruate’ pejea va'e.
 8 Mba'emo peme'ẽague re e'ỹ xeayvu pêvy,
 mba'emo peapy reve xerenonde pemoĩ riaea re e'ỹ
 guive.

- 9 Ha'e rami teĩ pendero gui xee ndaipotai vaka ra'y,
neĩ kavara kora gui peme'ẽ va'e.
- 10 Mba'eta xerymba meme ikuai ka'aguy regua,
vyty áry mbovy rei e'ỹ vaka ikuai va'e guive.
- 11 Xee aikuaa guyra vyty áry ikuai va'e ha'e javi,
xerymba meme ikuai vixo nhuũndy rupigua.
- 12 Xee akaruxe va'e rire aipo nda'ei 'rãgue pẽvy,
mba'eta yvy ma xemba'e itui,
hexe ikuai va'e ha'e javi avi.*
- 13 Tyrã xee nda'u ha'u 'rã ri vaka ro'o?
Ay'u 'rã ri nda'u kavara ruguy?
- 14 Any, Penderuete pe peme'ẽ perovy'aa,*
ha'e Yvate ete va'e pe pejapo kuerei penhem-
boayvague.
- 15 Pejapukai ke xevy pejexavaia ára.
Ha'e ramo xee rogueraa jepe 'rã,
ha'e rã peẽ ma xemboete 'rã", he'i.
- 16 Ha'e rã heko vai va'e pe ma Nhanderuete aipoe'i:
“Nda'evei peẽ kuery xeayvua aeja va'ekue re pen-
deayvu agua ha'ekue-'ekue rami,
neĩ xereve guarã ajapo va'ekue rupi pendeayvu agua.
- 17 Mba'eta napenhemo'arandu ukai,
xeayvua napendu potai vy.
- 18 Ha'e rã imonda va'e ma pexa vy perovy'a 'rã,
itavy rei va'e re guive penhemoirũxe vai.
- 19 Mba'emo vai re anho pendeayvu,
pendejuru py penhombotavya rupi anho pendekuai.
- 20 Pendeayvu rei peiny penderyvvy re,
pendeayvu vaikue-ikue 'rã pendexy pi'a re ae.

* 50:12 Atos 17.24-25 * 50:14 “Peme'ẽ 'rã perovy'aa”, he'ia ma mboraiei, e'ỹ vy nhandepy'a ha'e javi py nhamboetea re ijayvu vy (Hebreus 13.15).

- 21 Ha'e rami pendekuai teĩ xee akyrirĩ ranhe va'ekue.
 Ha'e ramo pexa'ã ndee ramigua ae xee aikoa re.
 Ha'e rami teĩ xee romboayvu 'rãe.
 Ha'e nunga ha'e javi amoĩmba 'rã pexaa py.*
- 22 Peẽ kuery Penderuete gui penderexarai va'e,
 peikuaa pota pova'e re.
 Ha'e rami e'ỹ ri ramo xee romondoropa 'rã,
 ha'e ndoikoi 'rã penderepyarã.
- 23 Xererovy'aa ome'ẽ va'e ma xemboetea rupi ikuai.
 Ha'e rami guape omoatyrõ va'e pe ma
 aikuaa uka 'rã Penderuete pendereraa jepea.”

Davi onhemombe'u ha'e ojeko rerovaa rupi ijavyague

Joguero poraei va'e pe Davi ombopara va'ekue, Bate-Seba reve joguerekoague re profeta Natã ou vy ijavyvu jave guare (2 Samuel 11.1–12.20).

51

- 1 Xeruete, xemboaxy ke ndereko porãa rupi.
 Opa mba'e py renhomboaxya rupi vy emboguepa ke
 ajejavyague.
- 2 Xeky'a'o xereko vaia gui,
 xejoi ke ajejavyague gui.
- 3 Mba'eta xee ma aikuaa ae xereko vaia,
 xema'endu'a riae aikovy ajejavyague re.
- 4 Nderovai ae ajejavy va'ekue, ndevy anho,
 ndee rexa py ajapo mba'emo vai.
 Ha'e nunga rupi xee aikuaa anhetẽ meme xere
 ndeayvua,
 ha'evea rami xembopagaa guive.*
- 5 Xee ma teko vai py ma voi aiko'i va'ekue,
 ha'i xerereko'i guive xere oĩ ae ma ajejavy aguã.

* 50:21 Romanos 2.17-24 * 51:4 Romanos 3.4

- 6 Ha'e rã ndee ma orepy'a re anhetẽ va'e oĩ va'e rerovy'a
va'e,
ha'e rami vy xepy'apy py reikuaa uka 'arandua.
- 7 Xeky'a'o ke hissopo rogue py iky'a e'ỹ va'e ju aiko aguã,*
xejoi ke, yro'y xiĩ va'e gui xiĩ porãve va'e aiko aguã.
- 8 Ejapo ke oporaeia ha'e ovy'aa rã aendu ju aguã rami,
xekãgue remou'ũmba rire teĩ avy'a nho aguã.
- 9 Ema'ẽ eme ajevavyague re,
emboguepa ke xereko vaia.
- 10 Xerujete, xere emoĩ kuraxõ pyau iky'a e'ỹ va'e,
xenhe'ẽ py xembopyau xereitya ve'ỹ aguã rami.
- 11 Xemoxẽ eme nerenonde gui,
neĩ xegui eipe'a eme guive Nenhe'ẽ Ky'a E'ỹ.
- 12 Xere emoĩ ju xereraa jepeague re avy'aa.
Xenhe'ẽ py xemombaraete ju xekyre'ỹ aguã rami.
- 13 Ha'e ramo 'rãe ambo'e heko vai va'e kuery ndereko re,
ha'e ramo ojevavya va'ekue ojeko rerova 'rã ndevy.
- 14 Xerujete, xereraa jepe ke tuguy amoẽague gui,
Xerujete xereraa jepea.
Ha'e ramo aporaie reve arovy'a 'rã ndereko porãa.
- 15 SENHOR, eipe'a ke xejuru,
ha'e ramo rogueroporaie 'rã.
- 16 Mba'eta ndererovy'ai mymba rojuka vy rome'ẽ va'e.
Ha'e rami e'ỹ va'e rire xee ame'ẽ ma 'rãgue.
Mba'emo roapy reve rome'ẽ va'e guive ndererovy'ai.
- 17 Ndee Oerujete pe rome'ẽ rã rerovy'a va'erã va'e ma
orenhe'ẽ py nda'eveia roendua.

* 51:7 Ha'e kuery reko rami vy sacerdote kuery joky'a'o vy hissopo rogue ojopy 'rã mymba ruguy oĩa. Ha'e va'e py ojevavy va'ekue áry omboayvi 'rã oiky'a'o aguã (Levítico 14.1-7; Hebreus 9.19). Ha'e rã apy ma Nhanderujete pe ojapukai ipy'a oiky'a'o aguã.

Orepy'a re rojejou vai ha'e ronhemboaxy ramo ma ndee Oreruete, noremboaxy e'ỹi 'rã.*

¹⁸ Emoingo porã ke Sião pygua kuery remboaxya rupi vy. Emoatyrõ uka ju Jerusalém tetã kora.

¹⁹ Ha'e rami vy rerovy'a 'rã teko porã rupi ikuai va'e mba'emo ome'ẽ ramo, mba'emo oapy reve ome'ẽ va'e. Ndevygua altar áry ome'ẽ 'rã okuapy vaka ra'y.

Heko vai va'e ombopagaa aguã re ijayvua

Jogueroporaiei va'e pe nhombo'e aguã Davi ombopara va'ekue, Doegue EDOM pygua Saul pe oikuaa uka ramo Abimeleque ro py Davi ovaẽague (1 Samuel 22.6-23).

52

¹ Ava ndepo'akapa va'e, mba'e re tu teko vai ri rejou porã? Mba'eta Nhanderuete porayvua ma opa va'erã e'ỹ.

² Ha'e rã ndee ma ndeayvu 'rã renhomomba aguã re anho. Kyxe haimbe va'e jojuka va'e rami 'rã ndeayvu, renhombotavy va'e vy.

³ Iporã va'e 'rãgue py mba'emo vai anho rejou porãve. Anhetẽ rupi ndeayvu 'rãgue py ndeapuxe vai rive.

⁴ Ndee rejou porã va'e ma ayvu nhomokanhyarã anho, renhombotavya rupi rive ndeayvu va'e vy.

⁵ Ha'e rami avi Nhanderuete nemomba 'rã raka'e rã peve. Ndejopy vy ndepe'a 'rã heravy nderopy reia gui, okuave va'e yvy gui ndepe'a xapy'a 'rã.

⁶ Ha'e nunga oiko rã heko porã va'e kuery oexa vy ojererokyje 'rã. Ha'e rami vy ojojai rei vy aipoe'i 'rã:

⁷ “Ha'e rami 'rã okanhy avakue Nhanderuete re e'ỹ imbaraete va'e.

* 51:17 Mateus 5.3-6; Mateus 11.29-30; Lucas 18.9-14

Mba'eta omba'e rei-rei retaa re rive ojerovia,
ha'e opa marã rei ikuaia re rive onhemombaraete
va'e.”

- ⁸ Ha'e rã xee ma oliveira rembypy ipyau va'e
Nhanderujete pegua roka py hi'aĩ va'e rami aiko.
Nhanderujete xemboaxya re ajerovia raka'e rã peve.
- ⁹ Ha'e rami repena rire
xee roguerovy'a 'rã raka'e rã peve.
Ndere ojerovia va'e kuery oendua py
roarõ reve xema'endu'a 'rã nderery re, iporã ramo.

Salmo 14.1-7

Jogueroporaie va'e pe nhombo'e aguã Davi ombopara
va'ekue mbaraka py ombojoguy aguã.

53

- ¹ Opa marã rei heko va'e ma opy'a py ijayvu vy
“Ndoikoi rima Nhanderujete” he'i 'rã.
Ha'e kuery opa marã 'rã ikuai teko vai ojapo vy.
Neĩ peteĩve ma ndoikoi 'rã heko porã rupi.
- ² Ha'e rã Nhanderujete ma yva gui oma'ẽ 'rã avakue ra'y
kuery re,
oexa aguã amongue pa o'arandua rupi,
Nhanderujete oekaa rupi ikuaia oexa aguã.
- ³ Ha'e rami teĩ ha'e javive ojepe'a vy opa marã rei ikuai.
Ndoikovei ma teko porã rupi oiko va'e,
neĩ peteĩve.*
- ⁴ “Teko vai rupi ikuai va'e 'arandurã noĩ teve?
Ha'e kuery ma xevyguá kuery omomba rivepa 'rã
mbojape ho'ua rami.
Nhanderujete pe ndojapukai 'rã guive.”†
- ⁵ Ha'e rami teĩ ha'e kuery onhemondyipa 'rã,
okyje aguã jipoi teĩ.

* 53:3 Romanos 3.9-20 py. † 53:4 Apy ma Nhanderujete ijayvu heko vai
va'e reko re.

Peẽ kuery re opu'ã rei va'ekue kãgue Nhanderuete omoaĩmba 'rã.

Ha'e kuery oxĩmba 'rã pendegui, Nhanderuete nope-
navei ramo.

⁶ Sião tetã gui Israel kuery reraa jepearã ou vy ojekuaa ma
'rãgue!

Nhanderuete ojeuegua kuery omoingo porã jevy
ramo

Jacó ramymino kuery, Israel kuery ovy'a ete 'rã
okuapy.

Nhanderuete oepy aguã re ojpukaia ague

Jogueroporaie va'e pe nhombo'e aguã Davi ombopara
va'ekue mbaraka py ombojoguy aguã, Zife pygua kuery
Saul pe aipoe'i ramo: “Orerekoa py e'ỹ teve Davi onhemi?”
(1 Samuel 23.19, 26.1).

54

¹ Xeruete, xereraa jepe ke nderery rupi,
xemboeko porã guive ndepo'akaa rupi.

² Xeruete, endu ke anhembo'e ramo,
ejapyxaka ayvu xejuru gui oẽ va'e re.

³ Mba'eta xere opu'ã okuapy porojoi va'e kuery,
jojuka va'ety kuery xejukaxe okuapy.
Ha'e kuery ma Nhanderuete re ima'endu'aa rupi
nda'ikuai.

⁴ Ha'e rã xee ma Nhanderuete oiko xepytyvõarã.
SENHOR oiko xemoingovearã.

⁵ Ombopaga 'rã heko vai va'e xemoingo axyague re.
Ojeroviapy reikoa rupi remomba 'rã.

⁶ Ndevy ame'ẽxea'i py ame'ẽ 'rã ome'ẽmby.
SENHOR, aporaie 'rã nderery rupi iporã ramo.

⁷ Mba'eta xereraa jepe ajexavaia ha'e javi gui.
Ha'e ramo aexaa py xerovaigua kuery okanhymba.

Joapo vai va'e kuery omombaa aguã re ojerurea ague
 Jogueropora ei va'e pe nhombo'e aguã Davi ombopara
 va'ekue mbaraka py ombojoguy aguã.

55

- ¹ Xerujete, ejapyxaka ke ajerurea re.
Endu e'ỹ eme ajapukaia.
- ² Eikuaa pota ke xere, embovai xeyavua.
Ajexavai vy ndaikuaai rei,
nda'evei rei aikovy
- ³ xerovaigua kuery ijayvu rei ha'e
heko vai va'e xemoingo axy rei ramo.
Mba'eta xere ha'e kuery ombou xembojexavaiairã.
Xevy ipoxy vaipa vy xemomba 'rã.
- ⁴ Xekuraxõ otytypaa aendu xepy'a re.
Amano aguã gui akyjea aendu xere ou va'e.
- ⁵ Aryryipa reve aendu akyjea,
akyje vaipaa xere oĩ.
- ⁶ Ha'e rami vy xee aipoa'e:
“Apykaxu rami xepepo va'e rire
aveve avy vy ajou 'rãgue apytu'u aguã.
- ⁷ Ajava 'rãgue mombyry,
tekoa e'ỹa rupi aiko 'rãgue.
- ⁸ Ajou voi 'rãgue anhemi aguã,
yvytu vaikue ha'e yai opu'ã va'e gui”, ha'e.
- ⁹ SENHOR, emomba ke xerovaigua kuery,
ejapo nhomongetaa py ndoikuaavei aguã rami,
mba'eta tetã py xee aexa joguero'a ha'e joe nda'ija'ei
va'e anho.
- ¹⁰ Ara py ha'e pyávy ojere okuapy tetã kora yvýry rupi.
Kora mbyte py ikuai opa marã rei ha'e mba'emo vai
apoa kuery.
- ¹¹ Tetã mbyte oĩ 'rã nhomombaa.

Tape rupi ma ikuai nhomoingo axya ha'e nhombotavya.

12 Ha'e rami avi xerovaigua e'ỹ va'ekue ae xembojaru rei oikovy.

Ha'e rami e'ỹ va'e rire aropo'aka kuaa 'rãgue.

Ndaxerexaxei va'ekue e'ỹ xere ovy'a rei,

ha'e rami e'ỹ va'e rire ixugui anhemí 'rãgue.

13 Ha'e rami 'rãgue py ndee ava xee ramigua reiko va'e, xereve renhemoirũ va'ekue ae, xeirũ xepy'a py roayvuve va'e.

14 Joupive jaiko va'ekue, joupive javy'a va'ekue, teta rupi jaa va'ekue Nhanderujete pegua oo katy.

15 Manoa tojopy voi ha'e kuery,

ha'e oikove reve toguejy yvykua py.

Mba'eta ngoo rupi mba'emo vai re anho oikuaa pota opy'a py.

16 Ha'e rã xee ma ajapukai 'rã Nhanderujete pe.

Ha'e ramo SENHOR xereraa jepe 'rã.

17 Aje'ive, kuaray mbyte ha'e ka'aru'i ju

amombe'u 'rã aikotevẽ va'e ajapukai reve.

Ha'e ramo SENHOR oendu 'rã xeayvua.

18 Eraa jepe ke xerekovea xerakykue monha va'e kuery gui aiko porã ju aguã,

mba'eta heta ete ikuai xerovaigua.

19 Nhanderujete oendu vy ombovai 'rã,

jypy'i guive opena va'e vy.

Mba'eta ha'e kuery re noĩ ojekerokyjea rupi e'ỹ ikuai.

Nhanderujete renonde teĩ ojererokyjea rupi e'ỹ ikuai.

20 Ha'e va'e ava ma opu'ã hexeve peteĩ rami ikuai va'ekue re,

omboaxa rive peteĩ rami ikuai aguã ijayvuague.

21 Ijuru ma manteiga gui xxyĩve,

ha'e rã ipy'a re ma joe opu'ã aguã anho oĩ.

Ijayvua ma azeite gui iporãve merami

teĩ kyxe oekyi pyre rami nhomomba.

²² SENHOR po py pemboaxa pendepy'a eta reia.

Ha'e ramo penemombaraete 'rã.

Peteĩve henda py ndoity ukai 'rã heko porã va'e.*

²³ Xerujete, vvykua vaikue py remombo 'rã

avakue tuguy moëa ha'e nhombotavypa rei va'e.

Ha'e kuery ndoupityi 'rã oikove aguã va'ekue mbyte peve.

Ha'e rã xee ma ajerovia tema 'rã ndere.

Ojexavaia gui ombopy'a guaxu aguã re ojerurea ague

Jogueroporaiei va'e pe “Apykaxu vvyra mombyrygua rupi ikuai” he'ia py oporaeia rami oporaiei aguã Davi ombopara va'ekue Gate tetã py filisteu kuery ojopy ramo (1 Samuel 21.10-15).

56

¹ Xerujete, xemboaxy ke,

mba'eta avakue xejukaxe okuapy.

Ára pukukue re xemoingo axy xerero'a vy.

² Xere opu'ã va'e xejukaxe okuapy.

Heta ete ikuai xere opu'ã va'e onhemboyvatevexe vy.

³ Akyjea aendu vy

ajerovia 'rã ndere.

⁴ Nhanderujete re ajerovia, ijayvua arovy'a guive.

Nhanderujete re ajerovia vy

ndakyjei 'rã mba'eve gui.

Mba'e 'rã tu imarã va'e ojapo kuaa xere?

⁵ Ára pukukue re ha'e kuery omombe'u 'rã xeayvukue ramigua.

Onhembopy'aa ma xere ojapo vai aguã anho.

⁶ Nhomboatypa okuapy nhemi rupi,

oma'ẽ mbegue 'rã aikoa re oikuaa pota vy,

* 55:22 1 Pedro 5.7 py.

- xemomba aguã oarõ vy.
- ⁷ Embopaga ha'e kuery ojapo vaiague re.
Xeruete, eitypa yvy regua kuery ndepoxya py.
- ⁸ Reipapa ma ajexavaia rupi aikoague.
Xerexay voi remboyrupa nde'yryru py.
Xerekokue ha'e javi e'ỹ teve ipara ndekuaxia re?
- ⁹ Ndevy ajapukaia ára guive
xerovaigua kuery ojepe'apa 'rã.
Aikuaa porã Nhanderuete xereve oikoa.
- ¹⁰ Nhanderuete re ajerovia, ijayvua arovy'a guive.
SENHOR re ajerovia, ijayvua arovy'a guive.
- ¹¹ Nhanderuete re ajerovia aguã amoĩ vy
ndakyjei 'rã mba'eve gui.
Mba'e 'rã tu avakue ojapo kuaa xere?
- ¹² Xeruete, ndevy anhemboayvuague ajapo ete 'rã,
roguerovy'a ete 'rã guive.
- ¹³ Mba'eta manoa gui xerekovea reraa jepe,
xepy guive reraa jepe ha'a aguã gui,
Xeruete renonde aiko aguã hexakã nhomoingovea
rupi.

57

Salmo 108.1-5

Jogueroporaei va'e pe “Xemomba eme ke” he'ia py opo-
raeia rami oporaei aguã Davi ombopara va'ekue, Saul gui
ojava vy itakua py onhemi jave (1 Samuel 24.1-7).

- ¹ Xeruete, xemboaxy ke.
Xemboaxy mba'eta ndere ae xerekovea anhomí.
Ndepepo 'ã py anhemi,
mba'emo vai oiko va'e oaxapa peve.
- ² Ajapukai Nhanderuete Yvate ete va'e pe,
mba'eta opa mba'e gui xerepy va'e.
- ³ Ha'e ramo yva gui xepytyvõarã ombou vy xereraa jepe.
Omoxĩmba xeavyky rei va'e kuery.

- Exa uka renhomboaxya ha'e ojeroviapy reikoa.
 4 Mba'eta xerekovea ma guary ikuai va'e mbyte oiko.
 Ha'e va'e kuery omondoropa 'rã avakue ra'y kuery.
 Hu'y guaxu ha'e hu'y rami haĩ,
 ha'e inhapekũ ma kyxe haimbe porã va'e rami.
 5 Xeruete, enhemboyvate yva áryve rupi,
 ha'e yvy jave re tojekuaa nerexakãa.
 6 Ha'e kuery ma xerenonde rupi omoĩ xembo'a agũa.
 Ha'e ramo xerekovea oiko axy.
 Xerenonde ojo'o okuapy yvy,
 teĩ ha'e kuery ae ju ho'a ha'e va'ekue py.
 7 Xeruete, xekuraxõ õĩ atã ma,
 xekuraxõ õĩ atã.
 Aporaei vy roguerovy'a 'rã.
 8 Xenhe'ẽ, evy ke!
 Mbaraka ha'e mba'epu ixã reta va'e, pevy avi ke.
 Xee ambovy 'rã ko'ẽ ju.*
 9 Roguerovy'a 'rã yvy regua kuery mbyte,
 ndevy aporaei 'rã ha'e javi regua mbyte.
 10 Mba'eta renhomboaxya oo 'rã yva peve,
 ndereko porãa avi arai peve 'rã oo.
 11 Xeruete, enhemboyvate yva áryve rupi.
 Yvy jave re tojekuaa nerexakãa.

Heko vai va'e kuery renonderã re ijayvua

Jogueroporaei va'e pe Davi ombopara va'ekue “Xemomba eme ke” he'ia py oporaeia rami oporaei agũa.

58

- 1 Peẽ joe pepena va'e, ha'evea rami teve pendeayvu?
 Anhetẽ rupi ri nda'u peikuaa pota avakue ra'y kuery
 re?

* 57:8 “Xee ambovy 'rã ko'ẽ ju” he'i aje'ive'i reve Nhanderuete pe oporaei vy.

² Any teve.

Ha'e rami 'rãgue py pendepy'a re pemoĩ teko vairã,
ha'e yvy jave re pejapo joguero'a aguã rami.

³ Heko vai va'e ma oguereko'i ramove ojepe'a 'rã ha'eve
e'ỹa katy.

Itui'i vyve ojavy 'rã onhemboapu vy.

⁴ Jajukaarã oguereko mboi rami.

Oapyxa omboty 'rã mboi ijapyxa e'ỹ va'e rami,

⁵ oendu e'ỹ aguã imbo'ea ayvu,

ombo'e porãve teĩ.*

⁶ Xeruate, emopẽ ke ha'e kuery raĩ ijuru py.

SENHOR, emboi guary ra'y kue'iry raĩnhykã.

⁷ Tokanhymba yy oxyry va'e rami,

ha'e hu'y omomboa rã opẽmba rive va'e rami.

⁸ Hevo'ipe yvy re ijayxy ovy va'e rami ta'ikuai,

ha'e kyrĩ'i va'e ixy oity'i va'ekue rami kuaray oexa
e'ỹ re ta'ikuai.

⁹ Juu'y okai vyvoi va'e e'ỹ vy ipyau va'e teĩ

oja omboaku e'ỹ mbove

yvytu jere ombovepepa va'e rami avi ta'ikuai.

¹⁰ Ha'e rã heko porã va'e ma hepyarã ou rã ovy'a 'rã.

Omoakỹ 'rã opy heko vai va'e ruguy py.

¹¹ Ha'e ramo aipo'ea 'rã:

“Anhetẽ ae ra'e heko porã va'e ojopy 'rã ojeupegua.

Mba'eta Nhanderuate oiko yvy re nhombopaga
va'e.”

Ojepy ukaa rupi ojerurea ague

Jogueroporaie va'e pe “Xemomba eme ke” he'ia py opo-
raeia rami oporaie aguã Davi ombopara va'ekue Saul
ojukaxe vy oo py oĩa oarõ uka ramo (1 Samuel 19.11-12).

* 58:5 Apy ijayvu mboi mbo'ea re (Eclesiastes 10.11).

59

- ¹ Xeruete, xereraa jepe xerovaigua kuery gui.
Xereupi xerovaigua kuery xererovy e'ỹ aguã py.
- ² Xereraa jepe teko vai apoa kuery gui,
xerepy avakue jouguy moëa gui.
- ³ Mba'eta ha'e kuery ma nhuã ojavyvy xerekove oipe'a aguã.
SENHOR, imbaraetekueve onhemboaty okuapy xerovai,
xereko vai ramo e'ỹ, ajejavy ramo e'ỹ guive.
- ⁴ Mba'eve py atekoavy ramo e'ỹ ha'e kuery ojumpura xemoingo axy aguã.
Emyĩ ke, eju xerepy aguã, exa pota guive.
- ⁵ Ndee ma SENHOR Xeruete ixondaro reta va'e,
Israel kuery Ruete reiko.
Ha'e nunga rupi emyĩ, eju voi guive
yvy regua kuery re reikuaa pota aguã.
Neĩ peteĩve emboaxy eme hi'ã rupi teko vai ojapo va'ekue.
- ⁶ Ha'e kuery ma pytũ ma ramo onhendu okuapy jagua rami
tetã yvýry rupi.
- ⁷ Opa marã onhendu okuapy.
Ijuru py ayvu oĩ va'e ma kyxe,
“Mava'e tu oiko nhanerenduarã?” he'i guive.
- ⁸ Ha'e rã SENHOR, ndee repuka 'rã ha'e kuery re.
Rejojai rei 'rã yvy regua kuery ha'e javi.
- ⁹ Xemombaraetea, ndee ae roarõ va'e,
mba'eta ndee ma Xeruete anhemiaty yvate va'e.
- ¹⁰ Xeruete xemboaxy vy ou 'rã xembojoyvyarã.
Xerovaigua kuery re aipota va'e oiko ramo Nhan-
deruete oexa uka 'rã xeivy.
- ¹¹ Ha'e rami avi ejukapa eme guive, xejavegua kuery hexaraipa e'ỹ aguã.

- Ha'e rami 'rãgue py emoaĩmba opa rupi ndepo'akaa
 py ho'apa peve,
 mba'eta SENHOR, orevy pe mba'emo vai jokoa reiko.
- ¹² Tove ha'e kuery onhemboyvatea rupi ae to'apa
 ojuru py ojevavyague re, guembe rupi ayvu oẽague
 re,
 opa marã ikuaiague re ha'e apu omombe'uague re.
- ¹³ Emokanhy ndepoxya rupi, emokanhymba,
 ha'e kuery opa peve,
 yvy apy peve oikuaa pavẽ aguã
 Jacó ra'y kuery re Nhanderuede openaa.
- ¹⁴ Pytũ ma ramo jagua rami ha'e kuery onhendu okuapy
 tetã yvýry rupi.
- ¹⁵ Opa rupi ikuai ho'u va'erã oeka va'e rami,
 ha'e naevyatãĩ vy opa marã onhendu okuapy.
- ¹⁶ Ha'e rã xee ma aporaei 'rã ndepo'akaa re.
 Ha'e aje'ive reve aporaeive ju 'rã
 xemboaxya re avy'aa rupi.
 Mba'eta ndee ae anhemiaty yvate va'e reiko,
 ajexavaia ára ndee ae xerepy 'rã.
- ¹⁷ Ha'e nunga rupi Xemombaraetea, ndevy pe aporaei 'rã
 aikovy.
 Xeruete anhemiaty yvate va'e reiko,
 Xeruete xemboaxy va'e.

60

Salmo 108.6-13

Jogueroporaei va'e pe “Yvoty lírio omombe'ua va'e” he'ia
 py oporaeia rami oporaei aguã Davi ombopara va'ekue
 nhombo'e aguã, Síria regua kuery Mesopotâmia ha'e Zobá
 guigua re opu'ã jave, ha'e Joabe ou vy doze mil avakue
 Edom regua re Juky Ugua py ipo'aka jave (1 Samuel 8.13).

- ¹ Xeruete, ndee nerepenavei va'ekue orere,
 oremoĩamba guive ndepoxy vy.

- Oremono'õmba ju ke aỹ.
- ² Remomyĩmba va'ekue yvy, rembovopa guive.
Embotypa ju ke ipa'ũ,
mba'eta oipave 'rã ovy.
- ³ Rejapo va'ekue ndevygua kuery mba'emo vai py ikuai
axy aguã rami,
oremboy'u vinho oremonoakanhyarã.
- ⁴ Nerenonde ojererokyjea rupi ikuai va'e peguarã reupi
uka bandeira,*
guyrapa revegua gui onhemi kuaa aguã.
- ⁵ Ore kuery nerembiayvu orekuai va'e roo jepe aguã
orereraa jepe ke reiporu kuaa regua py, ha'e orem-
bovai.
- ⁶ Nhanderujete ijayvu oky'a e'ỹa rupi:
“Xepo'akaa rupi vy amboja'o 'rã Siquém yvy,
aa'ã 'rã Sucote regua yvyugua guive.†
- ⁷ Gileade ha'e Manassés yvy ma xemba'e meme itui.
Efraim yvy ma xengora ratã.
Judá ma xepo pygua.
- ⁸ Ha'e rã Moabe yvy ma hy'a ajejoiaty itui,
Edom yvy áry amombo 'rã xepy regua,
ha'e Filístia pygua kuery re xepo'aka vy avy'a
nhendu 'rã.”‡
- ⁹ Mava'e nda'u xereraa 'rã tetã ikorapa va'ea py?
Mava'e nda'u xereraa 'rã Edom yvy re?
- ¹⁰ Mba'eta Orerujete, ndee orereja rive va'ekue.
Orerujete, ndereovei ma orexondaro kuery reve!
- ¹¹ Orereraa jepe nho ke rojexavaia gui,

* 60:4 Bandeira hi'y reve ma joe opu'ãa rupi 'rã ogueraa, oupia rã xondaro kuery oexa vy oĩa py oupa aguã (Jeremias 51.27). † 60:6 Apy ma ijayvu joyvy oipe'a va'ekue ojepegua kuery pe omboja'o aguã re. ‡ 60:8 Ha'e jave py ma joyvy ojogua vy hi'áry omombo 'rã opy regua, oikuaa uka aguã ija oikoa.

mba'eta avakue orereraa jepea ma mba'everã ndovarei.

¹² Nhanderuete re vy ae 'rã nhandepo'aka,
mba'eta ha'e opyrõ 'rã nhanderovaigua kuery re.

Huvixave re ojerurea ague

Jogueroporaiei va'e pe Davi ombopara va'ekue mbaraka py ombojoguy aguã.

61

¹ Xeruete, endu ke ajapukaia.

Eikuaa pota anhembo'e ramo.

² Yvy apy gui ajapukai ndevy,
xepy'apy py ajexavai vy.

Xereraa ke itaova xegui yvateve va'e áry.

³ Mba'eta ndee ma anhemiaty,

xerovaigua kuery gui torre imbaraete va'e reiko.

⁴ Taiko riae nembojeroviaaty rupi raka'e rã peve.

Ndepepo guýry xee anhemí va'e.

⁵ Mba'eta Xeruete, ndee rendu anhemboayvu rã.

Ha'e rami vy xevy pe reme'ẽ iporã va'e,
nderery oendu vy ojererokyje va'e kuery reve.

⁶ Remoĩve 'rã huvixave ára.

Hi'ára ipukuve ete 'rã aýgua ha'e raka'e rãgua ikuaia peve.

⁷ Toĩ riae Nhanderuete renonde.

Ndereko porãa ha'e ndeporayvua rupi vy toikove riae.

⁸ Ha'e rami rã nderery rupi aporaiei 'rã raka'e rã peve,

anhemboayvuague ajapo aguã ko'ẽ nhavõ.

Jajerovia aguã regua

Jogueroporaiei va'e Jedutum oporaieia rami oporaiei aguã Davi ombopara va'ekue.

62

- ¹ Nhanderujete anho arõ aikovy xenhe'ẽ py, xeayvu e'ỹ re.
Mba'eta ixugui ae ou xereraa jepearã.
- ² Ha'e anho oiko itaova,
xereraa jepea ha'e anhemiaty yvate va'e.
Ha'e nunga rupi ndaxereityai 'rã.
- ³ Peẽ kuery ha'e javive, raka'e peve tu xee peteĩ ava re
pepu'ã rei 'rã xereity aguã
oo mbotya ojero'a va'e, e'ỹ vy kora ho'a rai'i va'e
rami.
- ⁴ Ha'e va'e kuery xereityxe okuapy naxemboeteavei aguã.
Apu rive ha'e kuery ojou porãve.
Ojuru py ijayvu porã teĩ
opy'a py ma ijayvu vaikue-ikue 'rã.
- ⁵ Nhanderujete anho xenhe'ẽ py arõ aikovy xeayvu e'ỹ re,
mba'eta ixugui ou 'rã arõ aikovy va'e.
- ⁶ Ha'e anho oiko itaova aĩ aguã,
xereraa jepea, anhemiaty yvate va'e.
Ha'e ramo ndaxereityavei 'rã.
- ⁷ Nhanderujete gui ae ou aa jepe aguã ha'e xemboetea
aguã.
Nhanderujete re oĩ xembaraete aguã ha'e itaova an-
hemiaty.
- ⁸ Xerevegua kuery, pejerovia hexe ára nhavõ.
Ixupe pemombe'u guive pendepy'a re oĩ va'e ha'e
javi.
Nhanderujete ma nanhemiaty oiko.
- ⁹ Avakue yvyĩgue'i ma mba'e'ỹ ikuai,
ijyvatekueve voi anhetẽ rupigua e'ỹ meme ikuai.
Mba'emo opejaa py ipoyia oexaa rã
ha'e kuery ha'e javi teĩ mba'e'ỹ va'e gui nda'ipoyive
'rã.
- ¹⁰ Pejerovia eme pejokorea re,
neĩ penemondaa re pevy'a eme guive.

Penemba'e rei-rei hetave ovy teĩ
 ha'e nunga re rive pejerovia eme pendepy'a py.*

¹¹ Peteĩgüe Nhanderuete ijayvu, mokoĩgüea ma aendu
 pova'e:

Po'akaa ma Nhanderuete guigua meme.

¹² SENHOR, ndere anho oĩ oremboaxy aguã.

Peteĩ-teĩ pe reme'ẽ 'rã ojapoague repy.*

Nhanderuete jaeka aguã regua

Mboraeirã Judá regua teko e'ỹa rupi Davi oiko vy om-
 bopara va'ekue (2 Samuel 15.1-30, 16.5-14).

63

¹ Xeruete, ndee ma Xeruete imbaraete va'e.

Xee ma roekaa rupi anhea'ã aikovy.

Ndere ma xerekovea nda'eveive.

Xerete re voi aendu ndere anhembojaxea,
 yvy ipiru reia rupi yy re nda'evei va'e rami.

² Mba'eta ndevygua hendaiky'a e'ỹ va'e py aĩ vy
 aikuaa pota va'ekue nembaraetea ha'e nerexakãa re.

³ Mba'eta xerekove 'rãgüe py xee arovy'ave ndee xem-
 boaxya.

Ha'e rami vy rogueroporaie 'rã.

⁴ Ha'e rami vy roguerovy'a 'rã aikove teria ja,
 nderery rupi xepo aupi 'rã guive.

⁵ Xenhe'ẽ py avy'a nhandy ha'e xo'o hee va'e ha'u vy
 avy'aa rami avi.

Roguerovy'aa rupi xejuru py rogueroporaie.

⁶ Xerupa py xetuiarupi voi xema'endu'a 'rã ndere,
 pyávy ndakevei vy aikuaa pota 'rã ndere,

⁷ xepytyvõa reiko ramo.

* 62:10 Mateus 19.21-22; 1 Timóteo 6.17-19
 Romanos 2.6-16; Apocalipse 2.23

* 62:12 Mateus 16.27;

- Ndepepo'ã py anhemí vy aporaéi 'rã vy'a rupi.*
 8 Xenhe'ẽ ma ndere anho oĩ.
 Ndepo reiporu kuaa regua re xejopy.
 9 Ha'e rã xerekovea oipe'axe vy xereka va'e kuery ma
 ho'apa 'rã yvykua vaikue py.
 10 Remboaxa 'rã kyxe py ipo'aka va'e kuery pe,
 jagua-tuvy nhe'ẽ rembi'urã rive ikuai aguã.
 11 Ha'e rã huvixave ma ovy'a 'rã Nhanderuete re.
 Hery rupi oura va'e kuery avi ovy'a 'rã okuapy.
 Ha'e rã apu rupi ikuai va'e ma okyriřĩmba 'rã.

Hovaigua kuery gui oepy aguã re ojerurea ague
 Jogueroporaéi va'e pe mboraeirã Davi ombopara va'ekue.

64

- 1 Xeruete, endu ke ajexavai vy ajapukaia.
 Eraa jepe xerekovea xerovaigua kuery poxya gui.
 2 Xenhomi heko vai va'e ojaxoxe va'e gui,
 heko vai va'e opa marã onhendú okuapya gui.
 3 Ha'e va'e kuery ma kyxe oaĩmbe'ea rami oguereko katu
 'rã oapekũ,
 hu'y oa'angaa rami oguereko katu 'rã ayvu vai,
 4 nhemí rupi ojapo vai aguã anhetẽ rupi ikuai va'e re,
 ha'e kuery re opoi xapy'a 'rã okyje e'ỹ re.
 5 Mba'emo vai rupi ikuaia gui ndojepe'ai 'rãe,
 nhemí rupi ijayvu 'rã joapo vai aguã re.
 Ha'e vy joupe-upe “Mava'e tu nhanderexa 'rã?” he'i.
 6 Teko vai re rive oikuaa pota 'rã,
 ha'e gui ojou 'rã ha'ekue rami ete ojapo aguã.
 Yvykua vaikue rami onhembopy'aa ha'e peteĩ-teĩ
 py'a.
 7 Ha'e gui ma ha'e kuery re Nhanderuete ju 'rã opoi ngu'y.

* 63:7 “Ndepepo'ã py” he'ia ma Nhanderuete opena porãa re ijayvu vy (Mateus 23.37).

Ha'e kuery oendu xapy'a 'rã onhyvõague.

- ⁸ Po ramigua py ha'e kuery ho'a 'rã:
 ijayvuague rami ae oiko 'rã ha'e kuery re.
 Ha'e ramo hexaa kuery ha'e javi oakã ombovava 'rã,
⁹ ha'e avakue ikuai va'e ha'e javi ma ojererokyje reve
 oikuaa uka 'rã Nhanderuete rembiapo,
 ha'e ojapo va'e oikuaa vy.
¹⁰ Ha'e gui heko porã va'e ma oguerovy'a 'rã SENHOR,
 hexe ojerovia 'rã guive.
 Anhetẽ rupi ipy'a va'e ha'e javi ovy'a 'rã.

Mba'emo aju omono'õmbaa ogueroma'endu'aa ague

Jogueroporaie va'e pe mboraieirã Davi ombopara va'ekue.

65

- ¹ Oreruete, ndere rojeroviaa rupi rogueroporaie 'rã Sião
 tetã py!
 Ndevy pe rojapo 'rã ronhemboayvuague.
² Ronhembo'ea rendu va'e,
 ndea py ou 'rã opa marãgua avakue
³ gueko vaiague re ndovy'ai vy.
 Rojejavyague orere ipo'aka ramo
 ndee rembogue 'rã.
⁴ Ovy'a ete 'rã ndejeupe guarã reiporavo va'ekue.
 Ha'e va'e kuery onhemboja 'rã ndere, nderoka py
 ikuai aguã.
 Ha'e ramo rovy'a vaipa 'rã ndero py oremboaxya
 rexa uka va'e re,
 ndevygua templo icy'a e'ỹ va'e py.
⁵ Oreruete orereraa jepea, ndeguigua teko porã re ro-
 japukai ramo
 ndee orembovai 'rã nhomondyipaarã rejapo vy.
 Yvy apy re ikuai va'e ha'e ye'ẽ mombryve oĩ va'e
 rupigua

- ndee anho nerarõ okuapy.
- ⁶ Nembaraetea rupi vy remombyta porã raka'e yvyty,
ndepo'akaa py renhemonde reve.
- ⁷ Ye'ẽ revovo onhendu ramo remombytu'u ju,
yai opu'ã-pu'ã va'e revovo,
yvy regua kuery revovo guive.*
- ⁸ Ha'e ramo hexa pyrã rejapo va'e
yvy apy re ikuai va'e oexa vy onhemondyipa 'rã
okuapy.
Kuaray oua katy gui ha'e oikea katy gui ou va'e
rejapo 'rã ovy'a reve oporaei okuapy aguã rami.
- ⁹ Yvy re reikuaa pota vy remoakỹ 'rã,
remoingo porã ete 'rã.
Yakã'i Nhanderuede pegua typy porã meme 'rã.
Mba'emo ra'yĩ oiko porã 'rã,
ha'e rami aguã rami remoingo rire.
- ¹⁰ Ha'e rami vy remoakỹ 'rã yvy roikaraĩague rupi,
rembojojapa 'rã yvy'ã ikuai va'e.
Oky rayvi py remoakỹ
ronhotỹ va'ekue remoingo porã vy.
- ¹¹ Ma'etỹa opaa py rexa uka 'rã ndeporayvua coroa rami
iporã va'e.
Repyrõague rupi reja 'rã yvy moingo porãarã,
- ¹² teko e'ỹa rupi jai rogue ikuai va'e re guive.
Yvy'ã ikuai va'e voi ovy'a 'rã.
- ¹³ Mymba heta 'rã ikuai nhuũndy rupi,
ha'e yvy'ã guy rupi ma hary anho 'rã ikuai.
Ha'e nunga ha'e javi ovy'a vy oporaei 'rã okuapy.

Nhanderuede oguerovy'aa ague

Jogueroporaei va'e pe mboraeirã ombopara pyre.

* 65:7 Lucas 8.12-15; 21.25-26

66

- ¹ Yvy jave re pendekuai va'e, peroporaie Nhanderuete!
² Peporaie hery rupi iporã ramo,
 perovy'a mboraei rupi.
³ Nhanderueite pe aipo peje: “Rejapo va'ekue ma iporã ete!
 Ndepo'aka etea rupi nderovaigua ikuai va'ekue ojexa
 uka 'rã nenhe'ẽ rendu vy.
⁴ Yvy jave regua nerenonde 'rã oĩ guenapy'ã re,
 mboraei rupi oporaie 'rã ndevy,
 nderery rupi oporaie 'rã okuapy.”
⁵ Peju ke, pexa Nhanderueite rembiapokue,
 avakue ra'y kuery pe mba'emo porã ojapo va'ekue
 ha'e javi.
⁶ Ye'ẽ omboypa raka'e yvy piru reia rive opyta aguã rami,
 ha'e yakã mbyte rupi guive oaxaa yvy rupi.*
 Ha'e py ma javy'a hexe.
⁷ Opo'akaa rupi opena riae 'rã,
 oexa pota 'rã yvy regua kuery re.
 Nonhe'ẽ rendui va'e tonhemboyvate eme.
⁸ Yvy regua kuery, penema'endu'a porã ke Nhanderueite
 re,
 pendu uka peporaieia.
⁹ Ha'e ma ojapo jaikove aguã rami,
 ha'e ndojapoi 'rã nhandepyxyry aguã rami.
¹⁰ Mba'eta ndee Oreruete, orereko rexa,
 oreky'a'o prata oiky'a'oa rami.
¹¹ Oreapo va'ekue nhuã py orembotya aguã rami,
 orevoyirã remoĩ orekupe re.
¹² Rejapo avakue kavaju árygua kuery oreakã áry rupi oo
 aguã rami.
 Oremboaxa va'ekue tata ha'e yy rupi.
 Ha'e rami rire teĩ peteĩ henda tuvixaa py ju orereru.

* 66:6 Êxodo 14.21-22, Josué 3.17

- 13 Aike 'rã nderopy mba'emo ame'ẽ va'erã reve,
 ndevy ajapo aguã anhemboayvuague,
 14 ha'e rami aguã re xeayvu rire,
 mba'eta ajexavaia ára ha'e rami aguã xeayvu.
 15 Ndevy ame'ẽ 'rã ikyra va'e ojuka pyre,
 kavara ro'okue reakuã reve.
 Ajuka 'rã vaka ha'e kavara ra'y.
 16 Nhanderuete renonde pejererokyjea rupi pendekuai
 va'e ha'e javi, peju ke, pendu,
 pẽvy amombe'u 'rã xevy ojapo porã va'ekue.
 17 Ixupe ajapukai karamboae,
 xejuru py aroporaei guive.
 18 Xepy'a re ovare e'ỹ va'e amoĩ va'e rire
 SENHOR naxerendui 'rãgue.
 19 Ha'e rami rã Nhanderuete xerendu ae,
 oikuaa pota guive ajerure vy xeayvu rã.
 20 Ima'endu'a porãmby toiko Nhanderuete.
 Anhembo'ea noendu rivei,
 neĩ ndoexa uka e'ỹi guive xemboaxya.

Vvy regua kuery oguerovy'a aguã regua

Jogueroporaei va'e pe mboraerã ombopara pyre mbaraka
 py ombojogy aguã.

67

- 1 Nhanderuete topena porã nhandere,
 tanhanemoingo porã,
 ha'e jaikoa rupi tomboguejy ngova rexakã,
 2 vvy re ikuai va'e oikuaa aguã ndereko,
 vvy regua ha'e javi ikuaia rupi oikuaa aguã re-
 jogueraa jepea.
 3 Oreruete, vvy regua kuery tandereroporaei,
 tandereroporaei ha'e kuery ha'e javi.
 4 Amboae regua kuery voi tandererovy'a, tandereropo-
 raei.

Mba'eta vvy regua re reikuaa pota 'rã anhetẽ rupi,
vvy re ikuai va'e rerekopa.

⁵ Oreruete, vvy regua kuery tandereroporaei,
tandereroporaei ha'e kuery ha'e javi.

⁶ Nhanderuate nhanemoingo porã ramo
vvy re oiko ma mba'emo'a.

⁷ Oreruete, oremoingo porã ke,
ha'e ramo vvy apy guive ojererokyjea rupi ikuai 'rã
nerenonde.

Nhanderuate ngovaigua kuery re ipo'akaa re ijayvua
Jogueroporaei va'e pe mboraeirã Davi ombopara va'ekue.

68

¹ Nhanderuate opu'ã vy omoaĩmba ngovaigua kuery.
Henonde gui onhamba oayvu e'ỹ va'e.

² Hataxĩ oaĩmba ovy rami ndee remoaĩ 'rã.
Tata gui ei raity hykupaa rami avi
heko vai va'e kuery okanhymba 'rã Nhanderuate
renonde gui.

³ Ha'e rã heko porã va'e ma ovy'a 'rã okuapy,
Nhanderuate renonde oporaei 'rã.
Oguerovy'a pavẽ 'rã.

⁴ Peporaei ke Nhanderuate pe, hery rupi peporaei.
Pemboete arai áry rupi oiko va'e.
SENHOR ae hery. Pevy'a henonde.

⁵ Ha'e ma tyre'ỹ ikuai va'e ru, ha'e imeve'ỹ va'e re oikuaa
pota va'e oiko.
Nhanderuate oiko o'ambaiky'a e'ỹ va'e py.

⁶ Nhanderuate ojapo 'rã amongue ha'e ae'i oiko va'ekue
ngoo pygua heta reve ju oiko aguã rami.
Nhuã py omboty pyre voi ogueraa jepe 'rã ikuai porã
aguã py.

- Onhe'ẽ rendu e'ỹ va'e kuery anho 'rã ikuai yvy porã e'ỹa re.
- 7 Oreruete, ndevygua kuery renonde reẽ reovy ramo, tekoa e'ỹa rupi reroguata ramo
- 8 yvy oryryipa raka'e, yva voi otykypa ndee Oreruete renonde. Sinai vvyty voi omyĩmba ndee ore Israel kuery Ruete renonde.*
- 9 Oreruete, oky ja'ea rembou ndevvy re. Na'iporãvei ramo rembopyau.
- 10 Ha'e py ma ikuai nerymba kuery.† Oreruete, oikotevẽ va'e pe rejou uka mba'emo ndeporayvua rupi.
- 11 SENHOR ae oikuaa uka ayvu. Heta ete ikuai kunhague ayvu porã mombe'ua.
- 12 Huvixave kuery onhamba, oxondaro kuery reve ojavapa, ha'e gui imba'e rei-rei va'ekue ma kunha hoo va'e ju omboja'o.
- 13 Mba'e re tu pepytu'u peiny mymba kora yvýry?‡ Apykaxu pepo ma prata py onhovãmbaa mbyre, hague ipukuve va'e re ma ouro rexakã oĩ.
- 14 Ha'e py Ipo'akapa va'e huvixave kuery omoaĩmba jave Zalmom vvyty áry ho'a yro'y apĩ.
- 15 Nhanderuete pegua vvyty ma Basã, yvy'ã yvateve va'e ma Basã regua vvyty.
- 16 Ha'e gui ndee vvyty yvateve va'e,

* 68:8 Egito yvy gui Nhanderuete judeu kuery ogueraa jepe vy henonderã omondouka arai ha'e tata (Êxodo 13.21-22). Ha'e gui Sinai vvyty yvýry ha'e kuery ovaẽ ramo ojapo yvy oryryi aguã rami (Êxodo 19.16-18). † 68:10 "Nerymba kuery" he'ia ma Nhanderuete pegua kuery re ijayvu vy (Salmo 100.3). ‡ 68:13 Kova'e ayvu rupi Débora ijayvu raka'e Rúben kuery pe joe opu'ã aguã katy ndooi ramo (Juízes 5.16).

- mba'e re tu remoaruã reia rupi rema'ẽ yvyty Nhanderuetete oiporavo va'ekue re?
 Ha'e py ma SENHOR oiko 'rã raka'e rã peve.
- 17 Nhanderuetete pegua karóxa joe opu'ãa pygua ma vinte mil ikuai,
 tá, mbovy rei e'ỹ oguereko.
 Ha'e va'e kuery mbyte rupi SENHOR oiko.
 Sinai yvyty ojeapo henda iky'a e'ỹ va'e rami.
- 18 Yvate katy reo ju vy reraa nerembiguairã rejopy va'ekue.
 Rejopy avakue ndejeupe guarã, heko vai va'ekue guive,*
 SENHOR Oreruetete, ha'e kuery mbyte reiko aguã.
- 19 Ima'endu'a porãmby toiko SENHOR ko'ẽ nhavõ nhandevoyi ogueraa va'e.
 Nhanderuetete ma nhanderepya oiko.
- 20 Nhanderuetete ma jogueraa jepea.
 Nhanderuetete SENHOR reve vy jaa jepe 'rã manoa gui.
- 21 Mba'eta Nhanderuetete ombovo ngovaigua kuery akã,
 hi'a vuku va'e ha'e kuery ae oipotaa rupi ikuai va'ekue akã ombovopa.
- 22 SENHOR aipoe'i: “Basã yvy gui arojevvy uka ju 'rã ha'e kuery,
 ye'ẽ typyvea peve ojava teĩ ha'e gui aru rukapa ju 'rã”, he'i.
- 23 Ha'e ramo pepyrõ 'rã penderovaigua kuery ruguy re,
 ha'e penerymba jagua kuery oy'upa 'rã.
- 24 Xeruetete, ojekuaa ndevygua kuery hyxy ovy va'e.
 Xeruetete, Xeruvixave pegua hyxy jogueravy vy oike henda iky'a e'ỹ va'e py.
- 25 Henonde ma oje'oi oporaei va'e,
 hakykue ma ixã va'e mbopua kuery oje'oi.

* 68:18 Efésios 4.7-13

- Mbyte rupi ma kunhataĩgue opará'i va'e revegua ou.
- 26 Teta mbyte penema'endu'a porã ke Nhanderujete re.
Peẽ Israel ramymino kuery, penema'endu'a porã
SENHOR re.
- 27 Pe py ma oĩ kyrĩve va'e Benjamim regua, amboae kuery
renonde re oo,
ha'e Judá regua huvixa kuery ngupivegua kuery reve.
Ou avi huvixa kuery Zebulom ha'e Naftali regua.
- 28 Orerujete, exa uka ju ke nembaraetea,
mbaraete marã e'ỹ orerepya rupi reiporu va'ekue,
- 29 Jerusalém tetã py ndevygua templo guigua.
Huvixa kuery ome'ẽ 'rã mba'emo nemboetea rupi.
- 30 Emonyipa vixo takuaty rupigua,[§]
heta regua kuery guive vaka rami imbaraeete teĩ,
ha'e gui amboae regua vaka ra'y rami ikuai va'e.
Epyrõ prata oipota rei va'e kuery re.
Emoaĩmba joe opu'ãxe vai va'e.
- 31 Huvixa kuery ou Egito yvy gui,
Etiópia pygua avi onha 'rã jogueruvy,
opo tynyẽ va'e omokuave'ẽ reve Nhanderujete pe.
- 32 Yvy regua pendekuai va'e, peporaei Nhanderujete pe,
peroporaei SENHOR.
- 33 Ha'e ma yva áryve rupi oĩ, yva ymave guare áry rupi.
Ha'e ojapo 'rã ijayvua oendua aguã rami,
ijayvua ipo'akapa ramo.
- 34 Peroporaei Nhanderujete Israel áry rupi ipo'akaa oexa
uka va'e,
ombaraetea oexa uka arai yvatevegua re.
- 35 Orerujete, omboetevepy reiko ndevygua henda iky'a e'ỹ
va'e py.
Israel kuery Ruete omombaraete ha'e ombopo'aka
'rã ojeupegua kuery.

§ 68:30 “Vixo takua ty rupigua” he'ia ma Egito pygua ruvixa re ijayvu vy (Ezequiel 29.3, 32.2).

Ima'endu'a porãmbý toiko Nhanderuete!

Messias nda'eveia re ijayvua

Jogueroporaiei va'e pe Davi ombopara va'ekue “Yvoty lírio” he'ia py oporaeia rami oporaiei aguã.

69

- ¹ Xeruete, xereraa jepe ke,
mba'eta yy ou ma xerekovea peve.
- ² Xepija ma yapo py,
yvy ndarovyí.
Yy typyvea py aĩ.
Oxyry atã vy xemoinge.
- ³ Ajapukai riae ete vy xekane'õ ma,
xejyryvi pirupa ma guive.
Xerexa voi ndoexavei ma,
Xeruete arõ riae ete rã.
- ⁴ Mba'e py e'ỹ ndaxerayvui va'e kuery ma
xe'a xeakã regua gui hetave ikuai.
Xemombaxe va'e kuery ma ipo'aka va'e meme,
mba'e py e'ỹ xerovaigua kuery xere opu'ã va'e.*
Ha'e rami vy xeapo okuapy xemonda ague'ỹ voi
ame'ẽ ju aguã rami.
- ⁵ Xeruete, ndee reikuaa porã xee ae 'arandua rupi e'ỹ
aikoague,
atekoavyague ndereikuaa e'ỹi.
- ⁶ SENHOR, Xeruete nexondaro reta va'e,
xekáuxa toxĩmba eme ndere ojerovia va'e.
Israel kuery Ruete,
xekáuxa toĩ vai eme ndereka va'e kuery.
- ⁷ Mba'eta ndevy aiko ramo xere ijayvua vaikue-ikue.
Xerova re axĩmbaa anho ojekuaa.
- ⁸ Xeryvy kuery rexaaty rami ve'ỹ ma aiko,

* 69:4 João 15.25

- ha'i pi'a kuery voi ndaxerexa kuaavei ma.
 9 Mba'eta ndevygua oo ayvu etea xemomba,
 ndere ijayvu rei va'e kuery ijayvu reia ma xere ae
 ou.*
 10 Ajae'ou akaru e'ỹ re aikoa py.
 Ha'e rami aikoa re ju ijayvua.
 11 Ajukue voxa guigua py anhemonde ramo*
 ha'e kuery xembojaru rei rive 'rã okuapy.
 12 Okẽ py uguapy va'e opuka rei okuapy xere.
 Oka'u rei va'e kuery voi xerery rupi oporaei 'rã
 okuapy.
 13 Ha'e rã SENHOR, xee ma ndevy anhembo'e ha'eve jave.
 Xembovai ke Xerueete, opa mba'e py renhomboaxya
 rupi,
 mba'eta ojeroviapy reiko vy renhopytyvõ 'rã.
 14 Xereraa jepe ke ijaxuru va'e py aike e'ỹ aguã.
 Xereraa jepe xere ija'e e'ỹ va'e kuery gui,
 yy typyvea py aikeague gui.
 15 Xereroxyry uka eme yy oxyry atã va'e pe,
 yy jere py guive xemoinge uka eme,
 vvykua voi xe'áry tonhemboty eme.
 16 SENHOR, xembovai ke renhomboaxya rupi rejoayvu va'e
 vy.
 Opa mba'e py renhomboaxya va'e vy ejevyy ju xea py.
 17 Xee nerembiguai pe ejexa uka e'ỹ eme,
 ajexavai aikovy ramo.
 Xembovai voi ke.
 18 Enhemboja xerekovea re, xerepy,
 xereraa jepe xerovaigua kuery gui.
 19 Ndee ma reikuaa ae xembojaru rei okuapya,

* 69:9 João 2.17; Romanos 15.3 * 69:11 Ha'e kuery ipy'a vai vy
 onhemonde 'rã ajukue vaikue voxa guigua py gueko rami vy (Lucas 10.13;
 Apocalipse 11.3).

- xemoxĩmbaa ha'e xemoĩ vai reia guive.
 Xerovaigua kuery ha'e javi rexaa rupi meme ikuai.
- 20 Axĩmbaa gui xepy'a ovopa, xekangy vy.
 Xemboaxyarã ma arõ rive,
 xembovy'aarã aeka teĩ ndajoui.
- 21 Ha'u va'erã iro va'e rive ome'ẽa xevy,
 ha'e xey'uvei ramo vinagre ome'ẽa.†
- 22 Ha'e kuery mesa tojeapo nhuã rami ha'e kuery renonde,
 imba'e rei-rei topyta imbo'aarã.
- 23 Ha'e kuery rexa voi tapytũmba ndoexavei aguã,
 ikupe ma ejapo oryryipa aguã rami.*
- 24 Ha'e kuery pe exa uka ndepoxya,
 ndepoxya toupitypa.
- 25 Hekoa topyta tekoe e'ỹa rami,
 avave rei toiko eme hoogue py.‡
- 26 Mba'eta ha'e kuery omoingo axy raxave rire ndee
 remoingo axy va'e,
 ndee remboguai va'ekue ha'e kuery ojapo haxy
 oendu vaipave aguã rami.
- 27 Ha'e kuery re emoĩve tema teko vai káuxa opaga aguã,
 remboaxy aguã rami e'ỹ ikuai aguã.
- 28 Hery emboguepa kuaxia tekove oguereko va'e kuery
 rery oĩa gui,*
 toĩve eme heko porã va'e kuery rery reve.
- 29 Ha'e rã xee ma ndavy'ai ete aikovy ajexavai vy.
 Xeruete anhemiaty yvate va'e, exa uka ju xereraa
 jepea.
- 30 Nhanderuete rery rupi aporaei 'rã,

† 69:21 Ha'e ramigua oiko Jesus kuruxu re oĩ jave (Mateus 27.33-34, 48; João 19.28-30). * 69:23 Romanos 11.9-10 ‡ 69:25 Kova'e ayvu rupi Judas rekokie re ijayvu Atos 1.15-26 py. * 69:28 Filipenses 4.3; Apocalipse 3.5, 13.8, 17.8, 20.11-15, 21.27

amboete 'rã arovy'a reve.

- ³¹ Namigua ma SENHOR ojou porãve 'rã
vaka ra'y, e'ÿ vy vaka hakua ha'e ipyapẽ va'e
ome'ẽmby gui.
- ³² Ha'e va'e ojexavai va'e kuery oexa vy ovy'a 'rã okuapy.
Peẽ Nhanderueete re penema'endu'a va'e,
tapendeky'a guaxuve ju.
- ³³ Mba'eta Nhanderueete ombovai 'rã iporiaukue'i
ojapukaia,
ndaexarai 'rã nhuã py ixupegua omboty pyre gui.
- ³⁴ Ha'e gui yva ha'e yvy regua, toporaei ixupe,
ye'ẽ ha'e opa mba'e hexe omyĩ va'e avi.
- ³⁵ Mba'eta Nhanderueete ogueraa jepe 'rã Sião pygua
kuery,
ojapo ukapa ju 'rã guive Judá yvy regua tetã.
Ha'e py ma ha'e kuery hekoa ju 'rã, ixupegua ae 'rã
ikuai.
- ³⁶ Ha'e gui hembiguai ramymino kuery ju 'rã ikuai porã
ha'e py,
hery oayvu va'e kuery ikuai avi 'rã ha'e py.

Salmo 40.13-17

Jogueroporaei va'e pe Davi ombopara va'ekue ima'endu'a
aguã.

70

- ¹ Xerueete, xereraa jepe ke.
Ejapura ke SENHOR, xerepy aguã.
- ² Tove xerekove oipe'axe va'e toxĩmba,
oxĩmbaa anho toendu.
Ajexavaia re ovy'a rei va'e kuery
oxĩmba reve tojevypa guakykue katy.
- ³ Tove ovy'a rei va'e xevy “Ha'evea rami! Ha'evea rami!”
he'i va'e kuery toguevipa.

- 4 Ha'e rã ndereka va'e kuery ha'e javi ma tandererovy'a oporaei reve.
 Rejogueraa jepea oguerovy'a va'e
 “Nhanderujete ima'endu'a porãmbý toiko!” te'i ria
 okuapy.
- 5 Ha'e gui xee ma iporiaukue'i, ojexavai rei va'e aiko.
 Xerujete, ejapura xerepy aguã.
 Ndee ma xepytyvõa ha'e xerepyarã.
 SENHOR, ndeare eme ke!

71

Tuja'i ojerureague

- 1 SENHOR, ndere ae xee anhemi va'e.
 Taiko eme oxĩmba rei va'e.
- 2 Xereraa jepe rejoguereko porãa rupi vy, xejogua ju.
 Endu ke ndeapyxa py, ha'e xerepy.
- 3 Ndee ma xe'itaova anhemiaty.
 Ndeayvu aa jepe aguã re,
 mba'eta ndee ma xe'itaova ha'e oo imbaraete va'e.*
- 4 Xerujete, xereraa jepe ke heko vai va'e po gui,
 avakue heko vai va'e, porayvu e'ỹ va'e xejopy va'e
 gui.
- 5 Mba'eta SENHOR Xerujete, ndee ma roarõ aikovy va'e,
 xekunumi guive ndere ajerovia va'e.
- 6 Ndere ae ajeko va'e xetui'i guive.
 Xeryru'i gui xepe'a va'ekue.
 Ha'e gui ndere vy 'rãe aporaei ára nhavõ.
- 7 Heta pe nhomondyipaa aiko,
 teĩ ndee ma anhemiaty imbaraete va'e reiko.
- 8 Ndevy anho 'rã aporaei,
 roguerovy'a 'rã ára nhavõ.
- 9 Xetuja'i ma teĩ xereja eme xee ae'i.
 Xembaraetea opa ramo xerepy e'ỹ eme.

* 71:3 Salmo 31.1-3

- 10 Mba'eta xeroavaigua kuery ma ijayvu okuapy xere.
Xerekovea oipe'axe va'e nhomboaty tema okuapy.
- 11 Ha'e vy aipoe'i: "Nhanderuete ndoepyvei ma 'rã.
Nhamonha ke, jajopy,
heraa jepearã ndoikoi ramo", he'i okuapy.
- 12 Xeruete, ejepe'a eme xea gui.
Xeruete, ejaपुरा ke xerepy aguã.
- 13 Ha'e rã xerekovea rovaigua kuery ma toxĩmba ha'e
tokanhymba.
Ejapo ke xemoĩ vaixe va'e kuery ae oxĩmba aguã rami,
omboeteve e'ỹpy ta'ikuai.
- 14 Ha'e rã xee ma ndee ae roarõ ára nhavõ,
rogueroporaie riae guive.
- 15 Xejuru py amombe'u 'rã rejoguereko porãa,
ára nhavõ amombe'u 'rã rejogueraa jepea,
ndaikuaapai teĩ.
- 16 Anhenhandu SENHOR Xeruete mbaraetea rupi.
Ha'e rami vy xema'endu'a jepi 'rã rejoguereko porãa
re,
ndeguigua re anho.
- 17 Xeruete, ndee ma xekunumi guive xerekombo'e
reikovy.
Ha'e gui aỹ peve amombe'u aikovy iporã ete va'e
rejapo va'ekue.
- 18 Ha'e nunga rupi Xeruete, xereja eme,
xetuja'i ete ma, xe'a xiĩmba ma teĩ,
aỹgua kuery pe nembaraetea aikuaa ukapa peve,
ndepo'akaa guive raka'e rã ikuai va'erã pe.
- 19 Xeruete, ndereko porãa ma yva peve 'rã oo.
Mba'emo vaipa ete rejapo va'e, Xeruete.
Mava'e nda'u ndee ramigua ete 'rã oiko?
- 20 Opa marãgua teko vai ha'e jexavaia rupi xemboaxa rire
teĩ
xerekovea remoĩ porã jevy 'rã,

vyvkua vaikue gui xerenoẽ kuerei.

²¹ Xemoingo porã jevy ke,
xemombaraete ju.

²² Xee voi mbaraka py rogueroporaie 'rã.
Xeruete, xema'endu'a 'rã ndeguigua anhetẽ va'e re.
Ndevy aporaie 'rã mboraei ixã reta va'e pu rupi,
Israel kuery ruete lky'a e'ỹ va'e pe ae.

²³ Roguerovy'aa rupi xejuru py aroporaie 'rã,
xerekovea rupi voi roguerovy'a 'rã, xereraa jepe rire.

²⁴ Xeapekũ py ára nhavõ aroma'endu'a 'rã rejoguereko
porãa,
mba'eta xemoĩ vaixe va'e oxĩmba ha'e nda'evei nho
okuapy.

Huvixave raka'e rã peve ipo'aka aguã re ojerurea ague

Salomão ombopara va'ekue.

72

¹ Oreruete, huvixave re emoĩ ke ne'arandua,
huvixave ra'y guive emo'arandu joguereko porã aguã
rami.

² Ha'evea rami meme toikuaa pota ndevyguua kuery re,
teko porã rupi topena ojexavai rei'i va'e re.

³ Yvyty ikuai va'e gui ou 'rã heta va'e kuery moingo
porãarã,
yvy'ã gui voi ou 'rã teko porã.

⁴ Ha'e gui huvixa toikuaa pota heta va'e kuery ipori-
aukue'i re,
toepy ojexavai va'e ra'y kuery,
ha'e rã nhomoingo axyare ma tomou'ũmba.

⁵ Ha'e ma oiko riaie 'rã kuaray hexakã teria ja,
jaxy hexakãa ja guive, yvy regua ha'e javi okuavea ja.

⁶ Huvixa toiko nhuũndy rupi oky ho'a va'e rami,
oky xapy'a pyávy yvy omoakỹ va'e rami.

⁷ Ha'e oĩa ára heko porã va'e ta'ikuai porã,

- jaxy hexakã teria ja toiko ikuai porã aguã.
- ⁸ Ta'ipo'aka ye'ẽ ha'e javi peve,
ha'e yakã oĩ va'e guive vvy apy peve.
- ⁹ Henonde toĩ tekoa e'ỹa regua kuery ha'e javi guenapy'ã
re.
Hovaigua kuery tojero'apa vvy ku'i oere peve.
- ¹⁰ Ixupe Társis tetã ha'e yy pa'ũ pygua huvixa kuery
tome'ẽ imposto repy,
Sabá ha'e Sebá pygua huvixa voi tome'ẽ mba'emo
ixupe.
- ¹¹ Henonde huvixave ikuai va'e toĩmba guenapy'ã re.
Ha'e javi regua ta'ikuai ixupe anho.*
- ¹² Mba'eta ha'e ma oepy 'rã iporiaukue'i ojapukai ramo,
ojexavai va'e ha'e vvyĩgue'i guive.
- ¹³ Omboaxy 'rã ikangy'i ha'e ojexavai va'e,
ogueraa jepe 'rã iporiaukue'i rekove.
- ¹⁴ Ojogua 'rã omoingo axy rei pyre ha'e ojuka pyrã rekove.
Ixupe rã ha'e kuery ruguy hepyve ete.
- ¹⁵ Toikove puku,
ha'e gui ixupe ome'ẽa 'rã ouro Sabá guigua.
Hexe ojerurea riae 'rã,
ima'endu'a porãa 'rã guive ko'ẽ nhavõ.
- ¹⁶ Ijyvy re toiko porã mba'emo aju,
tomyĩmba jekuaa vvyty apyte peve.
Tai'a porã Líbano vvy pygua rami.
Tetã pygua kuery voi taetave ovy jai ipoty rami.
- ¹⁷ Hery re ta'ima'endu'aa riae raka'e rã peve,
ta'ima'endu'a porãa kuaray hexakã teria ja.
Hexe vvy toiko porã ha'e javi regua avakue,
ixupe vvy regua kuery “Ima'endu'a porãmby” te'i.
- ¹⁸ Ima'endu'a porãmby toiko SENHOR Nhanderuete, Israel
kuery Ruete,

* 72:11 Apocalipse 21.22-26

ha'e anho nhomondyipaarã ojapo kuaa va'e ramo.

¹⁹ Ta'ima'endu'a porãa riae hery re, iporã ete ramo.

Hexakãa tojekuaa yvy jave re.

Amém! Amém!

²⁰ Opa ma Jessé ra'y Davi onhembo'ea.

Heko vai va'e kuery reko re ijayvua

Mboraeirã Asafe ombopara va'ekue.

73

¹ Nhanderuetete anhetẽ Israel kuery oayvua rupi ete oiko,
ipy'a ky'a e'ỹ va'e kuery pe.

² Ha'e rã xee ma aikoa rupi ajavy rai,
kyrĩ'i oata ajavy aguã aguataa py.

³ Mba'eta xee ma amoaruã va'ekue ojee rive ojerovia va'e
kuery,
opa marã rei ikuai va'e imba'e rei-reipa rã aexa vy.

⁴ Ha'e kuery re noĩ ipy'a eta reia merami.
Hete rexaĩ, imbaraete rei guive.

⁵ Ha'e kuery ma avakue imarã va'e rami e'ỹ na'ikane'õi,
neĩ ndojexavai 'rã avakue mboae rami e'ỹ.

⁶ Ojee omoĩ 'rã ojejou porã reia mbo'y rami,
jojukaxea omoĩ 'rã ao puku rami.

⁷ Ikyra ete gui hexa ĩmba rei 'rã,
ha'e ipy'a re ma opa marã rei aguã anho oĩ.

⁸ Nhombojaru rei ha'e ijayvu vai rei 'rã okuapy joe,
nhomoingo axy rei aguã re anho 'rã ijayvu onhem-
boyvate vy.

⁹ Yva pygua gui onhemboyvateve aguã re tema ijayvu 'rã
okuapy,
vyvy jave re ikuai va'e re ijayvu.

¹⁰ Ha'e nunga rupi heta va'e kuery oje'oi 'rã hupive,
yvu gui oy'uxea rami oy'u va'e rami.

¹¹ Aipoe'i 'rã: “Mba'exa nda'u Nhanderuetete oikuaa 'rã?”

- Xapy'a rei nda'u Yvate ete va'e re oĩ ri oikuaa aguã?"
he'i.
- 12 Ha'e rami ae ikuai heko vai va'e.
Ha'e kuery noĩ vai 'rãe,
omba'e rei-reirã ojou-jouve 'rã.
- 13 Ha'e nunga rupi xepy'a ky'a e'ỹa rupi aikoa mba'everã
ndovarei,
neĩ xepo ky'a e'ỹa guive.
- 14 Mba'e re tu aiko axy riae
ko'ẽ nhavõ xembopagaa rupi?
- 15 Ha'e rami xeyavu va'e rire
ajapo 'rãgue ndera'y kuery ha'e javive pe nda'evei
aguã rami.
- 16 Ha'e rami avi ha'e nunga re aikuaa pota vy
xevy pe ipoyi ete va'e aikuaa,
- 17 Nhanderuete pegua henda iky'a e'ỹ va'e py aike peve.
Ha'e gui mae ma aikuaa ha'e kuery opa aguã.
- 18 Anhetẽ ndee remoĩ 'rã ha'e kuery yxyĩ reia py,
rejapo 'rã ho'apa vy okanhy aguã rami.
- 19 Opa xapy'a 'rã,
nhemondyi gui rive 'rã okanhymba.
- 20 Oexa ra'ua gui oma'ẽ xapy'a va'e rami 'rã
ndee voi SENHOR repu'ã vy ha'e kuery re
nerema'ẽvei.
- 21 Ha'e gui xepy'a raxy jave,
xekuraxõ py nda'evei reia anho aendu vy
- 22 xevai rei aikovy va'ekue aikuaa e'ỹ vy.
Nerenonde hi'arandu e'ỹ va'e rami aiko va'ekue.
- 23 Ha'e rami avi ndereve riae xee aiko,
ndee ma xepo aiporu kuaa regua re xejopy.
- 24 Ndee xerereko 'rã xemongetaa rupi.
Ha'e rire ma xemovaẽ 'rã nerexakãa py.
- 25 Mava'e 'rã tu areko yva re ndee e'ỹ vy?
Yvy re voi ndoikoi ndee rami arovy'a va'e.

- 26 Xero'o, xekuraxõ ikangypa teĩ
 Nhanderuate oiko xepy'a mombaraetearã,
 xevyguã oĩ raka'e rã peve guarã.
- 27 Ndegui ojepe'a va'e ma okanhymba 'rã,
 remomba 'rã ndere ojeroviaague rupi ve'ỹ ikuai va'e.
- 28 Ha'e rã xevy ma ha'eve vaipa Nhanderuate reve aikoa.
 SENHOR Nhanderuate re anhemí,
 hembiapokue ha'e javi amombe'upa aguã.

Oo iky'a e'ỹ va'e omongy'apaa re nda'eveia ague
 Mboraeirã nhombo'e aguã Asafe ombopara va'ekue.

74

- 1 Oreruate, mba'e re tu orereja raka'e rã peve?
 Mba'e re tu ndepoxy nerymba vexa'i kuery ndevyvy
 regua ae orekuai va'e pe?
- 2 Nema'endu'a ke ndevyguã orekuai va'e re,
 yvy itui ypy'i guive ndejeupe guarã orejogua rire.
 Orejogua raka'e ndevy guarã orekuai aguã.
 Nema'endu'a ke Sião yvyty py reikoague re.
- 3 Eju ke ndevyguã oo ivaipa are ma va'e py,
 henda iky'a e'ỹ va'e nderovaigua kuery opa marã
 omongy'apaague py.
- 4 Mba'eta ronhemboatyague py nderovaigua kuery
 hevovo rei okuapy,
 ha'e ojepegua ra'angaa rive ju omopu'ã imo'amy.
- 5 Ha'e kuery ma ka'aguy re haxa oiporu va'e rami avi
 ombovaipa.
- 6 Ha'e gui aỹ yvyrape ombojegua pyre ha'e javi
 ha'e kuery omopẽmba va'ekue haxa ha'e karavo
 mbotaa py.
- 7 Ndevyguã henda iky'a e'ỹ va'e re omboja tata,
 yvy peve oapy aguã nderery oĩague.

- 8 Ha'e kuery opy'a py “Aỹ ma nhamomba vyvoi”, he'i okuapy.
Ha'e rami vy orevyvye jave re oapypa Nhanderuete pegua hendaiky'a e'ỹ va'ekue ha'e javi.
- 9 Ha'e rami rire ndoroexavei ma orevy guarã oikuaa uka pyre.
Jipovei ma profeta,
orembyte ndoikoi guive raka'e peve 'rã paa oikuaa va'erã.
- 10 Oreruete, raka'e peve 'rã tu nderovaigua kuery orere opu'ã rei?
Raka'e peve nda'u nderovaigua kuery ijayvu vaikue rei 'rã nderery re?
- 11 Mba'e re tu ndereupivei ri ndepo reiporu kuaa regua, ndepexo yvúry remboapu'a va'ekue?
- 12 Ha'e gui Xeruete Xeruvixave ma vyvye itui ypy'i guive oiko.
Ha'e ae ojapo raka'e oo jepe aguã rami vyvye mbyte.
- 13 Ndee ma ndepo'akaa rupi remboja'o raka'e ye'ẽ.
Ha'e gui vyvye re ae ju remou'ũ va'ekue ypo akã,*
- 14 jakare akã rembovopa,
ha'e hetekue reme'ẽ vixotekoa e'ỹa rupigua ho'u aguã.
- 15 Ndee reipe'a va'ekue yvurã ha'e yakã ikuai va'erã,
ha'e rã yakã guaxu ma remboypa va'ekue.
- 16 Ára ha'e pytũ voi ndevyguia.
Jaxy ha'e kuaray guive ndee rejapo va'ekue meme.
- 17 Remoĩ avi vyvye apy peve guarã.
Kuaray puku-a ha'e yro'ya ndee ae rejapo va'ekue.
- 18 Eikuaa pota ke pova'e nunga re:

* 74:13 “Ypo” he'ia ma Egito pyguia huvixa re ijayvu vy (Isaías 27.1, 51.9; Êxodo 14-15).

- ndee SENHOR re nderovaigua kuery ijayvu rei okuapy,
 hi'arandu e'ỹ va'e regua ijayvu vaikue-ikue nderery re.
- ¹⁹ Emboaxa eme nerymba pyku'i kuery ho'u va'erã pe, nderexarai eme ndevygua kuery rojexavai rokuapy va'e re.
- ²⁰ Nema'endu'a ke ndereve guarã rejapo va'ekue re, mba'eta yvy re nda'evei etea py heko vai va'e anho ikuai.
- ²¹ Ojexavai va'e toxĩmba rei eme.
 Ojexavai va'e ha'e iporiaukue'i togueroporaei nho nderery.
- ²² Xeruete, epu'ã ke, eikuaa uka porã ndereko.
 Nema'endu'a heko vai va'e ko'ẽ nhavõ nembojaru reia re.
- ²³ Nderexarai eme nderovaigua kuery ojapukai rei okuapy re,
 mba'eta nderovaigua kuery opa marã ijayvuve tema okuapy.

Nhanderuete nhomboayvua re ijayvua

Jogueroporaei va'e pe mboraeirã Asafe ombopara va'ekue “Xemomba eme” he'ia py oporaeia rami oporaei aguã.

75

- ¹ Oreruete, roguerovy'a.
 Roguerovy'a, rojapukai 'rã nderery rupi,
 ha'e roikuaa ukapa 'rã nerembiapo porãa.
- ² Mba'eta aipo're: “Xee ma ambojeupity 'rã ára aa'angaague
 ha'evea rupi anhomboayvu aguã.
- ³ Yvy omyĩmba, hexe ikuai va'e ha'e javi guive.

Ha'e rami teĩ xee amoĩ atãve 'rã ijytarã.*

⁴ Aipoa'e ojee ae ojerovia va'e pe: 'Penhemboyvate eme.'

Ha'e opa marã rei ikuai va'e pe voi: 'Peropu'ã eme penembaraetea.

⁵ Peropu'ã rive eme penembaraetea pendeyvate py, pendeyvu vaikue eme guive itaova aiko va'e re.' ”

⁶ Mba'eta kuaray oua katy gui e'ỹ ou nhanepytyvõarã, kuaray oikea katy e'ỹ, neĩ tekoa e'ỹa gui e'ỹ guive.

⁷ Nhanderuede ae joe oikuaa pota va'erã oiko.

Amongue ma ha'e omomba 'rã, ha'e rã amboae kuery ma omboyvate 'rã.

⁸ Mba'eta SENHOR po py ma oĩ peteĩ karo.

Ha'e va'e py ma oĩ vinho yjui va'e opa marãgua re omoirũ mbyre.

Ha'e va'e gui ome'ẽ 'rã oy'ua aguã.

Ha'e ramo heko vai va'e yvy re ikuai va'e ha'e javi oy'upa 'rã icy'akue reve.†

⁹ Ha'e rã xee ma raka'e rã peve 'rã aroporaei.

Aroy'aa rupi aporaei 'rã Jacó Ruete pe.

¹⁰ Amomba 'rã heko vai va'e mbaraetea.

Ha'e rã heko porã va'e mbaraetea ma omboyvate 'rã.

Nhanderuede yvate ha'e ipo'akaa re ijayvua

Jogueroporaei va'e pe mboraerã Asafe ombopara va'ekue mbaraka py ombojoguy reve oporaei aguã.

76

¹ Nhanderuede reko ma Judá yvy re oikuaapy,

hery ma omboetepy Israel kuerya py.

² Salém tetã py oĩ ombojeroviaaty,

* 75:3 “Yvy yta” he'ia ma ha'evea rami joguerekoa re ijayvu vy (Salmo 11.3, 82.5). † 75:8 Ha'e va'e karo re ijayvu ju Apocalipse 14.9-10 ha'e 16.19 py.

Sião ma oĩaty ete.*

- ³ Ha'e py omopẽmba hu'y rexakãgue,
hu'y jokoã, kyxẽ ha'e joe opu'ã va'e ha'e javi.
- ⁴ Ndee ma yvate ete ha'e ipo'akapave va'e
yvyty imarã e'ỹ va'e gui voi.
- ⁵ Ipy'a guaxukueve gui reipe'apa imba'e rei-rei.
Ha'e kuery okepa ma oupy,
peteĩve ojerovia vai va'ekue ndoiporuvei 'rã opo.
- ⁶ Ndee Jacó Ruete, ndeayvu atã ramo
opytapa karóxa joe opu'ã pygua ha'e kavaju.
- ⁷ Anhetẽ ndee ma nhomongyjea reiko.
Ndepoxo ramo mava'e 'rã tu opyta nerenonde py?
- ⁸ Yva guive rendu uka ndeayvua.
Yvy jave rupi oryryi ha'e okyrirĩmba okuapy
- ⁹ Nhanderuate opu'ã ramo nhomboayvu aguã
ha'e yvyĩgueve'i ogueraa jepe aguã.
- ¹⁰ Mba'eta avakue poxya voi rejapo 'rã ndereroporaia
aguã rami,
ha'e gui poxya mboae ma ndejeje ae 'rã remoĩ.
- ¹¹ SENHOR Penderuate pe penhemboayvu vy pejapo ete.
Ijyvýry pendekuai va'e peru peme'ẽ va'erã,
mba'eta nhomongyjea oiko.
- ¹² Ha'e ma omomba 'rã huvixa kuery ojejou porãa.
Ixugui huvixa yvy regua okyjepa 'rã okuapy.

Nhanderuate rembiapokue ha'e nhanemboaxya re ijayvua
Jogueroporaie va'e Jedutum pe mboraieirã Asafe om-
bopara va'ekue.

77

- ¹ Nhanderuate pe amonhendu xeayvua, ixupe ajapukai
guive.

* 76:2 Salém ma Jerusalém tetã rery mboae, Sião voi.

- Amonhendu 'rã xeyvua Nhanderueete pe xere oikuaa pota aguã.
- ² Xee ajexavai ára nhavõ aeka SENHOR.
Pytũ mbukukue re aupi xepo xekane'õ e'ỹ re,
xenhe'ẽ py nanhembovy'a ukaxei vy.
- ³ Nhanderueete re xema'endu'a vy xepoaẽ ainy.
Mba'emo re aikuaa pota ramo xenhe'ẽ
na'imbaraetevei.
- ⁴ Ndee rejapo ake aguã xerexa nambotyvei aguã rami,
ajexavai ete rã xeyvu aguã voi nda'evevei.
- ⁵ Aikuaa pota ymave guare re,
xema'endu'a ymave rupi ma'etỹa oaxa va'ekue re.
- ⁶ Pyávy ma aikuaa pota xepy'a py,
ha'e rami vy xenhe'ẽ py aporandu:
- ⁷ “Raka'e rã peve 'rã nda'u SENHOR nopenavei?
Ndoexa ukavei 'rã nhanemboaxya?”
- ⁸ Opa ete ma nda'u iporayvua?
Ijayvuague voi nda'u oaxa rive 'rã raka'eve rã peve?
- ⁹ Nhanderueete hexarai ma teve joayvua gui?
Tyrã ipoxy vy teve ndoexa ukavei nhanemboaxya?”
- ¹⁰ Aipoa'eve ju:
“Pova'e aroangeko aikovy,
mba'eta Yvate ete va'e oiporu kuaa regua oiporuaty
rami ve'ỹ oiporu”, ha'e va'ekue.
- ¹¹ Xema'endu'a SENHOR rembiapokue re,
mba'emo porã ymave rupi rejapo va'ekue re
xema'endu'a aikovy.
- ¹² Aikuaa pota nerembiapokue ha'e javi re,
xema'endu'a nhomondyipaarã rejapo va'ekue re.
- ¹³ Xeruete, ndee reikoa ma peteĩ tape icy'a e'ỹ va'e.
Marã ramigua tuuete nda'u ndee Oruete rami
ipo'aka 'rã?
- ¹⁴ Ndee ma Oruete nhomondyipaarã rejapo va'e.

- Yvy regua kuery pe rexa uka ndepo'akaa.
¹⁵ Ndejyva py reraa jepe va'ekue ndevyguá kuery,
 Jacó ha'e José ramymino kuery.
¹⁶ Ha'e gui Oneruete, yy nderexa. Yy nderexa vy okyjea
 oendu raka'e.*
 Typya voi omyĩmba.
¹⁷ Arai inhana va'e ojeapo yy.
 Yva re yapu atã onhendu.
 Ha'e gui hu'y voi oaxa jekuaa joa katy e'ỹ-e'ỹ.
¹⁸ Ndeguigua yapua hi'ãgue-'ãgue nhendu opa rupi,
 overa va'e voi omoexakã ovy yvy re.
 Yvy omyĩ vy oryryi.
¹⁹ Ye'ẽ rupi nderape ojekuaa,
 repyrõa ma yy tuvixa va'e rupi oo.
 Ha'e rami teĩ ndepypo ete ndojekuaai.
²⁰ Ndevyguá kuery rereko va'ekue vexe'i rami,
 Moisés ha'e Arão po rupi.

Nhanderuete opena porã re ijayvua

Mboraeirã nhombo'e aguã Asafe ombopara va'ekue.

78

- ¹ Xeretarã kuery, pejapyxaka ke xee rombo'e ramo.
 Pejapyxaka porã ayvu xejuru gui oẽ va'e re.
² Xeayvu 'rã mba'emo re ambojojaa rupi.
 Amombe'u porã 'rã ymagua kuery 'arandua.*
³ Mba'emo nhanderu kuery nhandevy omombe'u rã
 nhaendu ha'e jaikuaa va'ekue,
⁴ ha'e nungakue nanhamombe'u e'ỹi 'rã nhandera'y kuery
 pe.
 Raka'eve rã ikuai va'erã pe voi nhamombe'u 'rã

* 77:16 Apy ijayvu Ye'ẽ Pytã Nhanderuete omboja'oague re (Êxodo 14). Ha'e gui yapu, overa va'e Nhanderuete ombou va'ekue re ijayvu. * 78:2 Mateus 13.35

SENHOR opo'akaa rupi opa mba'e porã ojapo va'ekue jarovy'a aguã.

- ⁵ Ha'e ae oeja raka'e oayvu Jacó kuery pe,
Israel kuery pe oeja lei.
Ha'e nhaneramoĩ kuery pe ijayvu
gua'y kuery pe ju omombe'u aguã re,
- ⁶ ikuai jevy va'e kuery voi oikuaa aguã,
kyrĩgue oiko'i va'erã teri va'e kuery voi.
Ha'e gui ha'e kuery ju opu'ã vy ha'e nungakue re
ijayvu aguã guamymino kuery pe,
- ⁷ Nhanderujete re ojerovia aguã,
ha'e hexarai e'ỹ aguã Nhanderujete rembiapokue re,
ha'e rami 'rãgue py ojapo uka va'ekue rupi ete ikuai
aguã,
- ⁸ tamoĩ kuery ikuaiague rami e'ỹ ikuai aguã,
nonhe'ẽ rendui va'e'ỹ ikuai aguã.
Ha'e kuery ma ha'ekue'ỹ-kue'ỹ rami ipy'a va'e,
onhe'ẽ py Nhanderujete pe e'ỹ ikuai raka'e.
- ⁹ Efraim ra'y kuery guyrapa reve-reve ikuai raka'e va'eri
onhamba oje'oivy joe opu'ãa ára.
- ¹⁰ Ojepe'apa Nhanderujete guexeve guarã ojapo va'ekue
gui,
ixuguigua lei rupi nda'ikuaixei vy.
- ¹¹ Hexaraipa okuapy hembiapokue
ha'e opa mba'e porã oexa uka va'ekue gui.
- ¹² Nhomondyipaarã tamoĩ kuery renonde ojapo teĩ,
Egito yvy Zoã regua nhuũndy rupi.*
- ¹³ Ye'ẽ omboja'o vy omboaxapa heravy ha'e va'e rupi,
yy omopu'ã imo'amy omboty vy.*
- ¹⁴ Ara py peteĩ arai ojekuaa va'e rupi ogueraa,
ha'e rã pyávy ma tata hexakãa rupi oguereko.*

* 78:12 Êxodo 7.8-11.10 * 78:13 Êxodo 14.21-22 * 78:14 Êxodo 13.21-22

- 15 Tekoa e'ÿa py itaova ombovo vy
omboy'u pavẽ typy vaipa va'e gui rami.
- 16 Ita gui omoẽ yy oxyry atã va'e,
yakã rami omboxyry.*
- 17 Ha'e rami teĩ ha'e kuery ojejavy tema okuapy henonde.
Tekoa e'ÿa py ikuai raka'e Yvate ete va'e rovai.*
- 18 Opy'a py Nhanderuate pe “Taexa” he'ia rupi ikuai.
Ho'u va'erã re rive tema ojerure okuapy.
- 19 Nhanderuate re ijayvu vy aipoe'i okuapy:
“Nhanderuate nda'u tekoa e'ÿa py ojou 'rã ja'u
va'erã?
- 20 Ita re ombota uka vy ha'e va'e gui yy omboxyry va'ekue
mbojape voi nda'u ome'ẽ kuaa 'rã ja'u va'erã?
Xo'o voi nda'u ojou uka 'rã ojeupegua kuery pe?” he'i
okuapy.
- 21 Ha'e nunga SENHOR oendu vy ojou vai.
Ha'e rami vy Jacó ra'y kuery re omoendy tata,
Israel kuery pe oexa uka opoxya.
- 22 Mba'eta ha'e kuery ndojeroviai Nhanderuate re,
ndogueroviai guive ogueraa jepe aguã.
- 23 Ha'e rami teĩ yva pe ha'e ijayvu vy
oipe'a uka yva rokẽ.
- 24 Ojapo ha'e kuery áry ho'a aguã maná ho'u aguã.
Ha'e kuery pe ome'ẽ tembi'u yva guigua,*
- 25 ha'e ramo peteĩ-teĩ ho'u okuapy mbojape anjo kuery
rembi'u regua.
Hevyatãmba aguã rami ombou tembi'u.
- 26 Ha'e gui ojapo yva gui vytytu kuaray oẽa katy gui oipeju
aguã rami,
opo'akaa rupi ombou vytytu kuaray puku-a katy gui.

* 78:16 Êxodo 17.1-7; Números 20.1-13

* 78:17 Êxodo 16; Números 11

* 78:24 João 6.30-35

- 27 Ha'e rami vy xo'o ju ombou ha'e kuerya py yvy ku'i rami,
guyra ombou ita ku'i ye'ẽ rembe re oĩ va'e rami heta va'e.
- 28 Ojapo ha'e kuery ikuaia mbyte ho'a aguã rami,
ha'e kuery ro yvýry rupi ae.
- 29 Ha'e ramo ho'u okuapy hevyatãmba peve,
ha'e kuery oipota va'e ojapo ramo.
- 30 Ha'e rami teĩ ha'e kuery nonhandu kuaavei.
Ijuru py tembi'u oime rei teri reve
- 31 Nhanderuate oexa uka opoxya ha'e kuery rovai.
Ha'e kuery regua imbaraetekueve voi ojuka,
oity inony Israel regua kunumigue.
- 32 Ha'e rami rire teĩ ha'e kuery ojejavý riae tema,
ndojeroviai okuapy tembiapo porã ojapo teĩ.
- 33 Ha'e nunga rupi ha'e ojapo ha'e kuery oikovea yvytu
rami rive oaxapa vyvoi aguã rami,
oikovea pukukue re okyje reia rupi anho ikuai aguã.
- 34 Ojukapa ta ma ramo mae ma oapukai okuapy ixupe,
onhemboaxya oendu vy oeka okuapy Nhanderuate.
- 35 Ima'endu'a ju Nhanderuate ha'e kuery pegua itaova
oikoa re,
Nhanderuate Yvate ete va'e heraa jepea re.
- 36 Ha'e rami teĩ ixupe oapukai vy ijayvu porã merami rive
okuapy,
oapekũ py ma ijapu.
- 37 Mba'eta opy'a py ndojerovia etei,
guexeve guarã ojapo va'ekue rupi e'ỹ ikuai.
- 38 Ha'e rami teĩ Nhanderuate nhomboaxy va'e vy
omboguepa 'rã teko vai, nanhomombai 'rã guive.
Ha'e rami 'rãgue py mbovykue rei e'ỹ nomoĩ 'rã
ipoxy aguã,
opoxya oendu va'eri ndajoguerekoi 'rã ha'e rami.
- 39 Ima'endu'a ha'e kuery to'o rive ikuaia re,

- vytyu oaxa rire ndojevyveia rami ikuai va'e ramo.
- 40 Ha'e rami teĩ mbovykue rei e'ỹ hexe opu'ã rei okuapy
tekoa e'ỹa py,
ha'e kuery ae'i ikuaia py ombopoxya rupi ikuai.
- 41 Nhanderuate pe “Taexa” he'i jepi,
ijayvu rei okuapy Israel kuery ruete Iky'a e'ỹ va'e re.
- 42 Na'ima'endu'avei okuapy ipo'akaa re,
hovaigua kuery gui ogueraa jepeague re voi,
- 43 neĩ Egito yvy re hexa pyrã ojapoague re,
Zoã regua py nhomondyipaarã ojapoague re.
- 44 Mba'eta ha'e py yakã oĩ va'e tuguy ju ojapo va'ekue,
yy gui ha'e kuery oy'u e'ỹ aguã.
- 45 Ha'e kuerya py ombou heta mberu oixu'upa aguã,
ju'i voi heta ombou omomba aguã.
- 46 Ha'e kuery mba'emo omono'õ 'rã va'ekue omboaxapa
yxo rembi'urã,
tuku karu py omomba onhotỹ va'ekue'a.
- 47 Amandau ombou vy omomba va'ekue ha'e kuery uva ty,
ha'e yvyra sicômoro ikuai va'e voi ojukapa yro'y py.
- 48 Amandau py omomba hymba vaka kuery,
ha'e onhemboxi va'e py vexe'i kuery ojuka.
- 49 Ha'e kuery pe oexa uka opoxya,
opa mba'e vai py omoingo axy opoxya rupi,
anjo kuery mba'emo vai rerua pe omboaxa.
- 50 Opoxya rupi ete oiko va'ekue,
ha'e kuery rekovea ndogueraa jepi manoa gui,
ha'e rami 'rãgue py mba'eaxy vaikue pe omboaxa
hekovea.
- 51 Ojukapa Egito pygua ra'y kuery jypyguare ha'e javi,
jypygua imbaraetekueve Cam regua.
- 52 Ha'e rã ojeuegua kuery ma oipe'apa vexe'i rami,
vexe'i rami oguereko tekoa e'ỹa rupi.
- 53 Oguereko porã ramo okyjea noendui okuapy.

- Ha'e rã hovaigua kuery ma oikepa ye'ẽ py.
 54 Ogueraa yvy iky'a e'ỹ va'e katy,
 yvyty opo'akaa rupi oipe'a va'ekue peve.*
 55 Ha'e kuery renonde gui omoxẽmba ha'e va'e yvy pygua
 kuery,
 ha'e gui ijyvy va'ekue ma Israel kuery peguarã ju
 omboja'o ukapa,
 hooque py omoingo Israel kuery.
 56 Ha'e rami teĩ Nhanderujete Yvate ete va'e pe “Taexa”
 he'i ju okuapy,
 hexe opu'ãa rupi.
 Ijayvuague rami e'ỹ ikuai.*
 57 Tamoĩ kuery ikuaiague rami ete ojepe'apa,
 ojeroviaa rupi ve'ỹ ikuai.
 Opa marã rei ikuai guyrapa hembia e'ỹ va'e rami.
 58 Mba'eta yvy'ã rupi ombojerovia atyrã ojapo vy
 ombopoxy,
 mba'emo ra'angaa rive omboetea rupi ojapo okuapy
 nda'evei etea oendu aguã rami.
 59 Ha'e nunga Nhanderujete oendu vy ipoxy.
 Ha'e vy nopenavei Israel kuery re.
 60 Noivei ombojeroviaaty Siló tetã py oĩ va'e py,
 avakue mbyte oo'i oĩ atyrã ojapo rire teĩ.*
 61 Lei ryrũ ipo'akaa kuaa ukaa voi ogueraa uka amboae yvy
 katy,
 hexakãa rexa ukaa oĩ va'ekue guive ngovaigua kuery
 po py omboaxa.
 62 Ojeuegua kuery omboaxapa kyxẽ py ijukaarã pe,
 ojeuegua kuery rovai ipoxy vy.
 63 Ha'e ramo kunumigue tata omomba ramo

* 78:54 Josué 3, 11 * 78:56 Juízes 2.6-15 * 78:60 1 Samuel 4; Jeremias 7.12-15

kunhataĩgue ogueroporaei va'erã jipoi, neĩ omenda
aguã.

- 64 Sacerdote kuery voi kyxe py ojukapaa rã
ta'yxykue ojae'o aguã nda'evei.
- 65 Ha'e gui mae SENHOR oikuaa pota okeague gui omyĩ va'e
rami,
ipy'a guaxu va'e vinho oy'u vy ojavukai atã va'e rami
avi.
- 66 Ha'e vy ngovaigua kuery ojuka vy omboguevi atãmba,
ojapo raka'e rã peve oxĩmba aguã rami.
- 67 Ha'e gui huvixarã ma José ramymino kuery va'e regua
ndoiporavoi,
neĩ Efraim regua.
- 68 Ha'e rami 'rãgue py Judá regua oiporavo,
Sĩão vvyty oayvu va'e guive.
- 69 Ha'e áry ojapo ojeuegua henda iky'a e'ỹ va'e yva rami
ete oĩ atã va'erã,
omoĩ atã raka'e rã peve guarã vvy onhono va'ekue
rami.
- 70 Ha'e rami vy oiporavo guembiguai Davi
vexa'i kora gui oipe'a vy.*
- 71 Vexa'i re opena oikovya gui ogueru vy
omoĩ Jacó kuery re opena va'erã,
ojeuegua kuery Israel re ae.
- 72 Ha'e ramo opena oikovy anhetẽ rupi ipy'a va'e vy,
arandu rupi ete oguereko opo py.

Ngovaigua kuery ombopaga aguã re ojerurea okuapyague
Mboraeirã Asafe ombopara va'ekue.

79

- 1 Oreruete, vvy regua xondaro kuery ndevygua vvy re ou.
Ndevygua templo iky'a e'ỹ va'e omongy'apa,

* 78:70 1 Samuel 16.1-13

- ha'e Jerusalém tetã ha'e javi rupi ombovaipa.*
- ² Nerembiguai kuery retekue oeja guyra rembi'urã,
ndevy ikuai va'ekue ro'okue ma ka'aguy rupigua
rembi'urã oeja.
- ³ Jerusalém ha'e javi rupi omoẽ huguy yy rami,
nda'ipovei guive hetekue nhono porãarã.
- ⁴ Ha'e ramo orea katy rai'i rupi ikuai va'e ijavyu vaikue-
ikue orere.
Opuka, ovy'a rei guive orere.
- ⁵ SENHOR, raka'e peve 'rã tu ha'e rami oiko?
Orevy rexa uka riae 'rã teve nda'evei etea?
Orejou vaia nda'u tata rami riae 'rã ri hendy?
- ⁶ Yvy regua kuery pe jevy ke ndepoxy,
ndekuaa e'ỹ va'e kuery pe,
nderery rupi e'ỹ ojapukai va'e pe.
- ⁷ Mba'eta ha'e kuery ma omokanhymba Jacó kuery,
orerekoa voi ombovaipa.
- ⁸ Orere emoĩ eme oreramoĩ kuery ojevavyague.
Ha'e rami 'rãgue py orea py eju pojava oremboaxy
aguã,
noronhanimavei ma ramo.
- ⁹ Oreruede orereraa jepea, orepytyvõ ke
nderery remboete ukaa rupi vy.
Orereraa jepe, ha'e emboguepa rojevavyague
nderery re ae vy.
- ¹⁰ Mba'erã tu vyvy regua kuery “Mamo tu Penderuede oĩ?”
he'i okuapy?
Nerembiguai kuery ruguy onhoẽague re
vyvy regua rembopaga vy exa uka orevy.
- ¹¹ Endu ke nhuã py ikuai va'e poaẽ.
Ndepo'akaa rupi emoingove ju omano aguã rami
ikuai va'e.

* 79:1 2 Reis 25.1-21; 2 Crônicas 36.15-21; Jeremias 52.4-30

- ¹² SENHOR, orea katy rai ikuai va'e ndere ijayvu vai rei ramo
embopaga sete-kue áryve.
- ¹³ Ha'e rã ore ma ndevygua orekuai,
nerymba vexa'i kuery remongaru va'e ae.
Roguerovy'a riae 'rã.
Aỹ guive raka'e rã peve roporaei 'rã ndevy.

Omoingo porã ju aguã re ojerurea ague

Jogueroporaei va'e pe Asafe ombopara va'ekue “Yvoty lírio” he'ia py oporaeia rami oporaei aguã.

80

- ¹ Israel kuery re repena va'ety, ejapyxaka ke.
Ndee rereko José ramymino kuery mymba rami.
Anjo ipepo va'e ikuaia áry reia gui exa uka nerexakãa.
- ² Efraim, Benjamim ha'e Manassés regua kuery pe
exa uka ndepo'akaa, eju guive orereraa jepe aguã.
- ³ Oreruete, oremoingo porã ju ke.
Orevy pe exa uka nderova rexakãa, roo jepe aguã.
- ⁴ SENHOR Oreruete nexondaro reta va'e,
raka'e peve 'rã tu rendu rive ndevygua kuery on-
hembo'ea?
- ⁵ Orerexay re ae oremongaru tembi'u 'rãgue py,
karo remonyẽ orep'y'a vaia roy'u aguã.
- ⁶ Rejapo orea katy'i ikuai va'e orere opu'ã aguã rami,
ha'e orerovaigua kuery orere opuka rei aguã.
- ⁷ Oreruete nexondaro reta va'e, oremoingo porã ju ke.
Orevy pe exa uka nderova rexakãa, roo jepe aguã.
- ⁸ Egito vvy gui reru raka'e peteĩ uva rakãgue'i.*
Yvy regua kuery remoxẽague py renhotỹ.
- ⁹ Vvy remboa'eveague rupi hapo porã ovy,

* 80:8 “Uva rakãgue'i” he'ia ma Israel kuery re ijayvu vy (Isaías 5.1-7, 27.2-6; Lucas 20.9-19).

- ha'e yvy áry rupi hakã'i oã' ovy.
- ¹⁰ Ha'e rami vy omokuaray'ãmba yvyty ikuai va'e,
yary tuvixakueve va'e guive.
- ¹¹ Ye'ẽ peve oo oiny hovapy,
ha'e hoky ma yakã peve oo.
- ¹² Ha'e rire teĩ mba'e re tu ha'vy reity uka ikora?
Ha'e ramo tape rupi oaxa va'e tema omondo 'rã hi'a.
- ¹³ Tajaxu omou'ũmba 'rã,
ha'e mymba kuery nhuũndy rupigua ho'upa 'rã.
- ¹⁴ Oreruete nexondaro reta va'e, rojerure ndevy:
Ejevy ju oreá py.
Pe yva gui ema'ẽ orere,
eju eikuaa pota aguã ndevygua uva rembypy re.
- ¹⁵ Epy ke ndepo py ae renhotỹ va'ekue,
hakã pyau ndejeupe guarã ae remombaraete
va'ekue.
- ¹⁶ Ojayapaa ma rire oapypaa ma tata py.
Tokanhymba orerovaigua kuery ndepoxya nderova
py rexa uka ramo.
- ¹⁷ Tove ndepo toĩ ndeyke re ikuai va'e kuery re,
ava ra'y ndejeupe guarã ae remombaraete va'ekue
re.
- ¹⁸ Ha'e rire ore kuery ndorojepe'avei ma 'rã ndea gui.
Oremoingove ju ke.
Ha'e ramo 'rãe nderery rupi rojapukai.
- ¹⁹ SENHOR Oreruete nexondaro reta va'e, oremoingo porã
ju.
Orevy exa uka nderova rexakãa, roo jepe aguã.

*Jaroporai ha'e nhanhe'*ẽ rendu aguã regua
Jogueroporaie va'e pe mboraieirã Asafe ombopara va'ekue
“Uva'a onhamiaty” he'ia py oporaieia rami oporaie aguã.

81

- ¹ Peporaei ke pevy'aa rupi Nhanderuete nhanemom-
baraetea pe.
Perovy'a Jacó Ruete.
- ² Peporaei vy pembojoguy pandeiro pu py.
Pembopu porã mba'epu ixã reta va'e ha'e mbaraka.
- ³ Pembopu ke mimby guaxu
jaxy pyau ha'e jaxy inhypytũ nhavõ,
nhandevygua ngaru oikoa ára.
- ⁴ Ha'e rami aguã ae Jacó Ruete oeja va'ekue
Israel kuery rekorã.
- ⁵ José kuery rekorã oeja raka'e
Egito pygua kuery re opu'ã vy oo jave.
Peteĩ ayvu xee naendu kuaai va'ekue aendu ju aipoe'i rã:
- ⁶ “Pendevoiy amboguejy va'ekue pendeaxi'y áry gui,
pendepo voi aipe'a ajaka peupi heravyague gui.
- ⁷ Pejexavai vy xeivy pejapukai ramo xee rogueraa jepe
va'ekue.
Yapu mbyte gui xee rombovai,
roeko a'ã va'ekue guive Meribá py yy oĩ va'e yvýry”,
he'i.*
- ⁸ “Xevygua kuery, pejapyxaka ke pendeivy xeayvu rã.
Israel kuery, peẽ kuery xenhe'ẽ rendu va'e rire.
- ⁹ Penembyte pereko eme Penderuete ramigua rive,
tuuete mboae renonde pembojerovia eme.*
- ¹⁰ Xee ae ma SENHOR Penderuete,
Egito yvy gui penerenoẽare.
Peipe'apa ke pendejuru, ha'e rã xee romongaru 'rã”,
ha'e va'ekue.
- ¹¹ Ha'e rami teĩ xevygua kuery naxenhe'ẽ rendui.
Israel kuery ndaxekuaa potai.

* 81:7 Meribá py oeko a'ãague re ijayvua ma Êxodo 17.1-7 py oĩ. * 81:9
Êxodo 20.1-6

- 12 Ha'e rire xee ajapo ha'e kuery ae akã ratãa rupi ikuai
aguã rami,
ha'e kuery oipotaa rami rive ikuai aguã.
- 13 Xevyguia kuery xenhe'ẽ rendu va'e rire,
Xeguigua tape rupi ae Israel kuery oo va'e rire
- 14 xee amomba voi 'rãgue hovaigua kuery,
xepo'aka 'rãgue ija'e e'ỹ va'e ha'e javi re.
- 15 SENHOR re ija'e e'ỹ va'e kuery ikuai 'rãgue ixupe,
ha'e rami ikuai 'rãgue raka'e rã peve.
- 16 Ha'e rã peẽ kuery ma trigo iporãve va'e re romongaru
'rãgue,
ei ita pa'ũ gui guare ame'ẽ 'rãgue penevyatãmba
peve.

*Ha'eve e'ỹ*a rami joe opena va'e kuery pe ijayvua
Mboraeirã Asafe ombopara va'ekue.

82

- 1 Nhanderuede renonde ijapy okuapy ojeuegua kuery.
Ha'e ramo tuuete kuery mbyte omboayvu oiny.*
- 2 “Raka'e peve 'rã tu ha'eve'ỹa rami peikuaa pota joe?
Heko vai va'ea katy jepi ri ty peiko.
- 3 Ha'evea rami ete 'rãgue peikuaa pota yvyĩgue'i ha'e
tyre'ỹ re.
Pepena porã ke ojexavai va'e ha'e oipytyvõ pyrã e'ỹ
kuery re.
- 4 Peipytyvõ yvyĩgue'i ha'e iporiaukue'i,
peraa jepe heko vai va'e po gui.”
- 5 Ha'e kuery ma mba'eve ndoikuaai,
neĩ ndoikuaa potai va'e,
pytũ reia rupi ikuai.

* 82:1 “Tuuete kuery” he'ia ma joguerekoarã omoĩ mbyre re ijayvu vy (João 10.34-36).

Ha'e ramo yvy yta omyĩmba.†

- 6 Xee aipoa'e va'ekue: “Peẽ kuery ma tuuete,
Yvate ete va'e ra'y kuery pendekuai”, ha'e va'ekue.*
- 7 Ha'e rami teĩ avakue rami rive 'rã pemano,
pendekovea opa 'rã huvixa kuery mboae rami.
- 8 Oruete, epu'ã ke, eikuaa pota yvy regua kuery re.
Mba'eta yvy regua ma ndevy guarã meme.

Nhanderuete nhombopaga aguã re ojerurea ague
Mboraeirã Asafe ombopara va'ekue.

83

- 1 Oruete, ekyirĩ eme!
Oruete, ndeayvu e'ỹ eme, eĩ rive eme guive.
- 2 Mba'eta nderovaigua kuery opu'ãmba okuapy,
ndere ija'e e'ỹ va'e onhemboyvatepa.
- 3 Nhomongeta rei okuapy ndevyguia kuery rovai,
jogueroayvu 'rã repenaa va'e kuery re.
- 4 Ha'e vy aipoe'i: “Peju ke, jaa jaipe'a yvy re ikuai va'e
mbyte gui,
Israel kuery re ima'endu'aave e'ỹ aguã”, he'i okuapy.
- 5 Peteĩ rami 'rã jogueroayvu okuapy
nderovaigua ikuai aguã:
- 6 Edom regua ha'e Ismael guigua kuery,
Moabe regua ha'e Agar remiarirõ kuery,
- 7 Gibal pygua, ha'e Amom, Amaleque, Filístia
ha'e Tiro pygua kuery ha'e javi.
- 8 Assíria pygua kuery voi onhemoirũ 'rã ha'e kuery reve
Ló ramymino kuery oipytyvõ vy.
- 9 Ha'e kuery re ejapo Midiã regua kuery re rejapoague
rami,

† 82:5 “Yvy yta” he'ia ma ha'evea rami joguerekoa re ijayvu vy (Salmo 11.3, 75.3). * 82:6 João 10.34

Sísera ha'e Jabim kuery re Quisom yakã yvýry re-
japoague rami.*

10 Ha'e va'e kuery ma rejukapa va'ekue En-Dor py,
ha'e ramo hu'ũmba yvy re.

11 Ha'e kuery regua yvatekueve re ejapo Orebe ha'e Zeebe
re rejapoague rami,
huvixa kuery re ejapo Zeba ha'e Zalmuna re re-
japoague rami.†

12 Mba'eta “Jajopy 'rã Nhanderuete yvy nhanderekoarã”,
he'i okuapy.

13 Xeruete, emoaĩmba ke yvyra rogue yvytu jere omboipa
heravya rami,
mba'emo pire yvytu opa rupi ombovevea rami,

14 ka'aguy rupi tata oapypaa rami,
tata rendy yvyty ikuai va'e oapypaa rami.

15 Ha'e rami ae avi eakykue monha nde'yvytu vaikue py,
emondyipa heravy nde'yvytu atã py.

16 SENHOR, ejapo ha'e kuery oxĩmba aguã rami,
nderery rupi ha'e kuery voi ndereka aguã.

17 Tove ha'e kuery toxĩmba ha'e nda'evei nho ta'ikuai
raka'e rã peve.

Nda'evei reia toendu ha'e tokanhymba.

18 Ha'e ramo 'rãe oikuaa ndee anho SENHOR nderery va'e
reikoa,
ha'e yvy jave áryve Yvate ete va'ea.

Templo re ima'endu'a etea

Jogueroporaiei va'e pe mboraeirã Coré ra'y kuery om-
bopara va'ekue “Uva'a onhamiaty” he'ia py oporaieiaty
rami oporaiei aguã.

* 83:9 Midiã regua re Nhanderuete mba'emo ojapoague omombe'u Juízes 7
py, ha'e rã Sísera ha'e Jabim re ojapoague ma Juízes 4 py. † 83:11 Ha'e va'e
kuery Gideão ojukapa (Juízes 7.25–8.21).

84

- ¹ Xerueete nexondaro reta va'e,
xevy pe nembojeroviaaty ma iporã ete!
- ² Xenhe'ê py xepoaẽ SENHOR pegua oka re nda'evei vy.
Mba'eta xepy'a, xerete ha'e javi py arovy'a Nhanderueete oikove va'e.
- ³ Kyky'i ma oo 'rã ojou oke atyrã,
mbyju'i voi ojou 'rã guaityrã'i gua'y kue'iry oguereko aguã,
ndevygua altar yvýry,
SENHOR nexondaro reta va'e, Xeruvixa ha'e Xerueete.
- ⁴ SENHOR, ovy'a ete 'rã ndevygua oo py ikuai va'e.
Ha'e kuery oporaei riae 'rã ndevy.*
- ⁵ Ovy'a ete 'rã avakue ndere vy imbaraeete va'e,
ha'e ipy'a re oĩ taperã omoatyro mbyre rupi oguata aguã.
- ⁶ Yvyugua ipiru rei va'e rupi oaxa teĩ
ha'e kuery pe ojeapo 'rã yy oxyry porã reia.
Oky ypy va'e omoakỹ porãmba 'rã guive.
- ⁷ Ha'e kuery ma imbaraeeteve teve 'rã oje'oivy.
Peteĩ-teĩ ojexa uka 'rã Nhanderueete renonde Sião py.†
- ⁸ SENHOR, Xerueete nexondaro reta va'e, endu anhembo'ea.
Jacó Ruete, ejapyxaka ke.
- ⁹ Orerueete mba'emo vai gui joko reiko va'e, eikuaa pota ke,
ema'ê huvixave reiporavo va'ekue re.
- ¹⁰ Amboae henda py mil ára aĩ 'rãgue py
ha'eveve peteĩ'i ára ndevygua roka py aĩ aguã.
Heko vai va'e rekoa py xerekoa 'rãgue py

* 84:4 “Ndevygua oo py ikuai va'e” he'ia ma levita ha'e sacerdote kuery templo py ikuai va'e re ijayvu vy. † 84:7 Apy ma ijayvu Jerusalém py Nhanderueete omboete aguã katy oguata va'e kuery re.

ha'eveve Xerujete pegua rokẽ arõ aikovy aguã.

¹¹ SENHOR Nhanderujete ma kuaray ha'e mba'emo vai jokoã.

SENHOR nhanemboaxy ha'e nhanemoexakãarã.

Teko porã rupi ikuai va'e pe nome'ẽ e'ỹi 'rã iporã va'e.

¹² SENHOR nexondaro reta va'e, ndere ojerovia va'e ovy'a ete 'rã.

Ojejavyague Nhanderujete ombogue aguã re ojerurea ague
Jogueroporaie va'e pe mboraeirã Coré ra'y kuery ombopara va'ekue.

85

¹ SENHOR, remoingo porã va'ekue ndevvy,
Jacó kuery guive remoingo porã ju.

² Ndevygua kuery ojejavyague remboguepa va'ekue,
heko vaiague rejao'ipa.

³ Ndepoxya nderexa ukai orevy,
ndepoxya rupi e'ỹ orerereko va'ekue.

⁴ Orerujete orereraa jepea, peteĩgue ju ke oreomoingo porã,
oregui eipe'a ju ndepoxya.

⁵ Tyrã ndepoxy ria e 'rã teve orevy?
Raka'e rã peve 'rã nda'u ndepoxy?

⁶ Noremoingo porãve jevyi 'rã ri ty'y,
ndevygua kuery ndererovy'a aguã?

⁷ SENHOR, exa uka ndeporayvua orevy,
ejapo roo jepe aguã rami.

⁸ Ajapyxaka 'rã SENHOR ijayvua re,
mba'eta ijayvu ojeupeguaiky'a e'ỹ va'e kuery
omoingo porã aguã re,
o'arandu e'ỹa py ho'a ve'ỹ aguã.

⁹ Ou ma oiny henonde ojererokyjea rupi ikuai va'ea py,
ogueraa jepe aguã,

- nhandeyvy re hexakãa ojekuaa aguã.
- ¹⁰ Mborayvu nhomoirũ anhetẽ va'e reve,
teko porã ha'e jaiko porãa oje'a jova pyte va'e rami.
- ¹¹ Yvy gui henhoĩ 'rã anhetẽ va'e,
ha'e teko porã oma'ẽ 'rã yva gui.
- ¹² SENHOR ome'ẽ 'rã iporã va'e,
ha'e nhandeyvy re oiko 'rã mba'emo'a.
- ¹³ Teko porã oo 'rã henonde,
oguereko katu aguã haperã oo aguã.

Ojerure ha'e ojerovia etea

Davi onhembo'eague.

86

- ¹ SENHOR, ejapyxaka ke ajapukai rã, xembovai guive,
mba'eta ajexavai vy xeporiau aikovy.
- ² Ndere ajerovia ramo eraa jepe xerekove.
Xeruete, reraa jepe 'rã nerembiguai ndere ojerovia
rã.
- ³ SENHOR, xemboaxy ke,
ára pukukue re ndevy ajapukai ramo.
- ⁴ Embovy'a ju nerembiguai py'a,
ndere xenhe'ẽ aroma'endu'a ramo.
- ⁵ Mba'eta SENHOR, porayvu ha'e nhomboaxy va'e reiko,
reayvu ete ndevy ojapukai va'e ha'e javi.
- ⁶ SENHOR, endu ke anhembo'ea,
eikuaa pota ajapukaia re.
- ⁷ Ajexavaia ára ajapukai 'rã ndevy,
ndee xembovai ramo.
- ⁸ SENHOR, ndee ramigua tuuete mboae nda'ipoi.
Nda'ipoi avi rejapo va'e ramigua.
- ⁹ Ha'e javi regua remoingo va'ekue ou vy
guenapy'ã re oĩmba 'rã okuapy nerenonde,

- ha'e gui omboete 'rã nderery, SENHOR.*
- ¹⁰ Mba'eta ndee ma yvate ete va'e, nhomondyipaarã apoa guive.
Ndee anho Oreruete.
- ¹¹ SENHOR, xembo'e ke nderape rupi aa aguã.
Ha'e ramo aiko 'rã ndeguigua anhetê etea rupi.
Xepy'a re emoĩ nderery aendu vy ajereroxyjea rupi anho aiko aguã.
- ¹² SENHOR Xeruete, xee roguerovy'a xepy'a ha'e javi py, nderery rupi aporaei 'rã raka'e rã peve,
- ¹³ mba'eta ndee xerayvu ete vy
xerekove reraa jepe manoa po'akaa gui.
- ¹⁴ Xeruete, ojejou porã rei va'e kuery opu'ã ma xere,
ojerovia rei va'e xejukaxe okuapy.
Ha'e kuery nemboetea rupi e'ỹ ikuai.
- ¹⁵ Ha'e rã ndee SENHOR Xeruete ma renhomboaxy ha'e ndeporayvu vaipa,
nandekuerai, opa mba'e py renhomboaxy ha'e anhetê rupi reiko va'e.
- ¹⁶ Ema'ẽ ke xere, xemboaxy guive.
Xemombaraete, mba'eta nerembiguai aiko,
eraa jepe nerembiguai pi'a.
- ¹⁷ Eikuaa uka xerayvua,
xere ija'e e'ỹ va'e kuery oexa vy oxĩmba aguã.
Mba'eta SENHOR, ndee ae xepytyvõ ha'e xembopy'a guaxua.

Nhanderuete Jerusalém tetã oayvua re ijayvua
Mboraeirã Coré ra'y kuery ombopara va'ekue.

87

¹ Yvyty icy'a e'ỹ va'e áry SENHOR Sião* tetã omoĩ atã rire

* 86:9 Apocalipse 15.4 * 87:1 Sião ma Jerusalém tetã rery mboae.

² oayvu hokẽ ikuai va'e voi.

Jacó kuery rekoa ikuai va'e ha'e javi gui oayvuve.

³ Ndevy Nhanderueete pegua tetã, ayvu iporã ete va'e 'ea:

⁴ “Xekuaa va'e kuery rekoa regua ma

Egito ha'e Babilônia.

Oĩ avi 'rã Filístia, Tiro ha'e Etiópia,

ha'e py ae itui'i rire.”

⁵ Mba'eta Sião tetã pe aipo'ea 'rã:

“Kova'e ha'e peva'e voi ha'e pygua ae.

Yvate ete va'e omoĩ atã 'rã.”

⁶ SENHOR yvy regua rery ombopara vy aipoe'i 'rã:

“Kova'e ma ha'e pygua ae.”†

⁷ Oporaei va'e kuery ha'e javi opo-opo reve aipoe'i 'rã:

“Ndere anho oĩ xemoingo porãa ha'e javi.”

Ojexavai va'e ndovy'aia rupi ijayvuague

Jogueroporaei va'e pe mboraeirã Coré ra'y kuery nhombo'e aguã ombopara va'ekue mbaraka py ombojoguy aguã, Ezra ramymino Hemã oporaei va'ekue.

88

¹ SENHOR ma Xeruete xereraa jepea.

Ára pukukue re, pyávy voi ajapukai ndevy.

² Anhembo'ea tonhendu nerenonde.

Ejapyxaka ke ajapukaia re.

³ Mba'eta xenhe'ẽ py aendu opa marãgua nda'eveia,

xerekove ma manoa katy'i ma ovaẽ.

⁴ Yvykua katy oguejy ma ovy va'e rami xekuaa,

ava imbaraeete va'e ve'ỹ ma aiko ramo.

⁵ Omanogue mbyte omombo pyre rami aiko,

yvykua py ojuka pyre itui va'e rami.

Ha'e kuery re ma nanema'endu'vei ma 'rã,

† 87:6 “Ha'e py itui'i” he'ia ma ojepegua kuery re ijayvu vy, Jerusalém pygua ae pe rami, mombyry itui'i va'ekue teĩ.

- ha'e ndepo py nereipytyvõvei 'rã.
⁶ Ndee ae xemombo vyvkua pukuvea py,
 ijavaetevea ha'e vyvkua vaikue py.
⁷ Mba'eta xe'áry ndepoxya ipoyi oiny,
 yai py rami ndeguigua xemokangy.
⁸ Rejapo xerexa va'ety kuery xerejapa aguã rami,
 ha'e kuery ojegararu rei ma okuapy xegui.
 Nhuã py xembo'aa rire aa jepe aguã ndaikuaavei.
⁹ Ajexavai ete vy ndaxerexa pyxovei ma.
 SENHOR, ndevy pe anho ajapukai ko'ẽ nhavõ,
 ndevy ae xepo aupi.
¹⁰ Omanogue pe nda'u rejapo 'rã ri hexa pyrã?
 Ha'e kuery nda'u ovypa 'rã ri ndevy oporaei aguã?
¹¹ Ha'e kuery nda'u ituia py ijayvu 'rã ri ndeporayvua re?
 Vyvkua vaikue py nda'u ijayvu 'rã ri ojeroviapy
 reikoa re?
¹² Pytũ reia py nda'u ojekuaa 'rã ri hexa pyrã rejapo va'e?
 Yvy hexarai pyre ikuaia re teĩ nda'u ojekuaa 'rã ri
 ndereko porãa?
¹³ Ha'e gui SENHOR, xee ma ndevy ae ajapukai xepytyvõ
 aguã.
 Ko'ẽ te'ỹ'i re xee anhembo'e ndevy.
¹⁴ SENHOR, mba'e re tu xereja ri?
 Mba'e re tu xevy pe nderejexa ukavei ri?
¹⁵ Xekunumi guive ajexavaia re aiko, amano rai'i ma
 aikovy.
 Ndee xemongyje ramo xee ndaikuaai rei aikovy.
¹⁶ Ndepoxya xere ou,
 ndeguigua ngyje xemomba ta ma.
¹⁷ Ha'e nunga ha'e javi xembojere riae yy ou va'e rami,
 jova-jovai gui xejoko.
¹⁸ Xerayvu va'e ha'e xeirũ kuery ma xea gui mombyry
 reipe'apa.

Ha'e ramo pytũa rive opyta aexa va'ety rami.

Messias ipo'aka aguã re ijayvua

Mboraeirã Ezra ramymino Etã nhombo'e aguã ombopara va'ekue.

89

- ¹ SENHOR, aporaei riae 'rã renhomboaxya re,
raka'e rã peve xejuru py aikuaa uka 'rã ojeroviapy
reikoa.
- ² Mba'eta aipoa'e: “Ndeporayvua ndopai 'rã,
ha'e ndereko porãa yva re remoĩ atã”, ha'e.
- ³ Aipo're: “Xerembiguai Davi aiporavo va'ekue pe
aura reve ajapo xereve guarã. Ha'e vy aipoa'e:
- ⁴ “Neramymino kuery amoĩ atã 'rã raka'e rã peve guarã,
raka'e rã peve amoĩ 'rã ndepo'akaa', ha'e”, 're.*
- ⁵ SENHOR, yva re oporaeia okuapy mba'emo porã rejapo
va'ekue rupi,
ndevyguia iky'a e'ỹ va'e kuery ijatya py
ogueroma'endu'a okuapy ojeroviapy reikoa.
- ⁶ Mba'eta mava'e nda'u SENHOR rami ete oiko 'rã yva re?
Yva regua kuery mava'e 'rã tu SENHOR ramigua ete
oiko?
- ⁷ Mba'eta ixupegua iky'a e'ỹ va'e kuery ijatya py Nhan-
deruete yvateve ete va'e avi oĩ,
ijyvýry ikuai va'e ha'e javi gui okyjevepy oiko.
- ⁸ SENHOR Ozeruete nexondaro reta va'e,
mava'e 'rã tu ndee rami ipo'akapa va'e oiko?
SENHOR, ndejee remoĩ ojeroviapy reikoa aguã.
- ⁹ Ye'ẽ opa marã omyĩ teĩ ndee ndepo'aka 'rã.
Yai opu'ã-pu'ã ramo remombytu'u.

* 89:4 Davi reve Nhanderuete ijayvuague ma 2 Samuel 7 py oĩ. (Salmo 132.11-12; Atos 2.30).

- 10 Remokyrirĩ Raabe joguero'aa py ojuka pyre rami.†
Ndejyva ipo'aka va'e py remoaĩmba nderovaigua
kuery.
- 11 Yva ma nemba'e oĩ, yvy voi.
Yvy ha'e hexe ikuai va'e ha'e javi ndee ae rejapo
va'ekue.
- 12 Ndee rejapo va'ekue kuaray puku-a ha'e ijapu'a'ia.
Tabor ha'e Hermom yvyty oporaei 'rã okuapy nder-
ery rupi.
- 13 Ndejyva ma opa mba'e gui ipo'akave.
Reiporu kuaa regua reupi vy rexa uka ndepo
mbaraetea.
- 14 Ha'evea rami rejoguereko, ndereko porãa rupi reiko
huvixa reĩa py.
Renhomboaxya ha'e anhetẽ va'e ma nerenonde 'rã
ojekuaa.
- 15 Ovy'a ete 'rã ndereroporaeia rupi ikuai va'e.
Mba'eta SENHOR, ha'e kuery ndereve vy ikuai 'rã
nerexakãa rupi.
- 16 Nderery rupi ovy'a riae 'rã okuapy,
oporaei 'rã ndereko porãa re.
- 17 Mba'eta ndee ma ha'e kuery mombaraetea ha'e imoex-
akãa.
Ndee oremboaxy ramo 'rãe ojekuaa orepo'akaa.
- 18 Mba'eta orevyguá mba'emo vai jokoarã ma SENHOR
pegua ae oĩ,
oreruvixaverã ma Israel kuery ruete Iky'a e'ỹ va'e
pegua.
- 19 Ymave rupi ndevyguá iky'a e'ỹ va'e kuery pe ndeayvu
va'ekue mba'emo rexa ukaa rupi.
Ha'e vy aipo're: “Xee ambopo'aka peteĩ ipy'a guaxu
va'e penepytyvõ aguã.

† 89:10 Apy “Raabe” he'ia ma ypo ye'ẽ rupigua re ijayvu vy.

- Peẽ kuery mbyte gui amboyvateve peteĩ aiporavo
va'ekue.
- 20 Ha'e rami vy xerembiguairã Davi ajou vy
amoĩ raka'e, azeite iky'a e'ỹ va'e amoĩ uka vy hexe.*
- 21 Xepo py amoĩ atã 'rã,
xepo'akaa py amombaraete 'rã.
- 22 Ha'e ramo hovaigua kuery nomoĩ vai 'rã,
heko vai va'e nomoingo axyi 'rã.
- 23 Henonde amou'ũmba 'rã hovaigua kuery,
ajukapa 'rã hexe ija'e e'ỹ va'e.
- 24 Ojeroviapy aikoa ha'e xeporayvua rupi 'rã areko.
Ha'e ramo xerery rupi vy ipo'akave 'rã ovy.
- 25 Ajapo 'rã ye'ẽ ha'e yakã ikuai va'e re
ipo'aka agua rami.
- 26 Xevy pe ojapukai vy aipoe'i 'rã:
'Ndee ma Xeru, Xeruete,
ha'e itaova xereraa jepea guive', he'i 'rã.
- 27 Ha'e rã ixupe aipoa'e: 'Xera'y jypy guare.
Yvy regua ruvixave ikuai va'e gui ndeyvateve', ha'e
'rã.†
- 28 Amboaxya rupi riae 'rã areko,
ha'e hexeve amoĩ atãve 'rã xereve guarã ajapo
va'ekue.
- 29 Hamymino kuery ajapo 'rã ikuai riae agua rami,
ipo'akaa voi yva rami 'rã oĩ riae.
- 30 Ha'e rã xapy'a rei ta'y kuery nda'ikuaixei 'rã lei aeja
va'ekue rupi,
ambo'eague rami e'ỹ ikuai vy,
- 31 xapy'a rei xeayvuague rami nda'ikuai 'rã,
ajapo uka va'ekue ndojapoxei vy.
- 32 Ha'e rami ri ramo yvyra rovi py ambopaga 'rã
otekoavyague re,

* 89:20 1 Samuel 13.14, 16.1-13 † 89:27 Apocalipse 1.4-5 py.

- ambopi 'rã ojevavyague re.
- 33 Ha'e rami teĩ ixugui ma ndaipe'ai 'rã ayvua,
ndajapo e'ỹi 'rã hexeve xeyvuague.
- 34 Xereve guarã ajapo va'ekue ndajapo e'ỹi 'rã,
xeyvuague ndarovai 'rã guive.
- 35 Peteĩgue'i xee aura karamboae xeky'a e'ỹa rupi ae
(ha'e xee aipo nda'e rivei 'rã Davi pe).
- 36 Aipoa'e: 'Hamymino kuery ikuai riae 'rã,
ha'e ipo'akaa ma kuaray rami 'rã oĩ riae xerenonde.
- 37 Raka'e rã peve guarã amoĩ 'rã jaxy rami,
oaxa rive va'e'ỹ 'rã oiko yva re ojekuaa va'e rami',
ha'e va'ekue."
- 38 Ha'e rami teĩ SENHOR, oreruvixa re ndee nerepenavei
vy reja.
Ndevai guive nerembiporavo pe.
- 39 Nerembiguai pe ndereve guarã rejapo va'ekue rembo-
vaipa,
ixupegua coroa nerembovarei vy remombo yvy re.
- 40 Ixupegua tetã kora ma reitypa,
hoo ikorapa va'ekue voi rembovaipa.
- 41 Mba'emo oguereko va'ekue-'ekue ma tape rupi oaxa
va'e-va'e ogueraapa 'rã,
hoo katy rai'i ikuai va'e voi ovy'a rei okuapy hexe.
- 42 Hovaigua kuery ma rembopo'aka,
rejapo hexe ija'e e'ỹ va'e ha'e javi ovy'a aguã rami.
- 43 Ha'e rã ikyxé ma rejapo naĩmbei rei aguã rami,
ha'e joguero'aa py oo ramo nereipytyvõvei.
- 44 Iporãague ma reipe'apa,
ha'e henda oĩaty reity yvy rupi.
- 45 Ikunumia ára remomba voi,
ha'e oxĩmba aguã rami rejapo.
- 46 SENHOR, raka'e peve 'rã ha'e ramigua oiko,
raka'e peve nda'u nderejexa ukai 'rã?

- Ndepoxya nda'u hendy riae 'rã ri tata rami?
⁴⁷ Nema'endu'a xapy'a'i aikoa re.
 Mba'everã e'ÿ teve remoingo avakue ra'y kuery.
⁴⁸ Mava'e ava nda'u oikove 'rã manoa oexa e'ÿ re?
 Mava'e nda'u onhe'ẽ ae ogueraa jepe kuaa 'rã vvyra
 rupa po'akaa gui?
⁴⁹ SENHOR, mba'e tu oiko ymave rupi ndeporayvu aguã re
 ndeayvuague,
 ha'e rami aguã re ojeroviapy reikoa rupi Davi pe
 reuraague rire?
⁵⁰ SENHOR, nema'endu'a ke nerembiguai kuery re ovy'aa
 rei okuapya re,
 ha'e heta regua ombojaru reia aropo'aka va'e re.
⁵¹ Nderovaigua kuery ijayvu vaikue-ikue, SENHOR.
 Nerembiporavo oikoa re ijayvu vaikue okuapy.
⁵² SENHOR re ta'ima'endu'a porãa raka'e rã peve.
 Amém! Amém!

Nhanderuete imarã e'ÿa ha'e avakue imarãa re ijayvua
 Nhanderuete remimbo'e Moisés onhembo'eague.

90

- ¹ SENHOR, ndee ma ronhemiaty reiko,
 ymave rupi oreramoï kuery ikuaia guive.
² Yvyty oiko e'ÿ mbove,
 yvy renhono e'ÿ mbove ma voi,
 jypy'i guive opa peve ndee ae SENHOR reiko.
³ Ndee ma avakue remombytapa ju 'rã vvy ku'i rive,
 “Ha'ekue rami ju pepyta, avakue ra'y kuery”, 're vy.
⁴ Ndevy pe mil ma'etÿ oaxa va'e ma kuegua ára guare
 rami,
 peteĩ hora'i pyávy oaxa va'e rami guive.*

* 90:4 2 Pedro 3.8-9

- 5 Ndee ma orembotyryry 'rã yy mba'emo ogueroxyry heravy va'e rami.
Ha'e ramo oke va'e rami meme 'rã ropyta,
jai rogue aje'ive'i reve henhoĩ va'e rami.
- 6 Mba'eta ha'e nunga ma yvate vyve ipotypa 'rã teĩ ka'aru jave he'õmba ha'e ipirupa 'rã.
- 7 Ndepoxya ma oremokanhy 'rã,
ndevaia oremondyi 'rã.
- 8 Mba'eta nerenonde reru orereko vaia,
nhemi rupi rojejavyague voi remoĩ nderova rexakãa py.
- 9 Roikoa ára ma ndepoxya rupi meme 'rã oaxa ovy,
ma'etỹa roguereko va'e ma xapy'a'i ropẽxaa rami 'rã oaxa.
- 10 Setenta ma'etỹ ete'i 'rã roiko.
Amongue'i imbarateve va'e tema oikove 'rã oitenta ma'etỹ peve'i.
Ha'e rami teĩ roiko porãvea py voi ngane'õ ha'e jexavai tema 'rã roendu.
Mba'eta roikovea oaxapa voi 'rã,
ha'e gui ma roopa 'rã.
- 11 Mava'eve ndoikuaai ndepo'aka etea rupi ndepoxya.
Mba'eta ndepoxya rupi orererekoa gui ma rokyje ete.
- 12 Orerekombo'e ke roikoa ára re roikuaa pota aguã re,
orepy'a re 'arandu oĩ aguã.
- 13 SENHOR, eju ju!
Raka'e peve 'rã tu nerepenai?
Emboaxy ju nerembiguai kuery.
- 14 Aje'ive'i reve exa uka orerayvua, roporaei aguã.
Ha'e ramo rovy'a 'rã roikoa pukukue re.
- 15 Orembovy'a ju orembojexavaia ára oĩague rami,
mbovy ma'etỹ rei e'ỹ rojexavaia anho roendu rire.

- ¹⁶ Ore nerembiguai kuery pe ju tojekuaa mba'emo rejapo va'e,
 ha'e oreramymino kuery pe exa uka ju nrexakãa.
- ¹⁷ Orere toĩ SENHOR Oeruetete oremboaxya.
 Emoingo porã orepo py mba'emo rojapo va'e.
 Tá, emoingo porã mba'emo rojapo va'e.

91

SENHOR re nhandemi aguã regua

- ¹ Yvate ete va'e oĩa py onhemi va'e,
 Ipo'akapa va'e 'ã py ikane'õgua va'e ma
- ² aipoe'i 'rã SENHOR pe: “Anhemia imbarate va'e,
 Xeruetete, hexe ajeroviaa va'e”, he'i 'rã.
- ³ Mba'eta ha'e ma ndereraa jepe 'rã nhuã py rami
 nembo'axe va'e gui,
 mba'eaxy jojuka va'e gui guive.
- ⁴ Nemo'ã 'rã guague guy py.
 Ipepo guy py reĩ rã mba'eve rei ndoikoi 'rã.
 Ixuguigua anhetẽ va'e ma hu'y joko ha'e nhomo'ãa
 tuvixa va'e rami oĩ.
- ⁵ Ha'e ramo pytũ rupi jojukaa oiko teĩ ndee nderekyjei 'rã,
 neĩ ára py hu'y ndere ou va'e gui,
- ⁶ mba'eaxy pytũ rupi jojuka va'e gui,
 neĩ mba'emo vai kuaray mbyte jave jojuka va'e gui
 ma voi.
- ⁷ Ndeyvýry mil ho'a,
 ndeaxu e'ỹa katy dez mil ho'a teĩ
 ndere ma mba'eve rei novaẽi 'rã.
- ⁸ Nderexa py rive 'rã rexa
 heko vai va'e ombopagaa ramo.
- ⁹ Mba'eta Nhanderuetete pe “Anhemia”, 're,
 ha'e Yvate ete va'e pe “Xee aĩaty” 're ramo
- ¹⁰ neĩ peteĩ henda py ma voi nderejexavai 'rã,
 neĩ peteĩve mba'emo vai novaẽi 'rã ndero py.

- 11 Mba'eta ndere omopena uka 'rã ojeuepegua anjo kuery
pe,
reikoa ha'e javi rupi onhangareko aguã ndere.
- 12 Ha'e ramo ha'e kuery opo py ndejopy 'rã
peteĩve ita re renhepyxanga e'ỹ aguã.*
- 13 Ha'e ramo repyrõ 'rã guary ha'e mboi vaikue re,
guary ra'y ha'e mboi re voi repyrõ 'rã inony.
- 14 Aipoe'i 'rã: “Xerayvu va'e ma araa jepe 'rã,
aepy 'rã xerery oikuaa va'e.
- 15 Xevy pe ojapukai ramo xee ambovai 'rã.
Ojexavaia py xee aĩ 'rã hexeve.
Araa jepe 'rã, ha'e amboete uka 'rã.
- 16 Amoingo porã 'rã hekove puku aguã rami,
ha'e ixupe aexa uka 'rã araa jepea.”

Nhanderuete oguerovy'aa rupi oporaeia
Mboraei sábado pyguarã ombopara pyre.

92

- 1 SENHOR, ha'eve roguerovy'a
ha'e nderery rupi aporaei, Yvate ete va'e.
- 2 Aje'ive aikuaa uka 'rã ndeporayvua,
ha'e pyávy ju aikuaa uka 'rã ojeroviapy reikoa,
- 3 mbaraka dez ixã va'e, mbaraka reve,
ha'e ixã reta va'e pu rupi guive.
- 4 Mba'eta SENHOR, mba'emo porã rejapo rã aexa vy avy'a.
Arovy'a mba'emo ndepo py rejapo va'e.
- 5 SENHOR, nerembiapo ma tuvixa ete va'e!
Ha'e renhembopy'aa guive haxy ete aikuaa aguã.
- 6 Hi'arandu e'ỹ va'e ndoikuaai 'rãe,
inhakã porã e'ỹ va'e ndoikuaai 'rã pova'e:

* 91:12 Kova'e ayvu rupi Satanás ijayvu Jesus omoangeko vy (Mateus 4.5-7; Lucas 4.9-12).

- 7 Heko vai va'e kuery ma jai rogue opa rupi henhoĩ va'e rami ikuai,
teko vai rupi ikuai va'e hetave oje'oivy teĩ
omombaa 'rã raka'e rã peve.
- 8 Ha'e rã SENHOR, ndee ma Yvate ete va'e raka'e rã peve guarã.
- 9 SENHOR, eexa pota nderovaigua kuery re.
Mba'eta nderovaigua kuery okanhymba 'rã,
teko vai rupi ikuai va'e oaĩmba 'rã.
- 10 Ha'e rã xee ma xemombaraete 'rã toro ka'aguy regua rami,
xere azeite iporãve va'e remoĩ vy.
- 11 Avy'a reve aexa 'rã xerovaigua kuery xemoĩ vai va'e re mba'emo oiko ramo,
aendu 'rã guive heko vai va'e xere opu'ã rei va'e kuery ho'apa rã.
- 12 Ha'e rã heko porã va'e ma pindo rami 'rã oiko porã,
yvateve 'rã Líbano yvy re yary ikuai va'e rami.
- 13 SENHOR roka py onhotỹ mbyre rami 'rã ha'e kuery ikuai,
oiko porã 'rã okuapy Nhanderujete pegua roka rupi.
- 14 Ha'e nunga ma hi'yvyma ma teĩ hi'a riae 'rã,
tykue tynyẽ riae, ha'e ipyau riae 'rã.
- 15 Ha'e rami vy oikuaa uka 'rã SENHOR heko porã va'ea.
Ha'e ma xe'itaova, hexe ma teko vai noĩ.

93

Nhanderujete ipo'akaa ha'e yvatea re ijayvua

- 1 SENHOR ma huvixave oĩ.
Hexe oĩ yvatea,
Ku'axã rami SENHOR ojee omoĩ opo'akaa.
Omoĩ atã yvy omyĩ e'ỹ aguã rami.
- 2 Jypy'i guive repenaa oĩ atã,
jypy'i ete guive reiko.
- 3 SENHOR, yakã ikuai va'e opu'ã okuapy,

yakã opu'ã vy hevovo,
yakã hyapu rei teĩ.

- ⁴ Ha'e rã SENHOR yvate oĩ va'e ma
yy tuvixa va'e revovo gui ipo'akapave,
ye'ẽ py yai vaikue opu'ã-pu'ã va'e po'akaa gui voi.
- ⁵ Ndeayvuague ma oaxa rive va'erã e'ỹ.
SENHOR, nderopy ma iky'a e'ỹ va'e anho 'rã oĩ
raka'e rã peve guarã.

94

*Nhanderuete ha'veea rami oikuaa pota aguã re ojerurea
ague*

- ¹ Ndee SENHOR Oneruete ma nhombopaga va'e reiko.
Oneruete nhombopaga va'e, exa uka nerexakãa!
- ² Epu'ã ke yvy regua ha'e javi remboayvu aguã.
Embopaga ojejou porã rei va'e kuery.
- ³ Raka'e peve 'rã nda'u heko vai va'e kuery ov'y'a rei?
SENHOR, raka'e peve 'rã nda'u ha'e ramigua oiko?
- ⁴ Ha'e kuery ma nhombojaru ha'e nhomotare'ỹ reia rupi
ijayvu.
Teko vai rupi ikuai va'e ojejou porã reia rupi rive 'rã
ijayvu.
- ⁵ SENHOR, ha'e kuery omou'ũmba ndevyguã kuery,
ojavyky rei 'rã ndevyguã ikuai va'e.
- ⁶ Ojuka 'rã imeve'ỹ va'e ha'e mombyry guigua,
tyre'ỹ kuery voi omomba 'rã.
- ⁷ Ha'e vy aipoe'i 'rã: “ SENHOR ndoexai oiny.
Ha'e nunga re Jacó Ruete ndoikuaa potai 'rã”, he'i
okuapy.
- ⁸ Xeretarã kuery peikuaa axy va'e, peikuaa pota!
Pene'arandu e'ỹ va'e, raka'e nda'u pemoĩ 'rã
pene'arandurã?
- ⁹ Apyxa apoare nda'u noendui 'rã ri pejapo va'e?

- Texa apoare nda'u ndoexai 'rã ri?
- 10 Yvy regua kuery pe ijayvu va'e nda'u nanhombopagai 'rã?
- Avakue mo'arandua re nda'u noĩ 'rã 'arandua?
- 11 SENHOR oikuaa ae ma avakue onhembopy'aa,
oikuaa ha'e kuery onhembopy'aa mba'everã
ndovareia.*
- 12 SENHOR, ovy'a ete 'rã avakue remo'arandu va'e,
ndeguigua lei rupi rembo'e va'e.
- 13 Ha'e va'e kuery re ojexavaia ára ou teĩ remombytu'u 'rã,
yvykua heko vai va'e kuery mbo'aarã rejapo peve.
- 14 Mba'eta SENHOR ndoejai 'rã ojeupegua kuery,
noipytyvõ e'yi 'rã ixupe ikuai va'e.*
- 15 Ha'e rami rã teko porã ojekuaa nho 'rã nhomboayvuaty
py.
Ha'e va'e rupi anho 'rã ikuai anhetẽ rupi ipy'a va'e.
- 16 Mava'e nda'u heko vai va'e re opu'ã 'rã xerepyarã?
Mava'e nda'u onhemoĩ 'rã xea katy mba'emo vai
apoa jokoarã?
- 17 SENHOR naxepytyvõi va'e rire
xenhe'ẽ oo ma 'rãgue okyrirĩ va'e anho ikuai katy.
- 18 Ha'e rami 'rãgue py “Xepyxyry ta ma”, ha'e nhavõ
ndee xejoko 'rã xerayvua rupi.
- 19 Xepy'a eta reia aendu ramo
ndee xembopy'a porã ha'e xembovy'a ju.
- 20 Ndereve nda'u onhemoirũ 'rã ri teko vai rupi joe opena
va'e,
lei oĩa rami merami joguereko teĩ joapo vai va'e?
- 21 Mba'eta ha'e kuery ma nhomoirũ 'rã heko porã va'e
rekove rovai,
ijayvu 'rã okuapy heko porã va'e ojuka aguã re.
- 22 Ha'e rã xevy pe ma SENHOR oo ikorapa va'e oĩ,

* 94:11 1 Coríntios 3.19-20

* 94:14 Romanos 11.1-2

Xeruete ma itaova anhemiaty.

- ²³ Ha'e kuery ma ombopaga 'rã heko vaiague re,
teko vai rupi ikuaiague re omokanhymba 'rã.
SENHOR Nhanderuete ae 'rã omomba.

95

SENHOR pe japoraei aguã regua

- ¹ Peju ke, japoraei SENHOR pe!
Jarovy'a nhande'itaova nhandereraa jepea!
- ² Jarovy'aa rupi jaa oĩa py,
japoraei ipo'akaa jarovy'a vy.
- ³ Mba'eta SENHOR ma Nhanderuete Yvate ete va'e,
Huvixave ipo'akapa va'e oiko tuuete ikuai va'e áryve.
- ⁴ Ipo py oĩ yvy guýry vegua,
yvyty yvatevea voi ixupegua meme.
- ⁵ Ye'ẽ avi ixupegua oĩ, ha'e ae ojapo rire,
yvy voi opo py ojapo va'ekue itui.
- ⁶ Peju ke, nhandero va yvy re nhamovaẽ nhamboete vy,
nhanerenapy'ã re nhaĩ SENHOR nhanemoingoare
renonde.
- ⁷ Mba'eta ha'e ma Nhanderuete.
Ha'e rã nhande ma hymba kuery vexa'i nhandekuai,
ikora rupi opo py openaa va'e.
- Aỹ voi ijayvua pendu vy
- ⁸ peneakã ratã eme, Meribá py guare rami e'ỹ,
Massá tekoa e'ỹa py guare rami e'ỹ.
- ⁹ Mba'eta ha'e py ma peneramoĩ kuery xereko a'ã vy
xembopoxya rupi ikuai va'ekue,
opa mba'e porã ajapo rã oexa rire teĩ.
- ¹⁰ Quarenta ma'etỹ re ajou vai ha'e kuery ikuai.
Ha'e rami vy “Ha'e kuery ma opy'a py ojerovia e'ỹ
va'e!
Ndoikuaai ae xeguigua tape!” ha'e va'ekue.
- ¹¹ Ha'e nunga rupi xepoxya rupi aura:

“Ha'e kuery ndoikei 'rãe opytu'u aguã ame'ẽ va'e py.”*

96

1 Crônicas 16.23-33

- ¹ Pemonhendu ke SENHOR pe mbora ei pyau!
Yvy jave regua kuery, pepora ei SENHOR pe!
- ² Pepora ei SENHOR pe, peroma'endu'a hery re.
Ko'ẽ nhavõ peikuaa uka nhandereraa jepea.
- ³ Yvy regua kuery pe peikuaa uka hexakãa,
ha'e javi regua pe pemombe'u mba'emo porã ojapoa.
- ⁴ Mba'eta SENHOR ma yvate ete va'e.
Ha'evea rami ixupe japora ei a,
mba'eta tuuete ramigua ikuai va'e gui okyjevepy.
- ⁵ Mba'eta yvy regua kuery ruete ha'e javi ma mba'emo
ra'angaa rive.
Ha'e rã SENHOR ma yva apoare.
- ⁶ Guenonde oexa uka 'rã guexakãa ha'e ijyvatea.
Ipo'akaa ha'e iporãa ojekuaa henda icy'a e'ỹ va'e py.
- ⁷ Yvy regua kuery, peropora ei ke SENHOR!
Peropora ei SENHOR rexakãa ha'e ipo'akaa.*
- ⁸ Peropora ei SENHOR rery, iporã ete ramo.
Peme'ẽ va'erã peru vy peroike ixupegua roka py.
- ⁹ Pembojerovia SENHOR icy'a e'ỹa rexakãa py.
Yvy jave regua kuery, peryryipa henonde.
- ¹⁰ Yvy regua kuery ikuaia rupi aipopeje: “ SENHOR ma
huvixave oĩ.
Yvy omoĩ atã raka'e omyĩ e'ỹ aguã rami.
Anhetẽ rupi oikuaa pota 'rã yvy regua kuery re”,
peje.
- ¹¹ Tovy'a yva ha'e yvy.

* 95:11 Hebreus 3.7-4.11; Êxodo 17.1-7; Números 13.25-14.23
Salmo 29.1-2

* 96:7

- Taevovo ye'ẽ ha'e ha'e py ikuai va'e ha'e javi!
¹² Tovy'a nhuũndy ha'e ha'e rupi ikuai va'e ha'e javi!
 Tovy'apa vvyra ka'aguy re ikuai va'e
¹³ SENHOR renonde, mba'eta ou 'rã.
 Ou vy oikuaa pota 'rã vvy regua kuery re.
 Teko porã rupi 'rã oikuaa pota vvy ha'e
 vvy regua kuery re, ojeroviapy oikoa rupi ae.

97

Nhanderuete yvatea ha'e ipo'akaa re ijayvua

- ¹ SENHOR ma huvixave oĩ.
 Tovy'a vvy re ikuai va'e!
 Tovy'a ypa'ũ heta ikuai va'e regua!
² Ijyvýry rupi oĩ arai ha'e pytũ reia.
 Tenda openaaty ytarã ma teko porã ha'e ha'evea
 rami joguerekoa oĩ.
³ Henonde oo 'rã tata
 hovaigua kuery ijyvýry ikuai va'e rapypaarã.
⁴ Ixuguigua overa va'e ma omoexakã 'rã vvy.
 Ha'e ramo vvy oexa vy oryryipa 'rã.
⁵ Yvyty ikuai va'e voi ei raity rami 'rã tykupa
 SENHOR vvy jave re ipo'aka va'e renonde.
⁶ Yva ma oikuaa uka 'rã heko porãa.
 Ha'e ramo ha'e javi regua oexa 'rã hexakãa.
⁷ Tove mba'emo ra'angaa pe ikuai va'e ha'e javi nda'evei
 nho ta'ikuai,
 mba'emo ra'angaa rive oguero vy'a va'e.
 SENHOR renonde toĩmba tuuete ramigua ikuai va'e
 SENHOR guenapy'ã re.
⁸ Sião tetã rupi ha'e nunga oendu vy ovy'aa 'rã okuapy,
 Judá regua tekoa ikuai va'e rupi voi ovy'apaa 'rã,
 SENHOR, ndereko porãa rexa uka ramo.*

* 97:8 “Judá rajy kuery” he'ia ma Judá vvy re tekoa ikuai va'e re ijayvu vy.

- ⁹ Mba'eta ndee anho SENHOR Yvate ete va'e reiko,
yvy jave re ndepo'aka va'e.
Ndee ma tuuete ikuai va'e áryve reĩ va'e.
- ¹⁰ Peẽ kuery SENHOR peayvu va'e, pembojeguaru ke teko vai.
Mba'eta onhangareko 'rã ojeupegua kuery iky'a e'ỹ
va'e nhe'ẽ re,
ogueraa jepe 'rã guive heko vai va'e po gui.
- ¹¹ Heko porã va'e pe ma ome'ẽ 'rã hexakã va'e,
ha'e anhetẽ rupi ipy'a va'e pe ome'ẽ 'rã ovy'a aguã.
- ¹² Pendeko porã va'e, perovy'a ke SENHOR.
Peporaei hery iky'a e'ỹ va'e rupi!

SENHOR ha'evea rami joguerekoa re ijayvua
Mboraeirã ombopara pyre.

98

- ¹ Pemonhendu ke SENHOR pe mboraei pyau,
mba'emo iporã ete va'e ha'e ojapo ramo.
Ojyva oiporu kuaa regua imbaraete ha'e iky'a e'ỹ va'e
py ipo'aka.
- ² SENHOR oikuaa uka jogueraa jepeague.
Yvy regua kuery oexaa rupi oexa uka ha'evea rami
joguerekoa.
- ³ Ndaexarai guive Israel kuery omboaxy rupi ojeroviapy
oiko aguã re.
Ha'e ramo yvy jave re ha'e javi regua ikuai va'e oexa
okuapy Nhanderuete nhandereraa jepeague.
- ⁴ Yvy jave re ha'e javi regua pendekuai va'e, peroporaei ke
SENHOR pevy'aa rupi!
Peporaei, pevy'a ha'e perovy'a mboraei py!
- ⁵ Mba'epu ixã reta va'e reve peroporaei SENHOR,
ixã reta va'e pu rupi guive peporaei.
- ⁶ Pemonhe'ẽ mimby guaxu ha'e vaka rakuakue guigua.

Pevy'a SENHOR renonde, huvixave oĩ ramo.

⁷ Tonhendu ye'ẽ ha'e hexe ikuai va'e ha'e javi,
yvy ha'e hexe ikuai va'e guive!

⁸ Yakã ha'e javi tojepo pete!

Yvyty ikuai va'e voi toporaei ovy'aa rupi

⁹ SENHOR renonde,
mba'eta ou yvy re ikuai va'e re oikuaa pota aguã.
Teko porã rupi oikuaa pota 'rã yvy ha'e
yvy regua kuery re, peteĩ rami joguerekoa rupi.

99

Nhanderuateiky'a e'ỹ va'ea re ijayvua

¹ SENHOR ma huvixave oĩ.

Yvy regua kuery toryryipa.

Ha'e oguapy oiny anjo ipepo va'e kuery áryve.

Yvy tomyĩmba.

² SENHOR ma yvate ete Sião tetã py,

yvy regua kuery ha'e javi áryve oĩ.

³ Ha'e kuery togueroporaei hery yvate ete va'e okyjepy,
iky'a e'ỹ va'e ramo.

⁴ Ndee ma huvixave ipo'akapa va'e reiko,

teko porã reayvu va'e.

Peteĩ rami joguerekoa remoĩ.

Jacó kuery mbyte rejoguereko anhetẽ ete rupi,
ha'evea rami meme.

⁵ Pemboete ke SENHOR Nhanderuate!

Ipyrõa renonde peĩ penerenapy'ã re,

iky'a e'ỹ va'e ramo.

⁶ Moisés ha'e Arão ma ixupegua sacerdote ikuai raka'e,

Samuel voi hery rupi oiapukai va'ekue regua.

SENHOR pe ha'e kuery oiapukai ramo ombovai.

⁷ Arai oĩ va'e gui ijayvu raka'e ha'e kuery pe.*

* 99:7 Êxodo 33.7-11

Ha'e ramo ha'e kuery onhe'ẽ rendu,
lei hekorã oeja va'ekue rupi ikuai raka'e.

⁸ SENHOR Oneruete, ndee ma rembovai va'ekue ha'e kuery
ojapukai rã.

Ha'e kuery pe rexa uka Oneruete joperdoa va'e
reikoa,
ojejavyague remboekovia va'e guive.

⁹ Peroporaie SENHOR Nhanderuete.

Ixupegua yvyty iky'a e'ỹ va'e renonde peĩ penere-
napy'ã re,

SENHOR Nhanderuete iky'a e'ỹ va'e ramo.

Templo py oporaiea aguã regua

Mboraei oguerovy'aa aguã regua.

100

¹ Yvy jave re pendekuai va'e,
peroporaie SENHOR pevy'aa rupi!

² Pevy'aa rupi pendekuai SENHOR pe ete.
Henonde pejexa uka pejuvy peporaie reve.

³ Peikuaa pota pova'e re: SENHOR ma Nhanderuete oiko.
Ha'e ae nhanemoingo rire ixupegua meme jaiko.
Nhande kuery ma ixupegua ae,
hymba kuery vexa'i openaa va'e.

⁴ Ixupegua rokẽ rupi peike perovy'aa rupi,
hoka py peike mboraei reve.
Perovy'a, peroporaie hery rupi.

⁵ Mba'eta SENHOR ma porayvu va'e.
Nhanemboaxya rupi oiko 'rã raka'e rã peve,
ojeroviapy 'rã oiko ikuai jevy-jevy va'e peve.

Huvixave opena porã va'e reko re ijayvua

Mboraeirã Davi ombopara va'ekue.

101

- ¹ Xee aporaei 'rã ndeporayvu ha'e ha'evea rami re-
joguerekoa re.
SENHOR, ndevy pe ae aporaei.
- ² Anhea'ã 'rã xe'arandua rupi tape porã rupi anho aiko
aguã.
Raka'e nda'u reju 'rã xea py?
Xero py aikoa py voi xepy'a ky'a e'ÿa rupi pota 'rã aiko.
- ³ Xee aexaa py ma namoĩ 'rã teko vai.
Ndajou porãi ojepe'a va'e kuery ikuai.
Ha'e kuery reko neĩ peteĩ henda py voi noĩ 'rã xere.
- ⁴ Xevy pe nda'evei ete xepy'a ky'aa oĩ aguã.
Xee ndaikuaaxei teko vai.
- ⁵ Ha'e gui nhemi rupi joe ijayvu vai va'e ma amokanhy 'rã.
Opy'a py ojejou porã ha'e onhemboyvate rei va'e ma
xee ndaropo'akai.
- ⁶ Xee aexaxe va'e ma ojeroviapy yvy re ikuai va'e anho,
aru 'rã xero py xereve ikuai aguã.
Tape porã rupi ikuai va'e ma amoĩ 'rã xerembiguairã.
- ⁷ Xero py ma neĩ peteĩve jokore va'e ndoikoi 'rã,
neĩ peteĩve ijapu va'e voi ndoikoi 'rã xerenonde.
- ⁸ Ko'ẽ nhavõ amokanhy 'rã heko vai va'e yvy gui,
SENHOR pegua tetã gui aipe'a aguã teko vai rupi ikuai
va'e ha'e javi.

Jajeko rerova vy Nhanderujete nharõ aguã regua
Ojexavai ha'e ikangy va'e SENHOR pe ojapukaigüe.

102

- ¹ SENHOR, endu ke ajerurea.
Ndea py tonhendu ajapukaia.
- ² Xee ajexavaia ára ejexa uka e'ÿ eme.
Endu ke. Ajapukai ramo xepytyvõ voi!
- ³ Mba'eta xerekove opa ma ovy hataxĩ rami,

- kekãgue ma tata py okaia ramigua aendu.
- ⁴ Nhuũ ojaya pyre ipirupaa rami avi xepy'a re oĩ va'e aendu.
Akaru aguã voi xerexarai jepi.
- ⁵ Xepire voi ojapa ma kekãgue re,
xepoaẽ atã ainya va'e gui.
- ⁶ Xee ma guyra tekoa e'ỹa rupigua rami aiko,
urukure'a oogue rupi rive oiko va'e rami.
- ⁷ Ndade kuaavei,
gyura'i ha'e ae'i va'e oo áry oiko va'e rami.
- ⁸ Xerovaigua kuery ma ára pukukue re xere ovy'a reia rupi ikuai.
Xevy ipoxy vy xerery rupi ijayvu vaikue-ikue.
- ⁹ Mbojape 'rãgue py tanhimbu re akaru,
xerexay re irũmba rei va'e ay'u aikovy.
- ¹⁰ Ha'e ramigua ae aendu ndee xejou vai vy ndevai ramo,
mba'eta xemboyvate va'ekue ri aỹ ma xereity.
- ¹¹ Xe'ára opa ovy pytũ rai'i ouvy vy kuaray'ã ovya rami.
Nhuũ ipiru ovy va'e rami akanhy.
- ¹² Ha'e rã ndee SENHOR, raka'e rã peve 'rã reiko.
Nderery re ima'endu'aa 'rã avakue okuave teria ja.
- ¹³ Ndee repu'ã vy remboaxy 'rã Sião tetã pygua kuery.
Ovaẽ ma ha'e kuery remboaxya rexa uka aguã,
hi'ora ovaẽ ma.
- ¹⁴ Nerembiguai kuery oayvu Sião py ita ikuai va'e voi,
ha'e pygua ku'ikue re eteve voi oexaxe vai okuapy.
- ¹⁵ Yvy regua kuery ha'e javi SENHOR rery oendu vy ikuai
'rã ojererokyjea rupi,
yvy regua ruvixave kuery voi ogueroporaiei 'rã hex-
akãa.
- ¹⁶ Mba'eta SENHOR Sião tetã omoĩ atã vy
oexa uka guexakãa.
- ¹⁷ Oendu iporiaukue'i ojerurea,
ndojapyxaka e'ỹi ha'e kuery ojpukaia re.

- 18 Ha'e nunga ta'ipara toiny raka'eve rã guarã.
 Ha'e rire ikuai jevy va'e voi ogueroporaie 'rã SENHOR:
- 19 “Guenda iky'a e'ÿ va'e ijyvate va'ea gui,
 yva gui ae SENHOR oma'ẽ oiny yvy katy,
- 20 oendu aguã nhuã py ikuai va'e poaã,
 ha'e ogueraa jepe aguã omano aguã rami omoingo
 pyre.
- 21 Sião tetã py ima'endu'aa aguã SENHOR rery re,
 ha'e Jerusalém py ogueroporaie aguã.
- 22 Ha'e nunga oiko 'rã yvy regua kuery ono'õmba,
 huvixa kuery ipo'aka va'e voi
 SENHOR pe ikuai aguã oupa jave.”
- 23 Ha'e rami teĩ ha'e ma oipe'a xembaraetea,
 omboapu'a'ive aikovea.
- 24 Xee aipoa'e va'ekue:
 “Xeruate, xereraa eme ke, aikovea mbyte teria ja.
 Ha'e rã ndee ma reikove 'rã raka'e rã peve.
- 25 Jypy'i ete ma renhono va'ekue yvy ytarã,
 ndepo py ae rejapo va'ekue yva.
- 26 Ha'e nunga ha'e javi okanhymba 'rã,
 ha'e rã ndee ma reiko riae 'rã.
 Ha'e nunga inhymave 'rã ovy ajukue rami,
 ao rami remboekovia 'rã.
 Amboae rami 'rã opyta.
- 27 Ha'e rã ndee ma ha'ekue ae 'rã reiko.
 Nderekove ma opa va'erã e'ÿ.*
- 28 Nerembiguai ra'y kuery voi ikuai porã 'rã,
 hamymino kuery ma remoingo 'rã nerenonde.”

Nhanderuate nhanemboaxya re ijayvua

Mboraeirã Davi ombopara va'ekue.

* 102:27 Hebreus 1.10-12

103

- ¹ Xenhe'ẽ, eroporaei ke SENHOR.
Xere oĩ va'e ha'e javi togueroporaei hery iky'a e'ỹ
va'e rupi!
- ² Eroporaei SENHOR, xenhe'ẽ,
nderexarai eme guive neĩ peteĩve xevy ojapo
porãague re.
- ³ Mba'eta omboguepa ajejavyague,
xemonguera 'rã guive xemba'eaxy gui.
- ⁴ Xereraa jepe 'rã amano aguã gui,
ha'e xemboaxya ha'e xerayvua rupi xemoingo porã
'rã.
- ⁵ Xetuja'i teĩ xembovy'a 'rã opa mba'e porã py,
taguato rami xembopyau vy.*
- ⁶ SENHOR ha'evea rami joguereko vy
oikuaa pota 'rã ojexavai rei'i va'e re.
- ⁷ Moisés pe oikuaa uka raka'e ojeguigua tape,
Israel kuery pe oexa uka guembiapo.
- ⁸ SENHOR ma nhomboaxya ha'e iporayvua rupi oiko va'e.
Ivai ma rei-rei 'rã e'ỹ, iporayvu vaipa guive.*
- ⁹ Nhandevy nda'ijayvu ete riaei 'rã,
mboxy rupi riae ndoikoi 'rã.
- ¹⁰ Jajejavyague rami ete e'ỹ nhanembopaga,
nhandereko vaia rami e'ỹ nhanderereko.
- ¹¹ Mba'eta yvy gui yva yvatevea rami avi
SENHOR nhomboaxya voi yvate ete,
oexa uka 'rã henonde ojererokyjea rupi ikuai va'e pe.
- ¹² Kuaray oẽa gui kuaray oikea mombyrya rami avi
jajejavyague oipe'a mombyry ete nhandegui.
- ¹³ Tuu kuery gua'y kue'iry omboaxya rami

* 103:5 Taguato rague hekoviaa rami ome'ẽ 'rã nhanembaraete
pyaurã (Isaías 40.31). * 103:8 Tiago 5.11

- SENHOR voi omboaxy 'rã henonde ojererokyjea rupi
ikuai va'e.
- ¹⁴ Mba'eta oikuaa mba'e nunga gui pa jaiko,
oikuaa ae ma yvy ku'i guigua rive jaikoa.
- ¹⁵ Ha'e rã avakue ma nhuũ rami avi hekove apu'a'i,
jai ipoty va'e rami rive 'rã ikuai.
- ¹⁶ Mba'eta yvytu oipeju ramo ipoty okanhymba 'rã.
Ha'e rire ikuaiague py teĩ ha'e kuery re
na'ima'endu'aavei ma 'rã.
- ¹⁷ Ha'e rã SENHOR ma jypy'i guive raka'e rã peve
omboaxy 'rã henonde ojererokyjea rupi ikuai va'e.
Gueko porãa oexa uka 'rã hamymino kuery raka'eve
rãgua pe voi,
- ¹⁸ guexeve guarã ojapo va'ekue rupi ikuai va'e ha'e javi pe,
ojapo uka va'ekue ojapo ete aguã re ima'endu'a va'e
kuery pe.
- ¹⁹ SENHOR ma yva re omoĩ guenda opena atyrã.
Huvixave vy opa mba'e re ipo'aka va'e.
- ²⁰ Ixupegua anjo kuery, peroporaiei ke SENHOR,
penembaraete ha'e pendepo'akapa va'e,
ojapo uka va'e pejapo, ha'e penhe'ẽ rendu va'e!
- ²¹ Ixondaro kuery pendekuai va'e ha'e javi, peẽ kuery voi
peroporaiei SENHOR,
peẽ hembiguai kuery oipota va'e pejapo va'e!
- ²² Hemimoingo pendekuai va'e ha'e javi, peroporaiei SEN-
HOR,
mamo rã ipo'akaa py ma guive rã!
Xenhe'ẽ, ndee voi eroporaiei avi SENHOR!

104

Nhanderuete opa mba'e apoare pe japoraiei aguã regua

- ¹ Xenhe'ẽ, eroporaiei ke SENHOR!
SENHOR Xeruete, yvate ete va'e reiko!
Renhemonde 'rã nerexakãa py, nemarkã e'ya py guive.

- ² Ajukue puku py rami renheovã 'rã nerexakãa py.
Yva ma reipyo 'rã heravy ajukue rami.
- ³ Yy yvate rupi oĩ va'e áry nderorã rejapo.
Arai ma remboguata 'rã heravy ndekaróxarã.
Yvytu ndereroveve 'rã heravy opepo áry.
- ⁴ Ndevygua anjo kuery rejapo 'rã yvytu,
nerembiguai kuery rejapo 'rã hendy vuku aguã
rami.*
- ⁵ Yvy ma remboyta raka'e
neĩ peteĩ henda py ma omyĩ e'ỹ aguã.
- ⁶ Ijaorã typya remoĩ vy renhovã.
Ha'e ramo yvyty ikuai va'e áry rupi peve yy itui.
- ⁷ Ha'e gui ma ndeayvu ramove oxyry ju ovy,
yapu rupi ndeayvua oendu vy ojepe'a vyvoi.
- ⁸ Ha'e ramo yvyty opu'ã jekuaa ju,
yvyuguarã voi oguejy,
hendarã rereko katu va'ekue peve.
- ⁹ Yy remberã guive remoĩ oaxave e'ỹ aguã,
yvy ojao'i jevy e'ỹ aguã.
- ¹⁰ Ha'e gui yvyugua rupi rejapo yvu oĩ aguã rami,
yvyty pa'ũ-pa'ũ rupi yy oxyry aguã rami.
- ¹¹ Ha'e va'e gui ka'aguy rupigua ha'e javi oy'u 'rã,
mburika ka'aguy regua voi oy'u 'rã.
- ¹² Yakã yvýry ma guyra'i ojapo 'rã guaityrã,
yvyra rakã mbyte 'rã onhe'ẽ okuapy.
- ¹³ Yva re reĩa gui remoakỹ 'rã yvyty ikuaia rupi.
Ha'e ramo ndepo py mba'emo rejapo ramo yvy
oĩmba porã 'rã.
- ¹⁴ Nhuũ ma rejapo 'rã mymba kuery rembi'urã henhoĩ
aguã rami,
ha'e rã mba'emo rogue ma avakue pe reja.
Ha'e ramo yvy re oiko va'e gui ojou 'rã guembi'urã:

* 104:4 Hebreus 1.7-14

- 15 uva rykue imbovy'aarã,
azeite hova moexakãarã,
ha'e mbojape imombaraetearã guive.
- 16 Yvyra ikuai va'e voi SENHOR gui vy oiko porã avi 'rã,
yary Líbano yvy re onhotỹ va'ekue guive.
- 17 Ha'e va'e re ma guyra'i ojapo 'rã guaityrã.
Ha'e rã oko ma cipreste rakã re 'rã ojapo.
- 18 Yvyty áry ikuai 'rã kavara ka'aguy regua,
ha'e itape guy rupi ma tapixi kuery 'rã onhemi
okuapy.
- 19 Jaxy ma rejapo ára kuaa ukaarã,
ha'e rã kuaray ma oike aguã hora py porã 'rã oike.
- 20 Ha'e gui pytũ ma rembou 'rã
ka'aguy regua pyávy oẽmba oje'oivy aguã.
- 21 Guary ra'y kuery ma okororõ 'rã guembiarã re,
oeka 'rã oje'oivy Nhanderujete ojou uka va'ekue ho'u
va'erã.
- 22 Kuaray oẽ ju ramo ha'e kuery ojevypa ju 'rã,
okua py 'rã oikepa.
- 23 Ha'e rã avakue ju ma oje'oi 'rã omba'eapo aguã.
Ka'aru peve 'rã omba'eapo okuapy.
- 24 SENHOR, joo ramigua e'ỹ-e'ỹ rejapo va'ekue ikuai!
Ne'arandua rupi rejapo.
Yvy ma tynyẽ oiny mba'emo porã rejapo va'ekue.
- 25 Oĩ avi ye'ẽ hembey ha'e tuvixa va'e.
Ha'e va'e py mbovy e'ỹ ikuai neremimoingo kuery
kyrĩ'i ha'e tuvixa va'e.
- 26 Hi'áry rupi oaxa 'rã kanoã guaxu.
Oiko avi 'rã ypo guaxu remoingo va'ekue ha'e py
ovy'a va'erã.
- 27 Ha'e kuery ha'e javi oarõ 'rã okuapy ndepo guigua
hi'ára py porã ho'u va'erã reme'ẽ aguã.
- 28 Reme'ẽ ramo 'rãe ha'e kuery ojou.

- Rejou uka reta ramo ha'e kuery hevyatãmba 'rã.
²⁹ Nderejexa ukai ri ramo okyjepa 'rã.
 Ipytuẽa reipe'a ramo omano 'rã,
 yvy ku'i ju 'rã opyta.
³⁰ Ha'e gui ma nenhe'ẽ rembou vy remoingo'i 'rã.
 Ha'e rami vy rembopyau 'rã yvy re.*
³¹ Tove SENHOR rexakãa toĩ raka'e rã peve.
 SENHOR toguerovy'a mba'emo omoingo va'ekue.
³² Yvy re ha'e oma'ẽ ramo rive oryryipa 'rã.
 Yvyty re opoko ramo oẽ 'rã hataxĩ.
³³ Aporaei 'rã SENHOR pe aikovea ja.
 Xeruete pe aporaei 'rã aikoa pukukue re.
³⁴ Hexe xema'endu'a ramo toguerovy'a.
 Xee ma avy'a 'rã aikovy SENHOR re.
³⁵ Ha'e rã ojevavypa rei va'e kuery ma tokanhymba yvy
 gui,
 tokuave eme opa marã rei ikuai va'e.
 Xenhe'ẽ, eroporaei ke SENHOR!
 Aleluia!

105

1 Crônicas 16.8-22

- ¹ Perovy'a SENHOR, hery rupi pejapukai.
 Yvy regua kuery pe peikuaa uka hembiapokue.
² Peporaei ke ixupe, peporaei salmos rupi.
 Pemombe'u ke nhomondyipaarã ojapo va'ekue.
³ Perovy'a hery iky'a e'ỹ va'e rupi.
 SENHOR rekaa rupi ikuai va'e tovy'a opy'a py.
⁴ Peka ke SENHOR, ipo'akaa guive.
 Peka riae ke henonde peĩ aguã.
⁵ Penema'endu'a ke mba'emo porã ojapo va'ekue re,

* 104:30 Yvy re ikuai va'e re Nhanderuete openaa re ijayvu avi Atos 17.24-28
 ha'e Colossenses 1.15-17 py.

- nhomondyipaa ha'e oipota va'e re ijayvuague re,
 6 peẽ hembiguai Abraão ramymino kuery,
 peẽ Jacó ra'y kuery hembiporavo pendekuai va'e.
 7 Ha'e ma SENHOR Nhanderuete.
 Oipotaa ma yvy jave re ojekuaa.
 8 Ima'endu'a riae 'rã guexeve guarã ojapo va'ekue re,
 mbovy rei e'ỹ ikuai va'erã pe ojapo ukaa rupi
 ijayvuague re,
 9 Abraão reve ngupive guarã ojapo va'ekue re,
 Isaque pe ouraa rupi ijayvuague re guive.*
 10 Ha'e nungakue re ma Jacó reve ju ijayvu,
 raka'e rã peve guarã re ijayvu Israel reve.*
 11 Ha'e vy aipoe'i:
 “Ndevy pe ame'ẽ 'rã Canaã pendeyvyrã”, he'i.
 12 Ha'e jave py ha'e kuery mbovy'i teri ikuai,
 yvy mboae guigua ikuai raka'e mbovy'i ete,
 13 oguata va'ekue yvy mboae-ae ikuai va'e rupi,
 joyvy-yvy re.
 14 Ha'e rami teĩ avave rei pe SENHOR ndoguereko axy ukai.
 Ha'e kuery re oma'ẽ vy ijayvu ete huvixave ikuai va'e
 pe.
 15 Ha'e vy aipoe'i: “Xerembiporavo kuery re pemoĩ eme
 pendepo,
 pereko axy eme xevygua profeta kuery”, he'i.*
 16 Ha'e gui ma yvy re ombou karuai,
 ha'e vy ndojou ukavei tembi'u.*
 17 Ha'e kuery renonde omondouka peteĩ ava
 José hery va'e, tembiguairã ovende pyre.
 18 Ipy corrente py ojokua,
 ferro guigua omoĩ reve,

* 105:9 Gênesis 12.7, 26.2-5 * 105:10 Gênesis 28.10-15 * 105:15 Gênesis
 20.3-7 * 105:16 José rekokie ma Gênesis 37-50 py oĩ.

- 19 hekorã re ijayvuague ojeupity peve,
 SENHOR ijayvuague hexe oiko aguã.
- 20 Ha'e ramo huvixave opoi uka,
 vyv regua ipo'akapave va'e oipe'a uka.
- 21 Ha'e vy ngoo re ae opena uka,
 mba'emo oguereko va'e ha'e javi re opena aguã.
- 22 Omoĩ ha'e pygua ruvixa kuery re avi ipo'aka va'erã,
 'arandu re ombo'e aguã nhomongeta va'e kuery.
- 23 Ha'e gui ma Egitto vyv re Israel ju ovaẽ,
 Jacó onhemboekoa Cam ramymino kuery vyv re.
- 24 Nhanderuete ojapo ojeupegua kuery ta'y reta aguã
 rami,
 ojapo imoingo axya kuery gui imbaraeteve aguã
 rami.*
- 25 Ha'e kuery py'a oguerovapa guive ixupegua kuery re
 nda'ija'evei aguã,
 hembiguai kuery ombotavypaa rupi oguereko aguã
 rami.
- 26 Ha'e gui ha'e kuery ikuaia py ombou guembiguai
 Moisés,
 hembiporavo Arão guive.
- 27 Ha'e va'e kuery po rupi ojapo uka hexa pyrã ikuaia
 mbyte,
 nhomondyipaarã ojapo Cam vyv re.
- 28 Ha'e rami vy pytũ ombou ramo opa rupi pytũ
 teĩ Moisés ha'e Arão ndojapo e'yi ijayvuague.
- 29 Ha'e kuery ikuaia rupi yy itui va'e ojapo tuguy,
 pira ikuai va'ekue ojukapa vy.
- 30 Ha'e kuery vyv re ju'i heta ombou,
 huvixa ro py peve.
- 31 Ha'e ijayvu rã ou mberu arai rami,
 ky voi ou vyv jave rupi.

* 105:24 Êxodo 1.1-13.16

- 32 Oky 'rãgue py ombou amandau,
ha'e overa va'e gui tata ou yvy re.
- 33 Omomba uva ha'e figo ty,
yvyra ikuai va'e rakã omopẽmba vy.
- 34 Ha'e ijayvu rã ou tuku-karu,
opo va'e heta ete ikuai oipapaa aguã rami e'ỹ.
- 35 Ha'e va'e kuery ma yvy jave rupi ho'upa jai rogue,
omono'õ va'erã ikuai va'ekue guive.
- 36 Ojukapa avi jypygua yvy re ikuai va'ekue,
jypygua imbaraete teri vy oguereko va'ekue.
- 37 Ha'e gui ojeuepegua kuery oguenoẽ
ouro ha'e prata reve.*
Ha'e kuery regua peteĩve jipoi hexaĩ e'ỹ va'e.
- 38 Ha'e kuery oje'oi ramo Egito pygua kuery ovy'apa
okuapy,
ha'e kuery gui okyje teria ja.
- 39 SENHOR ombou peteĩ arai ojeuepegua kuery áry rupi
ijao'iarã,
ha'e pyávy tataendy ju ombou omoexakã aguã.
- 40 Ha'e kuery ojerure ramo ombou reta guyra,
yva gui mbojape ombou va'ekue re guive hevy-
atãmba.*
- 41 Peteĩ itaova ombovo uka ramo oẽ yy,
tekoa e'ỹa rupi oxyry ovy yakã rami.
- 42 Ijayvuague icy'a e'ỹ va'e re ima'endu'a vy ojapo,
guembiguai Abraão re guive.
- 43 Ha'e rami py ojeuepegua kuery oguenoẽ ha'e gui,
hembiporavo kuery oporaeti oje'oivy ovy'aa rupi.
- 44 Ha'e kuery pe ome'ẽ amboae regua yvy va'ekue,
ha'e ramo oipe'apa amboae regua mba'ety,*

* 105:37 Êxodo 12.33-36

* 105:40 Êxodo 16.1-17.16; Números 20

* 105:44 Josué 11.16-23

⁴⁵ ha'e kuery onhe'ẽ rendu aguã ijayvuague,
 ha'e lei oeja va'ekue rupi ikuai aguã.
 Aleluia!

106

1 Crônicas 16.35,36

¹ Aleluia!

Perovy'a ke SENHOR, porayvu va'e ramo,
 mba'eta nhomboaxya opa va'erã e'ÿ.

² Mava'e nda'u omombe'u kuaa 'rã SENHOR opo'akaa rupi
 ojapo va'ekue,
 tyrã pa ogueropora ei kuaa 'rã?

³ Ovy'a ete 'rã anhetẽ rupi ikuai va'e,
 ára nhavõ teko porã rupi ikuai va'e.

⁴ SENHOR, nema'endu'a ke xere,
 ndevygua kuery reayvua rexa uka vy.
 Eikuaa pota xere xereraa jepe aguã,

⁵ nerembiporavo kuery ovy'a rã xee aexa aguã,
 ha'e avy'a avi aguã ndevygua kuery ovy'aa py,
 ndevygua kuery reve xee roguerovy'a aguã.

⁶ Ore kuery ma oreramoĩ kuery rami avi rojejavy rokuapy.
 Opa marã orekuai, orereko vai guive rokuapy.

⁷ Egito yvy re oreramoĩ kuery ikuai jave
 ndoikuaa potai raka'e iporã ete va'e rejapoa re.*
 Na'ima'endu'ai okuapy mbovykue rei e'ÿ
 omboaxyague re.
 Ha'e rami vy ye'ẽ yvýry nonhe'ẽ rendui okuapy, Ye'ẽ
 Pytã va'e py.

⁸ Ha'e rami teĩ SENHOR ogueraa jepe raka'e guery omboete
 ukaa rupi vy,
 ha'e kuery pe opo'akaa oexa uka vy.

* 106:7 Egito gui Nhanderueete ogueraa jepeague omombe'u Êxodo 14-15 py.

- 9 Ye'ě Pytã pe ijayvu ramo ipiru.
Ha'e vy ojapo yy rupakue rupi oaxapa aguã rami,
yvy piru reia rupi.
- 10 Ogueraa jepe ija'e e'ỹ va'e kuery po gui,
oepy hovaigua kuery po'akaa gui.
- 11 Imoingo axyare kuery áry rupi yy ojao'ipa,
ha'e kuery regua neĩ peteĩve ndoo jepei.
- 12 Ha'e ramo mae oguerovia okuapy ijayvuague,
ha'e vy oporaai ixupe oguero vy'aa rupi.
- 13 Ha'e gui are e'ỹ re hexaraipa ju ojapo va'ekue re,
ha'e oipotaa rupi ve'ỹ ju ikuai.*
- 14 Tekoa e'ỹa py ha'e kuery ae oipotapa reia rupi rive ikuai
vy
Nhanderuete pe “Taexa” he'i okuapy.
- 15 Ha'e rã ha'e ome'ẽmba ha'e kuery ojerurea,
va'eri ojapo avi ha'e kuery nhe'ẽ ikangy ovy aguã
rami.
- 16 Ha'e kuery rekoa py ijayvu rei okuapy
Moisés ha'e Arão SENHOR pegua iky'a e'ỹ va'e re.*
- 17 Ha'e ramo yvy ojepe'a vy omokõ Datã,
Abirão kuery regua guive ojao'ipa.
- 18 Ha'e va'e kuery re tata omoendy vy
oapypa raka'e heko vai va'e kuery.
- 19 Horebe vvyty py ojapo okuapy peteĩ vaka ra'y ra'angaa,
ha'angaa ouro ryku gui ojapo pyre ombojerovia
okuapy.†
- 20 Ha'e rami Nhanderuete rexakãa omboekovia
mymba nhuũ ho'u va'e ra'angaa re rive.
- 21 Hexaraipa Nhanderuete heraa jepeare gui,
Egito vvy re mba'emo porã ojapo rire teĩ.

* 106:13 Números 11 * 106:16 Números 16 † 106:19 Vaka ra'y ra'angaa
ojapo okuapyague omombe'u Êxodo 32 py.

- 22 Nhomondyipaarã ojapo Cam yvy re,
 ha'e Ye'ẽ Pytã py mba'emo porã ete ojapo rire teĩ.
- 23 Hembiporavo Moisés henonde nonhemoĩ va'e rire
 ijayvuague rami vy omomba ete 'rãgue.
 Ha'e rami py Moisés ojapo raka'e opoxya rupi
 omomba e'ỹ aguã rami.
- 24 Ha'e rami avi ha'e kuery ndooxei yvy iporã va'e py,
 ijayvua ndogueroviai vy.‡
- 25 Ha'e rami 'rãgue py peteĩ-teĩ ropy rupi ijayvu rei
 okuapy,
 SENHOR ijayvua re noendu potai vy.
- 26 Ha'e ramo opo oupi reve oura ha'e kuery pe,
 tekoa e'ỹa rupi ae omokanhymba aguã re,
- 27 ha'e gui hamymino kuery ju yvy regua kuery ikuaia rupi
 oitypa vy
 yvy mboae rupi omoaĩmba aguã re.
- 28 Ha'e gui ovapa oje'oivy Peor pygua kuery ruete ramigua
 Baal re.
 Ha'e vy ho'u okuapy ta'angaa hekove e'ỹ va'e pe
 ome'ẽ mbyre.§
- 29 Ha'e rami ete ikuai vy ombopoxy rive Nhanderuete.
 Ha'e rami vy oendu okuapy mba'eaxy vaikue.
- 30 Ha'e ramo Finéias opu'ã vy otekoavy va'ekue ombopaga
 rire
 mba'eaxy opytu'upa.
- 31 Ha'e nunga py oexa uka heko porãa,
 raka'e rã peve guarã.
- 32 Ha'e gui ma Meribá py yy oĩa py ju ombopoxy.
 Ha'e va'e kuery káuxa mba'emo vai oiko raka'e
 Moisés pe.*

‡ 106:24 Yvy porã py ndooxei okuapyague omombe'u Números 13-14 py.

§ 106:28 Peor py ojevayague omombe'u Números 25 py. * 106:32 Meribá py ojevayague omombe'u Números 20 py.

- 33 Mba'eta Nhanderuete Nhe'ẽ rovai opu'ã rei okuapy ramo
 Moisés ijayvu 'rãgue'ỹ rupi ijayvu.
- 34 Ha'e kuery ndojukapa etei amboae regua kuery
 SENHOR ojapo ukaague rami e'ỹ.†
- 35 Ha'e rami 'rãgue py yvy regua kuery reve nhomomen-
 dapa vy
 ha'e pygua reko rami ikuai.
- 36 Ha'e vy ombojerovia okuapy ha'e pygua kuery ta'angaa.
 Ha'e nunga opyta imbo'aaã.
- 37 Gua'y ha'e guajy kuery oapy ukapa
 anha kuery pe.
- 38 Ha'e vy omoẽ mba'eve py ojejavy e'ỹ va'e ruguy teĩ,
 gua'y, guajy kuery ruguy ae,
 mba'emo ra'angaa Canaã pygua pe ojuka uka vy.
 Ha'e vy ijyvy iky'apa va'e opyta huguykue py.
- 39 Ha'e rami ikuai vy onhemongy'apa ha'e kuery ae ojapoa
 py,
 itavy rei okuapy guembiapokue py.
- 40 Ha'e nunga rupi SENHOR poxya hendy ixupegua kuery
 rovai,
 ha'e ojeguaru ojeupe guarã va'ekue gui ae.
- 41 Ha'e vy omboaxapa amboae regua po py.
 Ha'e kuery re ija'e e'ỹ va'e kuery ipo'aka okuapy,
- 42 hovaigua kuery oguereko axy,
 ha'e kuery po'akaa guy py omoingo.
- 43 Mbovykue rei e'ỹ ogueraa jepe,
 ha'e rami teĩ ha'e kuery nhomongetaa rupi ikuai vy
 ombopoxy reive tema.
 Gueko vaia py ojexavaive oje'oivy.
- 44 Ha'e rami rire teĩ ha'e oikuaa pota ju ojexavaia re,

† 106:34 Ha'e kuery ojejavy ramo Nhanderuete omboaxy kuereiague omombe'u Juízes 2 py.

- ha'e oendu nho ha'e kuery ojapukaia.
⁴⁵ Ha'e kuery re vy ima'endu'a guexeve guarã ojapo
 va'ekue re.
 Ha'e vy porayvu ete va'e vy omboaxy ju.
⁴⁶ Ojapo escravo-rã heraa are kuery ha'e javi
 omboaxy nho aguã rami.
⁴⁷ SENHOR Oreruete, orereraa jepe ke!
 Oreno'õmba ju yvy regua kuery mbyte gui,
 nderery iky'a e'ỹ va'e rupi roguerovy'a aguã,
 ha'e rovy'aa rupi rogueroporaei aguã.
⁴⁸ Ima'endu'a porãmby toiko SENHOR Israel kuery Ruete
 aỹ, ha'e raka'e rã peve!
 Heta va'e kuery ha'e javive aipo te'i: “Amém!”
 Aleluia!

107

Jajexavaia gui Nhanderuete nhandereraa jepea re ijayvua

- ¹ “Perovy'a ke SENHOR porayvu va'e ramo,
 ha'e nhomboaxya opa va'erã e'ỹ”,
² te'i SENHOR oepy va'ekue,
 hovaigua kuery po gui ogueraa jepe va'ekue.
³ Mba'eta ono'õmba ju amboae yvy re ikuaiague gui,
 kuaray oua katy gui, oikea katy gui,
 ipuku-a katy gui, ha'e ye'ẽ katy gui ma voi.
⁴ Tekoa e'ỹa rupi ha'e kuery uguata rei raka'e,
 tape oikuaa e'ỹa rupi,
 tetã ikuai aguã ndojoui guive.
⁵ Karuai ha'e yuvei
 omokanhy ma heravy ha'e kuery nhe'ẽ.
⁶ Ha'e gui ojexavaia py ojapukai SENHOR pe.
 Ha'e ramo ogueraa jepe ojexavaia gui.
⁷ Tape hi'yvi va'e rupi ogueraa
 tetã ikuai aguã peve.

- 8 Ha'e kuery toguerovy'a SENHOR porayvua re,
avakue ra'y kuery pe mba'emo porã ojapo rire.
- 9 Mba'eta ijy'uvei va'e pe ome'ẽ oy'u aguã,
ha'e okaruxe va'e pe heta ojou uka mba'emo porã.
- 10 Amongue ma pytũ reia rupi oiko, manoa guy py ae,
ojexavai oiny nhuã py ferro guigua py ojokua pyre
reve.
- 11 Nhanderuete nonhe'ẽ renduiague re ojexavai,
Yvate ete va'e ombo'ea re ndojapxakai rire.
- 12 Ha'e ramo ha'e kuery ikane'õmba omomba'eapoa vaipa
ramo.
Ho'a teĩ avave rei ndoikoi ipytyvõarã.
- 13 Ha'e gui ojexavaia py o japukai SENHOR pe.
Ha'e ramo ogueraa jepe ojexavaia gui.
- 14 Oguenoẽ pytũ vaikue ha'e manoa guy gui,
ha'e kuery gui omondopa corrente ferro guigua.
- 15 Ha'e kuery toguerovy'a avi SENHOR porayvua re,
avakue ra'y kuery pe mba'emo porã ojapo rire.
- 16 Mba'eta oitypa okẽ overa va'e guigua,
ijokoa ferro guigua guive omopẽmba.
- 17 Ha'e gui hi'arandu e'ỹ va'e ojejavypaa rupi anho ikuaia
re
ojexavai okuapy gueko vaia py.
- 18 Ojeguaru opa marãgua tembi'u gui.
Ha'e rami vy ovaẽ manoa rokẽ peve.
- 19 Ha'e gui ojexavaia py o japukai SENHOR pe.
Ha'e ramo ogueraa jepe ojexavaia gui.
- 20 Oayvu ombou vy omonguerapa,
ogueraa jepe omanomba 'rãgue gui.
- 21 Ha'e kuery toguerovy'a avi SENHOR porayvua re,
avakue ra'y kuery pe mba'emo porã ojapo rire.
- 22 Ixupe tome'ẽ mba'emo oguerovy'a vy.
Ovy'aa rupi toikuaa ukapa ojapo va'ekue.

- 23 Ha'e gui amongue ma kanoã guaxu ojou vy ye'ẽ rupi
oguata rã,
mba'emo vendea kuery yy tuvixa va'e rupi oo va'e.
- 24 Ha'e va'e kuery uguataa rupi oexa SENHOR rembiapo,
mba'emo porã ete yy typyvea rupi ojapo ramo.
- 25 Mba'eta ha'e ijayvu vy ojapo yvytu vaikue oipeju,
ha'e yai opu'ã-pu'ã aguã rami.
- 26 Ha'e ramo yvate peve oje'oi,
ha'e gui yai oguejy ju iguy katy peve.
Ha'e rami ete ojexavai ramo inhe'ẽ ikangy ma ovy.
- 27 Oguataa rupi ho'a rai-rai'i okuapy oka'u va'e rami.
Ha'e rami vy ndoikuaavei rei ma.
- 28 Ha'e gui ojexavaia py ojapukai SENHOR pe.
Ha'e ramo ugueraa jepe ojexavaia gui.
- 29 Omombytu'u yvytu vaikue,
yai guive omombytu'upa.
- 30 Ha'e ramo ovy'apa ju opytu'upa ramo.
Ha'e rami ugueraa ojaaty py ovaẽxague peve.
- 31 Toguerovy'a SENHOR porayvua re,
avakue ra'y kuery pe mba'emo porã ojapo rire.
- 32 Tomboete avi heta va'e kuery onhemboatya py,
toguerovy'a yvatekueve nhomongetaa py.
- 33 Ha'e ojapo yakã ikuai va'e typa aguã rami,
ha'e rã yvu ma ipiru reia meme opyta aguã rami.
- 34 Yvy porã va'ekue ma ojapo juky re'ẽ rive opyta aguã
rami,
ha'e pygua kuery heko vai rei ramo.
- 35 Ojapo tekoe e'ya va'ekue yupa ju opyta aguã rami,
ha'e yvy piru rei va'ekue ma yvu oĩ aguã rami.
- 36 Ha'e py omboekoa okaruxe rei va'ekue.
Ha'e ramo ojapo okuapy peteĩ tetã ikuai aguã.
- 37 Mba'etyrã mba'emo omoaĩ, uva guive onhotỹ.
Ha'e vy heta ojou omono'õ va'erã.

- 38 SENHOR omoingo porã heta ete oje'oiivy aguã rami,
hymba kuery vaka ndoatai guive.
- 39 Ha'e rami teĩ ha'e kuery ojavyky reia ramo iporiaupa
ha'e ndaetavei,
ojexavai ha'e ikuai axy vy.
- 40 SENHOR ojapo huvixa kuery nomboeteavei aguã rami,
ojapo avi oguata rei aguã rami tape oĩa rupi e'ỹ.
- 41 Ha'e rã iporiaukue'i ma ogueraa jepe 'rã
ojexavai reia gui yvatea py oĩ porã aguã,
hoo pygua kuery voi omboetave vexa'i rami.
- 42 Ha'e nunga heko porã va'e oexa vy ovy'a 'rã.
Ha'e rã heko vai va'e ha'e javi ma omboty 'rã ojuru.
- 43 Hi'arandu va'e ma toikuaa pota ha'e nunga re,
toikuaa pota SENHOR nhomboaxya re.

108

Mboraeirã Davi ombopara va'ekue.

Salmo 57.7-11; Salmo 60.5-12

- 1 Xeruete, xekuraxõ oĩ atã ma.
Aporaei vy roguerovy'a 'rã xenhe'ẽ ha'e javi py.
- 2 Mbaraka ha'e mba'epu ixã reta va'e, pevy ke.
Xee ambovy 'rã ko'ẽ ju.
- 3 SENHOR, roguerovy'a 'rã yvy regua kuery mbyte,
ndevy aporaei 'rã ha'e javi regua mbyte.
- 4 Mba'eta renhomboaxya oo 'rã yva peve,
ha'e ndereko porãa ma arai rovai peve 'rã oo.
- 5 Xeruete, enhemboyvate yva áry rupi,
ha'e yvy jave re tojekuaa nerexakãa,
- 6 ore nerembiayvu kuery roo jepe aguã.
Orereraa jepe ke reiporu kuaa regua py, ha'e orem-
bovai.
- 7 Nhanderuete ijayvu oky'a e'ỹa rupi:
“Xepo'akaa rupi vy amboja'o 'rã Siquém yvy,

- aa'ã 'rã Sucote regua yvyugua guive.*
- ⁸ Gileade ha'e Manassés yvy ma xemba'e meme itui.
Efraim yvy ma xengora ratã.
Judá ma xepo pygua.
- ⁹ Ha'e rã Moabe yvy ma hy'a ajejoiaty itui,
Edom yvy áry ma amombo 'rã xepy regua,†
ha'e Filístia pygua kuery re xepo'aka vy avy'a
nhendu 'rã.”
- ¹⁰ Mava'e nda'u xereraa 'rã tetã ikorapa va'ea py?
Mava'e nda'u xereraa 'rã Edom yvy re?
- ¹¹ Mba'eta Oreruete, ndee orereja rive va'ekue.
Oreruete, ndereovei ma orexondaro kuery reve!
- ¹² Orereraa jepe nho ke rojexavaia gui,
mba'eta avakue orereraa jepea ma mba'everã
ndovarei.
- ¹³ Nhanderuete re vy ae 'rã nhandepo'aka,
mba'eta ha'e opyrõ 'rã nhanderoavagua kuery re.

Ngovagüa kuery ombopagaa aguã re ojerurea ague
Jogueroporaie va'e pe mboraieirã Davi ombopara va'ekue.

109

- ¹ Xeruete rogueroporaie va'e, ekyriri eme ke!
- ² Mba'eta xerovai ijapu va'e kuery ma nhombotavya rupi
ijayvu,
oapekũ ijapu va'e py ijayvu okuapy xere.
- ³ Ha'e kuery xembojere rei vy xerayvu e'ÿa rupi ijayvu,
mba'e re'ÿ opu'ã okuapy xere.
- ⁴ Xee ayvuague repy ma xevy ivai okuapya oĩ.
Ha'e rã xee ma ajerure ainy.
- ⁵ Ajapo porãague repy ome'ẽ mba'emo vai,

* 108:7 Apy ma ijayvu joyvy oi'pe'a va'ekue ojeupegua kuery pe omboja'o aguã re. † 108:9 Ha'e jave py ma joyvy ojogua vy hi'áry omombo 'rã opy regua, oikuaa uka aguã ija oikoa.

- ayvuague repy ma xere ija'e e'ÿa oĩ.
- ⁶ Hovai guarã emoĩ peteĩ heko vai va'e.
Oiporu kuaa regua re topu'ã hekokue mombe'uarã.
- ⁷ Ha'e gui ma omboayvua py tombopagaa.
Ojerureague tojekuaa teko vai rami.
- ⁸ Hekove topa voi,
ha'e gui ojapo aguã va'ekue amboae ju tojapo.*
- ⁹ Ta'y kuery ma tyre'ÿ meme ta'ikuai,
ha'e rã ta'yxy ma imeve'ÿ va'e toiko.
- ¹⁰ Ta'y kuery ma hoo e'ÿ va'e ta'ikuai
mba'emo re ojerurea rupi.
Tomoẽmbaa hoo ombovaipaa va'ekue gui.
- ¹¹ Mba'emo oguereko va'ekue toipe'apaa oreveague re,
amboae yvy guigua tojopy omba'eapogue repy.
- ¹² Avave rei tomboaxy eme,
neĩ ta'ykue re voi avave rei topena eme.
- ¹³ Ta'ikuai eme hamymino kuery,
ha'e kuery ikuai aguã 'rãgue ta'ima'endu'aa eme
hery re.
- ¹⁴ SENHOR ta'ima'endu'a riae tuu kuery ojejavayague re,
tombogue eme ixy ojejavayague.
- ¹⁵ Ha'e nunga tojekuaa riae SENHOR renonde,
ha'e kuery re ta'ima'endu'aave eme yvy re.
- ¹⁶ Mba'eta ojee nomoĩ rire nhomboaxya.
Ha'e rami 'rãgue py oakykue monha ojexavai va'e
ha'e iporiaukue'i,
ipy'a vaia rupi ikuai va'e guive,
manoa pe omboaxa aguã.
- ¹⁷ Joe ijayvu vaia rupi anho oiko rire hexe ae ju ha'e
nungakue tojeapa.

* 109:8 Kova'e ayvu rupi ma Judas rekokue re ijayvu (Atos 1.20).

Ndajogueroayvu porãxei rire togueroayvu porãa eme.

- 18 Ojee ayvu vai ao puku rami omoĩ rire
toike ipy'apy katy yy rami,
ikãgue peve too azeite rami.
- 19 Hexe toĩ oao onheovãa rami,
ha'e ku'akuaa omoĩ va'ety rami.
- 20 Ha'e rami ae SENHOR tombopaga xerovaigua kuery,
xerekove re ijayvu vai va'e.
- 21 Ha'e rã ndee SENHOR Xerujete, enhemoĩ xerepyarã
nderery remboete ukaa rupi vy.
Xereraa jepe ke, ndeporayvua tuvixa ramo.
- 22 Mba'eta xee ma ajexavai, iporiaukue'i aiko.
Xepy'apy rupi ma xeaia anho aendu.
- 23 Xerekove opa ovy kuaray ojero'a ovy rami.
Momyry omombo pyre aiko tuku karu rami.
- 24 Akaru e'ỹ re riae aiko ramo
xerenapy'ã ikangypa ma,
xeangai gui xero'o voi ipiru ma ovy.
- 25 Ha'e kuery pe rã ojou vaipy aiko.
Xerexa vy oakã ombovava-vava 'rã.†
- 26 SENHOR Xerujete, xepytyvõ ke!
Xereraa jepe ke xemboaxya rupi,
- 27 ha'e kuery oikuaa aguã ndepo gui ae xereraa jepearã
oua,
ndee SENHOR rejapo rire.
- 28 Ha'e kuery joe ijayvu vai va'e.
Ha'e rã ndee ma rejogueroayvu porã va'e.
Tove xere opu'ã va'e kuery nda'evei nho ta'ikuai.
Ha'e rã nerembiguai ma tovy'a.
- 29 Xerovaigua kuery re toĩ oxĩmbaa.
Oxĩmbaa tojao'ipa ao puku py rami.

† 109:25 Kova'e ayvu rupi ijayvu Jesus kuruxu re oĩ javegua re (Mateus 27.39-40).

- ³⁰ Xejuru py arovy'a ete 'rã SENHOR.
 Rogueroporaei 'rã heta va'e kuery mbyte,
³¹ mba'eta iporiaukue'i ikuaia katy onhemoĩ ramo,
 ojukaxe va'e kuery gui ogueraa jepe aguã.

Messias ipo'akaa ha'e sacerdote oikoa re ijayvua
 Mboraeirã Davi ombopara va'ekue.

110

- ¹ SENHOR aipoe'i xeruvixa pe:
 “Eguapy ke aiporu kuaa regua re,
 nderovaigua kuery ndepy guýry amoĩ peve”, he'i.*
- ² Sião tetã gui SENHOR omboaxa 'rã po pygua ndepo'aka
 aguã.
 Ha'e vy aipoe'i 'rã: “Ndepo'aka ke nderovaigua kuery
 re”, he'i 'rã.
- ³ Ha'e gui ma ndepo'akaa ára
 ndevyguá kuery ojexa ukapa 'rã ndere ouxea'i rami.
 Ndevyguá kunumigue ma iký'a e'ỹ va'e py on-
 hemonde reve 'rã ikuai,
 aje'ive'i yxapy ojekuaa va'e rami.
- ⁴ SENHOR ouraague ndoguerovai 'rã:
 “Ndee ma sacerdote reĩ raka'e rã peve guarã,
 Melquisedeque reko rami ndereko va'e vy”, he'i
 rire.*
- ⁵ Senhor reiporu kuaa regua re oĩ va'e ma
 ipoxya ára omou'ũmba 'rã huvixave kuery.
- ⁶ Ombopaga 'rã yvy regua kuery,
 omonyẽ 'rã te'õgue anho.

* 110:1 Apy “Xeruvixa” he'ia ma Cristo re ae ijayvu vy. Ha'e gui “Eguapy ke aiporu kuaa regua re” he'ia ma Nhanderuete ojee rami avi ombopo'aka aguã re ijayvu vy (Mateus 22.41-26; Marcos 12.36, Lucas 20.42-42, Atos 2.32-36; 1 Coríntios 15.24-28; Efésios 1.20; Colossenses 3.1; Hebreus 1.13, 8.1, 10.11-13).

* 110:4 Hebreus 5.1-10, 7.1-28

Nhoakã omou'ũmba 'rã yvy jave re.

⁷ Oikoa rupi xxyry oĩ va'e gui oy'u 'rã oiny,
ha'e gui oakã omopu'ã ju 'rã ovy.

111

Nhanderuete opena porãague re ijayvua

¹ Aleluia!

Xepy'a ha'e javi py aroporaei 'rã SENHOR
heko porã va'e kuery ijatya py.

² SENHOR rembiapokue ma tuvixa meme.

Oguerovy'a va'e kuery ha'e javi oikuaa pota 'rã ha'e
nunga re.

³ Guembiapo ha'e javi py oexa uka guexakãa ha'e
opo'akaa,

heko porãa avi oĩ 'rã raka'e rã peve.

⁴ Hembapo porã re nhanema'endu'a aguã rami ojapo.

SENHOR ma porayvu ha'e nhomboaxy va'e.

⁵ Omongaru 'rã henonde ojererokyjea rupi ikuai va'e,

ima'endu'a riae 'rã guexeve guarã ojapo va'ekue re.

⁶ Ojepegua kuery pe oexa uka 'rã opo'akaa mba'emo
ojapo py,

ijyvyrã amboae regua kuery ikuaiague ome'ẽa py.

⁷ Opo py ojapo va'e ma anhetẽ ha'e teko porã rupi meme
ojapo,

nhanembo'ea voi ojeroviapy meme.

⁸ Ha'e nunga oĩ porã 'rã raka'e rã peve,

ojeroviapy oikoa ha'e teko porã rupi oeja rire.

⁹ Ojepegua kuery pe ombou heraa jepearã,

guexeve guarã ojapo vy raka'e rã peve guarã.

Hery ma iky'a e'ỹ va'e ha'e nhomongyjea.

¹⁰ SENHOR renonde jajererokyjea rupi jaiko vy 'rãe jaupity
'arandua.

Ha'e rami ikuai va'e ha'e javi oexa uka 'rã 'arandu.*
 Jaroporaeia oĩ riae 'rã raka'e rã peve!

112

Heko porã va'e oikove aguã re ijayvua

¹ Aleluia!

Ovy'a ete 'rã avakue SENHOR renonde ojererokyjea
 rupi ikuai va'e,
 ha'e ojapo uka va'ekue oguerovy'a va'e.

² Ha'e va'e kuery ramymino kuery voi ipo'akapa 'rã yvy
 re,
 heko porã va'e ramymino kuery re ima'endu'a porã
 'rã.

³ Hoo py ma opa mba'e 'rã oguereko,
 heko porã oĩ 'rã raka'e rã peve.

⁴ Heko porã va'e pe ma pytũ 'rãgue py ojekuaa 'rã imoex-
 akãarã.

Porayvu, nhomboaxya ha'e teko porã rupi ikuai.

⁵ Nhomboaxy vy mba'emo oiporuka va'e ma ovy'a 'rã,
 ha'e imboayvua py teĩ oikuaa uka 'rã heko porã va'e
 oikoa.

⁶ Ha'e kuery ndoityai 'rãe.

Ha'e kuery re raka'e rã peve 'rã ima'endu'aa.

⁷ Nhomondyiarã oendu teĩ nonhemondyi 'rã.

Ipy'a guaxu 'rã, SENHOR re ojerovia vy.

⁸ Ipy'aa oĩ atã vy ndokyjei 'rã,

oexa 'rã oipotaague hovaigua kuery re ojeupity
 ramo.

⁹ Mba'emo oguereko va'e omboja'o vy ome'ẽ 'rã ipori-
 aukue'i pe.

Heko porã oĩ 'rã raka'e rã peve.*

Ipo'aka ramo omboetea ha'e ima'endu'aa porã 'rã.

* 111:10 Provérbios 9.10 * 112:9 2 Coríntios 9.9

- ¹⁰ Ha'e nunga heko vai va'e oexa vy ivai 'rã teĩ,
 haĩ jekyty rei 'rã okanhy peve.
 Mba'eta heko vai va'e oipotaa ma opa 'rã.

113

SENHOR jaroporaei aguã regua

- ¹ Aleluia!
 SENHOR rembiguai pendekuai va'e, peporaei ke,
 peroporaei SENHOR rery.
- ² Ta'ima'endu'a porãa SENHOR rery re,
 aỹ ha'e raka'e rã peve!
- ³ Kuaray oẽa guive oikea peve
 togueroporaeia SENHOR rery!
- ⁴ SENHOR ma yvate ete va'e, yvy jave regua áryve,
 hexakãa voi yva áryve oo.
- ⁵ Mava'e nda'u SENHOR Nhanderuete reve joo rami heko
 va'e?
 Henda openaaty ma yvatea py oĩ.
- ⁶ Ojero'a 'rã guive oexa aguã
 yva ha'e yvy re mba'emo oiko va'e.
- ⁷ Omopu'ã ju 'rã imo'amy yvy ku'i py omombo pyre,
 yty gui oipe'a 'rã iporiaukue'i,
- ⁸ huvixa kuery yvýry ju omboguapy imoiny aguã,
 tá, omoĩ 'rã ojeuegua ruvixa kuery reve guarã.
- ⁹ Ojapo 'rã kunha imemby e'ỹ va'ekue omemby kuery reve
 oiko aguã rami.
 Ha'e ramo ovy'a 'rã, kyrĩgue xy oiko vy.
 Aleluia!

114

Egito yvy gui oẽmba jave guare re ima'endu'aague

- ¹ Israel kuery Egito yvy gui oẽ jave,

- Jacó ramymino kuery ayvu mboae py ijayvu va'e
 ikuaua gui oẽmba jave ma
- ² Judá kuery gui Nhanderuete ojapo guenda iky'a e'ỹ
 va'erã,
 ojapo Israel kuery ojeupe guarã ete.
- ³ Ha'e nunga ye'ẽ oexa vy ojava ovy,
 Jordão yakã voi guakykue katy oxyry raka'e.*
- ⁴ Yvyty ikuai va'e opopa vexa ava rami,
 yvy'ã'i voi vexa'i ra'y rami opopa okuapy.
- ⁵ Ye'ẽ, mba'e tu oĩ ha'e rami rejava aguã?
 Ha'vy ndee Jordão, mba'e re tu nderakykue katy
 rejevvy?
- ⁶ Peẽ yvyty, mba'e re tu pepopa ri vexa ava rami?
 Ha'vy peẽ yvy'ã, mba'e re tu vexa'i ra'y rami pepo?
- ⁷ Ndee yvy, eryryi ke SENHOR Jacó Ruete renonde.
- ⁸ Mba'eta itaty gui ojapo yy ruparã,
 itaova ratã gui ojapo raka'e yvu.*

115

Nhanderuete anho nhamboete aguã regua

- ¹ SENHOR, ore kuery e'ỹ toremboetea, ore e'ỹ,
 ha'e rami 'rãgue py nderery anho tombotea,
 renhomboaxya ha'e ojeroviapy reikoa re.
- ² Mba'e re tu amboae regua kuery joupe-upe oporandu vy
 “Mamo tu oĩ ha'e kuery Ruete?” he'i 'rã okuapy?
- ³ Mba'eta Nhanderuete ma yva re oĩ,
 opa mba'e ojapo oikovy ha'e ae oipotaa rami.
- ⁴ Ha'e rã ha'e kuery pegua tuuete ma prata e'ỹ vy ouro
 guigua rive,

* 114:3 Ye'ẽ Pytã ojavaague ma Êxodo 14 py omombe'u, ha'e
 rã Jordão yakã guakykue katy ojevvyague ma Josué 3 py.

* 114:8 Êxodo 17; Números 20

- avakue opo py ojapo va'ekue meme.*
- ⁵ Ijuru va'eri nda'ijayvui,
hexa va'eri ndoexai,
- ⁶ ijapyxa va'eri noendui,
inhapyĩgua va'eri noetũi,
- ⁷ ipo va'eri mba'eve re ndopokoi,
ipy va'eri ndoguatai,
ijyryvi va'eri ha'e kuery gui neĩ peteĩ ayvu nonhen-
dui.
- ⁸ Ijapoare kuery topyta ha'e nunga rami ae,
hexe ojerovia va'e kuery voi.
- ⁹ Ha'e gui Israel kuery ma SENHOR re ae tojerovia.
Ha'e anho ma ipytyvõa ha'e mba'emo vai jokoa oiko.
- ¹⁰ Arão ramymino kuery tojerovia SENHOR re.
Ha'e anho ma ipytyvõa ha'e mba'emo vai jokoa oiko.
- ¹¹ SENHOR renonde ojererokyjea rupi ikuai va'e ha'e javi
tojerovia SENHOR re.
Ha'e anho ma ipytyvõa ha'e mba'emo vai jokoa oiko.
- ¹² Mba'eta nhandere SENHOR ima'endu'a vy
nhanemoingo porã 'rã.
Omoingo porã 'rã Israel kuery,
omoingo porã 'rã Arão ramymino kuery,
- ¹³ omoingo porã 'rã henonde ojererokyjea rupi ikuai va'e,
yvatekueve ha'e yvyĩgueve voi.*
- ¹⁴ SENHOR tomoĩve tema peiko porã aguã,
peẽ kuery ha'e penda'y kuery pe guive.
- ¹⁵ SENHOR yva ha'e yvy apoare va'e
ogueroyvu porã va'e tapendekuai.
- ¹⁶ Yva ma SENHOR pegua oĩ.
Ha'e rã yvy ma ome'ẽ avakue ra'y kuery pe.
- ¹⁷ Omanogue ma ndogueroporaie 'rã SENHOR,
okyrirĩ va'e anho ikuaia py oguejy va'ekue.

* 115:4 Salmo 135.15-18 * 115:13 Apocalipse 11.18, 19.5

- ¹⁸ Ha'e rã nhande kuery ma jarovy'a 'rã SENHOR,
 aỹ guive raka'e rã peve.
 Aleluia!

116

Oporai vy Nhanderueete oguerovy'aague

- ¹ Xee ma ayvu SENHOR,
 mba'eta ajerure ramo oendu xeayvua.
- ² Xea katy ojero'a vy ojapyxaka rire
 ixupe ajapukai 'rã aikovea ja.
- ³ Manoa regua nhuã xemboty va'ekue,
 jexavaia yvykua vaikue guigua xere ipo'aka va'ekue.
 Ha'e ramo aiko axya ha'e ndavy'aia py ha'a karam-
 boae.
- ⁴ Ha'e rami vy ajapukai SENHOR rery rupi:
 “ SENHOR, eraa jepe ke xerekove!” ha'e va'ekue.
- ⁵ SENHOR ma porayvu ha'e heko porã va'e,
 Nhanderueete ma nhanemboaxya rupi oiko va'e.
- ⁶ SENHOR ma hi'arandu e'ỹ'i va'e kuery re opena porã va'e.
 Ha'e rami vy ha'a ajupya py xerexa vy xereraa jepe
 karamboae.
- ⁷ Xenhe'ẽ, ejevyyu ke repytu'u aguã py,
 mba'eta xevy SENHOR mba'emo porã ome'ẽ oata
 aguã rami e'ỹ.
- ⁸ Ha'e rami vy xenhe'ẽ oepy amano taa gui.
 Oepy xerexa xerexaya gui,
 xepy guive oepy onhepyxangaa gui.
- ⁹ Ha'e ramo SENHOR renonde aiko 'rã
 okuave va'e yvy re.
- ¹⁰ Hexe ajerovia va'eri xejeupe xeayvu vy
 “Ajexavai ete rima aikovy”, ha'e va'ekue.*
- ¹¹ Xepy'a eta rei vy

* 116:10 2 Coríntios 4.13

“Avakue ikuai va'e ma ijapu va'e meme”, ha'e va'ekue.

¹² SENHOR opa mba'e py xevy ojapo porãague re mba'e nda'u ame'ẽ 'rã ixupe?

¹³ Xereraa jepeague arovy'a vy aupi 'rã karo,* ha'e SENHOR rery rupi aroporai 'rã.

¹⁴ SENHOR pe ajapopa 'rã anhemboayvuague ixupegua kuery ha'e javi oexaa py.

¹⁵ Hepy ete va'e SENHOR oexa 'rã ojeupeguaiky'a e'ỹ va'e kuery omano rã.

¹⁶ SENHOR, xee ma nerembuguai ete aiko, nerembuguai pi'a guive aiko. Remondopa ma xejokuaague.

¹⁷ Ha'e ramo ndevy ame'ẽ 'rã roguerovy'aa, ha'e SENHOR rery rupi aroporai 'rã.

¹⁸ SENHOR pe ajapopa 'rã anhemboayvuague, ixupegua kuery ha'e javi ikuai py,

¹⁹ SENHOR pegua roka
Jerusalém mbyte py ae.
Aleluia!

117

SENHOR pe ha'e javi regua oporaei aguã regua

¹ Peẽ yvy regua ha'e javi, peporaei ke SENHOR pe!
Peroporaei, ha'e javi regua!*

² Mba'eta SENHOR ma opa mba'e py nhanemboaxy, ha'e ojeroviapy 'rã oiko raka'e rã peve.
Aleluia!

* 116:13 Apy ijayvu judeu kuery gueko rami vy Nhanderuete pe mba'emo ome'ẽ aguã re. Tembi'u ha'e vinho oupi 'rã ixupe, ha'e gui oguerovy'aa rupi ho'u 'rã (Salmo 22.23-26; Levítico 7.11-16). * 117:1 Romanos 15.9-11

118

Nhandereraa jepea jarovy'a aguã regua

- ¹ Perovy'a ke SENHOR, porayvu va'e ramo.
Mba'eta nhomboaxya opa va'erã e'ỹ.
- ² Israel kuery aipo te'i:
“Tá, nhomboaxya opa va'erã e'ỹ.”
- ³ Arão ramymino kuery aipo te'i:
“Tá, nhomboaxya opa va'erã e'ỹ.”
- ⁴ SENHOR renonde ojererokyjea rupi ikuai va'e ha'e javi
aipo te'i:
“Tá, nhomboaxya opa va'erã e'ỹ.”
- ⁵ Ha'e gui xee ma ajexavaia py ajapukai SENHOR pe.
Ha'e ramo SENHOR oendu vy xerepy karamboae.
- ⁶ Xereve SENHOR oiko ramo xee ndakyjei 'rã.
Mba'e tu avakue ojapo 'rã xere?*
- ⁷ SENHOR xereve oiko xepytyvõarã.
Ha'e nunga rupi aexa 'rã xere ija'e e'ỹ va'e kuery re
aipotaa ojeupity ramo.
- ⁸ Avakue re jajerovia 'rãgue py
ha'eveve SENHOR re nhanhemi.
- ⁹ Huvixa kuery re jajerovia 'rãgue py
ha'eveve SENHOR re nhanhemi.
- ¹⁰ Ha'e javi regua xembojere rei okuapy,
teĩ SENHOR rery rupi amomba.
- ¹¹ Jova-jovai gui xejokopa,
teĩ SENHOR rery rupi amomba.
- ¹² Eiru rami ete xea'o'i okuapy,
teĩ tata py juu okaia rami okaipa.
SENHOR rery rupi amomba.
- ¹³ Opoxya rupi xemoanha ratã heravy xereity aguã,
teĩ SENHOR xepytyvõ.
- ¹⁴ SENHOR ma xemombaraetea oiko, aroporaei va'e guive,

* 118:6 Hebreus 13.5-6

- xereraa jepe rire.*
- 15 Heko porã va'e rekoa rupi onhendu
heraa jepeare oguerovy'a va'e:
“ SENHOR opo'akaa rupi ojapo mba'emo porã!
- 16 SENHOR opo oupi vy
mba'emo porã ojapo” he'i va'e.
- 17 Xee ma namanovei 'rã.
Ha'e rami 'rãgue py aikove 'rã,
SENHOR ojapo va'ekue amombe'upa aguã.
- 18 SENHOR xembopaga ete,
teĩ manoa pe naxemboaxai guive.
- 19 Peipe'a ke xevy teko porã rokẽ,
ha'e va'e rupi aike vy SENHOR aroporaie aguã.
- 20 Ha'e va'e ae ma SENHOR rokẽ,
ha'e va'e rupi heko porã va'e anho 'rã oike.
- 21 Xee rogueroporaie 'rã,
xepytyvõ vy xereraa jepe rire.
- 22 Oo apoa kuery ita omombo va'ekue ma
yvatevea py opyta iporãvea pyguarã.
- 23 Ha'e nunga ma SENHOR ae ojapo,
ha'e jaexa rã iporã ete va'e.*
- 24 Kova'e ára ma SENHOR omoingo va'ekue.
Ha'e ramo javy'a ha'e jarovy'a 'rã.
- 25 SENHOR, orereraa jepe ke, rojerure!
Oremoingo porã ke, SENHOR!
- 26 Ima'endu'a porãmby toiko SENHOR rery rupi ou va'e!*
- SENHOR pegua opy peẽ kuery ha'e javi peike va'e
rogueroayvu porã.
- 27 SENHOR ma Nhanderuete ha'e nhanemoexakãa.
Ngaru oiko aguã py pembojegua mba'emo rogue py,

* 118:14 Êxodo 15.1-2; Isaías 12.1-2 * 118:23 Mateus 21.42, Marcos
12.10-11, Lucas 20.17, Atos 4.11; 1 Pedro 2.7 * 118:26 Mateus 21.8-9,
23.37-39; Marcos 11.9; Lucas 13.35, 19.38; João 12.13

altar apy peve.

- ²⁸ Ndee ma Xeruete, xee rogueroporaie 'rã.
Ndee Xeruete, xee aikuaa uka 'rã ndeyvatea.
²⁹ Perovy'a ke SENHOR, porayvu va'e ramo.
Mba'eta nhomboaxya opa va'erã e'ỹ.

119

Nhanderuete guigua lei iporãa re ijayvua

- ¹ Ovy'a ete 'rã iky'a e'ỹa rupi oiko va'e,
SENHOR guigua lei rupi ae.
² Ovy'a ete 'rã oikuaa uka va'ekue rupi oiko va'e,
opy'a ha'e javi py onhe'ẽ rendu va'e.
³ Ha'e va'e kuery ma mba'emo vai rupi e'ỹ ikuai,
Nhanderuete guigua tape rupi anho.
⁴ Rejapo uka va'e reikuaa uka
rojapopa ete aguã.
⁵ Aguataa tõi atã
ndeayvu reja va'ekue rupi aiko aguã.
⁶ Ha'e rami vy axĩmba aguã rami e'ỹ 'rã aiko
rejapo uka va'e ha'e javi re aikuaa pota vy.
⁷ Peteĩ rami xepy'a reve roguerovy'a 'rã,
ha'evea rami ndeayvuague aikuaa rire.
⁸ Xee ma ajapo 'rã ndeayvu reja va'ekue.
Xereja eme ke.
⁹ Mba'exa vy nda'u kunumigue onhemongy'a e'ỹ re oiko
'rã?
Ndeayvu rupi oiko ri vy tema.
¹⁰ Xee ma xepy'a ha'e javi py roeka va'e.
Ejapo eme rejapo uka va'ekue gui ajepe'a aguã rami.
¹¹ Xepy'a re amoĩ 'rã ndeayvuague
nderovai ajejavy e'ỹ aguã.
¹² SENHOR, xee ma rogueroporaie 'rã.
Xembo'e ke ndeayvua reja va'ekue rupi aiko aguã re.

- 13 Xeayvu tema xema'endu'a vy
reikuaa potaa rupi ndeayvuague ha'e javi re.
- 14 Opa mba'e porã gui
arovy'ave ndee reikuaa uka va'ekue.
- 15 Anhembo'e aikovy ndee orembo'ea re,
aikuaa pota 'rã reikoa re.
- 16 Ndeayvua reja va'ekue re xee avy'a.
Ndaxerexarai 'rã ndeayvuague re.
- 17 Ejapo porã xee nerembiguai pe,
aikove ha'e ndeayvuague rupi aiko aguã.
- 18 Eipe'a ke xerexa jokoã,
aexa kuaa aguã ndeguigua lei re iporã ete va'e oĩ va'e.
- 19 Ko yvy re aikoa ja hekoo e'ỹ va'e rami aiko.
Eikuaa uka e'ỹ eme ke rejapo uka va'ekue.
- 20 Xepy'a py aendu nda'evei etea,
ne'arandua rupi ndeayvuague aenduxe riae vy.
- 21 Ndee ma ojejou porã rei va'e ha'e ayvu vaipy kuery pe
ndeayvu ete va'e.
Ha'e kuery ojepe'a okuapy rejapo uka va'ekue gui.
- 22 Eipe'a ke xere ijayvu reia ha'e ovy'a reia,
mba'eta xee ma reikuaa uka va'ekue rupi aiko ramo.
- 23 Xere huvixa kuery ijayvu aguã nhomboatypa teĩ
xee nerembiguai aikuaa pota aikovy ndeayvu reja
va'ekue re.
- 24 Reikuaa uka va'ekue ma xembovy'a va'e.
Ha'e va'e ma xemongetaa guive.
- 25 Yvy rupi xereitya ma.
Xemoingo porã ju ke ndeayvuague rami vy.
- 26 Xerekokue amombe'upa ramo ndee xembovai.
Xembo'e ke ndeayvua reja va'ekue rupi aiko aguã.
- 27 Eikuaa uka ke renhombo'eague rami aiko aguã,
ha'e xee aikuaa pota 'rã iporã ete va'e reikuaa uka
va'e re.

- 28 Xepy'a py xeporiau ndavy'avei vy.
Xemombaraete ju ke ndeayvuague rami vy.
- 29 Xepe'a ke ijapu va'e kuery rape gui.
Xemboaxy ke ndeguigua lei re oĩa rami vy.
- 30 Aiporavo tape vy'aa katygua,
amoĩ ne'arandua rupi aiko aguã.
- 31 Reikuaa uka va'ekue rupi pota aiko.
SENHOR, xeapo eme axĩmba aguã rami.
- 32 Anha 'rã avy tape rejapo uka va'ekue oĩa rupi,
xepy'a py xembovy'a rire.
- 33 SENHOR, xembo'e ke ndeayvua reja va'ekue rupi aiko
aguã.
Ha'e va'e rupi aiko 'rã opa peve.
- 34 Xemo'arandu ke, ha'e ramo aiko 'rã ndeguigua lei rupi.
Xepy'a ha'e javi py 'rã ajapo.
- 35 Xerereko ke tape rejapo uka va'ekue oĩa rupi,
mba'eta ha'e va'e anho arovy'a.
- 36 Xepy'a re emoĩ reikuaa uka va'ekue rupi aiko aguã,
mba'emo ajoupave aguã rupi e'ỹ.
- 37 Xemoma'ẽ eme ovare e'ỹ va'e re.
Xembopy'a guaxu ke ndeguigua tape rupi.
- 38 Nerembiguai pe emoĩ atãve ndeayvuague,
nerenonde ojererokyjea rupi ikuai va'e pe reme'ẽ
rire.
- 39 Eipe'a ke xere ijayvu reia xemongyje va'e,
mba'eta ne'arandua anho ha'eve.
- 40 Ma'ẽ, ndee xembo'ea rami anho aikoxe va'e.
Xembopy'a guaxu ke ndereko porãa rupi.
- 41 SENHOR, exa uka xemboaxya.
Xereraa jepe guive ndeayvuague rami vy.
- 42 Ha'e ramo 'rãe ambovai kuaa xembojaru rei okuapy
va'e,
ndeayvua re ajerovia vy.
- 43 Xejuru gui eipe'a eme ayvu anhetẽ rupigua,

- mba'eta xee ma arõ aikovy ne'arandua.
 44 Ha'e rami vy ndeguigua lei rupi aiko riae 'rã,
 raka'e rã peve.
 45 Aiko 'rã aa jepea rupi,
 ndee xembo'ea rupi pota aiko vy.
 46 Huvixave kuery renonde voi axĩ e'ỹ re
 amombe'u 'rã reikuaa uka va'ekue.
 47 Xee arovy'a 'rã rejapo uka va'ekue,
 xee ayvu vy.
 48 Rejapo uka va'ekue ayvu vy aupi 'rã xepo,
 ndeayvua reja va'ekue re aikuaa pota 'rã guive.
 49 Nema'endu'a ke xee nerembiguai pe ndeayvuague re,
 mba'eta xeapo arõ aguã rami.
 50 Ajexavaia py xembovy'a va'e ma pova'e:
 ndeayvu xembopy'a guaxua.
 51 Ojejou porã rei va'e kuery xejojai riae,
 teĩ xee ndajepe'ai ndeguigua lei gui.
 52 Xema'endu'a ymave ne'arandua rupi ndeayvuague re.
 Ha'e va'e ma xembopy'a guaxu, SENHOR.
 53 Xee aendu xevaia,
 heko vai va'e ndeguigua lei rupi ve'ỹ ikuai ramo.
 54 Mamo rã aguataa rupi oo py akea py
 aroporaei aikovy ndeayvua reja va'ekue.
 55 SENHOR, pyávy xema'endu'a 'rã nderery re.
 Ha'e rami vy ndeguigua lei rupi 'rã aiko.
 56 Pova'e ma xevy guarã õĩ va'e,
 ndee xembo'ea rupi aiko aguã.
 57 SENHOR ae xevyguia oiko.
 Ha'e ramo aipoa'e: “Ajapo 'rã ndeayvuague”, ha'e.
 58 Xepy'a ha'e javi py ajerure xemboaxy aguã.
 Xemboaxy ke ndeayvuague rami vy.
 59 Xee ae aikoa re aikuaa pota vy
 ajevuy ju ndee reikuaa uka va'ekue rupi aiko aguã.

- 60 Anhea'ã 'rã, namboarei guive
rejapo uka va'ekue ajapo aguã.
- 61 Heko vai va'e kuery nhuã xejura
teĩ ndaxerexarai 'rã ndeguigua lei gui.
- 62 Pytũ mbyte jave teĩ apu'ã 'rã roporaei aguã,
ne'arandua rupi ndeayvuague anhetẽ va'e meme
ramo.
- 63 Anhemoirũ 'rã nerenonde ojererokyjea rupi
ha'e rembo'eague rami ikuai va'e reve.
- 64 SENHOR, vyv jave re rexa uka ndeprayvua.
Xembo'e ke ndeayvua reja va'ekue re.
- 65 SENHOR, xee nerembiguai pe rejapo porã,
ndeayvuague rami vy.
- 66 Xembo'e ke 'arandu ha'e aikuaa aguã re,
rejapo uka va'ekue rupi ajerovia ramo.
- 67 Ajexavai e'ỹ mbove ha'eve e'ỹa rami aiko va'ekue,
teĩ aỹ ma ajapo aikovy ndeayvua.
- 68 Ndee ma heko porã ha'e ojapo porã va'e.
Xembo'e ke ndeayvua reja va'ekue re.
- 69 Ojejou porã rei va'e kuery ma xere ijayvu rive
teĩ xepy'a ha'e javi py ajapo renhombo'eague.
- 70 Ha'e kuery ma ipy'a ratã va'e.
Ha'e rã xee ma arovy'a ndeguigua lei.
- 71 Ajexavaiague ma ojapo porã xevy,
ndeayvu reja va'ekue aikuaa nho aguã.
- 72 Mbovy e'ỹ ouro ha'e prata guigua oĩ va'e rire
xevy pe ovareve 'rãgue ndejuru gui lei oẽ va'e.
- 73 Ndepo py ae xeapo ha'e xemoingo raka'e.
Xembo'e ke aikuaa aguã rejapo uka va'ekue.
- 74 Nerenonde ojererokyjea rupi ikuai va'e xerexa vy ovy'a
okuapy,
ndeayvuague re ajerovia ramo.
- 75 SENHOR, xee aikuaa porã ha'evea rami ndeayvua,

- ojeroviapy reikoa rupi ae xemoingo axy va'ekue.
⁷⁶ Tou ha'vy ndeporayvua xembopy'a guaxu aguã,
 xee nerembiguai pe ndeayvuague rami vy.
⁷⁷ Xere embou xemboaxya aikove aguã,
 mba'eta ndeguigua lei re xee avy'a.
⁷⁸ Ojejou porã rei va'e kuery toxĩmba, mba'e py e'ỹ
 xembojexavai rire.
 Ha'e rã xee ma aikuaa pota 'rã ndee xembo'ea re.
⁷⁹ Nerenonde ojererokyjea rupi ikuai va'e toupa xeirũrã,
 reikuaa uka va'ekue oikuaa va'e guive.
⁸⁰ Xepy'a py tajapopa ndeayvu reja va'ekue,
 axĩmba e'ỹ aguã.
⁸¹ Ndee xereraa jepe aguã arõ vy xenhe'ẽ ikangy.
 Ha'e rami teĩ arõ tema ndeayvuague.
⁸² Xerexa ikane'õmba ma ndeayvuague arõ rã.
 “Raka'e 'rã tu xembopy'a guaxu?” ha'e.
⁸³ Tata áry hyru ipirekue guigua omoĩ mbyre ipirupaa
 ramigua aiko,*
 teĩ ndaxerexarai ndeayvu reja va'ekue gui.
⁸⁴ Mbovy ára teri 'rã nda'u xee nerembiguai aikove?
 Raka'e nda'u xerepy 'rã xerakykue monhaa kuery
 gui?
⁸⁵ Ojejou porã rei va'e kuery ndeguigua lei rupi e'ỹ ikuai
 va'e ma
 vyvukua ojo'o okuapy xembo'a aguã.
⁸⁶ Rejapo uka va'ekue ma anhetẽ va'e meme.
 Xerepy ke mba'e py e'ỹ xerakykue monhaa kuery gui.
⁸⁷ Ha'e kuery xemomba rai'i ma ko yvy re.
 Ha'e rami teĩ xee ndajepe'ai 'rã renhombo'ea gui.
⁸⁸ Xembopy'a guaxu ke xemboaxya rupi vy,

* 119:83 Ha'e va'e jave py vinho ryrurã ojapo 'rã vexa'i e'ỹ vy kavara
 pirekue gui. Hataxĩa py omoĩa ramo ipiru ha'e ivaikueve
 'rã ovy.

- ha'e rã ajapo 'rã ayvu ndejuru gui oẽ va'e.
- ⁸⁹ SENHOR, yva re ndeayvuague oĩ atã 'rã
raka'e rã peve guarã.
- ⁹⁰ Ojeroviapy riae 'rã reiko raka'e rã peve guarã.
Yvy renhono rire ha'ekue py ae oĩ.
- ⁹¹ Ndeayvuague rami vy opa mba'e oĩmba porã aỹ peve,
mba'eta ndevygua meme ikuai.
- ⁹² Ndeguigua lei re'ỹ avy'a va'e rire
yma ma amano 'rãgue aiko axy vaipa vy.
- ⁹³ Xee ma ndaxerexarai 'rã renhombo'eague re,
ha'e va'e rupi xemoingove rire.
- ⁹⁴ Xereraa jepe ke ndevygua aiko ramo,
mba'eta aeka renhombo'eague.
- ⁹⁵ Heko vai va'e kuery xerarõ okuapy xemokanhy aguã,
ha'e rã xee ma aikuaa pota 'rã reikuaa uka va'ekue re.
- ⁹⁶ Xee aexa rã iporãgue ikuai va'e ha'e javi opa va'erã.
Ha'e rã rejapo uka va'ekue ma opa va'erã e'ỹ.
- ⁹⁷ Xee ma ayvu ete ndeguigua lei!
Ára pukukue re hexe anho aikuaa pota.
- ⁹⁸ Rejapo uka va'ekue ojapo xerovaigua kuery gui
xe'aranduve aguã rami,
xepy'a re amoĩ riae ramo.
- ⁹⁹ Xembo'ea kuery ha'e javi gui xee aendu kuaave,
reikuaa uka va'ekue re aikuaa potaa rupi vy.
- ¹⁰⁰ Tujakue gui voi xe'aranduve,
renhombo'eague rami aiko vy.
- ¹⁰¹ Tape vai ha'e javi gui xee ajepe'a,
ndeayvuague re aikuaa pota aguã.
- ¹⁰² Ha'e rã ndeayvuague gui ma xee ndajepe'ai 'rã,
ndee xerekombo'e ramo.
- ¹⁰³ Ndeayvu aa'anga rã he'ẽ va'e ramigua,
ei gui he'ẽve xejuru pe.
- ¹⁰⁴ Renhombo'eague rupi vy xe'arandu 'rã.

- Ha'e rã tape anhetẽ e'ỹ va'e ma ajeguarua meme.
- 105 Ndeayvu ma tataendy oĩ aguata aguã,
aikoa rupi omoexakã va'e.
- 106 Aura karamboae, ha'e auraague amoĩ atã guive,
ha'evea rami ndeayvuague rupi aiko aguã.
- 107 Xee ma aiko axy vaipa ma.
SENHOR, xemoingove ke ndeayvuague rami vy.
- 108 SENHOR, ejopy ke ame'ẽxea'i py xeayvu ame'ẽ va'e,
ha'e xembo'e ndeayvuague re.
- 109 Xejukaxea kuerya rupi riae aiko,
teĩ ndeguigua lei gui ndaxerexarai 'rã.
- 110 Heko vai va'e kuery ma nhuã omoĩ xerovai,
teĩ xee ndajepe'ai 'rã renhomb'o'ea gui.
- 111 Reikuaa uka va'ekue ma raka'e rã peve guarã amoĩ
xejee,
mba'eta xepy'a py arovy'a.
- 112 Xepy'a re amoĩ ndeayvu reja va'ekue rupi aiko aguã,
raka'e rã ha'e opa peve.
- 113 Mokoĩ rupi rei ijayvu va'e ma xee ajou vai.
Ha'e rã ndeguigua lei ma arovy'a.
- 114 Ndee ma anhemiaty ha'e mba'emo vai jokoa reiko.
Ndeayvua re ae ajerovia.
- 115 Mba'emo vai rupi pendekuai va'e, pejepe'a ke xea gui.
Xee ma ajapoxe Xeruete ojapo uka va'e.
- 116 Xepytyvõ ke ndeayvuague rami vy, aikove aguã.
Emoingo e'ỹ eme arõ va'e, axĩmba e'ỹ aguã.
- 117 Xemombaraete ramo 'rãe aa jepe,
ha'e ndeayvu reja va'ekue rupi aiko.
- 118 Rejou vai ndeayvuague gui ojepe'a va'e,
mba'eta apu py ae ha'e kuery nhombotavypa 'rã.
- 119 Yty rami rive remombo 'rã heko vai va'e yvy jave re
ikuai va'e.
Ha'e nunga rupi xee arovy'a reikuaa uka va'ekue.

- 120 Nerenonde ajererokyje vy xero'o pirĩmba,
ndeayvua re ae ajererokyje.
- 121 Xee ma anhetẽ ha'e teko porã rupi ajoguereko va'e.
Xemboaxa eme ke xerovaigua kuery po py.
- 122 Xee nerembiguai xerepy ke aiko porãve ju aguã.
Xembojexavai uka eme ojejou porã rei va'e kuery pe.
- 123 Xerexa ikane'õmba ma xereraa jepearã arõ riae vy,
ndereko porãa rupi ndeayvuague ojeupity aguã
guive.
- 124 Ereko nerembiguai remboaxya rupi.
Xembo'e ke ndeayvu reja va'ekue re.
- 125 Xee ma nerembiguai aiko.
Xemo'arandu ke reikuaa uka va'ekue aikuaa aguã.
- 126 SENHOR, ovaẽ ma reikuaa pota aguã ára,
mba'eta ndeguigua lei rupi nda'ikuaiai ramo.
- 127 Xee ma ouro gui arovy'ave rejapo uka va'ekue,
ouro oiky'a'o pyre gui voi.
- 128 Ha'e nunga rupi renhombo'eague pe “Anhetẽ va'e
meme” ha'e.
Ha'e rã ijapu va'e kuery reko ma ajou vai.
- 129 Reikuaa uka va'ekue ma iporã ete.
Ha'e va'e rupi aiko xepy'a ha'e javi py.
- 130 Ndeayvu reikuaa uka ramo omoexakã vy
omo'arandu 'rã hi'arandu e'ỹ'i va'ekue.
- 131 Xejuru aipe'a vy xepytuẽ atã,
rejapo uka va'ekue aikuaa porãvexe vy.
- 132 Eju ju xea py, ha'e xemboaxy,
nderery oayvu va'e kuery pe rejapoaty rami vy.
- 133 Emoĩ atã ke ndeayvuague rupi aikoa.
Ha'e rã teko vai va'e guive rã ta'ipo'aka eme xere.
- 134 Xerepy ke avakue xemoingo axy reia gui,
ha'e ramo aiko 'rã renhombo'eague rami.
- 135 Xee nerembiguai áry taexakã nderova,

- ha'e xembo'e ndeayvu re.
- 136 Xerexay ma yakã rami oxyry,
ndeguigua lei rupi e'ỹ avakue ikuai rã aexa vy.
- 137 SENHOR, ndee ma ndereko porã va'e,
ndeayvua guive anhetẽ va'e meme.*
- 138 Reikuaa uka va'ekue ma anhetẽ rupi reja,
ojeroviapy guive.
- 139 Ndeayvu gui xerovaigua kuery hexaraipa rã aexa vy
nda'evei etea aendu va'e xemomba rai'i.
- 140 Ndeayvua ma iky'a e'ỹ ete va'e.
Ha'e nunga rupi xee nerembiguai arovy'a.
- 141 Xee ma yvyĩ'i va'e, oayvupy e'ỹ aiko va'eri
ndaxerexarai renhombo'eague re.
- 142 Ndeguigua teko porã ma opa va'erã e'ỹ,
ndeguigua lei ma anhetẽ va'e meme.
- 143 Xe'áry jexavai ha'e ndavy'ai etea ou teĩ
rejapo uka va'ekue ma xembovy'a kuerei.
- 144 Reikuaa uka va'ekue ma ha'evea ramigua meme raka'e
rã peve guarã.
Xemo'arandu ke ha'e va'e rupi, ha'e ramo aikove 'rã.
- 145 Xepy'a ha'e javi py xee ajapukai ndevy.
SENHOR, xembovai ke, ha'e ramo ajapo 'rã ndeayvu
reja va'ekue.
- 146 Ndevy ajapukai. Xereraa jepe ke,
ha'e ramo aiko 'rã reikuaa uka va'ekue rupi.
- 147 Ko'ẽ e'ỹ mbove'i ajapukai,
ndeayvua arõ ajerovia reve.
- 148 Pytũ mbukukue re xerexa ndokei,
ndeayvuague re aikuaa pota aguã.
- 149 SENHOR, ndeporayvua rupi endu ke xeayvua.
Ndeayvuague rami vy xemoingove.
- 150 Teko vai rupi ikuai va'e ovaẽ rai'i ma xea py.

* 119:137 Apocalipse 16.5-7, 19.2

- Ha'e kuery ma ndeguigua lei gui ojepe'a va'e.
- 151 SENHOR, momyry e'ỹ ndee reiko,
rejapo uka va'ekue ma anhetê va'e meme.
- 152 Yma ma aikuaa ndeayvuague
raka'e rã peve guarã reja va'ekue.
- 153 Eikuaa pota ke aiko axya re, xereraa jepe guive,
mba'eta xee ma ndeguigua lei gui ndaxerexarai 'rã.
- 154 Xerepy ke, ha'e xereraa jepe.
Ndeayvuague rami vy xemoingove.
- 155 Heko vai va'e kuery ma oo jepe aguã gui momyry
ikuai,
ndeayvu reja va'ekue ndoikuaaxei vy.
- 156 SENHOR, opa mba'e py ndee oremboaxy 'rã!
Ndeayvuague rami vy xemoingove.
- 157 Heta ete ikuai xeroaigua kuery xerakykue monha
va'e,
teĩ xee ndajepe'ai 'rã reikuaa uka va'ekue gui.
- 158 Ojerovia e'ỹ va'e kuery aexa vy aendu ndajou porãia,
ndeayvuague rami e'ỹ ikuai rã.
- 159 Eikuaa pota ke renhombo'eague arovy'aa re.
SENHOR, ndeporayvua rupi xemoingove.
- 160 Ndeayvua ma jypy guive anhetê va'e meme.
Ha'evea rami ndeayvuague raka'e rã peve guarã.
- 161 Huvixa kuery mba'e py e'ỹ xemoingo axy
teĩ xepy'a py ajereroxyjea va'e ma ndeayvu ae.
- 162 Mba'emo rejapo aguã re ndeayvuague aendu vy avy'a,
amongue ojou reta va'e rami.
- 163 Xee ma ajeguaru apu gui, ajou vai ete guive.
Ha'e rã ndeguigua lei ma arovy'a.
- 164 Ára nhavõ sete-kue kuerei 'rã rogueroporaei,
ndeayvuague ha'evea ramigua meme ramo.
- 165 Ndeguigua lei oguerovy'a va'e ma ovy'a ete 'rã,
ndoikoi 'rã guive ha'e kuery reityarã.

- 166 SENHOR, arõ aikovy ndee xereraa jepe aguã,
rejapo uka va'ekue ajapo reve.
- 167 Xepy'a py aiko reikuaa uka va'ekue rupi,
arovy'a ete vy.
- 168 Renhombo'eague ha'e reikuaa uka va'ekue rupi aiko,
mba'eta nerenonde ojekuaa aikoa ha'e javi.
- 169 SENHOR, ajapukaia tovaẽ ndea peve.
Xemo'arandu ke ndeayvuague rami vy.
- 170 Nerenonde py tovaẽ ajerurea.
Xereraa jepe ke ndeayvuague rami vy.
- 171 Xejuru tandereroporaei,
mba'eta xembo'e ndeayvu reja va'ekue re.
- 172 Xeayvu py tarovy'a ndeguigua lei,
mba'eta rejapo uka va'ekue ha'evea ramigua meme.
- 173 Embou ndepo xerepy aguã,
renhombo'eague aiporavo rire.
- 174 SENHOR, arõ ete xereraa jepe aguã.
Ndeguigua lei anho arovy'a.
- 175 Emoingove xenhe'ẽ rogueroporaei aguã.
Ndeayvuague taxepytyvõ.
- 176 Vexa'i kanhygue rami aiko. Xereka ke,
mba'eta xee nerembiguai ndaxerexarai 'rã rejapo
uka va'ekue gui.

Ijayvu rei va'e kuery rovai ojerureague

Oguataa rupi ikuai va'e oporaei aguã.

120

- ¹ Ajexavaia py ajapukai SENHOR pe.
Ha'e ramo oendu xeayvu.
- ² SENHOR, xereraa jepe ke apu rupi ijayvu va'e gui,
nhombotavypaa rupi ijayvu va'e kuery gui.
- ³ Nhombotavypaa rupi ndeayvu va'e,
mba'e 'rã tu ndereko rekovia ome'ëa,

Salmos 120:4 199 Salmos 121:8

mba'e 'rã tu ndevy guarã omboua?

⁴ Nembopagaa 'rã ipy'a guaxuve va'e ru'y hakua va'e py,
tapyĩ hexakã va'e zimbroy guigua py guive.

⁵ Xevy pe nda'evei ete yvy mboae regua Meseque,
Quedar pygua kuery rekoa rupi aikoa.

⁶ Yma ete ma ha'e py aiko,
peteĩ rami nda'ikuaixei va'e kuery mbyte.

⁷ Xee ma peteĩ rami orekuai aguã re xeyvuy teĩ
ha'e kuery ma joe opu'ã aguã re anho onhea'ã
okuapy.

Nhandere Nhanderuete onhangarekoa re ijayvua

Oguataa rupi ikuai va'e oporaei aguã.

121

¹ Yvyty katy ama'ẽ.

Magui nda'u ou 'rã xerepyarã?

² SENHOR yva ha'e yvy apoare va'e gui ae
ou xerepyarã.

³ Ha'e ma nandereity ukai 'rã.
Nerarõa rupi ndoke oinyi 'rã.

⁴ Israel kuery rarõa ma oke va'erã e'ỹ,
ndojararai 'rã guive.

⁵ SENHOR ae opena porã 'rã ndere.
Nemo'ãarã SENHOR oĩ reiporuy kuaa regua re.

⁶ Ha'e ramo ara py kuaray nandeapo vai 'rã,
pyávy teĩ jaxy voi nandeapo vai 'rã.

⁷ SENHOR ndereraa jepe 'rã opa mba'e vai gui.
Nderekovea re opena porã 'rã.

⁸ Reẽ ha'e reike ju ramo SENHOR onhangareko 'rã ndere
aỹ guive raka'e rã peve.

Jerusalém tetã õĩ porã aguã re ojerurea

Oguataa rupi ikuai va'e oporaei aguã Davi ombopara va'ekue.

122

- ¹ Xevy pe “Jaje'oi ke SENHOR pegua oo py”
 'ea rã aendu vy avy'a ete.
- ² Ndee Jerusalém tetã,
 orepy ovaẽ ma nerokẽ py.
- ³ Jerusalém ma tetã peteĩ henda'i py ojapo pyre.
- ⁴ Ha'e katy oje'oi 'rã SENHOR pegua kuery ha'e javi regua,
 SENHOR rery oguerovy'a aguã
 Israel kuery oje'oi aguã va'e.
- ⁵ Ha'e py ma ikuai ha'evea rami oikuaa pota va'e renda,
 Davi ramymino kuery openaaty ikuai.
- ⁶ Pejerure ke Jerusalém õĩ porã aguã.
 Ndererovy'a va'e kuery ta'ikuai porã avi.
- ⁷ Ndekora mbyte ikuai va'e ta'ikuai porã,
 huvixave ro pygua kuery voi topytu'u porã.
- ⁸ Xeryvy kuery, xeirũ kuery re ama'ẽ vy
 Jerusalém tetã re ajerure:
 “Toĩ ha'e py ikuai porã aguã”, ha'e.
- ⁹ SENHOR Nhanderujete pegua oo re ama'ẽ vy
 anhea'ã 'rã aikovy õĩ porã aguã.

Nhanderujete oipytyvõ aguã ojerureague

Oguataa rupi ikuai va'e oporaei aguã.

123

- ¹ Xee ama'ẽ ne'amba re reiko va'ea katy.
- ² Tembiguai herekoa po gui mba'emo oarõ va'e,
 tembiguai kunha mba'e herekoa po re oma'ẽ va'e
 rami
 ore kuery voi roma'ẽ ndea katy
 oremboaxy peve, SENHOR Oerujete.

- ³ SENHOR, endu ke oremboaxya, oremboaxy ke,
mba'eta orere ija'e e'ỹ va'e anho ikuai.
- ⁴ Orenhe'ẽ py roendu ha'e kuery ae oipotaa rami orembo-
jaru reia anho,
ojejou porã rei va'e kuery orere nda'ija'eia roendu.

*Nhanderuete nhanderepya ha'e nhandereraa jepea re
ijayvua*

Oguataa rupi ikuai va'e oporaei aguã Davi ombopara
va'ekue.

124

- ¹ SENHOR e'ỹ nhandea katy oiko va'e rire —
Israel kuery aipo te'i —
- ² Nhandere avakue opu'ã ramo
SENHOR e'ỹ nhandea katy oiko va'e rire
- ³ ha'e kuery jaikove reve nhanemokõmba 'rãgue,
nhandevy ipoxypa vy.
- ⁴ Nhande'áry yy ou 'rãgue,
ty guaxu vy oaxa 'rãgue nhanderekove áry,
- ⁵ yy oxyry atã va'e
oaxa 'rãgue nhanderekove áry.
- ⁶ Ta'ima'endu'a porãa SENHOR re,
ha'e kuery pe nanhanemondoro ukai rire haĩ py.
- ⁷ Ha'e rami rã nhandenhe'ẽ oo jepe
guyra mbo'aa nhuã gui oo jepea rami.
Nhuã omondo ramo jaa jepe.
- ⁸ SENHOR yva ha'e yvy apoare rery rupi
jajapukai ramo ou nhandepytyvõarã.

Jajeroviaa re nhaĩ atã aguã regua
Oguataa rupi ikuai va'e oporaei aguã.

125

- ¹ SENHOR re ojerovia va'e ma Sião yvyty rami ikuai.

Salmos 125:2 202 Salmos 126:6

Ha'e va'e ma nomyĩ 'rã, oĩ atã 'rã raka'e rã peve
guarã.

² Jerusalém tetã yvýry rupi yvyty ikuai va'e rami
SENHOR opena 'rã ojepegua kuery yvýry,
aỹ guive raka'e rã peve.

³ Heko porã va'e kuery re
heko vai va'e nda'ipo'aka riaei 'rã,
heko porã va'e opo py ojapo vai e'ỹ aguã.

⁴ SENHOR, emoingo porã ke heko porã va'e,
anhetẽ rupi ipy'a va'e kuery.

⁵ Ha'e rã tape karẽ rupi opia va'e ma
SENHOR ombopaga 'rã heko vai va'e kuery reve.
Israel kuery re toĩ ikuai porã aguã.

Ojae'o va'e ombopy'a porãa jevy aguã regua

Oguataa rupi ikuai va'e oporaei aguã.

126

¹ SENHOR Sião tetã py nhanemoingo porã ju ramo
oexa ra'u va'e rami nhandekuai va'ekue.

² Ha'e jave py nhanderory,
javy'aa rupi nhandeayvu guive.
Ha'e ramo amboae regua kuery joupe-upe aipoe'i:
“Ha'e kuery pe SENHOR ojapo porã ete”, he'i okuapy.

³ Anhetẽ SENHOR nhanemoingo porã va'ekue.
Ha'e nunga rupi ae javy'a.

⁴ SENHOR, peteĩgue ju ke oremonoingo porã,
Neguebe rupi yy oxyry va'e rami.

⁵ Hexay reve mba'emo ra'yĩgue onhotỹ va'ekue ma
ovy'a reve ju 'rã omono'õ.

⁶ Ojae'o reve onhotỹ ovy va'ekue ma
ovy'a vaipa reve 'rã ojevy ouvy,
mba'emo aju jokuaa ogueru vy.

Nhanderuete gui iporã va'e ha'e javi oua re ijayvua
Oguataa rupi ikuai va'e Salomão ombopara va'ekue.

127

- ¹ SENHOR ae oorã ojapo e'ỹ ramo
ijapoa kuery omba'eapoa mba'everã ndovarei 'rã.
Tetã re SENHOR nonhangarekoi ri ramo
harõa kuery onhangarekoa mba'everã ndovarei 'rã.
- ² Nda'eve ranhei ko'ẽ e'ỹ mbove nhapu'ãa,
ndajake voia, neĩ jajexavaia rupi mbojape jajoua.
Mba'eta hembiaiyvu kuery okepa okuapy reve voi
ha'e kuery pe ome'ẽ 'rã mba'emo.
- ³ Nhandera'y kuery ma SENHOR ome'ẽ va'ekue meme,
guyru'i gui oiko'i va'e ma nhandevy guarã ome'ẽ.
- ⁴ Nhanekunumi jave nhandera'y kuery jareko va'e ma
opo py xondaro hu'y oguereko va'e rami.
- ⁵ Ovy'a ete 'rã avakue hyru py oguereko reta va'e.
Tetã rokẽ py ngovaigua kuery reve jogueroayvu
teĩ nda'ipo'aka e'ỹi 'rã.

Nhanderuete renonde jajererokyjea rupi vy javy'a aguã
regua

Oguataa rupi ikuai va'e oporaei aguã.

128

- ¹ Ovy'a ete 'rã SENHOR renonde ojererokyjea rupi ikuai
va'e,
ixuguigua tape rupi ikuai vy.
- ² Remba'eapoa rupi rejou 'rã re'u va'erã.
Revy'a ete 'rã, ha'e opa mba'e oiko porã 'rã ndevy.
- ³ Ndero py ma ndera'yxy uva hi'a reta va'e rami 'rã oiko,
ha'e ndera'y kuery ma oliveira rembypy pyau'i rami
meme 'rã ikuai mesa yvýry oguapya py.

- ⁴ Ha'e rami SENHOR renonde ojererokyjea rupi ikuai va'e
ma omoingo porã 'rã.
- ⁵ SENHOR tanemoingo porã Sião tetã gui,
reikove reve rexa aguã
Jerusalém tetã py omoingo porã rã.
- ⁶ Rexa 'rã neramymino kuery.
Israel kuery re toĩ ikuai porã aguã.

Ogueraa jepeague re ima'endu'aa

Oguataa rupi ikuai va'e oporaei aguã.

129

- ¹ Xekunumi guive mbovykue rei e'ỹ xembojexavaia —
Israel kuery aipo te'i —
- ² Xekunumi guive xembojexavaia okuapy
teĩ xere nda'ipo'akaai.
- ³ Xekupe rupi xekaraĩmbaa ma,
yvy karaña py rami xemboperepa vy.
- ⁴ Ha'e rami teĩ SENHOR heko porã va'e vy
ojayapa heko vai va'e xejokuaague.
- ⁵ Sião tetã re opu'ã va'e ha'e javi
toxĩmba, tojavapa guive.
- ⁶ Oo áry mba'emo rogue henhoĩ vy
ipoty e'ỹ re ipirupa va'e rami avi tokanhymba.
- ⁷ Ha'e nunga mba'everã ndovarei ramo
avave rei opo py nomono'õai,
neĩ ojyva áry ndojokuaai heruvy guive.
- ⁸ Ha'e kuerya rupi oaxa va'e kuery aipo te'i eme:
“ SENHOR topena porã pendere!
SENHOR rery rupi ore rogueroayvu porã!” te'i eme.

Yy typyvea gui ojavukaia ague

Oguataa rupi ikuai va'e oporaei aguã.

130

- ¹ SENHOR, yy typyve etea gui ajapukai ndevy.
² SENHOR, endu ke ajapukaia!
 Ndevy pe ajerurea re ejapyxaka pota ke.
³ SENHOR, rojevavyague re reikuaa pota va'e rire
 mava'e 'rãgue tu oo jepe?
⁴ Ha'e rami avi ndere oĩ oreperdoa aguã,
 nerenonde rojererokyjea rupi roiko aguã.
⁵ Xee ma arõ aikovy SENHOR,
 xenhe'ẽ py arõ ijayvuague rupi.
⁶ Tetã rarõa kuery ko'ẽ aguã re ojapuraa gui
 xenhe'ẽ py SENHOR arõve.*
 Harõa kuery ko'ẽ aguã re ojapuraa gui
⁷ Israel kuery toarõve SENHOR.
 Mba'eta SENHOR re oĩ nhomboaxy aguã,
 opa mba'e gui joepy aguã guive.
⁸ Ha'e ae ma ogueraa jepe 'rã Israel kuery
 heko vai ha'e javi gui.

Nhanderuete re vy japytu'u aguã regua

Oguataa rupi ikuai va'e oporaei aguã Davi ombopara
 va'ekue.

131

- ¹ SENHOR, xepy'a py xee ajejou porã rei va'e'ỹ.
 Ama'ẽa py nanhemboyvatei guive,
 mba'emo tuvixa va'e re nda'eveia rupi e'ỹ aiko.
 Mba'eta mba'emo iporãve ete va'e ma xevy guarã e'ỹ
 ae.
² Ha'e rami 'rãgue py akyrirĩ vy apytu'u 'rã xepy'a py.
 Kyrĩ'i va'e nokambuvei va'e oxy jyva áry oĩ rive'i va'e
 rami ae avi

* 130:6 Ha'e va'e jave py pytũ mbukukue re tetã rarõa kuery opyta 'rã ikora
 áry, ngovaigua kuery ovaẽ rã oexa aguã.

xekuraxõ voi õĩ xepy'a py.

³ Israel kuery, pearõ ke SENHOR,
aỹ guive raka'e rã peve.

Ymave ijayvua ague

Oguataa rupi ikuai va'e oporaei aguã.

132

¹ SENHOR, nema'endu'a ke Davi re,
opa mba'e py oiko axy ramo.

² SENHOR pe Davi onhemboayvu vy
Jacó “Ipo'akapa va'e” he'ia va'e pe ijayvu raka'e po
rami:

³ “Xee ma akeaty py ndaikevei 'rã,
tupa anhenõ ajupyaty py ndajeupivei 'rã,

⁴ xerexa nambotyvei 'rã ake aguã,
neĩ peteĩgue'i nanhenovei 'rã xerexa amombytu'u
aguã,

⁵ SENHOR õĩ aguã ajou e'ỹa ja,
Jacó Ruete Ipo'akapa va'e õĩ atyrã”, he'i.*

⁶ Nhaendu omombe'ua rã Efrata yvy re lei ryru oĩa,
ha'e ramo Jaar yvy re ae jajou.†

⁷ Ha'e gui ma jaike ke õĩaty py.
Nhambojerovia ipy renda renonde.

⁸ SENHOR, epu'ã ke, eike ejuvy repytu'u aguã py,
ndee ha'e hyru ndepo'akaa kuaa ukaa reve.

⁹ Ndevygua sacerdote kuery re toĩ teko porã,
ha'e ndevy ete ikuai va'e toporaei ovy'a vy.

¹⁰ Nerembiguai Davi re nema'endu'a vy
ema'ẽ e'ỹ eme nerembiporavo rova re.

* 132:5 Apy ma õĩ Davi ouraague Nhanderuete ayvu ryru ogueru vy hendarã py porã omoĩ aguã re (1 Crônicas 13.1-4). † 132:6 Jaar yvy Efrata regua yvy re Quiriate-Jearim tetã py ranhe Nhanderuete ayvu ryru opyta raka'e, Jerusalém py Davi ogueru ruka e'ỹ mbove (1 Crônicas 13.5-6).

- 11 Davi pe SENHOR oura ete raka'e,
oayvuague gui ndaexarai 'rã guive. Aipoe'i:
“Nderekovia peteĩ ndero'o guigua ae
amoĩ 'rã tenda repenaaty py opena oiny aguã rami.
- 12 Xapy'a rei xereve guarã ajapo va'ekue ndera'y kuery
ikuai ramo,
xeayvua re ambo'eague rupi guive,
ha'e ramo ha'e kuery ra'y kuery ju 'rã oguapy
tenda repenaaty py raka'e rã peve.”*
- 13 Mba'eta SENHOR oiporavo raka'e Sião tetã,
ha'e py oĩ riae aguã. Aipoe'i:
- 14 “Apy apytu'u riae 'rã raka'e rã peve,
apy ae 'rã apena ainy, aĩxea py ae.
- 15 Ha'e py anhomoiingo porã 'rã tembi'u oata aguã rami
e'ỹ ajou uka vy,
iporiaukue'i pe voi ame'ẽ reta 'rã tembi'u.
- 16 Ha'e pygua sacerdote kuery ma amonhemonde 'rã
ajogueraa jepea kuaa ukaa py.
Ha'e pygua ojerovia va'e kuery ovy'a vy oporaei 'rã
okuapy.
- 17 Ha'e py ajapo 'rã Davi po'akakue ojekuaa jevy aguã rami.
Xerembiporavo rekovia ambou 'rã nhomoexakäärã. †
- 18 Hexe coroa oĩ va'e ma ipoty 'rã.
Ha'e rã hovaigua kuery re ma ambou 'rã imoxĩm-
baarã.”

Joegua-egua peteĩ rami ikuai re ijayvua

Oguataa rupi ikuai va'e oporaei aguã Davi ombopara
va'ekue.

* 132:12 2 Samuel 7.1-17; Atos 2.30 † 132:17 Kova'e ayvu rupi ijayvu 1
Reis 11.34-36, 15.4, 2 Reis 8.19 ha'e 2 Crônicas 21.7 py. Ha'e gui “Hendy va'erã”
he'ia ma huvixa raka'eve rã oiko aguã re ijayvu vy, ha'e Jesus Cristo rekorã re
guive (Lucas 2.30-32; João 8.12).

133

- ¹ Joegua kuery peteĩ rami ikuaia ma
ha'eve 'rã, iporã ete guive.
- ² Ha'e rami ikuaia ma azeite hepyve va'e
sacerdote Arão akã re onhoẽ ramo
hendyva re oxyry ovy vy
ijao aju'y peve ovaẽ va'e rami.*
- ³ Ha'e rami ikuaia ma Hermom yvyty gui yxapy ou va'e
Sião yvyty ombo'yxapypa va'e rami.†
Mba'eta ha'e py SENHOR ombou nhomoingo porãarã,
ha'e tekove raka'e rã peve guarã.

Ka'aru'i jave oporaeia aguã oenoia agu

Oguataa rupi ikuai va'e oporaei aguã.

134

- ¹ Peroporaei ke SENHOR, hembiguai pendekuai va'e ha'e
javi,
Pyávy SENHOR pegua opy rupi pamba'eapo va'e.
- ² Henda icy'a e'ỹ va'e katy peupi ke pendepo
SENHOR peroporaei vy.
- ³ Sião tetã gui SENHOR yva ha'e yvy apoare
tapendereroayvu porã.

135

Nhanderuete pe japoraei aguã regua

- ¹ Aleluia!
Peporaei SENHOR rery rupi,
peroporaei SENHOR, hembiguai pendekuai va'e,
- ² ixupegua oo rupi pamba'eapo va'e,

* 133:2 Sacerdote-rã Arão omoia vy inhakã re omoĩ raka'e azeite (Êxodo 29.1-9), Nhanderuete ojeupegua kuery omoingo porã aguã kuaa ukaarã (Êxodo 29.43-46). † 133:3 Yxapy py Nhanderuete omoingo porã 'rã ha'e kuery onhotỹ va'ekue (Gênesis 27.28).

- Nhanderuate pegua roka rupi guive.
- ³ Peroporaiei ke SENHOR, porayvu va'e ramo.
Peporaiei hery rupi, iporã ete ramo.
- ⁴ Mba'eta ojeupe guarã SENHOR oiporavo Jacó,
oiporavo Israel kuery oguereko aguaã.
- ⁵ Xee aikuaa ae SENHOR yvate ete va'ea,
mba'eta tuuete ikuai va'e áryve Nhanderuate oiko.
- ⁶ SENHOR ma oipota va'e ha'e javi ojapo va'e,
yva ha'e yvy re, ye'ẽ py ha'e iguýry rupi.
- ⁷ Arai omopu'ã 'rã heruvy yvy apy katy gui,
overa va'e voi oguereko katu 'rã oky aguaã.
Yvytu ma ojapo 'rã oĩa gui oipeju aguaã rami.
- ⁸ Egito yvy re ha'e ae ojukapa va'ekue ta'y kuery jypy
guare,
avakue ha'e mymba kuery guive.
- ⁹ Ha'e py ojapo hexa pyrã ha'e nhomondyipaarã
Faraó ha'e hembiguai kuery rovai.
- ¹⁰ SENHOR ma heta regua omomba va'ekue,
huvixave ipo'akapa va'e guive ojuka.
- ¹¹ Ojuka amorreu kuery ruvixa Seom
ha'e Basã pygua huvixa Ogue,
ha'e gui Canaã yvy regua huvixa kuery ha'e javi.
- ¹² Ha'e gui ma ijyvykue
ojeupegua Israel kuery pe omboaxapa.
- ¹³ SENHOR, nderery oĩ 'rã raka'e rã peve,
raka'e rã ikuai va'e voi ima'endu'a 'rã ndere.
- ¹⁴ Mba'eta SENHOR ma ojeupegua kuery re oikuaa pota 'rã,
omboaxy 'rã guembiguai kuery.*
- ¹⁵ Ha'e rã yvy regua kuery ruete kuery ma
prata ha'e ouro guigua rive, avakue ae opo py ojapo
va'ekue meme.*

* 135:14 Hebreus 10.30 * 135:15 Salmo 115.4-8

- 16 Ijuru va'eri nda'ijayvui,
hexa va'eri ndoexai,
17 ijapyxa va'eri noendui,
ipytuẽ aguã voi nda'evei.
18 Ijapoare kuery ma ha'e rami ae ju 'rã ikuai,
hexe ojerovia va'e kuery ha'e javi guive.
19 Israel ramymino kuery, penema'endu'a porã SENHOR
re!
Arão ramymino kuery, penema'endu'a porã SENHOR
re!
20 Levi ramymino kuery, penema'endu'a porã SENHOR re!
SENHOR renonde pejererokyjea rupi pendekuai va'e,
penema'endu'a porã SENHOR re!
21 Sião tetã guive ta'ima'endu'a porã
SENHOR Jerusalém py oĩ va'e re.
Aleluia!

136

Nhanderuete nhomboaxya re ijayvua

- 1 Perovy'a ke SENHOR porayvu va'e ramo,
mba'eta nhomboaxya opa va'erã e'ỹ.
2 Perovy'a tuuete ikuai va'e Ruete,
mba'eta nhomboaxya opa va'erã e'ỹ.
3 Perovy'a senhor ikuai va'e SENHOR,
mba'eta nhomboaxya opa va'erã e'ỹ.
4 Ha'e anho ojapo mba'emo porã tuvixa va'e,
mba'eta nhomboaxya opa va'erã e'ỹ.
5 O'arandua rupi ojapo raka'e yva,*
mba'eta nhomboaxya opa va'erã e'ỹ.
6 Yvy avi onhono raka'e yy áry rupi,
mba'eta nhomboaxya opa va'erã e'ỹ.
7 Ojapo raka'e omoexakã va'erã tuvixa va'e,

* 136:5 Gênesis 1

- mba'eta nhomboaxya opa va'erã e'ỹ.
- ⁸ Kuaray ojapo ara py ojope aguã,
mba'eta nhomboaxya opa va'erã e'ỹ.
- ⁹ Jaxy ha'e jaxy-tata ojapo avi pytũ omoexakã va'erã,
mba'eta nhomboaxya opa va'erã e'ỹ.
- ¹⁰ Egito pygua kuery ra'y jypy guare ojukapa raka'e,*
mba'eta nhomboaxya opa va'erã e'ỹ.
- ¹¹ Ha'e vy ha'e kuery mbyte gui oipe'a Israel kuery,
mba'eta nhomboaxya opa va'erã e'ỹ.
- ¹² Opo oupi vy oexa uka opo'akaa,
mba'eta nhomboaxya opa va'erã e'ỹ.
- ¹³ Omboja'o Ye'ẽ Pytã mokoĩ henda rupi,
mba'eta nhomboaxya opa va'erã e'ỹ.
- ¹⁴ Omboja'oague rupi ojapo Israel kuery oaxa aguã rami,
mba'eta nhomboaxya opa va'erã e'ỹ.
- ¹⁵ Ha'e gui ye'ẽ py omoinge Faraó, oxondaro kuery ha'e
javi reve,
mba'eta nhomboaxya opa va'erã e'ỹ.
- ¹⁶ Tekoa e'ỹa rupi ogueroguata heravy ojeuegua kuery,
mba'eta nhomboaxya opa va'erã e'ỹ.
- ¹⁷ Ojuka huvixave kuery ipo'akapa va'ekue,†
mba'eta nhomboaxya opa va'erã e'ỹ.
- ¹⁸ Huvixave omboetevepy ojuka,
mba'eta nhomboaxya opa va'erã e'ỹ.
- ¹⁹ Ojuka amorreu kuery ruvixa Seom,
mba'eta nhomboaxya opa va'erã e'ỹ.
- ²⁰ Ojuka avi Basã pygua kuery huvixa Ogue,
mba'eta nhomboaxya opa va'erã e'ỹ.
- ²¹ Ha'e kuery yvykue omboaxa ojeuegua kuery pe,
mba'eta nhomboaxya opa va'erã e'ỹ.

* 136:10 Egito gui ogueraa jepeague omombe'u Êxodo 12-14 py. † 136:17 Huvixave ojukaague omombe'u Números 21 py.

- 22 Guembiguai Israel kuery yvyrã ome'ẽ,
mba'eta nhomboaxya opa va'erã e'ỹ.
- 23 Nanhanembaraetevei ramo ima'endu'a nhandere,
mba'eta nhomboaxya opa va'erã e'ỹ.
- 24 Ha'e vy nhanderoaigua kuery po gui nhandereraa jepe,
mba'eta nhomboaxya opa va'erã e'ỹ.
- 25 Guemimoingo kuery ha'e javi pe ojou uka 'rã ho'u
va'erã,
mba'eta nhomboaxya opa va'erã e'ỹ.
- 26 Peroporaiei ke Nhanderueite yva regua,
mba'eta nhomboaxya opa va'erã e'ỹ.

137

Guetã oexa nga'ua rupi ijayvuague

- 1 Babilônia tetã py yakã oĩ va'e yvýry roguapy roinya py
rojae'o va'ekue Jerusalém tetã re orema'endu'a vy.*
- 2 Oremba'epu ixã reta va'e roupi imoiny va'ekue
ha'e py yvyra ikuai va'e rakã re.
- 3 Mba'eta escravo-rã orereraa are kuery ojerure roporaiei
aguã.
“Peporaiei na orevy Sião regua mboraiei”, he'i okuapy.
- 4 Ha'e gui mba'exa 'rã tu roporaiei mboraiei SENHOR pegua
yvy mboae re orekuai vy?
- 5 Mba'eta ndee Jerusalém tetã gui xerexarai ri ramo
xepo aiporu kuaa regua ta'ipirupa.
- 6 Xeapekũ tojapa xejuru py re
xapy'a rei ndere naxema'endu'avei rã,
e'ỹ vy Jerusalém gui mba'emo arovy'ave ramo.
- 7 SENHOR, nema'endu'a ke EDOM pygua kuery rembopaga
aguã

* 137:1 Babilônia pygua kuery ma oipe'a raka'e Jerusalém tetã, ha'e guembiguairã ogueraa ha'e pygua judeu kuery regua.

Jerusalém tetã oitya jave ikuaiague re.†

Mba'eta ha'e kuery ma

“Peitypa ke, peitypa yvy katy peve!” he'i okuapy
va'ekue.

⁸ Babilônia tetã pygua kuery, peneretã voi ombovaipa pyrã
oĩ.

Ovy'a ete 'rã orere pejapoague re penembopaga
va'e.‡

⁹ Ovy'a 'rã penda'y kuery voi ojopy vy
ita re omou'ũmba avi va'e.

Nhanderuete ojeroviapy oikoa jarovy'a aguã regua

Mboraeirã Davi ombopara va'ekue.

138

¹ SENHOR, xee roguerovy'a 'rã xepy'a ha'e javi py.

Ipo'akakueve oendua py rogueroporai 'rã.

² Ndevygua temploiky'a e'ỹ va'e oĩa katy ama'ẽ reve

ãi 'rã xerenapy'ã re nderery aroporaei aguã,
ndeporayvu ha'e ndereko porã va'e ramo.

Mba'eta opa mba'e gui remboyvateve nderery ha'e
ndeayvu.

³ Mba'eta ndevy pe ajapukai ramo xerepy,

xembopy'a guaxu vy xemombaraeteve guive.

⁴ SENHOR, yvy regua huvixave kuery ha'e javi oporaei 'rã

okuapy ndevy,

ndejuru gui ndeayvua oendu vy.

⁵ Ogueroporaei 'rã SENHOR reko,

SENHOR rexakãa tuvixa ete ramo.

⁶ SENHOR ma yvate ete va'eri

yvyĩgue'i re oma'ẽ avi 'rã.

† 137:7 Jerusalém tetã re Babilônia pygua kuery ipo'aka rã Edom pygua
kuery oexa vy ovy'a rei okuapy, judeu kuery regua rai teĩ (Obadias 8-14).

‡ 137:8 Babilônia pygua kuery ombopaga aguã re Apocalipse 18 py ijayvu.

Ojejou porã rei va'e kuery ha'e oikuaa mombyry gui teĩ.

⁷ Xee ajexavai aikovy ramo

rembopyau 'rã xerekovea.

Ndepo reupi 'rã xerovaigua kuery poxya káuxa.

Reiporu kuaa regua py xereraa jepe 'rã.

⁸ Xevy pe SENHOR ojapo 'rã ojapo 'rã va'ekue ha'e javi.

SENHOR, renhomboaxya ma opa va'erã e'ỹ.

Eja eme ndepo py ae remoingo va'ekue.

Nhanderuete oikuaapa ha'e ipo'akapa va'ea re ijayvua

Jogueroporaiei va'e pe mboraieirã Davi ombopara va'ekue.

139

¹ SENHOR, ndee ma xere reikuaa pota vy xekuaa porã va'e.

² Reikuaa 'rã aguapy ha'e apu'ã ju rã.

Mombyry gui teĩ reikuaa xepy'a re oĩ va'e ha'e javi.

³ Aguata ha'e anhenno ramo ndee xerexa 'rã.

Reikuaapa 'rã aikoa ha'e javi.

⁴ Xeayvu aguã xejuru py oĩ e'ỹ mbove voi

ndee SENHOR reikuaapa 'rã.

⁵ Xejoko 'rã xerakykue ha'e xerenonde katy,

xere ndepo remoĩ vy.

⁶ Ha'e rami xekuaapaa ma iporã ete xevy.

Yvate ete rã ndaikuaai 'rãe.*

⁷ Marã katy nda'u anhemombyry 'rãgue Nenhe'ẽ gui?

Marã katy nda'u ajava 'rãgue rexa gui?

⁸ Yva re aa teĩ ha'e py ndee reĩ 'rãgue.

Yvykua vaikuevea py anhemboupa teĩ ha'e py voi reĩ 'rãgue.

⁹ Kuaray oẽa katy aveve avy vy

ye'ẽ apy peve aa teĩ

* 139:6 Romanos 11.33

- 10 ha'e py voi ndepo xerereko 'rãgue,
reïporu kuaa regua xemombaraete 'rãgue.
- 11 Xee aipoa'e ramo: "Pytũ xea'o'i 'rã,
hexakã xeyvũry rupigua pytũmba 'rã" ha'e teĩ
- 12 ndevy pe pytũvea ete voi napytũi 'rãgue,
mba'eta ndevy pe pytũ ha'e hexakãa ma joo rami
meme.
- 13 Mba'eta ndee ma xepy'a apoare,
xexy rye py xemoingo va'ekue.
- 14 Xee roguerovy'a, anhemondyi aguã rami xeapo rire.
Nerembiapokue ma iporã ete va'e meme.
Ha'e rami aikuaa porã xepy'a py.
- 15 Xekãgue nderejao'i teri jave hi'ã py xeapo,
ha'e gui xembotuvixa'i imoiny vyvuy py rami.
- 16 Naxeratã teri jave ndee ma xerexa.
Ndekuaxia re ipara ma voi xee aiko aguã ára ha'e javi,
peteĩ-teĩ ipara oiny peteĩve oiko e'ỹ mbove ma voi.
- 17 Xeruete, renhembopy'aa ma iporã ete xevy.
Mbovy rei e'ỹ oĩ.
- 18 Xee aipapa va'e rire ita ku'i gui hetave 'rãgue.
Aipapa, aipapa teĩ ndaipapapai 'rãgue.
- 19 Xeruete, remomba voi 'rãgue heko vai va'e!
Avakue tuguy moëa, pejepe'apa xea gui!
- 20 Ha'e kuery ma ndere opu'ã rei okuapy,
nderovaigua kuery ijayvu vaikue-ikue 'rã.
- 21 SENHOR, xee ajou vai ndejou vaia kuery.
Ndere opu'ã rei va'e kuery gui xee ajeguaru.
- 22 Ha'e kuery re ndaxea'eveia oĩmba,
nderovaigua kuery ete ikuaia aikuaa.
- 23 Xeruete, xerexa pota,
ha'e eikuaapa xepy'a re oĩ va'e.
Xera'anga, ha'e eikuaa anhembopy'aa ha'e javi.
- 24 Exa xere pa oĩ ha'eve'ỹa rami aikoa,

ha'e xerereko tape imarã e'ỹ va'e rupi.

Ngovaigua kuery apu gui oo jepe aguã ojerureague
Jogueroporaie va'e pe mboraieirã Davi ombopara va'ekue.

140

- ¹ SENHOR, xereraa jepe ke heko vai va'e gui.
Xerepy avakue ojerovia rei va'e gui.
- ² Ha'e kuery ma mba'emo vai anho opy'a re omoĩ.
Joguero'axea rupi rive ikuai.
- ³ Mboi rami oaĩmbe'e 'rã oapekũ,
ijayvua ma mboi guigua veneno rami ae.*
- ⁴ SENHOR, xerepy ke heko vai va'e po gui,
xereraa jepe avakue ojerovia rei va'e gui,
xembojepekuavo aguã re onhea'ã okuapy va'e kuery
gui.
- ⁵ Ojejou porã rei va'e kuery ma nhemi rupi omoĩ 'rã nhuã
xã xembo'a aguã,
tape yvýry oipy'o 'rã xembo'aarã.
Omoĩ 'rã nhuã xembo'a aguã.
- ⁶ Aipoa'e SENHOR pe: “Ndee ma Xeruete.”
SENHOR, ajerure ramo xepytyvõ ke.
- ⁷ SENHOR xereraa jepea ndepo'akapa va'e,
joe opu'ãa ára py ndee xeakã rejao'i.
- ⁸ SENHOR, emoingo eme heko vai va'e oipota va'e.
Eja eme joapo vaixea rupi ikuai aguã rami.
- ⁹ Xejokopa rei va'e kuery onhemboyvate ri ramo
ejapo ha'e kuery re ae ju ijayvu vaiague ojeapa aguã
rami.
- ¹⁰ Ha'e kuery áry tou tapyĩ, tomomboa tata py.
Yvykua vaikue py tomomboa, opu'ã ve'ỹ aguã py.
- ¹¹ Joe ijayvu rei va'e toĩ atã eme yvy re.

* 140:3 Romanos 3.13

Teko vai toakykue monha avakue ojerovia rei va'e,
omomba peve.

¹² Xee aikuaa SENHOR oepy 'rãa iporiaukue'i,
opena 'rã oikotevê rei'i va'e kuery re.

¹³ Ha'e ramo heko porã va'e kuery oguerovy'a 'rã nderery,
anhetê rupi ipy'a va'e ikuai 'rã nerenonde.

Ka'aru'i jave oiky'a'o ha'e oipytyvõ aguã re ojerureague
Mboraeirã Davi ombopara va'ekue.

141

¹ SENHOR, ndevy ae ajapukai.

Eju pojava ke xepytyvõ!

Ndevy pe ajapukai ramo endu.

² Ajerurea toẽ ndea py heakuã porã va'e rami.*

Xepo aupia toĩ ka'aru'i jave ome'ẽmby rami.

³ SENHOR, ejoko xejuru,

earõ xeyavua rokẽ.

⁴ Ajapo vaixea toĩ eme xepy'a re,

teko vai rupi aiko e'ỹ aguã

avakue joapo vai va'e ikuaia rupi e'ỹ,

ha'e kuery okaru okuapya py xee voi akaru e'ỹ aguã.

⁵ Xevy pe heko porã va'e ijayvu ete teĩ ajou porã 'rã.

Xevy rã ijayvu okuapya ma azeite xekã re omoĩa
rami.

Xee ma naendu e'yi 'rã.

Heko vai va'e jajapo vai okuapy teĩ xee anhembo'e
'rã.

⁶ Ha'e kuery rerekoa kuery omombopaa 'rã itaova gyy
katy.

Ha'e kuery oendu 'rã ha'evea rami xeyavua anho,

⁷ xerupa gui xekãgue oipe'a vy ijyvýry rupi omoaĩmba teĩ,
vyv oikaraĩague rupi rive.

* 141:2 Apocalipse 5.8

⁸ Mba'eta SENHOR, ndere ae ama'ẽ aikovy.

Ndere ae ajerovia va'e.

Eja eme xerekovea.

⁹ Xereraa jepe ke heko vai va'e kuery
nhuã xã xembo'aaã omoĩ va'ekue gui.

¹⁰ Heko vai va'e ae to'a nhuã omoĩ va'ekue py,
ha'e rã xee ma aikove reve taa jepe.

Ijava etea py ojerureague

Itakua py Davi oĩ jave py onhembo'eague ombopara
va'ekue nhombo'e aguã (1 Samuel 24).

142

¹ SENHOR pe ajapukai, xeayvu ainy.

Ajapukai vy xepytyvõ aguã re ajerure.

² Ixupe amombe'upa ndavy'aia,
henonde amombe'upa ajexavaia.

³ Xee nanhanimavei ma aikovy ramo
ndee reikuaa 'rã aikoa ha'e javi.

Tape aguata aguã rupi xerovaigua kuery omoĩ 'rã nhuã.

⁴ Ema'ẽ na aiporu kuaa regua re, ha'e exa pota,
mba'eta avave rei ndoikoi xerexa kuaa va'e.
Jipoi anhemi aguã,
xere avave rei noma'ẽ potai guive.

⁵ SENHOR, ndevy pe ae ajapukai.

Ha'e vy aipoa'e: “Ndee ae anhemiaty.

Xevy guarã ndee anho reiko ko yvy re aikoa py.”

⁶ Endu ke ajapukaia,
xekangy vaipa ete ramo.

Xereraa jepe xerakykue monha va'e kuery gui,
xegui ha'e kuery imbaraeteve ramo.

⁷ Enoẽ xerekovea nhuã gui,
nderery rupi arovy'a aguã.

Heko porã va'e kuery oupa 'rã xeyvýry,

xevy pe ha'e rami rejapo porã rire.

Ogueraa jepe aguã ojerureague

Mboraeirã Davi ombopara va'ekue.

143

- ¹ SENHOR, endu ke anhembo'ea.
Ejapyxaka ajerurea re.
Xembovai ke, ojeroviapy ha'e heko porã va'e reiko vy.
- ² Nerembiguai aiko ramo xemboayvu eme,
mba'eta nerenonde heko porã ete va'e ndoikoi.*
- ³ Ha'e gui xeroaigua kuery ma xerakykue monha,
yvy rupi xereity vy xere opyrõmba.
Xemoĩ pytũa py,
yma ete ma omano va'ekue rami.
- ⁴ Ha'e nunga rupi xenhe'ẽ nonhanimavei,
xepy'a eta rei ma guive.
- ⁵ Xema'endu'a teĩ yma guare re.
Aikuaa pota aikovy nerembiapokue ha'e javi re,
xema'endu'a ndepo py rejapo va'ekue re.
- ⁶ Ha'e nunga rupi xepo aupi ndevy.
Xenhe'ẽ nda'evei ndere, yvy ipiru reia rami.
- ⁷ SENHOR, xembovai voi ke,
mba'eta xenhe'ẽ py nanhanimavei ma.
Ejexa uka e'ỹ eme xevy,
omanogue rupa py oguejy va'e rami apyta e'ỹ aguã.
- ⁸ Ndere ajerovia ramo
aje'ive reve taendu ndegui xemboaxya.
Ndere xenhe'ẽ aroma'endu'a ramo
exa uka tape aguata aguã va'e.
- ⁹ SENHOR, xereraa jepe ke xeroaigua kuery gui,
mba'eta ndee ma anhemiaty.
- ¹⁰ Xembo'e ke ndee reipotaa rupi aiko aguã,

* 143:2 Romanos 3.20; Gálatas 2.16

mba'eta ndee ae Xeruete.
Nenhe'ẽ Porã taxerereko
yvy joja porãa rupi.

¹¹ SENHOR, nderery re vy xemoingove.

Ha'evea rami rejoguerekoa rupi
eipe'a xenhe'ẽ ojexavaia gui.

¹² Xemoaxya rupi emokanhymba xeroaigua kuery.
Emomba ke xenhe'ẽ mbojexavaia kuery ha'e javi,
nerembiguai aiko ramo.

Nhanderuete oepy rire ogueroxy'aa ague

Mboraeirã Davi ombopara va'ekue.

144

¹ Ima'endu'a porãmby toiko SENHOR xe'itaova.

Ha'e ma omombaraete 'rã xepo joe apu'ã aguã,
xekuã voi ombo'e 'rã joe apu'ã aguã.

² Ha'e ma xemoaxya ha'e oo ikorapa va'e aĩ aguã,
anhemiaty yvate va'e ha'e xereraa jepea,
mba'emo vai jokoa oiko ramo ajerovia hexe.

Ha'e ojapo xeretarã kuery apenaa rupi ikuai aguã
rami.

³ SENHOR, marã ramigua tu avakue, ha'e kuery re reikuaa
pota aguã?

Marã ramigua tu avakue ra'y kuery, reayvu aguã?*

⁴ Mba'eta avakue ma vyty rami rive ikuai.

Oikovea ára ma kuaray'ã rami 'rã oaxa ovy va'e.

⁵ SENHOR, eipe'a ke yva, ha'e eguejy.

Epoko vyty re, ha'e ramo oẽ 'rã hataxĩ.

⁶ Embou overa va'e xeroaigua kuery moaĩmbaarã.

Emombo nderu'y omonyipa aguã.

⁷ Ekuave'ẽ yvate gui,

xereraa jepe ha'e xerenoẽ yy typya gui,

* 144:3 Salmo 8.4

- amboae regua kuery po'akaa gui ae.
- ⁸ Ha'e kuery ojuru gui apu rupi anho 'rã ijayvu,
ha'e oiporu kuaa regua py anhetê va'e'ÿ 'rã ojapo.
- ⁹ Xeruete, ndevy pe amonhendu 'rã mboraei pyau.
Mbaraka dez ixã va'e ambopu vy rogueroporaie 'rã.
- ¹⁰ SENHOR ojapo 'rã huvixa kuery ipo'aka aguã rami.
Guembiguai Davi ogueraa jepe 'rã kyxe jojukaa gui.
- ¹¹ Xereraa jepe ke, xepe'a amboae regua po'akaa gui.
Ha'e kuery ojuru gui apu rupi anho 'rã ijayvu,
ha'e oiporu kuaa regua py anhetê va'e'ÿ 'rã ojapo.
- ¹² Orera'y kuery ipyau va'e ta'ikuai mba'emo rogue iporã
va'e rami,
ha'e orerajy kuery ta'ikuai ita oo ytarã rami,
huvixave ro reguarã ombojega pyre rami.
- ¹³ Oreroguy tatynyẽ romono'õ va'ekue,
opa marãgua tembi'u toĩ.
Orerymba kuery vexa'i taetave tovy,
orevyvy rupi mbovy rei e'ÿ tata'y.
- ¹⁴ Orerymba vaka voi ta'imbaraete,
toity eme gua'y'i, ta'ikuai porã e'ÿ eme guive.
Oreretã mbyte rupi tonhendu eme ipy'a vaia rupi
ojae'o va'e.
- ¹⁵ Ovy'a ete 'rã ha'e rami ikuai va'e kuery.
Tá, ovy'a ete 'rã SENHOR pe “Nhanderuete” he'i
okuapy va'e.

*Nhanderuete porayvu, yvate ete ha'e opena porãa re
ijayvua*

Ogueroporaieia rupi Davi ombopara va'ekue.

145

- ¹ Xeruete xeruvixave, xee romboete 'rã.
Raka'e rã peve rogueroporaie 'rã nderery rupi.
- ² Ko'ẽ nhavõ roguerovy'a 'rã,

- nderery rogueroporaie 'rã raka'e rã peve.
³ SENHOR yvate ete ramo ha'evea rami jaroporaie.
 Yvate etea ma jaikuaapa va'erã e'ỹ.
⁴ Tuu kuery voi gua'y kuery oendua py ogueroporaie 'rã
 nerembiapo,
 omombe'upa 'rã ndepo'akaa rupi rejapo va'ekue.
⁵ Aikuaa pota 'rã ndeyvate etea ha'e nerexakãa re,
 mba'emo porã rejapo va'ekue re guive.
⁶ Ijayvua 'rã okuapy ndepo'akaa rupi rejapo va'ekue re,
 xee voi amombe'u 'rã ndeyvatea.
⁷ Nhomoma'endu'aa 'rã ndeporayvu etea re,
 ovy'aa rupi ogueroporaieia 'rã ndereko porãa.
⁸ SENHOR ma porayvu ha'e nhomboaxy kuaa va'e.
 Nda'ivai voi kuaai, nhomboaxy aguã oĩ riae va'e.
⁹ Pavẽ pe SENHOR oexa uka 'rã mborayvu,
 nhomboaxya rupi opena porã 'rã guemimoingo
 kuery ha'e javi re.
¹⁰ SENHOR, remoingo va'ekue ha'e javi ndereroporaie 'rã.
 Ndevyguã icy'a e'ỹ va'e kuery voi ndererovy'a ete 'rã
 okuapy.
¹¹ Ijayvu 'rã ndepo'akaa rupi nerexakãa ojekuaa va'e re,
 omombe'u porã 'rã ndepo'akaa,
¹² avakue ra'y kuery oikuaa aguã ndepo'akaa rupi rejapo
 va'ekue,
 ha'e repenaa rupi ndeyvatea ha'e nerexakãa ojekuaa
 va'e.
¹³ Ndepo'akaa ma raka'e rã peve guarã,
 ndee ma huvixave riae 'rã reĩ, ikuai jevy va'e peve.
 SENHOR ijayvua ha'e javi py ojeroviapy oiko,
 ojapo va'e ha'e javi py oexa uka 'rã icy'a e'ỹ va'ea.
¹⁴ SENHOR oipytyvõ 'rã ikangy va'e ha'e javi,
 omopu'ãmba ju 'rã ho'a va'ekue.
¹⁵ Ndere anho pavẽ oma'ẽ 'rã okuapy

- hi'ára py porã ho'u va'erã rejou uka aguã oarõ vy.
¹⁶ Ndepo reipe'a vy
 neremimoingo ha'e javi pe reme'ẽ 'rã oikotevẽ va'e.
¹⁷ SENHOR ha'evea rami nhanderereko oikoa ha'e javi py,
 opa mba'e ojapoa py oexa uka 'rã oporayvua.
¹⁸ Ixupe ojapukai va'e ha'e javi yvýry onhemoĩ 'rã,
 anhetẽ ete rupi ojapukai ramo.
¹⁹ Henonde ojererokyjea rupi ikuai va'e pe ojapo 'rã oipota
 va'e.
 Ojapukaia oendu vy ogueraa jepe 'rã.
²⁰ SENHOR opena porã 'rã oayvu va'e kuery re.
 Ha'e rã heko vai va'e ma omomba 'rã.
²¹ Xejuru py taroporaie SENHOR.
 Temimoingo kuery ha'e javi togueroporaie hery
 iky'a e'ỹ va'e rupi, raka'e rã peve.

146

Nhanderuete ojeroviapy oikoa re ijayvua

- ¹ Aléluia!
 Xenhe'ẽ, eroporaie ke SENHOR.
² Xee aikovea pukukue re aroporaie 'rã.
 Xeruete pe aporaie 'rã aikovea ja.
³ Pejerovia eme huvixa ikuai va'e re rive.
 Pejerovia eme avakue ra'y kuery ikuai va'e re,
 mba'eta ha'e kuery re noĩ jogueraa jepe aguã.
⁴ Ha'e kuery nhe'ẽ oẽ ramo yvy ku'i ju 'rã opyta.
 Ha'e va'e árave opa 'rã ojapo 'rã va'ekue ha'e javi.
⁵ Ovy'a ete 'rã Jacó Ruete pe “Xepytyvõa” he'i va'e,
 SENHOR Nguuete oarõ va'e.
⁶ Ha'e ae yva ha'e yvy apoare,
 ye'ẽ ha'e opa mba'e hexe ikuai va'e guive.
 Raka'e rã peve oiko 'rã ojeroviapy.*

* 146:6 Atos 4.24, 14.15

- ⁷ Ha'evea rami oikuaa pota 'rã ombojexavaia va'e kuery re,
 ha'e okaruxe va'e pe ma ome'ẽ 'rã tembi'u.
 SENHOR oguenoẽmba 'rã nhuã py ikuai va'ekue.
- ⁸ SENHOR oipe'a 'rã ára revegua e'ỹ va'ekue rexa.
 SENHOR omopu'ã 'rã omo'yvyĩ'i mbyre.
 SENHOR oayvu 'rã heko porã va'e.
- ⁹ SENHOR opena porã 'rã oyvy rupi e'ỹ uguata va'e re.
 Oipytyvõ 'rã imeve'ỹ va'e ha'e tyre'ỹ kuery.
 Ha'e rã heko vai va'e ikuaia ma ombovaipa 'rã.
- ¹⁰ SENHOR oĩ 'rã huvixave raka'e rã peve.
 Sião pygua kuery, Penderuete ipo'aka 'rã aỹ guive
 raka'e rã peve.
 Aleluia!

147

Nhanderuete ipo'akapa va'e ogueroporaeia

- ¹ Peporaie SENHOR pe!
 Ha'eve ha'e iporã ete Nhanderuete pe japoraeia.
 Jaroporaie ma iporã ixupe voi.
- ² SENHOR omoatyrõ ju Jerusalém tetã,
 oguerupa ju Israel kuery omoaĩmba pyre.
- ³ Omonguerapa 'rã opy'a py ikangy va'e,
 ijai oipoanomba 'rã guive.
- ⁴ Oipapa jaxy-tata ikuai va'e,
 peteĩ-teĩ hery rupi 'rã oenoĩ.
- ⁵ Nhande-Senhor ma yvate ete ha'e ipo'akapa va'e.
 Hi'arandua ndajaikuaapai 'rã.
- ⁶ SENHOR ma yvyĩgue'i repya oiko,
 ha'e rã heko vai va'e ma omombo 'rã yvy rupi.
- ⁷ Peporaie SENHOR pe perovy'aa rupi.
 Mba'epu ixã reta va'e py pembojoguy vy peporaie
 Nhanderuete pe.
- ⁸ Ha'e ma yva onhovã 'rã arai py.

- Oky oguereko katu yvy re guarã.
 Yvyty ikuai va'e re ojapo mba'emo henhoĩ aguã rami.
- ⁹ Mymba kuery pe ome'ẽ 'rã ho'u va'erã,
 uruvu ra'y kuery pe guive, ojumpukai ramo.
- ¹⁰ Ha'e ma kavaju mbaraetea oguero'vy'a va'e'ỹ,
 neĩ xondaro mbaraetea e'ỹ guive.
- ¹¹ SENHOR oguero'vy'a 'rã henonde ojererokyjea rupi ikuai
 va'e,
 ha'e nhomboaxya oarõ okuapy va'e anho.
- ¹² Jerusalém pygua kuery, peropora'ei ke SENHOR!
 Sião tetã pygua, peropora'ei Penderuete!
- ¹³ Mba'eta peneretã mbyte rupi omoĩ atãve ikora rokẽ
 joko'a,
 ha'e penda'y kuery omoingo porã 'rã.
- ¹⁴ Pendeyvy katy rai'i rupi ikuai va'e reve omoĩ pendekuai
 porã aguã,
 ha'e trigo iporãve va'e re penemongaru.
- ¹⁵ Yvy rupi ha'e oikuaa uka 'rã ojapo uka va'e,
 ijayvua ojekuaa pojava 'rã ovy.
- ¹⁶ Vexa'i rague rami ombou 'rã yro'y apĩ,
 yro'y xiĩ voi omoaĩ 'rã tanhimbu rami.
- ¹⁷ Yro'y hatã va'e ha'e omombo 'rã ikurekue rami.
 Mava'e nda'u oguero'po'aka 'rã yro'y ombou rã?
- ¹⁸ Ha'e gui ma oayvu ombou ramo tykupa ju 'rã.
 Yvytu oipeju aguã rami ojapo ramo
 yy oxyry 'rã.
- ¹⁹ Oayvu oikuaa uka Jacó kuery pe,
 ojegugua lei ha'e nhombo'ea oeja Israel kuery pe.
- ²⁰ Ha'e ramigua ma amboae regua pe ma ndoejai.
 Amboae kuery ma nhombo'ea ndoikuaai okuapy.
 Aleluia!

148

Pavě ogueropora*ei* aguã regua

¹ Aleluia!

Peropora*ei* SENHOR yva áryve rupi,
peropora*ei* yvate etea rupi!

² Ixupegua anjo kuery ha'e javi, peropora*ei* pekuapy.

Ixondaro kuery yva regua ha'e javi, peropora*ei*
pekuapy!

³ Kuaray ha'e jaxy, peropora*ei* pekuapy!

Jaxy-tata hendy va'e ha'e javi, peropora*ei* pekuapy!

⁴ Yva yvatevea rupi oĩ va'e, eropora*ei* avi,

yva áry yy ikuai va'e voi.

⁵ Togueropora*ei* okuapy SENHOR rery!

Mba'eta ha'e ijayvu ramo opa mba'e oiko raka'e.

⁶ Omoĩ atã guive raka'e rã peve guarã.

Ha'e kuery ikuai aguã oeja va'ekue oaxa va'erã e'ỹ.

⁷ Yvy re pendekuai va'e, peropora*ei* SENHOR,

ypo tuvixa va'e ha'e typya regua ha'e javi!

⁸ Onhemboxi va'e ha'e amandau,

yro'y apĩ ha'e yvy rataxĩ,

yvytu atã onhe'ẽ rendu va'e,

⁹ yvyty ha'e yvy'ã'i ikuai va'e,

yvyra hi'a va'e ha'e yary ikuai va'e,

¹⁰ mymba inharõ va'e ha'e vaka kuery,

yvy rupi otyryry ha'e guyra'i oveve va'e,

¹¹ yvy regua huvixave kuery, ha'e javi regua guive,

yvatekueve ha'e yvy regua joe oikuaa pota va'e kuery
ha'e javi,

¹² kunumigue ha'e kunhataĩgue,

kakuakueve'i va'e ha'e kyrĩgue.

¹³ Togueropora*ei* okuapy SENHOR rery,

mba'eta hery anho yvateve va'e.

Hexakãa ma yvy ha'e yva áryve rupi oĩ.

- ¹⁴ Ombopo'akave ojeupegua kuery,
ixupegua iky'a e'ỹ va'e kuery ha'e javi ogueroporaiei
aguã,
hembiaiyvu Israel kuery regua guive.
Aleluia!

149

*Nhanderuete re ojerovia va'e kuery ogueroporaiei aguã
regua*

- ¹ Aleluia!
Pemonhendu SENHOR pe mboraiei pyaul
Peroporaiei ixupegua kuery iky'a e'ỹ va'e ijatya py.
- ² Israel kuery toguerovy'a imoingoare.
Sião pygua kuery toguerovy'a nguvixave.
- ³ Peroporaiei hery mimby pemonhe'ẽ reve.
Ixupe peporaiei salmos, pandeiro ha'e mba'epu ixã
reta va'e pembojoguy vy.
- ⁴ Mba'eta SENHOR oguerovy'a ojeupegua kuery.
Yvyĩgue'i re omoĩ oo jepe aguã.
- ⁵ Ixupegua kuery iky'a e'ỹ va'e toguerovy'a hexakãa.
Ovy'aa rupi toporaiei ngupa py.
- ⁶ Ha'e kuery juru py toĩ Nhanderuete pe oporaiei atã aguã,
ha'e ipo py ma toĩ kyxe haimbe jovai va'e,
- ⁷ vyv regua kuery ikuaia rupi nhombopaga aguã,
amboae regua ombopaga aguã,
- ⁸ huvixave kuery corrente py oipokua aguã,
ha'e yvatekueve ferro guigua py
- ⁹ ha'e kuery ombopaga aguã ayvu ombopara pyre rami vy,
ixupegua kuery iky'a e'ỹ va'e ha'e javi omboetea
aguã.
Aleluia!

150

Oguerovy'aa opa vygua

¹ Aleluia!

Peroporaiei Nhanderuete, ixupegua henda iky'a e'ỹ
va'e py!

Peroporaiei yvate ipo'akaa oĩa rupi!

² Peroporaiei opo'akaa rupi ojapo va'ekue re!

Peroporaiei, yvate ete va'e ramo!

³ Peroporaiei mimby guaxu pu rupi!

Peroporaiei mbaraka ha'e mba'epu ixã reta va'e reve!

⁴ Peroporaiei pandeiro py ha'e pejeroky reve!

Peroporaiei mba'epu ixã va'e ha'e mimby reve!

⁵ Peroporaiei hy'a pu reve!

Peroporaiei hy'a pu onhendu ratãve va'e reve!

⁶ Ipytuẽ va'e ha'e javi togueroporaiei SENHOR!

Aleluia!

Nhanderuete ayvu iky'a e'ỹ va'e New Testament in Guaraní, Mbyá

copyright © 2004 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Mbyá Guaraní (Guaraní, Mbyá)

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

Printed book ISBN 853110565X

The New Testament

in Guaraní, Mbyá

© 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-08-06

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 29 Jan 2022 from source files dated 29 Jan 2022

3309fa3b-7590-5ae9-b829-5df4ddbf957